وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَىٰ تَنفَعُ الْمُؤْمِنِينَ

انوار المجالس

پښتو

له نویو زیاتونو او تخریج سره

مؤلف

حضرت صاحب المرتبت شیخ القرآن والحدیث پیر طریقت

رهبر شریعت الحاج خلیفه صاحب دین محمد مد ظله العالی

Ketabton.com

حضرت شیخ المشائخ خلیفه صاحب داد محمد عزنوی مدظله العالی

جلد دوم

خپرونکی

خانقاه عالیه مجددیه عمریه

ډیره اسماعیل خان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددی کتاب PDf کول خاص دالله {ج}

درضا لپاره دی

دهر لوستونکی او فائده اخستونکی ددعا فه

هیله

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب پېژندنه :

نوم : انوار المجالس .

فرمودات : شیخ القران والحدیث شمس المشائخ خلیفه صاحب الحاج دین محمد مدظله العالیه .

ټولونکی او ترتیب کونکی : مولوي سید محمد عمر فاروقي

کمپوزران : مولوي سید محمد عمر (فاروقي) او طالب العلم (سید) محمد بهار .

وړې ځله تصحیح : مولوي سید محمد عمر (فاروقي)

څلورم ځل تصحیح : مولوی ولي محمد (تائب)

وچاپ شمېر او کال : ۲۰۰۰ توکه : ۱۴۲۷ / ربیع الثاني - ۱۳۹۴ کال دلوه .

خپرونکي : خانقاه عالیه مجددیه عمریه
(جامعه روح المدارس روحانیه)

واړیکو شمېري :

افغانستان : ۰۷۷۹۵۰۳۷۰۰، ۰۷۷۷۵۵۹۷۹۱، ۰۷۷۸۲۴۱۲۹۹

دچاپ ټول حقوق له مؤلف سره خوندي دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمېره		مخ
۱	۱۸ مجلس / د اخلاص او توبې په بیان کې	۱
۲	دمالك بن دینار دبزرګي سبب کیدلوقصه	۱
۳	دمالك بن دینار(رحمه الله) دنوم وجه اوسبب	۴
۴	دوزخ ته به اول شهید ، عالم اوسخي ننوځي	۵
۵	(۱۹)مجلس / د جنت انعامات او مقامات	۷
٦	لومړی او غوره صدقه پخپل ځان ،اولاد او....	۱۲
۷	په مخلوق باندې دخدای پاک ﷻ رحم	۱۵
۸	حضرت ابوبکر صدیق ﷺ دټولو نیکو.....	۱۹
۹	دحضرت امیرالمؤمنین لخوا دیو مریض	۲۲
۱۰	(۲۰) مجلس / له دې رو مجلسو څخه	۲۵
۱۱	په یوه نیکه خبره باندې یوه انسان ته	۲۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲	(۲۱)مجلس	۳۱
۱۳	دتوسل بیان	۳۱
۱۴	توسل په درې قسمه ده	۳۱
۱۵	په اعمال صالحه وو د توسل ثبوت	۳۲
۱۶	په ذواتو فاضله و د توسل دثبوت دلائل	۳۳
۱۷	په توسل کې دجمهورو علماء کرامو رایه	۳۹
۱۸	دنیك مسلمان په مرګ باندې زمکه اواسمان...	۴۲
۱۹	دصالحانو په اثارو تبرک نیول ثابت دي	۴۵
۲۰	دحضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وېښتانو..	۴۶
۲۱	دحضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په نوکانو..	۴۷
۲۲	دنقشبندیې مبارکې د شجرې د ویلو فائدې	۵۴
۲۳	دنیکوخلکو دنومونو دیادونې په واسطه...	۵۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۴	دلطائفو په وخت کې دعاوې	۶۰
۲۵	(۲۲) مجلس / په عباداتو کې د حضور....	۶۵
۲۶	د حضرت علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د لمانځه په وخت....	۷۶
۲۷	۲۳ مجلس / د روژې د میاشتې اهمیت	۸۰
۲۸	حضرت ضیاء المشائخ قدس الله سره.....	۸۵
۲۹	له عاجزو خلکو سره پام کوئ !	۸۷
۳۰	۲۴ مجلس / د فقهې او تصوف په اصطلاح....	۹۱
۳۱	علم ظاهر او باطن لازم او ملزوم دي	۹۲
۳۲	کوم لمونځ صحیح دی ؟	۹۵
۳۳	د ریاکارانو انجام	۹۷
۳۴	په جمعه دیوه لمانځه نه کولو باندې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له رضا بې برخې کیدل	۱۰۱
۳۵	نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د محبوبینو له جُملې	۱۰۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۶	د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قاصد خداى پاک..	۱۰۴
۳۷	۲۵ مجلس / د صالحانو اود ذکر بيان	۱۰۷
۳۸	د يو شُوم له لاسه د رُوم ټول ښار وسوزېده	۱۱۱
۳۹	د بايزيد بسطامی رحمه الله په ليدلو يې....	۱۱۴
۴۰	۲۶ مجلس / د وخت ارزښت اود خداى.....	۱۱۶
۴۱	حضرت بايزيد بسطامی او يوه ځناور ترمنځ...	۱۱۸
۴۲	دحضرت خواجه عبدالخالق غجدواني	۱۱۹
۴۳	د وخت ارزښت	۱۲۰
۴۴	دصحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ له خداى تعالى نه...	۱۲۰
۴۵	(۲۷) مجلس /د حضرت شاه نقشبند قدس سره	۱۲۴
۴۶	د حضرت شاه نقشنبد قدس سره له خپل....	۱۲۵
۴۷	د حضرت شاه نقشنبد قدس سره له خپل مرشد	۱۲۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۸	حضرت شاه نقشبند رحمه الله ته د خپل....	۱۲۹
۴۹	د تصوف ځینې اصطلاحات	۱۳۲
۵۰	په یو نېك شخص د الله پاك ﷻ امتحان او....	۱۳۶
۵۱	ایا په جذب اودس ماتیږي اوکنه ؟	۱۴۳
۵۲	(۲۸) مجلس / د حضرت رسول الله ﷺ سره	۱۴۶
۵۳	دمحبت علامات	۱۵۱
۵۴	(۲۹) مجلس / د حضرت امام اعظم ابوحنیفه رَحِمَهُ اللَّهُ مناقب او علمي مقام	۱۶۰
۵۵	دامام اعظم ابو حنیفه رَحِمَهُ اللَّهُ دژوند حالات	۱۶۱
۵۶	امام شافعي رَحِمَهُ اللَّهُ به دامام صاحب په زیارت کې خپل مذهب پریښود	۱۶۳
۵۷	د حضرت اما م ابوحنیفه رَحِمَهُ اللَّهُ تقوااوسخاوت	۱۶۴
۵۸	په حد یثو کې د حضرت اما م اعظم رَحِمَهُ اللَّهُ..	۱۶۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۹	دامام ابوحنیفه رَحِمَهُ اللّٰهُ دفقاهت بشارت	۱۷۰
٦۰	(۳۰) مجلس / که څوک له مهلکاتو وډه.....	۱۷۲
٦۱	له حضرت عمر رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ سره سمندر او غرونه..	۱۸۶
٦۲	د حضرت ابوبکر صدیق رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ کرامت	۱۸۹
٦۳	په عبادت کې د حسې خوند مثال	۱۹۱
٦۴	(۳۱) مجلس / دشریعت خلص، علم ،عمل...	۱۹۲
٦۵	حضرت حافظ شیرازی د خپل شهرت.....	۱۹۹
٦٦	په یو جائز عمل ترسره کولو هم دیوسړي	۲۰۲
٦۷	د کستم خلیفه صاحب هم شهرت او ځان.....	۲۰۳
٦۸	ډیری علماء دنفس دذلیل کولو په خاطر.....	۲۰۴
٦۹	دپنجاب د یوه پیر واقعه	۲۰۵
۷۰	نفس په صاحب صاحب دپر غټیږي	۲۰۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷۱	د علم اصلي حقيقت دامام غزالي...	۲۰۸
۷۳	(۳۲) مجلس / دتقوا اواصلاح شرطونه اواسباب	۲۱۲
۷۴	د تقوا اقسام	۲۱۲
۷۵	اولياوو ته خداى پاک ﷻ په حرام خوراک	۲۱۶
۷۶	يوه خُرما يې په اشتباه وخوړه څلوېښت شپې..	۲۱۷
۷۷	دولايت شرطونه	۲۱۹
۷۸	له بيعت نه مخکې اصلاح	۲۲۱
۷۹	حضرت انوارالمشائخ دملاقات په ځاى يواځې	۲۲۲
۸۰	دمجدد الف ثانى قدس الله سره د مُريدانو...	۲۲۴
۸۱	(۳۳) مجلس / دمحبت اصلي سبب	۲۲۷
۸۱	دحضرت ابوبکر الصديق ﷺ دمحبت واقعه	۲۲۸
۸۳	دحضرت عبدالله بن زيد ابن عبدربه ﷺ واقعه	۲۳۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۴	له رسول الله صلی الله علیه وسلم سره ځناورو	۲۳۳
۸۵	(۳٤) مجلس / د حضرت نبي کريم ﷺ او...	۲۳۵
۸۶	د حضرت حسن ﷺ او حُسين ﷺ د لوړې واقعه	۲۴۰
۸۷	امهات المؤمنين له حضرت نبي کريم ﷺ	۲۴۲
۸۸	(۳۵) مجلس / دنعمتونو قدر او شکرانه بايد	۲۴۴
۹۸	په يو ځل (سبحان الله) ويلو سره د قبر د	۲۴۶
۹۰	د حضرت بي بي رابعه يوه زړه درد وونکې	۲۴۸
۹۱	د حضرت عبدالله بن مبارک د غلام واقعه	۲۵۲
۹۲	(۳٦) مجلس / داسلام دين د مسلمانو له پاره...	۲۵۷
۹۳	د حضرت ابراهيم بن ادهم د ولايت سبب اوله ...	۲۵۷
۹۴	حضرت ابراهيم بن ادهم په ظاهري تکليف....	۲۶۳
۹۵	(۳۷) مجلس/ توبه ،ژړا او له خدای پاک ﷻ نه ...	۲۶۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹۶	د الله پاک ﷻ له وېرې توبه اپستل	۲۶۶
۹۷	یو سخي ته له مسکینانو سره د مرستې له ...	۲۶۷
۹۸	حضرت عمر فاروق ﷺ له خدای پاک ﷻ	۲۷۰
۹۹	(۳۸) مجلس / د ولایت شرطونه او د ولي نبۍ ...	۲۷۸
۱۰۰	لومړی: صُحبت (له اولیاءِ کرامو سره ناسته)	۲۷۸
۱۰۱	دوهم ذِکر (په هر حال کې الله تعالی یادول	۲۷۹
۱۰۲	داولیاوو علامې اونبۍ	۲۸۳
۱۰۳	د حضرت بِشر حافي قدس سره د تویې او لقب...	۲۸۸
۱۰۴	(۳۹) مجلس / د حضرت نبي کریم ﷺ	۲۹۲
۱۰۵	جمادات هم په دې اقرار کوي چې نبي کریم ﷺ په حقه دی	۲۹۵
۱۰۶	د حضرت نبي کریم ﷺ د (شق القمر) معجزه	۲۹۶
۱۰۷	د اسطوانة الحنانة واقعه	۲۹۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰۸	د حضرت رسول الله ﷺ په حیواناتو کې...	۳۰۱
۱۰۹	د حضرت نبي کریم ﷺ د معراج په واقعه	۳۰۲
۱۱۰	عقلي دلائل	۳۰۵
۱۱۱	د طریقت فائدې	۳۰۹
۱۱۲	بیعت اولاس نیوی دوه لویې فائدي لري	۳۱۰
۱۱۳	(٤٠) مجلس / په دنیا کې دنیکو اعمالو بدله	۳۱۱
۱۱۴	په بنې اسرائیلو کې د دریو نیکوانسانانو قصه	۳۱۱
۱۱۵	د یوې ګناه د نه کولو په سبب له دنیاوي...	۳۱۵
۱۱۶	د حضرت حبیب عجمي رحمه الله دتوبې...	۳۲۰
۱۱۷	(٤١) مجلس / د وخت اهتمام د خدای پاک ﷻ...	۳۲۷
۱۱۸	د حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه کرامت	۳۲۹
۱۱۹	د حضرت ابودرداء رضي الله عنه کرامات	۳۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲۰	د حضرت حمزه ﷺ له شهادت نه وروسته ...	۳۳۱
۱۲۱	دنېکوخلکو د ملګرتیا له وجې سپی هم ...	۳۳۳
۱۲۲	حضرت نورالمشائخ ﷺ له مرګ نه وروسته	۳۳۵
۱۲۳	حضرت نبي کریم ﷺ د کوچي له پاره په ...	۳۳۶
۱۲۴	د حضرت خالد بن ولید ﷺ کرامت	۳۳۸
۱۲۵	د حضرت اسماعیل جان اغا صاحب کرامت	۳۴۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۸) مجلس

د اخلاص او توبې په بیان کې

د تقوی اثر په اوو ځایونو کې معلومیږي، یو له هغوځخه داده چې طاعت دالله تعالی د رضا له پاره وشي ، که یو څوک طاعت او عبادت دالله تعالی د رضا له پاره نه کوي نودا عمل یې هم په دنیا او هم په آخرت کې عبث او بې فائدې دی.

مالک بن دینار ته دبزرګي ورپه برخه کیدلو دسبب قصه

حضرت مالک بن دینار رَحِمَهُ اللّٰهُ چې د خپل وخت یو ډېر لوی بزرګ او ولی الله او دحسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ همعصری(هنځولی) و، دی بې اندازې دنیاداره سړی و او له مال دولت سره ، سره الله تعالی ورته ښائست هم ورکړی و، ډېره ښه ځواني یې وه.

دی وایي چې: زه د شام د دمشق ښار جامع جومات ته (چې حضرت معاویه رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ جوړ کړی و.) ولاړم، په زړه کې مې راوګر ځېد ل چې کاشکې ددې جومات سرپرستي یې ماته راکړې وای، زه یې متولي او سرپرست وای، له دې نه وروسته مې په همدغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جومات کې اعتکاف شروع کړ، تر څو د خلکو په ما باندې اعتماد پیدا شي، مال دولت راسره ښه ډېر و نو خیراتونه مې هم شروع کړل، له مسکینانو سره مې مرستې او کومکونه کول، نفلونه مې شروع کړل، هرڅوک به چې راتلل نو زه به یې لیدلم چې په نفلونو ولاړ یم، یو کال مې همداسې په اعتکاف او عبادت کې تېر کړ، دی وایي چې: په دې دومره وخت کې به ماته خان د منافق په شان ښکارېده، څکه چې زما په دې عبادتونو او خیراتونو سره نیت داو چې ترڅو خلک راباندې اعتماد وکړي او ماته د جومات سرپرستي راکړي، خو ددې یو کال تکلیفونو دتیرولو سره ، سره خلکو زما لور ته هېڅ التفات او کتنه نه کوله

دی وایي چې: اخیرمې یوه شپه له خان سره فکر وکړ چې دا یو کال کېږي چې په اعتکاف کې ناست یې او شپه ورځ په نفلونو لګیا یې ، په صدقو او خیراتونو مصروف یې، دا ټول ددې له پاره چې د خلکو تر نظره ښه ورشم، چې فلانکی ښه سړی دی، نو آیا دا کار ډېره لویه تیر وتنه نه ده ؟ چې خپل قیمتي وخت دې ددې له پاره ضایع کړ چې خلک مې ښه وګڼي

دی وایي: له خان سره مې فیصله وکړه چې: اې خدایه پاکه ! له دې وروسته به عبادت یواځې او یواځې ستا دخوشحالولو له پاره کوم نو دغه شپه چې ما په عبادت کې یواځې د خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ د رضا له پاره تېره کړه نو سهار تقریباً ددغه جومات چې څومره مشران او کلیوال وو هغوی په خپل منځ کې کېناستل اومشوره یې سره وکړه چې: په دې جومات کې څه کړکۍ، دروازې، یا کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیمنتي ځای خراب شوی دی، باید ددې کارونو له پاره په خپل منځ کې یوځه چنده سره یوځای کړو او یو نېک سړی مو ورته ټاکلی وای چې د جومات دغه کار مسؤلیت یې په غاړه اخیستی وای. نو دې خلکو په خپل منځ کې سره وویل چې: تر مالک بن دینار بل نېه سړی نشته، له فیصلې وروسته ماته شل کسان راغلل او کېناستل چې مونږ له دې غوښتنې سره درته راغلي یو چې که ته ددغه جومات سرپرستي په غاړه واخلې ، مصرف اونور هرڅه یې ستا په اختیار کې وي.

دی وایي چې ماوویل: ای خدایه ! یو کال مې د ځان له پاره عبادت کاوه چې خلک مې نېه وګڼي خو هیڅوا راته التفات او کتنه ونه کړه، نن چې یوه شپه خاص ستا په دربار کې ستا له پاره ودرېدم ، نو اوس زه د جومات سرپرستي نه غواړم، دغه دی شل کسان راته راغلي او ناست دي چې ته د جومات سرپرستي واخله.

نو مالک بن دینار رَحِمَهُ اللّٰهُ قسم کوي چې: زه به ددې جومات سرپرستي هېڅکله هم وانه اخلم او زه به آینده ټول کارونه د الله تعالی د رضا له پاره کوم.

دغه حضرت مالک بن دینار رَحِمَهُ اللّٰهُ بیا د الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ له مقربینو څخه حساب شو، له دې ټولې مالداري سره یې ملنګي او خدای پرستي خوښه کړه ، دنیا، مال او دولت هرڅه یې ختم کړل، له مشائخو سره یې تعلق پیدا کړ.

[تذکرة الاولیاء فارسي چاپ ایران ص: ۶۸]

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمالک بن دینار (رَحِمَهُ اللّٰهُ) د نوم اپښودلو وجه اوسبب

نو مالک بن دینار رَحِمَهُ اللّٰهُ یوه ورځ په کشتی کې سپور شو، نو د دریاب په منځ کې کشتیبان ورځخه یو دینار کرایه وغوښته او له ده سره یو دینار هم نه ؤ، دی وایي چې په دې خبره یې نه پرېښودم اوپه کشتی کې راسره د کشتیبان جنګ شو، دومره یې ووهلم چې بې هوښه شوم، چې بیا را په واک شوم، بیا یې راته وویل چې یو دینار راکړه، ما بیا ورته وویل چې نشته راسره ، بیا یې ووهلم، په دریم وار مې ورته وویل چې نور مې وس نشته، له لاسونو او پښو ځخه مې ونیسئ او دریاب ته مې وغورځوئ ! کله چې دوی ددې کار اراده وکړه نو له دریاب ځخه ډېر ماهیان د کشتی په یوه او بل طرف باندې راپورته شول او هر ماهي په خوله کې یو یو دینار نیولی و، له یوه ماهي ځخه مې دینار راواخیست اود کشتی مالک ته مې ورکړ، نو ځکه ده ته (مالک بن دینار) وایي. له دې نه وروسته له کشتی ځخه راکوز شو اود اوبو په مخ باندې روان شو او بیا چا ونه لیده. [تذکرة الاولیآء پښتو / ص ۳۹]

نو لنډه داچې هرکله کار د خدای جَلَّ جَلَالُهُ د رضا له پاره نه وي، نو یو کال اعتکاف، لمونځونه، خیراتونه هېڅ ګټه نه رسوي اونه هم د خلکو په زړونو کې ځای پیدا کولای شي، خو کله چې یوه شپه خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ته په اخلاص ودریږي بیا یې ثمره او نتیجه تاسې هم ولیدله چې خلکو ته محبوب شو، دا ولې ؟ ځکه چې خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ته محبوب شو، کله چې یې له خدای تعالی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره د اخلاص معامله شروع شوه، نو بیا الله تعالی هغه مقام او مرتبه ورته ورکړه چې که سړی دده مبارک تاریخ ګوري ښکاره یې نه شي بیانولای. دومره تکلیفونه یې تېر کړي دي چې د عُمر په آخر کې یې بیا په کلونو کلونو لمده ډوډۍ نه ده خوړلې، خورما او غوښه یې نه ده خوړلې، په ډېرو تکلیفونو کې به یې شپې ورځې تېرولې.

همداراز لکه مخکې په همدې کتاب او توک کې مخ ۱۴۹ / ۱۵۱ / کې د بني اسرائیلو دیوه بدمعاشي قصه تیره شوې ده چې په اخر عمر کې یې خداي پاک توبه قبلوله کړه.

تول ژوند سړی په کفر کې تېر کړي وي خو چې یو وار په اخلاص توبه ګار شي نو الله تعالی ورته له تول کفر څخه تېریږي، تول عمر یې په فسق او ګناه کې تېر کړی وي خو چې یو وار په اخلاص توبه وباسي نو بیا هم له تولو بدعملیو ورتیریږي، که طاعت، لمونځ، روژه، جهاد، علم بلکې هر نېک عمل چې د خدای تعالی جَلَّجَلَالُهُ د رضا له پاره نه وي هغه په هېڅ شمار ده.

دوزخ ته به اول شهید، عالم او سخي ننوځي

په حدیث مبارک کې راځي چې له تولو نه مخکې به درې کسان دوزخ ته ځي چې هغه شهید، عالم او سخي دی. څکه چې شهید شوی وي خو جهاد یې د الله تعالی د رضا له پاره نه وي کړی، همداسې عالم د خدای تعالی جَلَّجَلَالُهُ د خوشالولو له پاره علم نه وي حاصل کړی، او سخي هم د خدای جَلَّجَلَالُهُ د رضا له پاره مال نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړی، (صحیح المسلم و مشکوة المصابیح/ج ۱/ کتاب العلم ص ۳۲) نو په دنیا کې خو ځان ډېر ښه ورته معلومیږي، په ډېر ښه عمل لګیا ده، خو چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د رضا نه وو بیا به په دغو خلکو د جهنم اور بلیږي. نو په هر عمل کې به زمونږ مطلوب او مقصود د الله تعالی رضا وي. لږ عمل دې وي خو چې د الله تعالی له پاره وي، دغه لږ عمل تر هغه ډېر عمل چې په ریاکاري او نوم باندې بناء وي او یاهم د بل غرض له پاره وي نو دغه لږ عمل وربانديې بهتره ده. که یوه یا نیمه خورما (کهجوره) چې څوک په اخلاص سره صدقه کړي د اُحُد د غره په اندازه د سرو زرو د ریاکاره خیرات ورکولو نه زیات ثواب لري، دوه رکعته نفل که په اخلاص سره وي، یا هم یو ساعت مطالعه وکړي، دا تر ملیونونو روپیو نه بهتره ده اوکه سړی د ذِکر په حالت کې په ژړا لګیا وي، خو خپلې ژړا ته دې وګوري چې زه د څه له پاره ژاړم، چې خلک راته ووایي چې دا فلانکی دومره ولې ژاړي، نو که دغه ژړا دې د خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ د خوشالولو له پاره نه وي نو په دې کې هم هېڅ ګټه نه شته. نو غرض داچې په هرڅه کې به مقصود د الله تعالی رضا وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۹) مجلس

د جنت انعامات او مقامات

الله تعالی فرمایي: ﴿ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ جَنَّتَانِ ﴿٤٦﴾ ﴾

[سورة الرحمن]

ژباړه: او هغه لره چې ویریږي (په وخت دګناه کې) له ودریدلو څخه په مخ درب خپل کې (حساب ته) دوه جنتونه دي.

په عبادت کې دکوشش کولو یوه طریقه داده چې سړی دعباداتو ثوابونه متوجې شي چې خدای پاک په دغو عباداتو باندې مونږ ته کومه بدله اوعوض راکوي چې دهغو نعمتو دخدای پاک په دغو عباداتوباندې مونږ ته کومه بدله او عوض راکوي چې دهغو نعمتو دخدای پاک سوچ اوفکر ډیروي ورسره نوبیا دغه انسان دهغه نعمت دحاصلولوپه خاطر باندې کوشش کوي.

خداوند متعال په دغو عباداتو باندې انسانانوته جنت ورکوي جنت څنګه مقام ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دجنت تشريح کوي اووايي: ﴿ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ جَنَّتَانِ ﴿٤٦﴾ ﴾ [سورة الرحمن]

څوک چې ډاريږي له دې نه چې زه به په ورځ دقيامت دخداى پاک په حضور کې درېږم اوزما نه به سوال کيږي اوزه به ځواب ورکوم .نوهغه ته خداوند متعال دوه جنته ورکوي بل ځای کې راځي :﴿ وَمِن دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴿٦٢﴾ ﴾ [سورة الرحمن] ددغو دووجنتونونه پرته دوه نور هم شته

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قُلْتُ يَا رَسُولَ اللهِ مِمَّ خُلِقَ الخَلْقُ؟ قَالَ: «مِنَ المَاءِ»، قُلْتُ: الجَنَّةُ مَا بِنَاؤُهَا؟ قَالَ: «لَبِنَةٌ مِنْ فِضَّةٍ وَلَبِنَةٌ مِنْ ذَهَبٍ، وَمِلَاطُهَا المِسْكُ الأَذْفَرُ، وَحَصْبَاؤُهَا اللُّؤْلُؤُ وَالياقُوتُ، وَتُرْبَتُهَا الزَّعْفَرَانُ مَنْ دَخَلَهَا يَنْعَمُ وَلَا يَبْأَسُ، وَيَخْلُدُ وَلَا يَمُوتُ، لَا تَبْلَى ثِيَابُهُمْ، وَلَا يَفْنَى شَبَابُهُمْ» ﴾

[جامع الترمذی ج ۲ ص: ۷۹ / رقم الحدیث: ۲۵۲۶]

ژباړه له حضرت ابوهريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته مې وويل چې خلک له څه شي څخه پيدا دي ؟

راته وې ويل له اوبو څخه ، ورنه ومې پوښتل جنت او دجنت جوړښت له څه دی ؟ راته وې ويل : يوه خښته يې له سپينو زرو اويوه يې له سرو زرو څخه ده اوګل يې له خوشبويه مشکو څخه ده او شګې يې ملغلرې او ياقوت دي ، خاوره يې زعفران دي څوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ورسنوت نو خوشحاله به وي نا امیده کیږي به نه همېشه به وي نه به مړ کیږي. نه به یې جامې زړیږي او نه به یې ځوانی زړیږي.

دادوه جنتونه داسې دي چې سامانونه یې هم ټول دسپینو زرودي هغه لوښي چې اوبه او شراب پکې څښل کیږي هغه پلټونه چې خوراکونه پکې خوړل کیږي داټول دسپینو زر ودي اودادجنت حالات چې بیانیږي په دغه کې باید مونږ شک ونه کړوځکه چې دادخداوند متعال او نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرموده ده.

په جنت کې داسې مقامات شته چې یوه لویه مانۍ دملغلرو وي په هغې کې دننه اویا (۷۰)کورونه وي اوپه یوه کور کې اویا(۷۰)کوټې او په یوه کوټه کې اویا (۷۰) تختونه او په هر تخت باندې به اویا (۷۰) قسمه فرشونه وي چې د هر یوه رنګ به له بل څخه جُدا وي اوپه هر فرش به ددغه جنتي له پاره ښځه حوره ناسته وي. دوه داسې جنتونه دي چې دهغو ټول اسباب د سپینو زرو دي، د څښاک شیان یې شراب دي چې د هغو د اقسامو بیان د قرآن کریم په آیتونو کې شوی دی شراب به څکل کیږي، د دُنیا د شرابو غوندې کیفیت به یې نه وي؛ چې د سر درد ورسره پیدا کیږي، یا انسان داسې نشه کړي چې د عقل له دائرې څخه ووځي،هلته د شیدو ویالې هم شته چې نه به دغه شیدې بدبویه کیږي اونه به کوم تغیر او بدلون پکې راځي، هلته شات هم شته داسې به صفا وي چې هېڅ ګندګي به ورسره ګډه نه وي، هلته داسې اوبه شته چې هېڅ تغیر او بدلون به نه پکې راځي، که څه هم ډېر وخت ورباندې تېر شي، ددغو اوبو نمونه په دې دنیا کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمزم اوبه دي، چې په کلونو کلونو خلکو ساتلې وي خو هیڅ بدبویي ، خرابي او بدلون نه پکې ترسترګو کېږي. خدای تعالی په دُنیاکې د هغو اوبو یوه نمونه ښودلې چې هغه دزمزم اوبه دي.

بیا دوه داسې جنتونه هم شته چې دهغو ټول اسباب بیا د سرو زرو دي، د دواړو جنتونو آبادي د سرو زرو له خښتو څخه شوې ده، لاندې خمکه او دېوالوونه یې هم د سرو زرو دي، خټه یې له مُشکو څخه جوړه ده، چې د خوشبویي ساری یې نشته.

هر جنتي ته به د ډوډۍ خوړلو په وخت کې اویا دستر خوانونه واچول شي اوپه هر دسترخوان به اویا قسمه خوراکونه ایښې وي، د یوه میل په اندازه به اوږد او همداسې د یوه میل په اندازه به یې د دسترخوان پلن والی وي، له دې سره سره یې دغه جنتي انسان ته اللهُ جَلَّ جَلَالُهُ دومره طاقت هم ورکړی وي چې دا ټول خوراکونه به هضم کولی هم شي ، داسې به نه وي لکه په دنیا کې چې لږ زیات خوراک وکړې بیا به دې دبدن یوه پرزه خرابه وي. یوه جنتي ته به الله تعالی د دنیا د سلو (۱۰۰) انسانانو برابر طاقت ورکړی وي. [جامع الترمذی / ج: ۲ ص: ۸۰ / ابواب صفة الجنة] خو هلته چې دا دومره خوراکونه کېږي نو قضاء حاجت نشته، څومره اوبه او شراب ،شیدې او شات چې څښل کېږي هلته بیا بولې (وړې متیازې) نشته ، یواځې او یواځې د ارګمي (تبغ) په را اېستلو او په خولې کېدلو سره هرڅه هاضمه کېږي.

[مشکاة المصابیح / ج ۲ /ص: ۵۱۸/ باب صفة الجنة]

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «فِي الْجَنَّةِ مِائَةُ دَرَجَةٍ مَا بَيْنَ كُلِّ دَرَجَتَيْنِ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ،.... ﴾

(جامع الترمذی ج ۲ / ص ۷۹ / باب فی صفة درجات الجنة رقم الحدیث ۲۵۲۱)

ژباړه : له حضرت عباده ابن صامت رَضِيَ اللهُ عَنْهُ روایت دی وایي : رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي چې په جنت کې دننه سل رتبې او درجې دي چې ددوو درجو ترمنځ به دومره فاصله او واټن وي ، لکه داسمان اوزمکې ترمنځ چې څومره واټن او فاصله ده .

حضرت ابی سعید خدری رَضِيَ اللهُ عَنْهُ له نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه پوښتنه وکړه چې: دغه دومره اوچته مرتبه چې دا نور جنتیان به داسې ورته ګوري لکه څوک چې له ځمکې څخه آسمان ته ګوري نو الله تعالی به دا مرتبې چاته ورکوي ؟ نو نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته په ځواب کې وفرمایل چې: دا دهغو خلکو خای دی چې د فرضي حقوقو له ادا کولو سره سره له ګناهونو هم ځان ساتي او بل دا عمل هم کوي چې: ﴿ لِمَنْ يَفْشَى السَّلَامَ وَ يُطْعِمُ الطَّعَامَ وَ يُصَلُّوْنَ بِاللَّيْلِ وَالنَّاسُ نِيَامٌ وَ يَدُوْمُ عَلَى الصَّوْمِ ﴾ یعنې الله تعالی دا جنت او مرتبه هغو خلکو ته ورکوي چې سلام اچول یې خپل عادت ګرځولی وي او هرچاته ډوډۍ ورکوي اود شپې له خوا په داسې حالت کې د (تهجد) لمونځ کوي چې خلک ویده وي او په دوامداره توګه روژه نیسي.

نو کله چې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دا خبره وکړه نو ابوسعید خدری رَضِيَ اللهُ عَنْهُ بیا پوښتنه ورڅخه وکړه چې: یارسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ! دا به د چا په وس او طاقت کې وي چې په دنیا کې سړی وینې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی سلام ورباندې اچوي ، له ظاهري الفاظو خو دا معلومیږي چې د دنیا په ټولو انسانانو به سلام اچوي ، ټولو خلکو ته به ډوډۍ ورکوي ، ټول عمر به روژه نیسي او ټوله شپه به لمونځ کوي . نو دا خو دهیڅوا په وس کې هم نشته رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په څواب کې ورته وویل: چې آسانه طریقه یې داده چې څوک په مخه درځي نو هغه ته به سلام اچوي، داسې نه چې په خلکو پسې به ګرځي. د (اطعام الطعام) دا معنی چې که بل څوک درته پیدا نه شو چې ډوډۍ پرې وخوري نو په خپل اهل او عیال یې چې د ثواب په نیت وخوري دا هم په (اطعام الطعام) کې داخل ده. [رواه جامع الترمذی ج: ۲ ص: ۷۹ باب فی صفة درجات الجنة رقم الحدیث ۲۵۲۷ / بتغیر لفظ و راوي]

ځکه په بل ځای کې حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي چې بهترینه صدقه اول په خپل عیال ده.

لومړی او غوره صدقه پخپل ځان ، اولاد اودکورپه والاده

﴿عن ابی هریرة قال جاء رجل الی النبی صلی الله علیه وسلم فقال عندی دینار قال تَصَدَّقه علی نفسک قال عندی اخر قال انفقه علی ولدک قال عندی اخر قال انفقه علی اهلک قال عندی اخر قال انفقه علی خادمک قال عندی اخر قال انت اعلم﴾ [مشکاة المصابیح ج: ۱ ص: ۱۸۴ / باب فضل الصدقة]

ژباړه : له حضرت ابوهریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي : چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته یوسړی راغی ورته وایي : له ماسره یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دینار دی، نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې په خپل خان یې مصرف کړه، هغه بیا ورته وویل چې بل دینار هم راسره شته، نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې په خپل اولاد یې مصرف کړه، هغه بیا وویل چې بل هم راسره شته، ده مبارک صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې په خپله ښځه دې مصرف کړه، هغه بیا وویل چې بل دینار هم راسره ده، ده ورته وویل په خپل خادم یې مصرف کړه ،هغه وویل بل دینار هم راسره شته ، نو نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې اوس نو تاته ښه معلومه ده چې په خپلو خپلوانو کې دې څوک ډېر حقدار ده نو دا بیا هغه ته ورکړه. نو بهترینه صدقه په خپل عیال ده.

نو راځم اصلِ مطلب ته کوم چې مخکې حدیث شریف تېر شو چې په خپل عیال باندې که په ښه نیت مصرف وکړې بیا به هم هماغه مرتبه الله تعالی درکوي کومې مرتبې ته به چې نور جنتیان له لاندې ګوري. اود دوامداري روژې مطلب داده چې له فرض روژې څخه وروسته په هره میاشت کې درې درې نفلي روژې ونیسې نو دا داسې ده لکه ټول کال چې دې روژه نیولې وي.

اود شپې د لمانځه څخه مطلب داچې یو څوک د ماخستن فرض لمونځ په جَمعه اداکړي او بیا فضول (بې ګټې) مجلسونه او عبثیات (خوشي کارونه) پرېږدي ، بې خایه قصې او نقلونه ونه کړي او بیا د سهار لمونځ په جَمعه وکړي نو دغه سړي ته هم الله تعالی هم هغه مقام ورکوي کوم مقام چې الله تعالی د تهجدو لمونځ کوونکي ته ورکوي.

نو که مونږ او تاسې د الله تعالی رحمت ته پام وکړو نو خبره ډیره آسانه ده، چې د جنت هغه بنګلې چې نور د ټیټې مرتبې جنتیان ورته له لاندې څخه ګوري خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې هغو خلکو ته ورکوي څوک چې په لاره چاته په مخ ورځي او په سلام اچولو کې مخکې شي.

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي: ﴿البادئ بالسلام بريء من الكبر﴾ [زادالطالبین ص: ۵/ بحواله بیهقي] یعنې څوک چې په سلام اچولو کې تر بل مخکې شي نودا سړی له تکبر څخه خالي دی.

یاداچې په خپلې کورنۍ باندې حلال رزق خوري اود ثواب نیت دې کړی وي نودا سړی به هم هغه مقام ته رسیږي چې مخکې بیان شو.

یاداچې فرضي روژې ونیسي او بیا په هره میاشت کې درې نفلي روژې ونیسي نو الله تعالی ورته د ټول عمر دروژې ثواب ورکوي. د ماښتن او سهار لمونځونه چې په جَمعه ادا کړي نو که د شپې بالکل جګ نه شي بیابه هم الله تعالی دغه مقام ورکوي.

اوس چې سړی د جنت بنګلو او انعاماتو ته متوجه شي، هغه د جنت حورې چې اویا جوړه جامې یې اغوستې وي، له دې جامو سره سره دومره ښائست الله تعالی ورکړی چې د دوی د پښو د هډوکو په منځ کې ماغزه به له ډیره ښایسته له ورایه معلومیږي، نودا ښائسته حورې او غِلمان، ښائسته بنګلې دا د یوه ادنی جنتي مقام

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده اودا مقام په عبادت سره ترلاسه کېږي، نو عبادت يې قيمت شو، قيمت خو يې څوک نه شي ادا کولای ، خو دخدای پاک په خپلو نيکو بنده ګانو ډيره خوا بديږي که بندګان ليږ ښه له ځانه سره وکړي الله تعالی يې په بدله کې ډير څه ورکوي ددې مثال داسې دی لکه يوغريب سړی دی (۳۰) کلداري ورسره دي او يوه کيلو انګوراخلي هغه په (۱۰۰) روپی کيلو دي خوددوکاندار خوا ورته بده شي هغه ورته وايي چې دي خو ګران خير ده تاته به يې په دې ديرش روپی درکړم ، جنت ته چې څوک داخليږي د الله تعالی په رحمت به داخليږي، خودا عبادت کول د رحمت دنزول له پاره لوی سبب او ذريعه ده. [جامع الترمذی ج ۲ ص ۷۹ / ۸۰ / ابواب صفة الجنة]

کوم اولاد چې د مور او پلار خدمت کوي، نو په هغه اولاد يې تر نورو اولادونو شفقت او مينه زياته وي، نو خداوند متعال د هغه چاچې دده جَلَّ جَلَالُهُ بندګي ډېره کوي، عاجزي ورته کوي، نو په هغه بنده يې رحمت هم زيات وي او ترڅو پورې چې انسان باغي شوی نه وي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ کله هم چاته عذاب نه ورکوي.

په مخلوق باندې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحم اومهربانې

په حديث شريف کې راغلي دي چې يووخت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ ورسره دي چې يوې ښځې ته وروګرځېده چې هغې اور بل کړی اوکتو يې ورباندې اينبې نوداداور لمبه چې جګه شي داخپل بچي ورڅخه لرې کړي اوکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ټيټه شي بچي يې ورشي په هغه طرف باندې دانښځه ورته راجګه شوه چې ته رسول دخدای يې نبي کريم ﷺ ورته وويل هو زه يم وايي: الله تعالی په مخلوق باندې تر مور اوپلار زيات مهربانه ده چې مور خوخپل زوی اورته نه اچوي اوس دازما بچی ده زه يې اورته نه اچوم خدای تعالی چې پر خپل مخلوق تر مور اوپلارڅوياڅنده زيات مهربانه ده نو هغه څرنګه دغه مخلوق اورته اچوي نبي کريم ﷺ سرټيټ واچاوه اوپه ژړا شواووې ويل چې الله تعالی خپل بنده ته عذاب نه ورکوي کله چې يو بنده دبندګي له چوکاټ څخه ووزي په نارواؤ او ناخوالو يې سرشي او توبه هم نه باسي داسې بنده ته بيا خدای پاک دده دپاکوالي له پاره عذاب ورکوي . ددې مثال داسې دی لکه ديو چامور او پلار دې اولاد پرې ګران دی او شفقت هم زيات لري خو دغه مور اوپلار چې کله له اولاد څخه ډير په تکليف شي بيا يې په خپله وهي او يايې دوخت په حکومت ونيسي او بندي يې کړي .

نو انسان هم چې دالله تعالی دبندګي په چوکاټ کې ترهغه وخته چليږي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خپل بنده ته عذاب نه ورکوي خو چې دبندګي له چوکاټ نه ووت او بې لارې شو . تردې چې دبغاوت درجې ته وره سيده او دغه لرې يې جاري وه، نو بيا پس له هغه نه بياهغه ته سزا ورکوي .

اوکه يوتن دخدای جَلَّ جَلَالُهُ په عبادت مصروف وي نو دخدای تعالی عبادت خو درحمت او دلورواليې ددرجو سبب دی بيا يې خدای پاک کله عذاب او سختيو ته ورکوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

څومره چې بندګي او عبادت زياتيږي دخداى جَلَّ جَلَالُهُ خبره منل کيږي. دغومره دخداو ند متعال رحمت زيات رانازليږي بيادخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ په خزانوکې خو دهيڅ شي کمبوت نشته بياواجب تعالى دجنت قيمت نه غواړي بيا دجنت دبنګلو قيمت نه غواړي دخپل ديدارقيمت نه غواړي ځکه قيمت يې نشته او نه يې څوک پوره کولاى شي دايې هسې سبب يوذريعه اوبهانه ده عبادت کوي که يې نه کوي په اطاعت باندې دالله تعالى خدائي ته ګټه اوپه طغيان باندې دخداى پاک خدائي ته څه ضرر نه رسيږي.

نو هر څه چې سړى کوي بايد فائدې ته يې نظر وشي چې لمونځ کوم په لمانځه باندې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ماته جنت راکوي زه روژه نيسم خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ماته جنت پرې راکوي زه ذکر کوم ماته خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ پرې جنت راکوم زه حج کوم ماته خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ جنت پرې راکوي زه جهاد کوم خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ماته جنت پرې راکوي او طالبي کوم خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ماته جنت پرې راکوي.

نوهغه جنت ته چې نظروکړي دجنت انعاماتوته نظروکړي بياکه په دغو عباداتو کې څه تکليفونه ورباندې تېرېدل داهم ټول ورته اسانه شي. وايي چې ددنيا دګټې اوتاوان خبره سړى چې په دنياکې سنجوي نوچې څومره ګټه ديوه شي زياته وه نودغومره خلک دهغه شي سره محنت تېروي دېرې سترې تېروي تاسې دادمستريانو ژوند ګورئ دسرڅخه تر نوکه پورې په ګرسو او مبلاينو ککړوي خيرنې جامې يې اغوستي وي خوددنيا ګټه وينې چې دېره ده نوداخپل ښايسته بدن يې ددنيا دترلاسه کولو له پاره په خيرو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګریسو او مبلاینو لړلی وي ، نوخلک په قسم قسم تکالیفو باندې لګیادي حتی بنګیان دي ددنیادګټې لپاره ټول ژوند په بنګي توب کې تېروي په ټټیوکې یې تېروي په هغه مردارو ځایوکې یې تېروي ځکه ګټه یې وینې چې ددنیا دګټې لپاره هغه مردار تکلیفونه ځوک تېروي دمرداري ذخیرې په لاس خالي کوي ځکه ددنیاګټه یې وینې.

نوچې ددغوسلوروپیوګټې لپاره سړی ددنیادومره تکلیفونه تېروي دجنت انعامات اودخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ دیدار اودواجب تعالی رضا ﴿وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللّٰهِ أَكْبَرُ﴾ [سورة التوبه آیت ۷۲] یعنې لږ رضا دخُدای پاک دټولې دنیا له انعاماتو او ښیرازیو څخه بهتره اوغوره ده بلکې دټولو جنتو نوله نعمتو نه بهتره او غوره دي.

نو بیا به ولې سړی تکلیف نه تېروي بیا به په طالبي ،جهاد ، حج ، لما نځه ،روژه بلکې په هر عبادت کې تکلیف تېروي ځکه چې ثمره یې ډېره غټه ده بد له یې ډېره غټه ده په دنیا کې چې ددنیا ګټې خبرې خلک واوري چې په جر مني کې داسې ګټې دي نو مرګ ته ځان ورکوي په داسې او ګوتو کې دکا چاک په لار ځي چې دمرګ خطر یې وي خو لیکن ځان رسوي ځکه چې دهغه ځای روپۍ جګه ده حتی خلک دایمان څخه ورته تېریږي بې دینه کیږي دهغه ملک قبولي په دې نا مه باندې کوي چې زه العیاذ بالله کمونست یا انګرېزی یم دهغه ځای نه را تښتېدلی یم ځکه ددنیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښې ته ګوري نو داخیرت ګټه هم دغسې دتکلیفو نو په تیرولو تر لاسه کیږي.

تاریخ چې سړی وګوري څومره چې خدای پاک ته ورنږدې خلک دي هغو خلکو تکلیفونه ډېرهم تېرکړي خکه دهغو خلکو دجنت دانعاماتوبدلې جګې دي داتصور چې دچاوي چې هغه مقام به خدای پاک ورکوي بیا به ولې تکلیفونه نه تېروي.

ابوبکرصدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دټولو نیکو اولوړو اعمالو نمونه وه

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: " مَنْ أَنْفَقَ زَوْجَيْنِ فِي سَبِيلِ اللهِ، نُودِيَ مِنْ أَبْوَابِ الجَنَّةِ: يَا عَبْدَ اللهِ هَذَا خَيْرٌ، فَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الصَّلاَةِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الصَّلاَةِ، وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الجِهَادِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الجِهَادِ، وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الصِّيَامِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الرَّيَّانِ، وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الصَّدَقَةِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الصَّدَقَةِ "، فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: بِأَبِي أَنْتَ وَأُمِّي يَا رَسُولَ اللهِ مَا عَلَى مَنْ دُعِيَ مِنْ تِلْكَ الأَبْوَابِ مِنْ ضَرُورَةٍ، فَهَلْ يُدْعَى أَحَدٌ مِنْ تِلْكَ الأَبْوَابِ كُلِّهَا، قَالَ: «نَعَمْ وَأَرْجُو أَنْ تَكُونَ مِنْهُمْ» ﴾ [صحيح البخاري ج: ۱ ص: ۲۵۴ / باب: الريان للصائمين / رقم الحديث: ۱۸۹۷ / ومشكاة المصابيح / ج: ۱ ص: ۱۸۲ / باب فضل الصدقة]

ژباړه: له حضرت ابوهریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وفرمایل: څوک چې دوه شیان له یوه مال

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه دخدای پاک په لارکې ولګوي دجنت له دروازو ورته اوازکیږي چې اې دخدای بنده دادتا له پاره خیر ده :

څوک چې لمونځونه کوي هغه به دلمانځه له دروازې څخه غوښتل کیږي ، څوک چې دجهاد اهل وي هغه به دجهاد له دروازې غوښتل کیږي ، څوک چې روژې نیسي هغه به د(ریان) نومې دروازې له خوا غوښتل کیږي.اوڅوک چې صدقې کوي هغه به دصدقې له دروازې له خوا غوښتل کیږي.

حضرت ابوبکرالصدیق رَضِیَ اللّٰہُ عَنْہُ وویل اې رسول الله صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ ! زما مور اوپلار دي تر تا قربان وي دغه کسان خوبه له دې نومړو دوازو غوښتل کیږي، ایا داسې څوک به هم وي چې له دې ټولو دوازو څخه دبلني او میلمستیا اوازونه ورته کیږي.

رسول الله صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ ورته وویل هو! زما امید ده چې همدا ته به هغه شخص یې چې د جنت له ټولو دروازو څخه به تاته ددعوت او میلمستیا ناري را وهل کیږي چې له هرې دروازې څخه به دانارہ راځې چې زما لورې ته داخل شه ! د حشر په ورځ کله چې فیصله وشي نو هلته به بیا د جنت له هرې دروازې څخه آواز کیږي چې : مصدقینو (یعنې چاچې صدقه کړې وي) په دې لار راشئ، چاچې لمونځ کړی وي په دې لار راشئ ، چاچې جهاد کړی وي په دې لار راشئ ! خو یواځې ته به یې چې تاته به له ټولو لارو څخه آوازونه کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت صدیق اکبر رضی الله عنه ته به خکه له هر لوري آوازونه کښې چې هغه به ددین په خاطر تکلیفونه هم ډېر تېرول.

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ «مَنْ أَصْبَحَ مِنْكُمُ الْيَوْمَ صَائِمًا؟» قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، قَالَ: «فَمَنْ تَبِعَ مِنْكُمُ الْيَوْمَ جَنَازَةً؟» قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، قَالَ: «فَمَنْ أَطْعَمَ مِنْكُمُ الْيَوْمَ مِسْكِينًا» قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، قَالَ: «فَمَنْ عَادَ مِنْكُمُ الْيَوْمَ مَرِيضًا» قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا اجْتَمَعْنَ فِي امْرِئٍ إِلَّا دَخَلَ الْجَنَّةَ» ﴾ [صحيح المسلم باب من فضائل ابی بکر الصدیق رضی الله عنه ج: ۲/ ص: ۲۷۴ / رقم الحدیث : ۱۰۲۸]

ژباړه : له حضرت ابوهریره رضی الله عنه نه روایت دی وایي: چې رسول الله صلی الله علیه وسلم (یوه ورځ له صحابۀ کرامو رضی الله عنهم نه پوښتنه وکړه چې) : په تاسې کې داسې څوک شته چې نن یې روژه وي ؟ حضرت صدیق اکبر رضی الله عنه ورته وایي چې: هو ! ما روژه نیولې ده . نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته بیا وویل چې: داسې څوک شته چې نن یې د جنازې لمونځ کړی وي ؟ حضرت صدیق اکبر رضی الله عنه ورته وویل چې: هو ! زه یم . حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیا وویل چې: داسې څوک شته چې نن یې له کوم مسکین سره مرسته کړې وي ؟ حضرت صدیق اکبر رضی الله عنه ورته وویل چې: هو ما له مسکین سره مرسته کړې ده .نبي کریم صلی الله علیه وسلم بیا پوښتنه وکړه چې آیا داسې څوک هم درېکې شته چې د مریض پوښتنه یې کړې وي؟ صدیق اکبر رضی الله عنه ورته وویل چې هو ! ما د یوه مریض پوښتنه کړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وویل داځلور خویونه چې په یوه ورځ کې په چا کې یوځای شول نوله حسابه پرته به جنت ته داخلیږي او با چې له هري دروازې یې خوښه وي داخل به شي.

[مرقات شرح مشکاة باب الزکاة ج ۴ / ص ۳۹۲]

د امیرالمؤمنین لخوا دیو مریض پوښتنه او خدمت کول

حضرت ابوبکر الصدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ به په هر عبادت کې کوشش کاوه کله چې حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې دمسلمانانو مشر وټاکل شو دصدیق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کورته ورغی او دکور دخلکو نه یې پوښتنه وکړه چې صدیق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ څه عملونه کول دخلکو سره یې څه کول نو بې بې یې ورته وویل چې په فلانکي ځای کې یوعابد ده هغه ته به یې روزانه خوراک ورکاوه حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې ورغی یو سړی له سرنه تر پښو خوړین ده او په هغه ځای کې ناست ده نوده مبارک ښه ډوډۍ پسته کړه هغه ته به یې په خوله کې ورکړه چې وریې کړه هغه چیغه کړه چې آه صدیق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ لکه چې له دې فاني دنیا څخه دتل له پاره سترګې پټې کړې، ده ورته وویل چې څه پوه شوې ؟ هغه ورته وایي: صدیق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ به چې کله ماته ډوډۍ راکوله یووار به یې په خپله خوله کې وزوولې پسته به یې کړه بیابه یې په خپله ژبه زمابه خوله کې راکوله.

تاسې وګورئ له دې ډول مریض څخه خلک کرکه او نفرت کوي اولري ورڅخه ګرځي خوهغه مبارک به یووار په خپله خوله کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسته کړه بیابه یې په شوندو شوندې ورکښنودي خکه دهغه به برداشت نه ؤحضرت عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دصدیق اکبر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ په ژوند کې یو سړی ولید چې په یوځای کې دی ډیرعاجزاوفقیرده شل اوشوټ ناست ده هر وخت به چې ورغی کورته دده کور به جارو اوصفاؤنو بله ورځ یې پوښتنه وکړه چې دادستا خدمت څوک کوي ده ورته وویل چې یو سړی ده راشي خدمت کوي بله ورځ ده قصد وکړ چې زه به وختي ورځم سهار وختي ورغی ګوري چې بیا دهغه خدمت شوی دی بله ورځ ترهغه وختي بله ورځ یې دشپې پېره کوله چې صدیق اکبر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ هلته ورروان ده امیر المؤمنین دټولې دنیا دمسلمانانو امیرده خو دیوعاجز کورته چې دهغه بندوبست نشته دهغه دخدمت لپاره ورځي او دهغه دکور خدمت کوي ،نو څکه خدای پاک دومره لویه مرتبه او مقام هم ورپه برخه کړی چې له حضرت رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه وروسته تر ټولو خلکو غوره دی.

همداراز دصدیق اکبر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دغابښ واقعه هم په مخ ۲۳۱/ کې تیره شوې ده بیا یې نه راګرځوو.

دادومره تکلیفونه یې ولې تېرول ؟ ﴿ مَنْ طَلَبَ العلی سحر اللیالی ﴾ چې غټې رتبې غواړي هغه غټ تکلیفو نه تېروي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فرمایي : ﴿أَفَلَا يَنظُرُونَ إِلَى ٱلْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾﴾ [سورة الغاشية] ژباړه : نو آیا پس نه ګوري (منکران په نظر دعبرت سره) اوښ ته چې څرنګه پیدا کړی شوی دی.

ددې آیت په تفسیر کې مفسرین لیکي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

درخارخوری قانع دربارہ بری صابر این وصف اگرجوی دراہل صفابین

داوښ په مدحه کې ددغه ایات تشریح داسې بیاشوې چې اوښ دازغیو په خوراک باندې قانع ده اوبه درانه بار وړلو باندې صابرده. غټ غټ بارونه وړي دغه صفت که ګوري په اولیاووکرامو کې به یې پیداکړي. خوراک به یې وچه ډوډۍ وي دتکلیف زندګي ،په عبادت به بوخت وي په خپل ژوندکې یې دومره تکلیفونه ګاللي وي چې دهغه اوښ هم په وس پوره نه وي ، ځکه یو ولي او دالله تعالی نازولی ټوله شپه په عبادت تېروي ورځ به ټوله په روژه تېروي دخدای پاک ددین په خدمت کې به تل بوخت وي ، نوبیا ځکه خدای پاک لوړمقامات ورکوي څومره چې دچا مینه دجنت لورې ته زیاتیږي جنت ته دومره به تکالیف هم په عباداتو کې ډېر تېروي څومره چې له جهنم نه ډېر ډاریږي دغومره له ګناوونه ځان ډېر ساتي دجهنم دعذابوچې سړی تصور وکړي دجهنم سکروتې چې بادیږي لکه غټې غټې بنګلې یوه طرف اوبل طرف ته لویږي لړمان یې دومره غټ غټ دي لکه اوښان دغه عذابونه چې څوک په غور سره وګوري نوبیا دګناه طرف ته اقدام نه کوي دګناه نه ځا ن راساتي نو دانسان دکنترولولپاره دغه دواړه خبرې ضروري دي که خدای مکړه ګناه مې وکړه بیابه مې ډاسزا وي چې دجهنم عذابونه به وي اوهم به دجنت تصور کوي که نیکي مې وکړه بیا ددغه بدله جنت خدای جَلَّجَلَالُهُ ورکوي نوبیا خدای پاک دغه انسان لوړ مقام ته رسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۰) مجلس

له ډېرو تقریرو څخه مطلب، عمل کول دي

دلته ډېر بیانونه،تقریرونه ،وعظ اونصیحت شوی یا اوریدل شوی له دې ټولونه اصلي مطلب دادی چې په داهر وعظ اونصیحت کې مونږ دافیصله له ځان سره کړې وای چې په دې وعظ کې به په دې یوه خبره خامخاعمل کوم ؛نوپه راتلونکې کې هم دې انسان ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دنیک عمل توفیق ورپه برخه کوي . حضرت ابوبکر صدیق رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ فرمایي چې دنبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ په حضوراوپه هغه مبارک مجلس کې ماته دریې شیان ډېر محبوب دي : اول دحضرت نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ مخ مبارک ته کتل . دوهم په رسول الله صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ باندې خپل مال مصرفول . دریم داچې خپله لور مې دهغه په نکاح کې ورکول .

اوس نو مونږ دحضرت ابوبکر صدیق رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ دغې یوې خبرې ته متوجې شو چې دده دټولو خبرو خلص دادی چې ځان ، مال او اولاد دریې واړه په نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ باندې قربانول دي .

دا دریې واړه په نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ باندې قربانول د کامل ایمان نښه ده .نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فرمایي چې ترهغه پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوځوک کامل مؤمن نه شي کیدای چې ترڅو پورې ده ته زه ترخپل ځان، خپل مال او خپل اولاد نه ګران او محبوب شوی نه یم.

ددې وجې نه حضرت صدیق اکبر رَضِیَ اللّٰہُ عَنْہُ په ټول امت کې بهترین شخصیت دی ،اوده د محبت واقعات دومره ډیر دي که یې ځوک په تفصیل سره بیان کړي نولوی کتاب به ورنه جوړ شي.

که سړی فکر وکړي داواقعي عشق ؤ چې دهغه عشق په برکت باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُہٗ دومره لوی مقام ورکړی ؤ چې دعرش اواسمان ملایکوته حکم کوي چې ماته په ټوله دنیاکې له هرشي نه دابوبکر رَضِیَ اللّٰہُ عَنْہُ لباس خوند راکوي نوتاسوهم دحضرت صدیق اکبر رَضِیَ اللّٰہُ عَنْہُ غوندې لباس اوجامې جوړې کړئ.

خو دامت په حال باندې افسوس دی چې دعوه یې ددې کوي چې مونږ یې امتیان یو، خوله دې ټولوسره ،سره بیاهم دهغه سنت په خپل ځان نه عملي کوي،خدای نخواسته داسې نه چې په منافقت کې واقع شي اوخدای پاک جَلَّ جَلَالُہٗ وایي چې له ماسره ترهغه پورې دچا محبت نشې راتلای ترڅو چې دخپل رسول په لارښوونو عمل ونکړي اودهغه سنت دوی ته له هرشي محبوب او ګران نه شي.

مونږ اوتاسې ته دوعظ اوریدل هغه مهال ګټه رسوي چې په دغه وعظ باندې عمل وکړو،مونږ ته یوازې داخبره کول ګټه او فایده نه رسوي چې ووایو چې دخلیفه صاحب مجلس ښه ؤ،ژړاوې وې، دعاګانې پکې وشوې مونږ ته ژړاوې اودعاګانې څه فائده کوي چې عمل پرې ونه کړو،مونږداحال څه کوو چې دقیامت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځ نبي کريم ﷺ رانه خفه وي اوشفاعت مونه کوي،خدای مکړه که رسول الله ﷺ الله تعالی ته شکايت وکړي چې : ﴿يَٰرَبِّ إِنَّ قَوْمِي ٱتَّخَذُوا۟ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانَ مَهْجُورًا ﴿٣٠﴾﴾ [سورة الفرقان]

ژباړه : او ويل رسول (دالله محمد) اې ربه زما په تحقيق قوم نيولی دی دغه قرآن ترک کړی شوی (چې نه پرې ايمان راوړي او نه عمل پرې کوي او نه يې لولي) .

يعنې له قرانکريم سره يې محبت نه در لودلو، که داسې شکايتونه راپسې شروع شي دابيا دافسوس او ارمان ځای دی او هلته بيا افسوس يا ارمان کول هم ګټه نه رسوي ، نو په دې دنيا کې بايد کوشش وکړو ځانونه اصلاح کړو ، او داصلاح طريقې خو په دې کتاب کې په پوره ډول درته بيان کړی شوې دي .

له دې ټولو مجلسونو څخه مطلب دادی چې هره ورځ ديو عالم له خولې څخه يوه خبر اورو نوبايد له ځان سره داسې ټينګ عزم او اراده وکړو چې په دې به عمل کوو،اوځانونه واقعا دنبي کريم ﷺ امتيان وګرځوواودا مو يقين وي چې زه د نبي کريم ﷺ امتي يم اودقيامت په ورځ به دده سره مخامخ کېږم ،اودا فکر را سره وي خدای مکړه چې که دقيامت په ورځ پيغمبر ﷺ له مونږ څخه بيزاره شي نو بيا به څه مخ تورووو او پايلې به مو څه وي ، دا به له مونږ سره په عمل کولوکې زياته

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرسته وکړي اوډېر اثر به هلته پیداکېږي چې داهر یوعمل ته مو پام وي اوعمل وربانديې شروع کړو.

د مثال په توګه اودس په صحیح طریقه زده کول شروع کړو، دجَمعې لمونځ په پابندي وکړو،خپل لباس اوکالي دحضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په طریقه باندې برابر کړو، مسواک ،پټکی اوداسې نور څومره مو چې له وسه کېږي روزانه باید یو- یوسنت په ځان عملي کړو،کله مو چې کوشش شروع کړ بیا به په دغو وعظو اونصحیتونو کې نور اثر هم پیداکېږي.

﴿عن انس قال قال : رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ من عمل بماعلم ورّثه الله علم مالم یعلم﴾ [رواه ابونعیم فی الحلیه ، التفسیرالمظهری ج ۵/ ص ۱۱ ، و احیاء العلوم ج ۱/ ص: ۱۵۱/ کتاب العلم اخرجه ابونعیم فی الحلیة من حدیث انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ]

ژباړه : له حضرت انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي : رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي : څوک چې په خپل علم باندې عمل وکړي نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به دپتو اسرارو علم ده ته نصیب کړي او په علم کې به یې نور برکت هم راشي.

په مدرسوکې د کشف خبرې نه زده کېږي ، اولیاء کرامو ته چې څومره اسرار معلومېږي ،هغه په کتابونوکې نه زده کېږي .دا یواځې اویواځې دعمل نتیجه او پایله ده چې په دین باندې عمل وشو بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دده شرح صدر په نصیب کوي دده سینه صفا کېږي ، بیا الله تعالی لدُني علم ورنصیب کوي، بیا الله تعالی اسرار وربښيي. بیا له دې انسانانو داسې کسان جوړېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دقیامت په ورځ چې خلک په ځانو پورې حیران وي ،دی به دهغو خلکوچې دده خوښېږي ، شفاعت کوي . الله تعالی ته به وایې چې دغو خلکو له ماسره کومک کړی ،له ماسره یې محبت کړی و،دما یې خدمت کړی و،داجنت ته داخل کړه ؛نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ به ددوی شفاعت قبول کړي اوټول به جنت ته بوزي .

دا ټول شیان چې پیدا کېږي ،په عمل پیدا کېږي . داسې نه چې یوځل به سړی مولوي کېږي بیا به عمل کوي،نه ! دایوه مسئله موچې واوریده په هغه موعمل وکړ دغه ته عمل ویل کېږي .دمثال په توګه یوسړی په دې عالم شوچې ډېره پریښودل سنت دی پریښودل یې دومره ثواب لري اوخړې یول یې ګناه لري نوباید عمل پرې وشي .

دلمانځه په یوه مسئله چې پوه شو دغه علم دی ،په دې عمل کول پکار دی ځکه چې موږ ته یې علم راپه نصیب کړ، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ په دې علم باندې له تا ځخه عمل کول غواړي .

په یوه نیکه خبره باندې یوه انسان ته مبشرات په نصیب کیږي

یوه خلیفه صاحب قیصه کوله چې مابه هروخت په یوچا ډېره پریښودله اونصیحت به مې ورته کاوه . په هغه شپه به ماحضرت نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په خوب ولید ،چې ډېرزیات به خوشحاله و. رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دامت په نیک عمل باندې ډیر خوشحالیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

، هغه په جایداد اودتیا نه خوشحالیږي . ترهرڅه نه په دې ډیر خوشحالیږي چې دده په سنتو عمل وشي ،او یوسړی داسلامي دین تابع شي ،په نورو شیانو نه خوشحالیږي بلکې په نورو شیانو باندې شیطان خوشحالیږي .

نو له تقریراووعظونو څخه دامطلب دی چې موږ یې دعمل ذریعه وګرځوواودعمل کوشش پرې شروع کړواوکه تقریرونه اونصحیتونه هره ورځ اورو اوعمل نه پرې کووهیڅ فایده یې نه شته بلکې فائده اوخوندهلته وي چې په یوسنت باندې عمل وشي

په بله جُمعه کې به له دې جُمعې نه ډېرزیات خوند وي ،ځکه هلته دالله تعالی پټ راز اوعشق شروع کېږي،دالله تعالی او رسول الله ﷺ عشق اومحبت شروع کېږي ،څومره چې سړی ددین طرف ته نږدې کېږي عشق اومحبت پیداکېږي ،هلته بیا سړی دمجلس ،وعظ اونصحیت په خوند پوهېږي ،هلته بیا دذکر اوتلاوت په خوند پوهېږي . تردې چې هغه تلپاتي ژوند یې هم برابر شي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۱)مجلس

دتوسل بیان

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱبْتَغُوٓاْ إِلَيْهِ ٱلْوَسِيلَةَ﴾

[سورة المائدة آیت ۳۵]

ژباړه: یعنې اې مؤمنانو! وویرئ تاسې له الله تعالی او طلب کړئ! ده ته وسیله.

توسل په درې قسمه ده:

۱- توسل په اعمال صالحه سره الله تعالی ته.

۲- په مبارکو ذواتو سره توسل الله تعالی ته.

۳- د مبارکو ذواتو د آثارو په وسیله توسل الله تعالی ته.

په اولنې توسل کې ټول علماء کرام یوه خوله دي چې په اعمال صالحه ؤ سره توسل صحي ده، هېڅ څوک ورڅخه انکار نه کوي.

دوهم توسل په نیکو اشخاصو او ذواتو سره ده، دا توسل په خپل کور کې په دوه قسمه ده. یوداده چې الله تعالی ته یوذات وسیله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوې اوهغه ژوندی وي. دوهم داسې توسل ده چې داسې یوڅوک الله تعالی ته وسیله کوې چې هغه شخص مړ وي. اوس په دې کې چې یو شخص ژوندی وي او ته یې الله تعالی ته وسیله کوې په دې کې هم اکثره علماء کرام متفق دي دا توسل هم جائز ده.

مګر داچې یو نېک شخص وفات شوی وي اوته یې الله تعالی ته وسیله کوې نو آیا ددې جواز شته که نه ؟ نو وهابیان (غیر مقلدین) او علامه ابن تیمیه په دې قائل دي چې دا جائز نه دی.

ائمه کرام احناف بیا دا وایي چې که یو شخص الله تعالی ته محبوب او مقبول وي هغه که مړ وي اوکه ژوندی په دواړو حالاتو کې په دغه شخص سره توسل جائز دی، حاضر وي اوکه غائب په دواړو حالاتو کې توسل جائز دی.

نو راځو تفصیل ته چې د توسل ددریو واړو قسمونو په هکله تفصیلي دلائل ذکر کړو:

په اعمال صالحه وود توسل ثبوت

﴿ أَنَّ عَبْدَ اللهِ بْنَ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: انْطَلَقَ ثَلاَثَةُ رَهْطٍ مِمَّنْ كَانَ قَبْلَكُمْ حَتَّى أَوَوُا المَبِيتَ إِلَى غَارٍ، فَدَخَلُوهُ فَانْحَدَرَتْ صَخْرَةٌ مِنَ الجَبَلِ، فَسَدَّتْ عَلَيْهِمُ الغَارَ، فَقَالُوا: إِنَّهُ لاَ يُنْجِيكُمْ مِنْ هَذِهِ الصَّخْرَةِ إِلَّا أَنْ تَدْعُوا اللهَ بِصَالِحِ أَعْمَالِكُمْ، الحديث ﴾ [اخرجه البخاری فی صحیحه فی کتاب الاجارات ج:۱ ص: ۳۰۴ / رقم الحدیث ۲۲۷۲ / ومسلم فی کتاب

(c) ketabton.com: The Digital Library

الذکر] ژباړه: له حضرت عبدالله ابن عمر رضي الله عنهما روایت دی وایي چې له رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه مې اوریدلي ویل یې: چې له تاسې نه مخکې زمانه کې درې نفره په لاره باندې روان وُچې په دوی باندې باران راغی دباران له امله دغره لمنې ته دیوه کمره لاندې غارؤ پدغه غارکې کیناستل په دې وخت کې دغره له سرنه یوه لویه تیږه راوښویده اودغارخوله یې مکمل بنده کړه.

دغه درې نفره سره له دې چې ډیره هڅه یې وکړه بیا هم دتیږې په لرې کېدلو کې پاتې راغلل، اخردغودریونفرو په خپل منځ کې داپریکړه وکړه اوس خودخلاصون بله لارنشته بې ددې نه چې خپل عمل خدای تعالی وسیله ونه ګرځوو کیدای شي چې ددغونیکو اعمالو په برکت مونږ خدای تعالی له دې مصیبت نه خلاص کړي.

ددې حدیث پاتې برخه په انوارالمجالس ج: ۲ / ص:۳۱۱/ کې وګورئ.

داچې په دې قسم توسل کې څه اختلاف نشته نو مونږ په دې یوه حدیث راوړلو بسوالی کوو.

په ذوات فاضله ؤ د توسل دثبوت دلائل

الله تعالی فرمایي: ﴿ وَكَانُواْ مِن قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ... ﴿٨٩﴾ ﴾ [سورة البقره]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه : او حال داچې وودوی (یهودان) پخوا له دي چې فتح به یې غوښته (له الله تعالی په رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) په هغو کسانو چې کافران وو .

۱- علامه الوسي رَحِمَهُ اللهُ ددې ایت په تفسیر کې ویلي: چې له سدي نه روایت دی وایي: چې کله به ددوی او مشرکینو ترمنځ جنګ سخت شو نو تورات به یې راوښست اوبه هغه ځای به یې لاس کښښود په کوم ځای کې به چې دنبی کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذکر و .

او ویل به یې اې خدایه ! ته مونږ ته دهغه نبی په واسطه فتحه اونصرت رانصیب کړې چې تاله مونږ سره وعده کړې چې په اخره زمانه کې یې زه مبعوث کوم نو خدای پاک به دوی ته نصرت او فتحه ورکړه او مشرکین به مغلوب شول [روح المعانی ج: ۱/ص ۳۲]

۲- اوتفسیرخازن وایي : چې دوی به ویل اې خدایه ! ته مونږ ته دهغه نبي په واسطه نصرت راکړې چې هغه به په اخره زمانه کې مبعوث کیږي هغه نبی چې مونږ یې په تورات کې صفات وینو .نو دوی ته به خدای پاک نصرت ورکاو او کامیابي به یې په برخه شوه . [تفسیرخازن ج ۱/ص ۶۹]

۳- نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به چې کله دلمانځه له پاره جومات ته ته دادعا به یې کوله : اې خدایه ! زه له تا څخه سوال کوم په حق دسوال کونکي له تاڅخه اوبه حق ددغو ذرتلونکې تاته .

[اخرجه احمد وابن خزيمة والبيهقي في الدعوات والطبراني وابونعيم وابن السني]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- او څینې له دې څخه داقول دپیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ده : ﴿ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِاُمِّي فَاطِمَةَ بِنْتِ اَسَد وَوَسِعْ عَلَيْهَا مَدْخَلَهَا بِحَقِّ نَبِيِّكَ وَالْاَنْبِيَاءِ مِنْ قَبْلِي ﴾

ژباړه : اې خدایه ! ته دفاطمې بنت اسد مور ته ښښنه وکړې او قبر ورته فراخه کړې . دتادنبي په واسطه او دمخکښیو انبیاوو په واسطه .[رواه الطبرانی وصححه ابن حبان والحاکم عن انس بن مالک رَضِيَ اللهُ عَنْهُ]

۵- ﴿ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ حُنَيْفٍ، أَنَّ رَجُلًا ضَرِيرَ الْبَصَرِ أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: ادْعُ اللهَ أَنْ يُعَافِيَنِي قَالَ: «إِنْ شِئْتَ دَعَوْتُ، وَإِنْ شِئْتَ صَبَرْتَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكَ» . قَالَ: فَادْعُهُ، قَالَ: فَأَمَرَهُ أَنْ يَتَوَضَّأَ فَيُحْسِنَ وُضُوءَهُ وَيَدْعُوَ بِهَذَا الدُّعَاءِ: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ وَأَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِنَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ نَبِيِّ الرَّحْمَةِ، إِنِّي تَوَجَّهْتُ بِكَ إِلَى رَبِّي فِي حَاجَتِي هَذِهِ لِتُقْضَى لِي، اللَّهُمَّ فَشَفِّعْهُ فِيَّ» ﴾ [اخرجه النسايي و جامع الترمذي ابواب الدعوات ج ۲ / ص: ۶۵۷ / رقم الحديث ۳۵۷۸/ والبيهقي والطبرانی بسندصحيح واخرجه البخاری في تاريخه وابن ماجه والحاکم باسناده صحيح]

ژباړه : له حضرت عثمان بن حنیف رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: چې یوسړی په دواړو سترګو ړوند و ، نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته راغی او ورته یې وویل چې: ماته دعا وکړه ترڅو مې سترګې روغې شي ! نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وفرمایل چې: که په دې حالت صبر وکړې اجر به یې ډېر وي ، خو دغه صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په خپله خبره ټینګار کاوه چې که مې سترګې روغې شي نو زه به ددې نعمت شکرانه اداء کوم او دنیکي طرف ته به مې نور شوق هم زیات شي ، نو نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وفرمایل چې: ولاړ شه اودس وکړه او بیا دادعا وکړه: اې خدایه! ستا د ګران پیغمبر محمد مصطفی

(c) ketabton.com: The Digital Library

صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په واسطه مې دغه حاجت پوره کړې (سترګې مې روغې کړې) اې خدایه! دده شفاعت زماپه هکله قبول کړې.

نو اوس سره له دې چې نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په دغه مجلس او لمانځه او دعا کې له دغه صحابي رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ سره نشته هغه یواځې اودس، لمونځ او دعاکوله خو نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ یې الله تعالی ته وسیله کړې او الله تعالی یې سترګې ورته جوړې کړې.

لکه مخکې چې ذکرشول چې همدا اهل کتاب و چې مخکې به یې دنبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وسیله په کفارو باندې د فتحې غوښتنه کوله. او خدای پاک به یې کامیاني هم په برخه کوله.

نو نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره له دې چې پیدا هم نه ده، یواځې یې له دوی سره د پیدایښت وعده په تورات کې شوې وه، نودهغه صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وسیله به دوی سوال کاوه او الله تعالی به دوی ته فتحه ورکوله.

۶- د نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له رحلت نه وروسته چې صحابهٔ کرام رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ ام المؤمنین حضرت عائشې صدیقې رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهَا ته راغلل او دامهال سخته وچکالي هم وه او ورته وې ویل چې ته دنبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مبارکه بي بي یې، ته راته دعا وکړه چې الله تعالی په مونږ باندې درحمت باران وکړي. حضرت ام المؤمنین رضی الله عنها ورته وویل چې: داسې وکړئ چې د نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د مبارکې روضې د بام چت د رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د مبارک قبر په برابري سوری کړئ چې د آسمان فضا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځخه ښکاره شي نو کېدای شي چې الله تعالی خپل رحمت نازل کړي. صحابۀ کرامو رضی الله عنهم همداسې وکړل چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د مبارکې روضې چت یې دده صلی الله علیه وسلم د قبر په برابري سوری کړ نو داسې باران وشو چې تولې ځمکې یې سېرابه کړې. او دتولو خلکو له پاره درحمت ذریعه شو دا کار د نبي کریم صلی الله علیه وسلم له رحلت نه وروسته شوی.

محدثین کرام ددې وجه دا لیکي چې دآسمان اودده صلی الله علیه وسلم د مبارکې روضې ترمنځ دغه چت پرده جوړه کړې، کله چې دغه چت لرې شو، دده صلی الله علیه وسلم قبر مبارک ښکاره شو نو آسمان په ژړا شو اودده له ژړا نه ځمکه سېرابه شوه.

[رواه الامام الدارمی فی السنن، باب ماأکرم الله تعالی نبیه صلی الله علیه وسلم بعدموته صلی الله علیه وسلم. ص: ۵۸/ رقم الحدیث ۹۳]

۷- دامیرالمؤمنین حضرت عثمان رضی الله عنه دخلافت په مهال دیو نفر له ده سره څه کار پیداشو بار،بار ورځې او دملاقات موقع نه ورته پیداکیږي، عثمان بن حنیف ته یې شکایت وکړ هغه ورته وویل: ولاړ شه اودس وکړه بیاجومات ته لاړ شه دوه رکعته لمونځ وکړه او دادعا ووایه: اَللّٰهُمَّ اِنِّی اَسْأَلُکَ وَأَتَوَجَّهُ اِلَیْکَ بِنَبِیِّنَا مُحَمَّدٍ نَبِی الرَّحْمَةِ یَامُحَمَّدُ اِنِّی اَسْأَلُکَ وَأَتَوَجَّهُ بِکَ اِلَی رَبِّی فَیَقْضِی حَاجَتِی وَتذکر حَاجَتَکَ آه ﴾

ژباړه: اې خدایه! زه له تانه دخپل حاجت غوښتنه کوم او تاته وسیله کوم زمونږ نبی محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم نبی درحمت، اې

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد مصطفی ﷺ ! زه تا الله تعالی ته وسیله کړخوم چې زما حاجت پوره کړې ، نوپه دې ځای کې به خپل حاجت یاد کړې.

[والحدیث اخرجه الطبرانی وقال بعد ذکره والحدیث صحیح وصححه الحافظ ابوعبدالله المقدسی والمنذری فی الترغیب والترهیب ج: ۱/ ص: ۲۰۱ / والحافظ نورالدین الهیثمی ج: ۲/ ص: ۲۷۹ / والحافظ ابن تیمیه فی التوسل والوسیله ص: ۱۰۱ / وقال وذلک اسناد صحیح] والله اعلم .

۸- څینې له دې څخه داهم ده چې دامیرالمؤمنین عمرفاروق رضی الله عنه دخلافت په مهال ډیره سخته قحطی راغله نو حضرت بلال ابن الحارث المزنی درسول الله ﷺ قبرته ورغی اودادعا یې وویله : ﴿ یَارَسُولَ اللهِ ! اِسْتَسْقِ لِاُمَّتِکَ فَاِنَّهُمْ هَلَکُوْا ﴾

ژباړه : ای رسول الله ! دخپل امت له پاره دباران غوښتنه وکړه څکه هلاک شول . [اخرجه ابن ابی شیبة والبیهقی کذا فی البدایة والنهایة لابن کثیر]

۹- څینې له دې څخه هغه دحضرت عمر فاروق رضی الله عنه استسقاده چې په هغه کې یې حضرت عباس رضی الله عنه خدای پاک ته وسیله کړی . ﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، أَنَّ عُمَرَ بْنَ الخَطَّابِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، كَانَ إِذَا قَحَطُوا اسْتَسْقَى بِالعَبَّاسِ بْنِ عَبْدِ المُطَّلِبِ، فَقَالَ: «اللَّهُمَّ إِنَّا كُنَّا نَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِنَبِيِّنَا فَتَسْقِينَا، وَإِنَّا نَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِعَمِّ نَبِيِّنَا فَاسْقِنَا»، قَالَ: فَيُسْقَوْنَ ﴾

ژباړه : له حضرت انس رضی الله عنه نه روایت دی وایي : چې کله به په خلکو وچکالي راتله نو حضرت عمر رضی الله عنه به په حضرت عباس رضی الله عنه باندې توسل کاوه . او ویل به یې ای الله تعالی ! موږ به تاته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبی کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وسیله کاوه په مورِ به باران کیده او اوس دهغه تره تاته وسیله کوو ته په مورِ باران وکړې وایي باران به وشو.

[صحیح البخاری ج: ۱/ ص: ۶۵۸ (رقم الحدیث ۱۰۱۰) وفی الحلیة قال عمر هذا هوالوسیلة الی الله آه]

په توسل کې دجمهورو علماءِ کرامورایه

۱- علامه الشرنوبی په شرح التائیه کې ویلي : ویجوز التوسل بغیر الانبیاء کالشهداء والاولیاء والعلماء والصالحین) یعنې له انبیاوونه پرته په شهداوو، اولیاوو او علماوو او نیکانو باندې هم توسل جائز ده.

۲- ابوسعیدالخادمي په (بریقه شرح طریقه محمدیه) کې وایي: ونقل الزیلعي جواز التوسل الی الله بالانبیاء والصالحین ولوبعدموتهم) [ارغام المرید ص: ۲۸]

ژباړه : له زیلعي نه نقل شوي دي وایي چې توسل الله تعالی ته په انبیاوو اولیاوو اونیکانو جائز دی که څه هم وروسته له مرګه وي.

۵- حضرت شاه ولی الله دهلوی رَحِمَهُ اللهُ وایي : ددعا له ادابو څخه داده چې اول خل په الله تعالی ثناووایي اوبیانبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خدای پاک ته وسیله کړه نو دادعا ښه قبلیږي.

[حجة الله البالغة ج ۲/ ص ۶ / طبع مصر]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶- په (المهند علی المفند عقائدعلماء دیوبند) کې داسې وایي : چې زموږ اوزموږ دمشایخو په نزد توسل رواوجائز دی په دعاوو کې په انبیاوو صالحینو اولیاوو شهیدانو او صدیقینو په ژوند کې او وروسته له مرګه ...) [عقائد علماء دیوبند ص ۲۹]

۷- علامه اشرف علی تهانوی رَحِمَهُ اللّٰهُ وایي : دریم له خدای پاک نه غوښتنه په برکت ددغه مخلوق مقبول او داخبره جمهورو علماوو هم جائز بللې . [بوادر ص: ۷۶۱]

۷- علامه اشرف علی تهانوی رَحِمَهُ اللّٰهُ په (مأته مسائل ص: ۸) کې وایي چې دعاکول په دې طریقه چې اې الله تعالی په حرمت دنبي او ولي زما داحاجت پوره کړې داجائزدی . لکه څرنګه چې دفقه اکبر له شرحې چې ملاعلی قاری رَحِمَهُ اللّٰهُ لیکې هم دا فهمیږي ...) [ص ۳۵]

۸- فتاوی کامله وایي چې عام خلک الله تعالی ته انبیاء اواولیاء وسیله کوي داجائز دی . [فتاوی کامله طبع مصر ص ۲۶۷]

۹- المحقق الفقیه المحدث اللکنوي په شرح ددې قول دماتن (المتوسل باقوی الذریعة) کې ویلي چې په دې کې امتثال په دې قول دخدای پاک ده . ﴿ وَٱبْتَغُوٓاْ إِلَيْهِ ٱلْوَسِيلَةَ ﴾ .

۱۰- عمدة الرعایه وایي چې ډیر احادیث په دې باندې دلالت کوي چې توسل په اعمال صالحه او ذوات فاضله جائز ده .

[عمدة الرعایه ص: ۱، شرح شرح الوقایه وکذافی السعایه له ص: ۶]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱- دشوکاني مشهوره رساله په نامه د(درالنضید) دتوسل په جوازکې لیکلې شوې ده لکه په عرف الشذی کې[ج ۲ / ص ۱۹۸ فتح الرحمانی ص ۲۳۸]

۱۲- فتح الباری شرح صحیح البخاری وایي چې دحضرت عباس رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ له قیصې نه معلومیږي چې اهل خیر اوصلاح داهل بیت النبوت باندې وسیله کول مستحب دي . [فتح الباری ج ۴ / ص ۱۵۱، وکذا فی شرح عمدة القاری علی البخاری ج ۷ / ص ۳۳ لبدرالدین العیني]

۱۳- شیخ الاسلام حسین احمد مدنی رَحِمَهُ اللَّهُ فرمایي : په دعاګانو کې نیک عملونه او دهغو کوونکي صلحاء اولیاء او انبیاء او ملائکې دالله تعالی نومونه او صفات الله تعالی ته وسیله کول ددعاؤ دقبلیدلو یوه غوره اوښه ذریعه ده .

له دغه امله دهغوی شجرو ته په دغه طریقه دتوسل باندې ترتیب ورکړل شوی دی .

۱۴- توسل اوکرامت تر ژوندیو پورې خاص نه ده څوک چې داعقیده لري چې توسل او کرامت یوازې ترژوندو پورې خاص دی ، نوددوی په خپل توحید کې شرک داخل کړی داچې دوی عقیده دتاثیر دژوندیو کوي او دانیکاره خبره ده چې په حقیقت کې تاثیردالله تعالی له لوري ده ، موجود حقیقي الله تعالی دی او دغه کښان خو عادي اسباب دي دوی لره په دې کې څه تاثیر نشته . [الفجرالصادق ص ۵۹]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵- امام العلامه النابلسی رَحِمَهُ اللَّهُ فرمایي : دژوندیو او مړیو ترمنځ په دې کې توپیر نشته ته دې ته نه ګورې چې ژوندي او مړي ټول دالله تعالی مخلوقات دي دیوه له پاره هم په یوشي کې تاثیر نشته بلکې موثرپه هرحال کې یواځې الله تعالی دی ژوندي اومړي یوازې اسباب کېدلی شي.

[کشف النور ص ۱۳]

دکفارو په هکله الله تعالی فرمایي: ﴿فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ ٱلسَّمَآءُ وَٱلْأَرْضُ ... ﴿٢٩﴾﴾ [سورة الدخان]

ژباړه : پس ونه ژړل پر دوی (یاپر هلا کت د دوی) باندې آسمانونو او زمکې.

یعنې له دې آیت نه دامعلومیږي چې په مسلمان باندې اسمان هم غمجن کیږي اویاهم اسمان اوځمکه وربانديې ژاړي.

لکه مخکې مو چې ووېل : چې درسو ل الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قبر آسمان ته ښکاره شو نو دهغه په لیدلو باندې اسمان په ژړا شو داسمان د ژړا نه الله تعالی دا خلک ټول سیرابه او ښیرازه کړل.

د نیک مسلمان په مرګ باندې زمکه اواسمان ژاړي

﴿ عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: «اهْتَزَّ العَرْشُ لِمَوْتِ سَعْدِ بْنِ مُعَاذٍ» ﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

[صحيح البخاري ج: ۱/ص: ۵۳۶ / باب مناقب سعد رَضِيَ اللهُ عَنْهُ رقم الحديث: ۳۸۰۳]

ژباړه له حضرت جابر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه مې اوريدلي ويل يې: چې دسعدبن معاذ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په مرګ باندې عرش عظيم په لړزه شو.

ولې په حرکت شو؟ یاداچې هغه دده روح چې دعرش عظيم طرف ته ختله دهغې له وجې هغه ولړزېده یاداچې دده نیک اعمال اسمان طرف ته پورته کېدل هغه بندشول نو عرش عظيم په حرکت باندې راغی. دحضرت اسماء رَضِيَ اللهُ عَنْهَا چې د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خوښينه ده دهغې نه روايت دی چې د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يوه شړۍ زمونږ سره وه دده دوفات نه وروسته به چې د مونږ په کور کې کله مريض پيدا شو په هغه شړۍ به مو او به تېرې کړې بيا به مو هغه مريض ته ور کړې هغه به څرنګه وځښلې خدای پاک به هغه مريض ته صحت ورکاوه. [مشكوة المصابيح ج: ۲/ كتاب اللباس ص: ۳۷۴]

حضرت ابي ايوب انصاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د روم په جنګ کې له کافانو سره په جګړه بوخت دی او داپه داسې حال کې چې دکافرانو دلښکر شمير لکونو ته رسېدله چې په هغوی باندې يوه مجا هد صحابي مخامخ ور باندې ور منډه کړه دکفارو دلښکر په منځ ور ګډ شو ديوې او بلې خوانه صحابه کرامو ناري ور باندې وکړې چې خدای پاک خو وايي: ﴿ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ ﴾[سورة البقرة: ۱۹۵]

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خپلو لاسو نو ځان هلاکت ته مه اچوئ دا خو دې ځان هلاکت ته وا چاوه حضرت ابي ايو ب انصاري ور ته وايي چې نه تاسې غلط ياست ددغه آيت دغه مطلب نه ده دا آيت دموږ دانصارو په باره کې نا زل شوی دی کله چې فتحي دمسلمانان ډېرې شوې نو موږانصارو په پټه په خپل منځ کې مشوره وکړه چې مخکې خو ډېر ضرورت و خپل ځان او مال مو تول په دين لګول اوس خو مسلمانان ډېر شول دنيا وې پيدا شوې نو درځي چې ليږ، ليږ دا خپل کاروبار شروع کړو دنيا به ليږ ډېره کړو باغونه او ځمکه به ليږ برابره کړو خدای پاک آياتونه نازل کړل چې ځا نو نه هلاکت ته مه اچوئ چې ځان او مال دې په دين ونه لګول نو دين به غريب کيږي نو بيابه خپله هلاک کيږئ او کفار به دربا ندې غا لبه کيږي نو حضرت ابي ايوب ددغې نه انکار وکړ بياحضرت ابي ايوب په دغه حالت کې مخکې روان ؤ تر څوپورې چې دی هم شهيد کيږي اوبيا دشهادت په وخت کې وصيت کوي زمامړی به دقسطنطوني دبوال ته نږدې کفاروته ورخښوئ مرقات ليکي چې پس له مرګه به خلک ورتلل دده قبرمبارک ته دده په قبر باندې بډيې تبرک حاصلولو اودده دقبر په سبب به يې دمرضو شفاء غوښتله نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به شفاء ورکوله . [مشکوة ج: ۲/ ص: ۵۸۶ / کمافی اسماء الرجال لصاحب المشکوة الباب الاول فی ذکر الصحابه ومن تابعهم] نوداتبرک په ذوات فاضلوپس له مرګه د ده ده.

نو مطلب مې دادی چې يووارسړی دخپل ځان په باب کې تقصيرات ووينې ددغو دتقصيراتودمعافي لپاره فقط يوه دغه لار

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه ده چې صرف په عبادت زوروکړي خدای پاک ته چې دسړي وس رسيږي بايد په هر عنوان وسيله طلب کړي په عمل صالح کې چې دسړي وس رسيږي دادې کوي خدای پاک ته وسيله ده دهغه په سبب به خدای پاک مغفرت ورته کوي نيک ذوات دی خدای پاک ته واسطه کوي کوم شخص ته چې په ژوند کې ورځي ياکوم زيارت ته چې ورځي پس له مرګه په دواړو کې دی په صحيح نيت ورځي څومره چې دده نيت سم ؤچې ددغه شخص په واسطه خدای پاک زما داجرمونه معاف کړي که ژوندي ته ورځي خوهغه وسيله ګرځوي خدای پاک ته خو دنيک عمل په واسطه يې وسيله ګرځوي اوکه مړي ته ورځي هغه زيارت مبارک وسيله ګرځوي خداوند متعال ته خو دنيک عمل په په وجه يې ګرځوي چې اې خدايه پاکه! داخو دستا دوست ده ته ددغه خپل دوست په واسطه ماته دخپلو ګنا هونو مغفرت وکړې ماته دنيک عمل توفيق راکړې اوداسې ددوی په اثار مبارکه ؤباندې وسيله وګرځول شي.

[تفسير مظهري ج: ۱ / ص: ۲۱۵]

دصالحانوپه اثارو تبرک نيول ثابت دي

په دې خبره ځان پوه کيدل ضروري او لازمي دي چې تبرک حاصلول په انبياوو اولياوو اواثارووددوی په نصوص صحيحه او براهينو قاطعه و ثابت دي. او له دې څخه انکار نه کوی مګر ناخبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سنت نبوي، نو مورِ څه انداز اثار ذکر کوو ددې له پاره چې دضرورت په وخت کې زمورِ له پاره یوسند وي.

دحضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وېښتانو تبرک نیول

۱- حضرت نبي اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په منا شریفه کې نائی راوغوښت چې سر یې ورو خریي نویوځل یې ښی لوری وېښتان په لاس کې ورکړ هغه یې وخریه ابوطلحه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ یې راوغوښت وایي داونیسه بیایې چپ لوری هغه نایي ته ونیوهغه یې هم وخریه بیایې ابوطلحه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته ورکړل چې تول وېښتان یې واخیستل نوویې ویل چې داوېسه اوپه صحابه کراموباندې یې تقسیم کړه.

[مشکوة ج: ۱/ص ۲۵۰/ باب الحلق]

۲- اخرج الطبرانی وابویعلی من حدیث خالدبن ولید ان النبی صلی الله علیه وسلم اعتمر فحلق رأسه فابتدر الناس جوانب شعره فسبقتهم الی ناصیة فجعلتها فی هذه القلنسوة فلم اشهد قتالا وهی معی الا رزقت النصر قال الهیثمي رجالهما رجال الصحیح آه.

ژباړه: له حضرت خالدبن ولید رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عمره کوله نو سرمبارک یې ورخیه. نو خلک ورمخته شول چې دده مبارک دسر وېښتان واخلي زه هم ورمخته شوم چې ماته یې دتندې مبارکې وېښتان په برخه ورسیدل اوبیا مې هغه په دغه خپله خولې کې کېښودل زه چې هر جنګ ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

تللي يم اوداخولی له ماسره وي ، نو ماته الله تعالی فتحه او نصرت نصيب کړی. نو د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې څکه چې دده له ذات مبارک سره يې تړاو لرلو.

دحضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په نوکانو تبرک

۳- ﴿ وكان عنده (معاويه) ازار رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورداؤه وقميصه وشئ من شعره وأظفاره فقال : كفنوني فی قميصه وأدرجوني فی ردائه ،وأزروني بازاره ، واحشوا منخري وشدقي ومواضع السجود من شعره وأظفاره، وخلوابيني وبين أرحم الرحمين ﴾ امرقات المفاتح شرح مشكاة المصابيح ج ۱ / ص: ۴۵۰ / رقم الحديث ۲۰۰]

ژباړه : له حضرت معاويه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ سره درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لنګ ، څادر ،قميص ،څه وېښتان او څه نوکان موجود و ، نو ويل يې ماته دده مبارک په قميص کې کفن راکړئ ، دده په څادر کې مې ونغاړئ ، دده ازار زماازار کړئ او زماپه پوزه او سواختي کې او خايو دسجدې دده مبارک وېښتان او نوکان واچوئ نور ما او خپل رب سره پريږدئ.

نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په يو وخت کې نو کان پرېکول نو يو صحابي ته وايي چې په صحابه کرامو باندې يې تقسيم کړه.

نو ويل کېږي چې داتبرکات ترننه پورې مو جو ددي اکثرو ائمه کرامو، مخکينوخلکو به د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هغه وېښتان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتل، نوکان به یې ساتل، دده لباس مبارک چې دده چوپانه قمیص اوپتکی څه شی به ہې پیداکړل هغه به یې سا تل،تردې پورې چې دحضرت اسماء رَضِيَ اللهُ عَنْهَا سره د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دږیرې مبارکې وېښته وو اوبه سپینوزرو کې یې ساتلي ؤ اوچې کوم مریض به ورغی هغه وېښته به یې په اوبوکې ورته وواهه بیابه یې هغه اوبه وڅښلې خدا و ندمتعال به شفاء ورکوله د افغانستان په غزني کې یې وېښته شته د پاکستان په لاهورکې شته په بخارا کې شته هغو ائمه کرامودغه حقیقت پېژاندهغو په واسطه به یې خداوندکارونه جوړول دده وېښتان دده لباس دده نوکان ترننه پورې خلکوساتلي دي.

۴- ﴿ قَالَ: فَوَاللهِ مَا تَنَخَّمَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نُخَامَةً إِلَّا وَقَعَتْ فِي كَفِّ رَجُلٍ مِنْهُمْ، فَدَلَكَ بِهَا وَجْهَهُ وَجِلْدَهُ، وَإِذَا أَمَرَهُمْ ابْتَدَرُوا أَمْرَهُ، وَإِذَا تَوَضَّأَ كَادُوا يَقْتَتِلُونَ عَلَى وَضُوئِهِ... الحديث ﴾ [صحيح البخاری كتاب الشروط باب الشروط فی الجهاد آج : ۱ ص: ۳۷۷/ ۳۷۸ / رقم الحديث ۲۷۳۱ / ۲۶۵۱ وكتاب الوضوء ج: ۱/ ص: ۳۸]

ژباړه : حضرت عروه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وایي: زمادي په الله تعالی قسم وي رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه دي سوخ کړې له پوزې اوبه دپوزې مګر صحابه وو به لاس ورته نیولی و بیابه یې په مخ او نور وجود موښل اوچې کله به یې دڅه امر ورته وکړ هغه به یې په تیزي سره په ځای کاوه ،کله به یې چې اودس کاوه نو داوداسه په اوبو به یې داسې راتول شول نزدي به و چې په دې اوبو دوی جنګ سره وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- ﴿ عَنْ أَسْمَاءَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا: أَنَّهَا حَمَلَتْ بِعَبْدِ اللهِ بْنِ الزُّبَيْرِ، قَالَتْ: فَخَرَجْتُ وَأَنَا مُتِمٌّ فَأَتَيْتُ الْمَدِينَةَ فَنَزَلْتُ بِقُبَاءٍ فَوَلَدْتُهُ بِقُبَاءٍ، ثُمَّ أَتَيْتُ بِهِ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَوَضَعْتُهُ فِي حَجْرِهِ، ثُمَّ «دَعَا بِتَمْرَةٍ فَمَضَغَهَا، ثُمَّ تَفَلَ فِي فِيهِ، فَكَانَ أَوَّلَ شَيْءٍ دَخَلَ جَوْفَهُ رِيقُ رَسُولِ اللهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، ثُمَّ حَنَّكَهُ بِتَمْرَةٍ ثُمَّ دَعَا لَهُ، وَبَرَّكَ عَلَيْهِ وَكَانَ أَوَّلَ مَوْلُودٍ وُلِدَ فِي الإِسْلاَمِ» ﴾

[صحيح البخاری ج: ۱ ص: ۵۵۵ کتاب مناقب الانصار رقم الحدیث ۳۹۰۹]

ژباړه : له حضرت اسماء رَضِيَ اللهُ عَنْهَا نه روایت دی وایي: چې کله عبدالله ابن الزبیر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ زما پرنس ؤ نو زه له مکې معظمې دهجرت په نیت راووتم کله چې مدینې منورې ته راغلم دحمل موده مې پوره وه په قبا مقام کې مې وارول نو عبدالله ابن زبیر دې دنیاته سترګې راوغړولي.

نو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته مې رواوړ هغه په خپله غیږه کې کښنود بیایې خوماوې را وغوښتې په خوله مبارکه کې یې ښې میده کړې له هغه وروسته یې دعبدالله ابن زبیر په خوله کې ورکړې ، نو دده خیټې ته چې اول ځل داخلي شوې هغه درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لاړې مبارکې وې او بیا یې په خجیرو باندې دده تحنیک (خرما یې په تالو وروموښلي) او دعا یې ورته وکړه اودبرکت غوښتنه یې ورته وکړه . او دمدینې منورې په مهاجرینوکې دغه اول بچی و چې پیداشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶- ﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدْخُلُ بَيْتَ أُمِّ سُلَيْمٍ فَيَنَامُ عَلَى فِرَاشِهَا، وَلَيْسَتْ فِيهِ، قَالَ: فَجَاءَ ذَاتَ يَوْمٍ فَنَامَ عَلَى فِرَاشِهَا، فَأُتِيَتْ فَقِيلَ لَهَا: هَذَا النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَامَ فِي بَيْتِكِ، عَلَى فِرَاشِكِ، قَالَ فَجَاءَتْ وَقَدْ عَرِقَ، وَاسْتَنْقَعَ عَرَقُهُ عَلَى قِطْعَةِ أَدِيمٍ، عَلَى الْفِرَاشِ، فَفَتَحَتْ عَتِيدَتَهَا فَجَعَلَتْ تُنَشِّفُ ذَلِكَ الْعَرَقَ فَتَعْصِرُهُ فِي قَوَارِيرِهَا، فَفَزِعَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: «مَا تَصْنَعِينَ؟ يَا أُمَّ سُلَيْمٍ» فَقَالَتْ: يَا رَسُولَ اللهِ نَرْجُو بَرَكَتَهُ لِصِبْيَانِنَا، قَالَ: «أَصَبْتِ» [صحيح المسلم، ج: ۲، باب: طيب عرقه صلى الله عليه وسلم والتبرك به ص: ۲۵۷ / رقم الحديث ۲۳۳۱]

ژباړه: له حضرت انس بن مالک رضي الله عنه نه روایت دی وایي: یوځل رسول الله صلى الله عليه وسلم د ام سلیم کورته ورغی دهغې په فرش باندې ویده شو او دا کور نه وه.

بیاوایي: چې یوه ورځ رسول الله صلى الله عليه وسلم ددې په فرش ویده و نو په دې راتګ وشو(یعنې چا خبره کړه چې رسول الله صلى الله عليه وسلم درکړه راغلی) ورته وویل شو چې دا نبی صلى الله عليه وسلم دی دتاپه کور کې ستا په فرش باندې ویده ده ، نو دا راغله او حال داچې له نبی کریم صلى الله عليه وسلم څخه خولې روانې وې او دځرمنې یوه توته په جمه شوې وې.

نو دې هغه شیشه خلاصه کړه لګیا شوه دغه خولې یې په پمبه (مالوچو) یا څیره را اخیستې او له هغه نه یې په شیشه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهښتيخلي ، نو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وويريده او وې ويل اې ام سليم ! څه کوې ؟

دې ورته وويل زه دبرکت اميد لرم دخپلو کمکيانو له پاره . نو ده مبارک ورته وويل چې دادې حقه خبره وکړه .

۷- ﴿ عَنْ أَنَسٍ، عَنْ أُمِّ سُلَيْمٍ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَأْتِيهَا فَيَقِيلُ عِنْدَهَا فَتَبْسُطُ لَهُ نِطْعًا فَيَقِيلُ عَلَيْهِ، وَكَانَ كَثِيرَ الْعَرَقِ، فَكَانَتْ تَجْمَعُ عَرَقَهُ فَتَجْعَلُهُ فِي الطِّيبِ وَالْقَوَارِيرِ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «يَا أُمَّ سُلَيْمٍ مَا هَذَا؟» قَالَتْ: عَرَقُكَ أَدُوفُ بِهِ طِيبِي ﴾ (صحيح المسلم / ج ۴/ باب طيب عرقه صلى الله عليه وسلم والتبرک به ص ۲۵۷ / رقم الحديث ۲۳۳۲)

حضرت انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ له خپلې مور ام سليم نه روايت کوي وايي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به د دې کره دغرمې دارام کولو له پاره ورتللو ، نودې به څرمن ورته اچوله نو دغرمې خوب به يې ورباندې کاوه او دده مبارک څخه به ډيرې خولې بهيدې، نو دې به يې هغه خولې مبارکې يوځای کولې په خوشبويې اوشيشه کې به يې اچولې،رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وويل اې ام سليم ! داڅه دي ؟

دې ورته وويل : دا ستا خولې دي له خپلو خوشبويو سره يې ګډوم ترڅو دعطرو په بوی کې نورښه والی راشي .

۷- ﴿ عَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ أَبِي بَكْرٍ أَنَّهَا أَخْرَجَتْ جُبَّةَ طَيَالِسَةٍ كِسْرَوَانِيَّةٍ لَهَا لِبْنَةُ دِيبَاجٍ، وَفَرْجَيْهَا مَكْفُوفَيْنِ بِالدِّيبَاجِ، فَقَالَتْ: هَذِهِ كَانَتْ عِنْدَ عَائِشَةَ حَتَّى

(c) ketabton.com: The Digital Library

قُبِضَتْ، فَلَمَّا قُبِضَتْ قَبَضْتُهَا، وَكَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَلْبَسُهَا، فَنَحْنُ نَغْسِلُهَا لِلْمَرْضَى يُسْتَشْفَى بِهَا ﴾ [صحيح المسلم ج ۲ ص ۱۸۰ كتاب اللباس ۱-بَابُ تَحْرِيمِ اسْتِعْمَالِ أَوَانِي الذَّهَبِ آه رقم الحديث ۲۰۶۹ مشكوة المصابيح ج ۲ ص ۳۹۶]

ژباړه : له حضرت اسماء بنت ابوبکر رَضِيَ اللهُ عَنْهَا نه روایت دی وایي: چې دې عبدالله رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هغه طیالسی اوکسرایي چپنه مبارکه راوبسته چې غاړه او راکته زی یې په وریښمو جوړه وه . او څاکونه یې هم په وریښمو جوړ شوي ؤ نو دې وویل دا چپنه له حضرت عایشې رَضِيَ اللهُ عَنْهَا سره وه کله چې هغه له دنیا څخه ولاړه نو ماته پاتې شوه ، دابه رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اغوسته او اوس یې مونږ دمریضانو له پاره اوبه پرې کړو بیا هغه اوبه مریضانو ته ورکړو هغوی ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ شِفاهم ورپه برخه کوي.

۸- ﴿ وقدشرب عبدالله بن الزبير وسفينة ومالک بن سنان وام ايمن وغيرهم دم رسول الله صلى الله عليه وسلم ﴾ [اخرجه الطبرانی والحاکم والدارقطنی وذکره فی المواهب الدنیه آه]

یعنې درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وینې عبدالله ابن زبیر ، حضرت سفینه حضرت مالک ابن سنان او ام ایمن رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ او نوروهم څښلې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹- ﴿ وذكر العلامة الشامي ص: ۳۹/ ج: ۱ / قال الامام الشافعی انی لأتبرک بأبی حنیفة وأجیئ الی قبره فاذا عرضت لی حاجت صلیت رکعتین وسالت الله تعالی عند قبره فتقضي سریعا وفي الصفحة ۴۲/ جلد: ۱ / قوله ومعروف الکرخي ابن فیروز من المشائخ الکبار مجاب الدعوات یستسقي بقبره وهو استاذ السری السقطی . ﴾

ژباړه : په ردالمحتار کې علامه ابن عابدین رَحِمَهُ اللَّهُ لیکلي چې امام شافعي رَحِمَهُ اللَّهُ ویلي چې زه په امام اعظم ابوحنیفه رَحِمَهُ اللَّهُ تبرک حاصلوم او دده قبر ته ورځم کله مې چې کوم حاجت پیداشي نو زه دده دقبر په خوا کې دوه رکعته لمونځ وکړم اودی الله تعالی ته وسیله کړم زرتررزره مې هغه حاجت الله تعالی دده مبارک په واسطه پوره کړي .

همدارنګه معروف کرخي ابن فیروز رَحِمَهُ اللَّهُ دسري السقطی رَحِمَهُ اللَّهُ استاد له لویو علماء کرامو څخه ده چې مستجاب الدعوات هم ؤ چې دده قبرهم خلک الله تعالی ته دباران کولو له پاره وسیله کوي .

نو تبرک اوتوسل په دغو ټولو شیانوباندې جائزه ده که جائز وای نو مخکې علماوو او ائمهٔ کرامو نه قول پرې کولو او نه یې دغه عمل ترسره کولو سره له دې چې دهغوی تقوی دهغوی علم او دهغوی احتیاط کول په ډیره لوړه درجه کې ؤ . نو دخپلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقصیراتو دمغفرت لپاره سړی باید هره لار ولټوي دهغې بهترینه لار هغه د نقشبندیې طریقې د شجرې مبارکي ویل دي.

د نقشبندیې مبارکې د شجرې د ویلو فائدې

دازمونږ دطریقې چې کومه شجره ده دخپل شیخ نه نیولې تر رسول الله ﷺ پورې داولیاوو د نومونو چې کوم کومه یادونه شوې داچې سړی روزانه یوواړې په دغه نیت باندې وایې چې خدای پاکه! دې دغو اولیاووپه واسطه زما ذکر جاري کړې ددغو په برکت ماته مغفرت وکړې ددغو په برکت ماته علم راکړې نو هر صحیح نیت چې سړی په کې کوي خدای پاک یې دهغه نیت سره سم کار ترسره کوي حتی دهند په لویو، لویو هستیو به چې مرضونه او مصائب راغلل، نو ددغې شجرې نو مونه به یې ورته لیکل خدای پاک به دهغو په سبب خلکو ته شفاء ورکوله او مصائب به یې لرې کول ، ځکه هغه توسل به دوی باندې بیرته په واقع کې توسل ددوی په نېکو اعمالوده خدای پاک ته هغه نېک عمل وسیله کول دي حتی دځینې مریدانو نفي اثبات نه کیږي مشائخ کرام داطریقه ورته ښیي چې اول دې لطائفې وکړي اوبیادې شجره ووایي په دغه نیت باندې چې خدای پاک دې ددغو داولیاوو په برکت باندې زما نفي اثبات ورسوي نو خدای پاک یې نفي اثبات پوره کوي، بلکې دهر نیک مقصد لپاره یې چې سړی خدای پاک ته وسیله کړي هغه مقصود به یې پوره کوي نو داتبرک اوتوسل په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذوات فاضله ووچې یوځلې په احادیثو صحیحه ونه ثابت ده نو داځای دشک اواشتباه خوپاتې نشو دایاید سړی په کامل اخلاص او اعتقاد باندې وکړي څومره چې یې وس رسیږي دشجرې ویل باید پرې نه ښودل شي داډېر مفید دی دلطائفو دعاوې بایدوویل شي داهره لطیفه خپل متصرف لري ددغې لطیفې ددعاپه برکت د هغې لطیفې دمتصرف روحانیت حاضریږي خدای پاک هغه لطیفه ورسره جاري کوي دازمونږ دلطیفو چې کومې دعاوې دي دغینې طریقومستقل سبقونه دي خودا زمونږ د حضراتو مبارکینو مجددینواندراج ده چې په یوه لطیفه کې درې یا څلورکارونه کېږي نوداچې په غور باندې دلطیفو دعاوې وایي اوشجره وایي اوهغه خدای پاک ته وسیله ګرځوي نومؤثر واقع کېږي ځکه رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خپل صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته وایي چې: ما وسیله وګرځوه، که وسیله مؤثره نه وای بیابه رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته ویلې ؤ چې دوه رکعته لمونځ او دعا وکړه. خو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د لمانځه امر هم ورته کوي چې دا یو صالح عمل ده اوداهم ورته ښیي چې د الله تعالی ثنا اودهغه په پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې درود ووایه اوله دې سره سره دا هم ورته وایي چې ما الله تعالی ته وسیله وګرځوه، الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ به دې مقصود حل کړ. نو کله چې صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دغه عمل وکړ نو الله تعالی یې دواړه سترګې ورته روغې کړې.

[حضرات کرام نقشبندیه / ص:۱۶۷]

[اخرجه النسائي والترمذی جامع الترمذي ابواب الدعوات ج: ۲ / ص ۶۵۷ / والبیهقي والطبرانی بسندصحیح واخرجه البخاري فی تاریخه وابن ماجه والحاکم باسنادصحیح]

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوپه دې کې دې ته اشاره ده چې انسان باید په دې ټولو شیانو کې کوشش وکړي، عمل دې هم کوي او وسیله دې هم لټوي، او بیا په دغې وسیلې جوړولو کې د مړي او ژوندي د لیرې او نژدې کوم توپیر نشته.

که فکر وکړو چې یو جادوګر وي هغه د شیطان نومونه او ناروا اوراد پخوي، د شیطان د نوم د ډبرو یادولو له امله ورسره د شیطان ملګرتیا پیدا شي، له ډبرو سره په ناروا کارونو کې مرسته هم کوي، اکثره جادو څومره مؤثر وي چې خلک مرګ ته ورسوي، مېړه او ښځه سره ببل کړي، خپل خپلوان سره جلا کړي، دا ولې؟ ځکه چې شیطان مرسته ورسره کوي، نو چې د شیطان د نوم په یادولو د شیطان ملګرتیا له هغه سره پیدا کېږي، نو د الله تعالی د دوستانو د نومونو په ویلو به له هغوی سره دوستي او ملګرتیا نه پیدا کېږي؟ بلکې غوره ملګرتیا به یې په برخه کیږي.

اسماء الحسنی چې یوځوک څومره ډېر وایي نو له الله تعالی سره یې نوره مینه ډېره پیدا کېږي، څومره چې د رسول الله ﷺ نومونه یادوي نو له هغه ﷺ سره یې مینه او محبت نو هم زیاتیږي، همداسې د اولیاء الله کرامو نومونه چې یادوي نو له هغوی سره یې مینه او تعلق ډیر پیدا کېږي، نو لټه داچې دا ډیره یادونه د تعلق او ملګرتیا جوړولو یوه لاره ده.

د (مزارات اولیاء هرات) په نوم یو کتاب ده، په دې کتاب کې د یوه حدیث شریف مضمون رانقل کړی شوی دی چې: د قیامت په ورځ به له یوه انسان سره الله تعالی حساب وکړي، نیکي او بدي به

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې سره برابر شي، نو الله تعالی به ورته ووایي چې ورشه یوه نیکي راپیدا کړه ترڅو دې وبښم، نو دغه شخص به ډېر وګرځي خو هغه یوه نیکي به پیدا نه کړي، ځکه چې په هغه ورځ هرڅوک محتاج وي،نو څوک نیکي کله بل چاته ورکوي، بیا به الله تعالی ورته د خپل یوه ولي نوم واخلي چې زما د هغه فلانکي دوست نوم دې زده ؤ؟ دی ورته په خواب کې وایي چې: هو ! نو الله تعالی به ورته وایي چې: بس یواځې په همدې نوم زده کولو مې وبښلې.

نو چې سړی لږ فکر وکړي چې په وسیله الله تعالی ته سړی نږدې کېږي، نو په نبي کریم ﷺ چې څوک یو ځل درود شریف ووایي نو الله تعالی او ملائکې په هغه سړي لس لس ځله درود وایي. د جُمعې مبارکې په شپه چې یو څوک درود شریف ووایي نو په خواب کې یې الله تعالی او ملائکې په ده باندې اویا ځله درود وایي. [مشکوة ج: ۱/ص ۸۶/۸۷ باب الصلوة علی النبی ﷺ]

نو په کارده چې د جُمعې په شپه او په بل هر وخت کې په نبي کریم ﷺ باندې درود وویل شي، ځکه په مقابل کې به یې الله تعالی په مونږ باندې درود اورحمت نازلوي، ځکه چې الله تعالی په دې کار باندې راضي کېږي، دده جَلَّ جَلَالُهُ د دوست ثناء دې ادا کړه، ځکه چې رسول الله ﷺ د الله تعالی محبوب ده، دده د محبوب ثناء او صفت دې ادا کړ، نو په مقابل کې یې الله تعالی دومره وربانديې خوشاله شو چې د هغه له وجې یې په تا باندې اویا رحمتونه نازل کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کوم ځای کې چې د خدای تعالی نوم اخیستل کېږي په هغه ځای د الله تعالی رحمت نازلیږي.

دنیکوخلکو دنومونودیادونې په واسطه په هغه ځای انوار نازلیږي

جُناب حضرت قدوتنا مرحوم انوار المشائخ فضل الدین خلیفه صاحب (قدس الله سره) چې دارغندی په خلیفه صاحب باندې یې شهرت لرلو هغه به دا واقعه ډېره بیانوله چې: یو ولي په یوه ځای تېرېده نو ویې لیدل چې: انوار وریږي، نو ده دا ګمان وکړ چې دلته به کوم ژوندی بزرګ (ولي) وي، ورته وربه شم او څه به ورڅخه زده کړم، یا به کوم زیارت وي او هلته به دعا وکړم، الله تعالی به مې کارونه جوړ کړي. دغه بزرګ وایي: کله چې دغه ځای ته ورغلم نو هلته د غلو یوه ډله ناسته وه، او هغه غلا شوی سامان یې سره په خپل منځ کې سره وېشلو. زه حیران شوم چې دا زما کشف بې خایه وه که کوم بل څه چل ده ؟ (خلیفه صاحب مبارک به ویل چې : چونکې د الله تعالی اولیاء هوښیاردي په تلوار کوم کار نه کوي) . نو دغه بزرګ له دې غلو څخه پوښتنه وکړه چې: د دغه مال له تقسیم نه مخکې تاسې په څه شي لګیا وئ؟ له هغوی نه یوه کس ورته وویل چې: زمونږ دغه ملګري د حضرت پیران پیر صاحب یوه واقعه بیانوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ګورئ ! سره له دې چې دا شخص فاسق دی، غلا يې کړې، خو چې د خدای تعالی د کوم دوست واقعه بيانوي نو هلته الله تعالی بياهم خپل رحمت نازل کړی دی. نو بيا چې يو سړی مسلمان وي، بيا طالب او نېک عمله شي، مجاهد او صوفي شي اوبيا له دې ښه سړيتوب سره ،سره د الله تعالی د دوستانو بيان کوي ، دهغوی واقعات ذکر کوي، نو په هغه به څومره رحمتونه نازليږي؟ دا طبعي خبره ده چې په کوم مجلس او وعظ کې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د دوستانو نومونه ياد کړل شي نو ډېر اثر پکې وي، ځکه هلته ددوی روحانيت متوجه شي اود هغه سره د الله تعالی رحمت نازل شي، اوپه کوم مجلس کې چې د الله تعالی رحمت نازل شي نو له هغې سره د انسانانو حالت بدليږي، بيا يې په ذکر، دعا اونورو اعمالو کې اثر پيدا کېږي. چې دا اثر خورا ګټور وي.

نو دغه شجري اود لطائفو دعاګاني هر وخت واياست، مه يې پرېږدئ ! نو مطلب داچې د وسيلې ثبوت شته، په آياتونو او احاديثو باندې ثابته ده، د مړي او ژوندي په باره کې، د عمل په باب کې اود ذوات فاضله ؤ په باب کې، نودا ټول ثابت دي، په دې کې بايد سړی اشتباه ونه کړي، بايد په اخلاص سره دې شي ته متوجه وي د شجرې ويل ددغه توسل له قبيلې څخه دي، په دغه سره انسان بهترين توسل حاصلولای شي، نوپه هېڅ حالت کې بايد پرې نه ښودل شي، همدارنګه د لطائفو په دعاګانو کې مشائخ کرام وسيله کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلطائفوپه وخت کې دعاوې

د اولنی (قلبي) لطیفې دعا : (الهی تجلیات صفات افعال خودراکه ازلطیفه قلبی حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم بلطیفه قلبی حضرت ادم علی نبیناوعلیه صلوة وسلم رسانیدی همان تجلیات بلطیفه قلبی من حقیر هم برسان بواسطه مرشدین طریقتم وبالخصوص بواسطه جناب مرشدم.)

نو په دې ځای کې وسیله راغله. معنا داچې خدایه پاکه ستا هغه رښاکاني او انوار چې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له زړه مبارک څخه د حضرت آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ زړه مبارک ته دې رسولي دي، نو هغه رښاکاني اوانوار زما عاجز زړه ته راورسوې ، خو په واسطه د مرشدینو ددغه طریقت چې هغه په دغه شجره کې څومره اولیاء الله ذکر دي (یعنې خصوصاً زما د خپل پیر په واسطه الله پاکه! هغه انوار او تجلیات زما زړه ته راورسوې).

د دوهمې (روحي) لطیفې دعا : (الهي فیض صفات ذاتی که از لطیفه روحي حضرت محمد صلی الله تعالی علیه وسلم مصطفی بلطیفه روحي حضرت نوح وحضرت ابراهیم علی نبینا وعلیهما الصلوة وسلم رسانیدي همان فیض بلطیفه روحي من حقیرهم برسان بواسطه مرشدین طریقتم وبالخصوص بواسطه جناب مرشدم.)

یعنې هغه د ذاتي صفاتو فیض چې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له مبارکې روحي لطیفې نه دي د حضرت نوح عَلَيْهِ السَّلَامُ او حضرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابراهيم عَلَيْهِ السَّلَامُ روح ته دې رسولي دي، خدايه پاکه ! زما عاجز روح ته يې هم راورسوې، په وسيله د اولياوو ددې لارې ، خصوصاً زما د خپل پيرمبارک په وسيله باندې.

د دريمې (سِرې) لطيفې دعا : (الهي فيض شيونات ذاتی که از لطيفه سِرې حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی عليه وسلم بلطيفه سِرې حضرت موسی عليه الصلوة وسلم رسانيدي همان فيض بلطيفه سِرې من حقير هم برسان بواسطه مرشدين طريقتم وبالخصوص بواسطه جناب مرشدم .)

معنا داچې: اې خدايه پاکه ! هغه فيض د شيوناتو ستا چې له لطيفۀ سرې دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه دې لطيفۀ سرې د موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ ته رسولی دی هغه فيض زما عاجز لطيفې ته هم راورسوې ، ددغې لارې د اولياء کرامو په واسطه ، خصوصاً زما دخپل محبوب مرشد په واسطه .

دځلورمې (خفې) لطيفې دعا : (الهي فيض صفات سلبی که ازلطيفه خفی حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی عليه وسلم بلطيفه خفی حضرت عيسی عليه الصلوة وسلم رسانيدي همان فيض بلطيفه خفی من حقير هم برسان بواسطه مرشدين طريقتم وبالخصوص بواسطه جناب مرشدم .)

معنا داچې: اې خدايه پاکه ! هغه د خپلو سلبي صفاتو د لطيفۀ خفي چې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له لطيفۀ خفي نه دې حضرت عيسی عَلَيْهِ السَّلَامُ ته رسولی دی، هغه فيض زما خفي لطيفې ته هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسوې، د اولیاء کرامو په واسطه، خصوصاً زما دخپل مرشد په واسطه.

د پنځمې(اخفی) لطیفې دعا : (الهي فیض انوار جامع شان العلم لطیفه اخفی حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم بلطیفه اخفی من حقیرهم برسان به واسطه مرشدین طریقتم وبالخصوص بواسطه جناب مرشدم.)

اې خدایه ! هغه فیض د شان العلم د انوارو دلطیفې اخفی درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، زما اخفی لطیفې ته راورسوې، په واسطه د اولیاء کرامو ددغې لارې، خصوصاً زما دخپل مرشد په واسطه.

نو د هرې لطیفې په دعا کې اولیاء ورسره دي، دنقشبندیې طریقې ټول اولیاء کرام عموماً او خپل مرشد خصوصاً په دې دعا کې وسیله کوي. بیا دعا کوي چې: خدایه زما دزړه ذکر جاري کړې ! ، زما دروح ذکر جاري کړې ! ، زما سِر جاري کړې ! ، زما خفي جاري کړې ! ، زما اخفی جاري کړې ! .

دا دعاګانې اوسنۍ نه دي، بلکې له ډېر پخوا نه رانقل شوې دي، په اردو، فارسي اوهمدارنګه په افغانستان کې هم په ډېرو کتابونو کې دا دعاګانې رانقل کړل شوې دي، ځکه چې د فارسي ژبه یو وخت په بخارا، سمرقند اوهندوستان کې ډېره رائجه وه. نو په فارسي ژبه چې څرنګه رانقل کړی شوې دي، هماغسې پخپل حال پاتې دي او چا څه تغیر اوبدلون ندی راوستی.

همدارنګه د بیعت (تلقین) الفاظ ټول خلیفه صاحبان په فارسي ژبه وایي، ځکه حضراتو مبارکینوته هم په فارسي ژبه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

الفاظ رانقل شوي وو ، نو دوی دادب له وجې کوم تغیر او بدلون پکې رانه وستلو او هغه یې وسیله وګرځول.

نوډېر کار چې جوړیږي هغه په دغه باندې چې عمل هم وسیله کړي هغه اشخاص هم وسیله کړي بیادسړي ددنیا او دا خیرت ټول کار و نه جوړیږي نوډېر ملګري تر ډېره وخته په و ظیفو با لکل نه پوهیږي پوهېدل شرط نه دي بلکې کول یې شرط دي پو هېږو که نه پو هېږو مونږ ته د خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ حکم ده چې ذکر کوئ مایادو ئ نو مونږبه یې کوو خودغه یې لازې دي چې لږ محنت و شي په مجلس کې لږ ا حتیا ط و شي په خو را ک کې لږاحتیاط وشي دغه دلطائفو دعاګانې اوشجرې وویل شي نوبیا یې سړی زر په اثرپوهیږي حضرت مجدد صاحب ته یو څوک خط وراستوي دا شکا یت ورته پکې لیکي چې زیات وخت مې په طریقت کې تېرشو تر اوسه پورې په هیڅ نه پوهېږم هغه په خواب کې ورته لیکي

چشم بندو گوش بند و لب ببند گرندیدی سرِ حق، بر من بخند

ستړګې له حرامو لیدلو نه بندې کړه غوږونه دحرامولە اورېدلونه بند کړه ژبه له حرامو مجلسو نه بند ه کړ ه که د خدا ی پاک اسرا ر دې ونه لید ونوپه ماپورې وخانده.

مونږ پرهیز نه دی کړی چې څه مو مخې ته راځي نومخ نه ترینه اړوو ، بیا شکایت کووچې په وظیفونه پوهېږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت نور المشائخ صاحب ته په خط کې یوځوک همدغه شان شکایت لیکي چې دومره وخت مې په طریقت کې تېرشوتراوسه په هیڅ نه پوهېږم ده مبارک په ځواب کې ورته لیکلي ؤ چې محبه ! خوراک کم کوه ذکر ډېرکوه دطریقت رنګه مه بدوه.

مونږ که په ټول شوارو ز کې پنځه میلتې وظیفه وکړو نوبیازیان شکایت کووچې وظیفه نه کیږي چې اوقات ضایع نه شي دغه دتوسل لحاظ ورسره وشي تا سې یو ه جمعه په پا بند ي سره و ظیفه و کړئ له ناکاره مجلسو اودبازار له تګ اوله غیبتو اودرواغونه اجتناب وکړئ لږ وظیفې ډېرې کړئ دشجرې ددعاوولحاظ ورسره وکړئ چې هر ملګری دننه په یوه جمعه کې په اثریې پوه نه شوبیایقیني ده چې نقصان په مونږ کې موجود ده.

په دې لارې کې نقصان نشته چې یوځل دې لارې ته سړی معتقد شونوبیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دغسې ځوک نه پرېږدي خامخا یې برخمن کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۲) مجلس

په عباداتو کې د حضور برابرېدلو اسباب

هر عبادت چې په حضور باندې وي هغه خدای پاک ته ډېر مقبول ده دعاده لمونځ د ه حج ده جهاد ده هر عبادت ده چې په هغه کې خشوع اوحضو ر وي خدای پاک ته ډېر پسند یده مقبول ده که حضورنه ؤپکې برابرپه هغه عبادت خاص اثرنه مرتب کیږي.

دحضورد برابرولو طریقه:

کتابونه لیکي دانسان حضورچې نه برابریږي دده خیال اوذهن کې سوچونه اوفکرونه ډېر ورځي ددغه لپاره دوه لاملونه دي:

دحضور نه برابریدلو اول لامل:

کله دظاهر نه دباندې د سړي زړه ته څه شی تېریږي یایې په زړه کې یوشي ځای نیولی وي دبهرُون له طرف نه چې دسړي زړه ته څه تېریږي هغه اکثره یادنظر له لاړې وي یاداوریدلو (غوږونو) لاړې وي. یعنې چې کوم شی ډ ېر و ینې د هغو لیدلو له امله د سړي تعلق ورسر ه پیداکیږي، بیاپه لمانځه کې هم دده دذهن څخه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وزي يا چې کوم شی اوري د اورېدلو په سبب د سړي ذهن اوعقل ته هغه شی ور تېرېږي په لمانځه کې يې حضور نه برابرېږي ددغې وجې نه دستر ګو او غوږو کنترول پکارده چې دا کنترول شی هلته ذهن ته بيا غلط سو چونه نه ورلويږي حضرت عبد الله بن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ به چې په کوم ځای کې لمونځ کاوه نو په هغه ځای کې به چې قرآن کريم توره يا يو ليکلی شی اينبی و ترڅو به يې لمونځ نه کاوه چې هغه به يې نه وه لرې کړی ددغې وجې نه فقهي مسئله هم داده چې دجومات نقش کول که په شخصي خپلو رو پيو باندې جوړ کړي ګچ او چونه ور کول جائز دی خو ليکن دا خبره پکې شرط ده چې داسې نقشو نه به نه وي پکې چې حضور خرابوي چې هغه دقبلې په طرف باندې وي نو ستر ګې په هغو باندې لګيږي هغه دزړه حضور خرابوي.

رسول صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خطبه اوبله دسرو زروګوته يې په لاس په دې وخت کې دنرانو له پاره هم سره زر حلال ؤ دحرامواليي حکم يې بيا وروسته راغې دخطبې په ما بين کې يې دا ګوته وشړله او وې غوږ ځوله وايي چې زما حضور يې خراب کړ کله زه ددې طرف ته ګورم او کله زه ستاسې طرف ته ګورم نو ددغې وجې نه د لمانځه او بل عبادت په وخت کې دستر ګو کنټرول پکارده چې سړی سترګې کنټرول کړي نو دهغه غلط سو چونه ډېر کنټرول کيږي.

دمشا يخو کرامو اکثره چيله خانې داسې وې چې يواځې به يې خان ته دومره ځای برابراوه چې هلته به پکې د سجدې ځای و، د دېوال بېخ ته به نژدې درېده، ځکه د فقهي مسئله هم داده چې ترڅو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سړي سترګې په کنټرول کې وي، له دې وجې نه په داسې ځای کې عبادت کول چې هلته آواز او سرود نه اوري، هلته دنیاوي مجلسونه نه وي، نوپه داسې ځای کې دې عبادت کوي، اوکه دغه شیان وي، نوبیا د زړه حضور نه برابریږي، سروز خو په خپل ځای پرېږده بلکې په جومات کې به د قرآن کریم تلاوت هم په زوره نه کوې، ځکه چې لمونځ کوونکي ته تاوان رسیږي. د ځارجي اسبابو کنټرول په کار ده لکه سترګې، غوږونه ځکه چې ددې له امله د انسان حضور په عبادت کې خرابیږي

له دې وجې نه مشائخ کرام رَحِمَهُمُ اللهُ د ذکر په آدابو کې دا لازمي کړې چې کله د ذکر په حلقه کې کښاستې نو سترګې به پټوي ، ځکه په دې سره حضور ښه برابریږي، غوږونه یواځې تلاوت او ذکر ته متوجه کړه نو حضور به دې په خپله برابر شي

دحضور نه برابریدلو دوهم لامل:

کله دیو چا خیالات خراب او بې ځایه وي،نو حضوریې نه برابریږي. دا ځکه چې له دې نه مخکې د انسان په زړه کې یو بل شي ځای نیولی وي، نو له هرڅه مخکې د هغه لیرې کول په کار دي، مخکې له دې چې یوځوک په لمانځه شروع وکړي نو اول دې هغه څه له زړه څخه وباسي چې دده حضور ورباندې خرابیږي، دا خبره دې په ذهن کې راولي چې زه د خدای تعالی حضور ته دریږم، له رب کریم جَلَّ جَلَالُهُ سره به خبرې کوم، مناجات به ورسره کوم، نو ماته هم په کار ده چې له نور هرڅه نه تعلقات قطع کړم، که له دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره سره بیا هم دا سوچ نه لیږي کېده نو بیا یې د لرې کولو طریقه داده چې کله په لمانځه کې قرائت شروع کړي نو د قرائت الفاظو او معانیو ته دې پام کوي، د هغه په معنا کې دې سوچ کوي، که په خپله قرآن کریم وایي او یا یې له امام څخه اوري نو معنا ته دې پام کوي، کله چې یې د قرآن کریم معنا ته فکر شو نو له زړه څخه یې هغه بېکاره سوچ په خپله وزي خو که بیا هم سوچ نه بدلېده نو بیا دې دهغه شي د لیرې کولو له پاره بنیادي لاره پیدا کړي لکه حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته حضرت ابی جهیم رَضِيَ اللهُ عَنْهُ یوه شړۍ راولېږله، نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هم لمونځ پکې وکړ، خو کله چې یې لمونځ وکړ نو فی الحال یې دغه شړۍ ووېسته او بېرته یې ورته ولېږله او ورته وې ویل چې د ابی جهیم رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هغه ساده شړۍ ماته راوړئ اودا بېرته هغه ته یوسئ ځکه چې په دې شړۍ کې نقشونه دي، زما حضور یې خراب کړ.

همدارنګه حضرت ابوطلحه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په باغ کې لمونځ کوي، په ونو کې مرغان ګرځي ، دی دهغو طرف ته متوجه شو ، حضور یې خراب شو، نو له لمانځه نه وروسته نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته وایي چې: دا باغ مې ددې له وجې صدقه کړ چې په لمانځه کې یې زما حضور راخراب کړ. [موطأ امام مالک بحواله مجالس مفتی اعظم وحیاة الصحابه]

دحضرت عثمان ذی النورین رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د خلافت په وخت کې ده ته یو سړی راغی، نو حضرت عثمان رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته وایي چې: د خُرما د یوې ونې لاندې مې لمونځ کاوه او خُرما ته مې پام شو او ډېر خوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې راکړ، ټول سوچ مې په هغه ونه کې بند شو، ددې سوچ له وجې زما هغه راز او نیاز چې زما اود خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ترمنځ ؤ هغه کمزوری شو ، نو اوس زه هم دغه باغ د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په لاره کې صدقه کوم، حضرت عثمان رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هغه باغ بیا په پنځوس زره دیناره باندې خرڅ کړ.

نو هر عبادت چې یو څوک کوي نو خامخا به حضور برابروي، د حضور د برابرولو علاج او طریقه داده چې هغه اسباب چې دهغې له وجې انسان ته سوچونه پیدا کېږي نو که هغه اسباب له خارج څخه وي دهغو دفاع دې وکړي مثلاً د ستر ګو، غوږونو له طرفه او که د ذهن له طرفه وي یا د زړه له طرفه وي نو دهغه محبت دې له زړه څخه وباسي.

اول باید حضور برابر کړی شي چې زه د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره خبرې کوم، دهغه جَلَّ جَلَالُهُ په حضور کې ولاړ یم، نو که په دې سره یې اصلاح نه کېدله نو بیا دقرآن کریم معانیو ته متوجې شي، څکه یا به د رحمت آیاتونه وي یا به دعذاب وي، یا به د عبرت واقعات وي، یا به احکام وي، نو کله چې ورته متوجه شي نو په دې سره له ذهن څخه هغه ناکاره سوچونه له منځه ځي اوکه په دې سره هم کار نه کېده نو په زړه کې چې یې له کوم شي سره مینه ده هغه دې له زړه څخه وباسي نو بیابه یې خامخا د الله تعالی په وړاندې حضور برابرېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په عبادت کې د حُضور برابرېدلو لاري:

د لمانځه په هر رُکن او شرط کې د حضور د برابرېدو لاري چاري دادي. يو څو لنډ مثالونه به يې وړاندې کړو:

اول: کله چې يوڅوک د آذان غږ واوري نو په دې سره بايد په ذهن کې داخبره راوګرځوي چې دا آواز خو ما لمانځه ته بولي، يوه ورځ به د حضرت اسرافيل عَلَيْهِ السَّلَامُ د شپېلۍ په واسطه داسې آواز کېږي چې ما به د حشر ميدان ته وربولي، د خداى جَلَّ جَلَالُهُ حضور ته به مې غواړي. نو چې له خان سره يې دا فيصله وکړه چې په دې آذان کې د خداى تعالى له طرفه اعلان ده مونږ مجبور يو چې اجابت يې وکړو، ورځو به، هغه د قيامت اعلان چې کېږي هلته به هم ورځو، نو اوس که ددې آذان په اوريدو سره دده په طبيعت کې خوشالي پيدا شوه چې زه شُکر دى د دين په لاره روان يم، نودا خوشالي دده له پاره بشارت دى چې په هغه وخت کې به هم الله تعالى په ده باندې داسې خوشالي راولي. لکه د زنکدن په وخت کې به ده ته ملائکې زيري ورکوي چې له آينده واقعاتو ته مه وېرېږه او نه په پاتې شوي اهل اوعيال مه خفه کېږه ستاسې د هرڅه سرپرستي به مونږ کوو او بيا چې کله له قبر څخه راپورته شې هلته به هم ملائکې ورته زيري ورکوي چې په خير راغلې ستا هرڅه ستا په ګټه دي نوره تاته نه وېره شته اونه به غمجن يې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم: که یوڅوک لمونځ کوي نو د لمانځه له پاره شرط داده چې ځای به پاک وي، جامه به پاکه وي، بدن به یې پاک وي، اوس نو باید سوچ وکړي چې په کوم ځای دریږم هغه باید پاک وي، زما جامې هم باید پاکې وي، بدن مې هم باید پاک وي، نو اصلِ شی خو زړه ده هغه خو باید له دغو ټولو شیانو نه مخکې له هرڅه نه پاک وي. مثلاً له شرک نه، له سُمعت او ریا کاري څخه به یې پاکوم اوبه زړه کې به یواځې له الله تعالی سره تعلق جوړوم چې: ای خدایه پاکه! بل هیڅ مې نه دي په کار، د هیڅا له پاره دا کار او عبادت نه کوم، یواځې یې ستا د رضا او خوشالتیا له پاره کوم.

په لمانځه کې د عورت پټول هم یو شرط دی، په دې باره کې سړی باید دا سوچ وکړي چې لکه څرنګه چې په دې جامه زما عورت اود بدن نور عیبونه پټ دي، په دې جامه کې زما عورت دخلکو له سترګو څخه پټ دی. او له الله تعالی څخه نه په جامه، نه په توره شپه اونه هم په کوم بل ځای کې پټېدلی شم، که زه دهغه له ګناهونو او نافرمانیو څخه ځان پټوم نو دهغې له پاره پرده یواځې او یواځې توبه ده. هغه ندامت ده، هغه حیا ده، او هغه به الهي خوف وي. نو چې له چا سره دا سوچ پیدا شو چې په دغه جامه زما عیبونه له خلکو څخه پټ شو، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ زه عزتمن کړم، نو باید چې زما عیبونه هم له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه پټ وي، اود الله تعالی دعذابونونه دخلاصون یواځینی لاره حیا ده، وېره ده، او همدارنګه په تېرو بدو عملونو ندامت او استغفار ده او له توبې ایستلو سره انسان بېرته له ګناهونو څخه پاک شي، ځکه نبي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي: ﴿ التائبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لاَ ذَنْبَ لَهُ ﴾ [مشکوة ج: ۱/ باب الاستغفار والتوبة ص: ۲۰۶] ژباړه: توبه کونکی له ګناه داسي ده لکه له سره يې چې ګناه نه وي کړې.

بل شرط په لمانځه کې (استقبال القبلة) دی يعنې قبلې ته مخامخ درېدل. دلته به لمونځ کوونکی له ځان سره دا سوچ کوي چې: ظاهره بدن مې د قبلې په لوري ده، نو زړه به مې د قبلې د ځښتن (الله تعالی) په لوري وي. لکه څرنګه چې انسان په دې عقيده دی چې که مې مخ له قبلې نه بل لوري ته وي نو په دې لمانځه کې هېڅ ګټه نشته، نو همدارنګه دې په لمانځه کې دا احساسوي چې زه خاص خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته که متوجه نه شم نو هرڅه مې بې ځايه او بې فائدې دي. او که يوځوک په دې فکر کې شي چې خلک راته صوفي ، مجاهد ، حاجي او سخي ووايي نو که له چاسره ددغو خبرو لحاظ وي نو بيا يې هېڅ يو عمل کومه ګټه نه لري، نه يې کوم اجر په برخه کېږي.

د شرک خفي په هکله د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مبارک قول ده چې الله تعالی به د قيامت په ورځ اعلان کوي چې هرچاچې له ماسره په عبادت کې څوک شريک کړی وي نو هغه دې خپل ثواب له هغه څخه وغواړي ، له ماسره دداسې عبادت کولو کوم اجر نشته [مشکوة ج: ۲/ باب الرياء والسمعة ص: ۴۵۴] نو څوک چې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په حضور کې دريږي ، الله اکبر وايي، ځان دې داسې فرض کړي لکه يو غلام چې له خپل بادار څخه تبنتېدلی وي او بيا

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېرته پښېمانه شوی او راغلی وي اودهغه په مخکې ولاړ وي، او حیا هم ورته راځي او په خپل کړي عمل هم شرمیږي چې دغه بادار زه څومره ښه ساتلم او ما څنګه بد کار وکړ ، بل دا ویره ورسره وي چې اوس به دغه بادار ماته څه ډول سزا راکوي ؟ نو د ډېرې وېرې او خوف له وجې نه یې سر ښکته اچولی وي اوپه زړه کې ریږدي چې ماته به اوس کوم قسم عذاب راکول کېږي ؟ نو سړی چې کله بیا د خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ حضور ته ودریږي نو ځان به داسې ورته خجالت معلومیږي چې خدایه پاکه ! تراوسه پورې مې وخت په لهو او لعب اوپه بېکاره مجلسونو او له حدودو څخه په تجاوز کې تېر کړ اوس نو چې راځې لمانځه ته ، له الله تعالی سره ملاقات ته راځي نو ځان به خجالت ګڼې، ځان به په ډار کې ګڼې، چې هغه مالک به له ماسره اوس څه کوي نو حیابه ورته دریږي چې ما خودالله جَلَّجَلَالُهُ دېې شمیره نعمتونو ناشکري کړې ده ؟ او الله جَلَّجَلَالُهُ له ماسره څومره ښه کړي دي ؟ له نیست نه یې پیدا کړم، خوراک څښاک راکوي، لباس اوجامه راکوي، دده جَلَّجَلَالُهُ په ملک کې اوسېږم ، دده نفقه خورم، او بیا له دې ټولو سره سره دده جَلَّجَلَالُهُ له اوامرو څخه تښتم او په بله خوا منډې وهم

نو کله چې له یو مسلمان سره د عبادت کولو په وخت کې دغه فکر ملګری شي نو بیا به یې خامخا په عبادت کې حضور برابرېږي اوپه دغه نېک عمل به الله تعالی ورته اجر هم ورکوي او دده عبادت به دنورو خلکو له عبادت سره فرق هم لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: تاسي زما په صحابۀ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ پسي ستغي سپوري او بد رد مه وايئ! که تاسي د اُحُد د غره په اندازه صدقه وکړئ زما د صحابۀ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ د يو پاو يا نيم پاو له صدقي سره په اجر کي نه برابريږي. امشکوة ج ۲، باب مناقب الصحابة رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ ص ۵۵۴ دا ځکه چي دهغوی مبارکانو صدقي او خيراتونه په خپلو شرائطو برابر او خاص د خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ د رضا له پاره وو.

د قرآن کريم د آياتونو د شان نزول په باره کي بار بار دا خبره راځي چي نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته به صحابي راغی چي فلانکی صغيره ګناه راځخه شوېده اوپه هغه ګناه به يي پښېمانتيا او عُجز ښکاره کاوه، مغفرت به يي غوښته اودا به يي ويل چي: زه تښتېدلی وم، د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ناشکري مي کړې ده، زر ماته سزا راکړئ، هسي نه چي دغه سزا مي د آخرت ورځي ته پاتي شي، نو ددي له وجي نه چي په صحابۀ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ کي په دي اندازه للهيت او خشيت من الله وو نوځکه خو الله تعالی ورته دومره لوړې درجي هم ورکړې دي.

په کتابونو کي راځي چي: (حسنات الابرار سيئات المقربين) که له انبياء کرامو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ څخه خلاف اولی کار شوی وي په هغي سره هم الله تعالی دوی ته تنبيه ورکړې وي، سره له دي چي دواړه کارونه به روا وو خو دا چي دوی به هغه بهتر پريښی و بيا به هم عتاب ورته متوجه وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مکروهاتو په صادرېدلو اولیاء الله وو څومره ډېر ژړلي دي؟ په اجتهادي سهوو باندې انبیاء کرامو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ څومره ډېرې ژړاوې کړي دي؟

نو لنډه دا چې کله په عبادت کې للهیت راشي نو مسلمان به اهل الله ګرځي او کله چې الله تعالی یو څوک د خپل خان لور ته راوبولي، کومه مرتبه او عزت چې هغه جَلَّ جَلَالُهُ ورته ورکړي بیا یې نه بل څوک ورکولای شي اونه یې بل څوک تري اخیستلای شي. څومره چې یو څوک خدای تعالی ته ورنژدې کېږي هغومره به دی ورڅخه ډاریږي.

لکه رب کریم چې فرمایي: إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ... ﴿۲۸﴾

(سورة فاطر)

ژباړه: بیشکه هم داخبره ده چې ویریږي له الله تعالی څخه له بنده ګانو ددغه (الله) پوهنده عالمان.

تاسې نظر وکړئ څومره چې یوه ډله الله تعالی ته ورنژدې ده په هماغه اندازه یې له الله تعالی څخه وېره هم زیاته وي. په اول نمبر کې پیغمبران عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، بیا صحابهٔ کرام رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ، بیا تابعین کرام او اولیاء عظام، نو دا بزرګان چې څومره له الله تعالی څخه ډاریږي نو عام خلک له الله تعالې څخه دومره نه ډاریږي، هغوی بزرګان ځکه زیات ویریږي چې هغوی ته د الله تعالی معرفت حاصل دی او ځان ورته ناقص او خجالت ښکاري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حضرت علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د لمانځه په وخت کې څه حال و؟

حضرت علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ به چې په لمانځه دريده نو لړزه به پرې راغله او رنګ به يې زيړ شو . مالک ورنه ويوښتل چې يا امیرالمؤمنینه ! دا په تا څه چل کيږي ؟ هغه په ځواب کې وويل دالله تعالی دهغه امانت د اداء کولو وخت راغلی کوم امانت چې آسمانونو . زمکو او غرونو ته پيش (وړاندې) کړی شو نو هغوی يې له قبلولو نه انکار وکړ او له پورته کولو نه يې وويريدل ، او ما اوس هغه امانت قبول کړ .

په يوه روايت کې راځي: چې علی بن حسين رَضِيَ اللهُ عَنْهُ به چې کله اودس وکړ رنګ به يې زيړ شو ميرمني يې ترې وپوښتل چې دا په تا څه کيږي ؟ هغه ورته وويل آيا ته پوهيږې چې زه دچا په حضور کې دريدو ته اماده کې نيسم او له چاسره غږيږم ؟

[مکاشفة القلوب /عربي (مکتبه دارالکتاب) / ص: ۴۲ / پښتو مکتبه فريديه / ص: ۱۷۰]

نو که څوک له خان سره فکر وکړي چې زه په لمانځه کې چاته ولاړ يم؟ زه تلاوت د چا په حضور کې کوم ؟ زه د الله تعالی په حضور کې تلاوت کوم او هغه راته غوږ نيولی دی، هغه ماته متوجه دی او زما امتحان اخلي ، زه دده جَلَّ جَلَالُهُ کلام ورته تېروم او دهغه راته پام دی، نو په دې سره بيا انسان داسې مقام ته رسيږي چې داسې احساسوي لکه الله تعالی چې په خپله تلاوت کوي او ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته غوږ نیولی وي، اګر که دی دغه تلاوت له بل کوم انسان څخه اوري خو دی به داسې احساسوي لکه چې له الله تعالی څخه یې چې اوري.

الله تعالی خو مونږ ته فرمایي چې: ﴿ فَأَقِيمُوا الصَّلَوٰةَ ﴾ (سورة المجادله آیت ۱۳) (نولمونځونه وکړئ) ﴿ وَءَاتُوا الزَّكَوٰةَ ﴾ (سورة حج آیت ۷۸) (زکاتونه ورکړئ) الله تعالی فرمایي: ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿٤١﴾ ﴾ [سورة الاحزاب]

ژباړه: اې مؤمنانو! یادوئ الله په یادولو ډیرو سره.

په دې اوامرو کې به البته فائده زمونږ له پاره وي ځکه یې الله تعالی بار بار راته د کولو امر کوي.

اوکه یو چاته الله تعالی مُشاهده نصیب کړي بیا یې داسې مقام په برخه شي لکه خدای تعالی چې په خپلو سترګو وینې. لکه په حدیث شریف کې راځي: ﴿ أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ ﴾ [صحیح البخاري ج: ۱، کتاب الایمان حدیث جبرئیل ص: ۲] معنا داچې د خدای تعالی عبادت په داسې طریقه کوه ګواکې چې ته یې په سترګو وینې، اګر که ته یې نه وینې هغه خو دې وینې.

کوم خلک چې الله تعالی ته ډېر نژدې کېږي دهغوی له پاره له ټولو نه مخکې احتیاط شرط ده، ځان به له مکروهاتو، مشتبهاتو نه ساتي، له غلطو مجلسونو، اشتباهي خوراکونو، له غلط محیط

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ماحول نه به ځان ساتي اوهمداراز به له غلط ملګري نه هم ځان ساتي. ځکه چې د خدای تعالی له نژدې دوستانو ځخه که معمولي سهوه هم کېږي بیا په هغه عمل هم تنبیه ورکول کېږي، بیا یې الله تعالی له تکلیفونو سره مخامخ کوي، ځکه لکه څرنګه چې برخه زیاته او انعام یې ډېر دی بیا یې سزا هم دغسې زیاته ده. طالب عالم او صوفي به د عوامو په نسبت زیات احتیاط کوي.

ځکه دی تر نورو انسانانو الله تعالی ته ورنژدې دی، نو چې بدله زیاته غواړي نو اطاعت به یې هم زیات وي. د اولیاء کرامو حتی الوسع دا حکم دی چې په عمل کې به عزیمت کوي، په رخصت به عمل نه کوي، سره له دې چې رخصت په شریعت کې یوجائز عمل ده، خو بیا به هم په عزیمت عمل کوي ځکه چې ددوی مقام اوچت دی.

نو غرض داده چې د عبادت په وخت کې باید خپل حضور برابر کړو، بیا به زمونږ دغه لږ کېناستل، دوه رکعته نفل، لږ تلاوت دابه ډېر غټ اجر لري.

یو سړی یوه روپۍ صدقه کړي نو الله تعالی ورته یو په لس بدله ورکوي، بل یوه روپۍ صدقه کړي هغه ته یو په اووه سوه بدله ورکوي، بل یوه روپۍ صدقه کړي یو په اووه لکه بدله ورکوي، بل یوه روپۍ صدقه کړي یو په کروړونو الله تعالی بدله ورکوي. اوس صدقه یوه روپۍ ده خو بدله او اجر یې مختلف ده، په ثوابونو کې یې فرق ده. دا ځکه چې د نیت د حضور په برابرېدلو کې فرق ده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

څومره چې اخلاص زیاتیږي هغومره انعام هم ورسره زیاتیږي، نو بیا ددغو خلکو سزا هم دغسې ده، عذاب یې هم دغسې زیاتیږي.

په یوه روایت کې راځي چې: که یو عام سړی ګناه وکړي نو یو په یو به ورځخه بدله اخیستل کیږي، خو که دغه ګناه یو عالم وکړي یو په اویا به یې سزا وکوله کیږي، ځکه ددوی مقام جګ او لوړدی ، ددوی انعامات زیات دي، نو چې انعامات یې زیات دي بیا به انتقام ته هم متوجه کیږي.

اوس که مونږ متوجه شوچې په لمانځه، تلاوت اونورو عبادتونو کې مو حضور ولې نه برابریږي ؟ وجه یې داده چې: د اسبابو لحاظ مونه دی کړی، دا د حضور د برابرېدلو اسباب څه شی دي ؟ نو کله چې د حضور اسباب وکتل شي او دهغوی علاج وکړل شي نو بیا امید شته چې الله تعالی به کار وکړي.

لکه څرنګه چې ظاهري بدن مریض شي دهغه له پاره الله تعالی معالجه مقرر کړې ده ، ډاکټران وي، مریض بار بار ور روان وي چې کېدای شي له دغې نسخې سره روغ شم نو چې کوشش وکړي خدای پاک ورته شفا ورکړي.

نو ددغو روحاني مرضونو له پاره هم که یو څوک کوشش وکړي دغه اسباب ولټوي علاج یې وکړي بیا خدای پاک مهربانه ده چې کارونه یې ورته جوړ کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۳) مجلس

د روژې د میاشتې اهمیت

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾﴾ [سورة البقره]

ژباړه: اې مؤمنانو! فرض کړی شوې ده په تاسې باندې روژه، لکه چې فرض کړی شوې وه په هغو کسانو چې پخوا له تاسې څخه وو (لکه پخواني امتونه او پیغمبران تر آدمه پورې) له پاره د دې چې تاسې ځان وساتئ (له ګناهونو څخه او پرهیزګاران شئ) ځکه چې روژه دشهواني قوي ماتوو نکې ده).

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " إِذَا كَانَ أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ صُفِّدَتِ الشَّيَاطِينُ، وَمَرَدَةُ الجِنِّ، وَغُلِّقَتْ أَبْوَابُ النَّارِ، فَلَمْ يُفْتَحْ مِنْهَا بَابٌ، وَفُتِّحَتْ أَبْوَابُ الجَنَّةِ، فَلَمْ يُغْلَقْ مِنْهَا بَابٌ، وَيُنَادِي مُنَادٍ: يَا بَاغِيَ الخَيْرِ أَقْبِلْ، وَيَا بَاغِيَ الشَّرِّ أَقْصِرْ، وَلِلهِ عُتَقَاءُ مِنَ النَّارِ، وَذَلِكَ كُلُّ لَيْلَةٍ " ﴾ [جامع الترمذی ج: ۲ ص: ۱۴۷ رقم الحدیث: ۶۸۲]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه : له حضرت ابوهریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي : چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي چې کله اوله شپه دروژې شي شیطا نان وترل شي او سرسخته پیریان هم وترل شي او دجهنم ټولې دروازې وترل شي او دجنت ټولې دروازې خلاصې شي او یوغږ کونکی غږ کوي وایي اې باغي له خیرځخه مخ را وګرځوه اواې باغي دشر ځان له شره وساته اوالله تعالی لره عتقاء وي په هره شپه دروژې کې .

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " إِنَّ رَبَّكُمْ يَقُولُ: كُلُّ حَسَنَةٍ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِ مِائَةِ ضِعْفٍ، وَالصَّوْمُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ، وَالصَّوْمُ جُنَّةٌ مِنَ النَّارِ "«وَلَخُلُوفُ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ، وَإِنْ جَهِلَ عَلَى أَحَدِكُمْ جَاهِلٌ وَهُوَ صَائِمٌ فَلْيَقُلْ إِنِّي صَائِمٌ» ﴾

[جامع الترمذی ج ۲ ، ص: ۱۵۹ ، رقم الحدیث ۷۶۴

ژباړه : له حضرت ابوهریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي - چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي الله تعالی وایي چې دهرې نیکۍ بدله په لس ګونه وي تراوه سوه پورې او روژه زما له پاره ده زه به یې بدله ورکوم - او روژه ډال ده داور دجهنم له پاره - او رژه دار دخولي بوی الله تعالی ته ترمشکو هم بهتر ده - او که یوه جاهل روژه دار ته څه تکلیف رساوه نو دی دي ورته وایي زه روژه دار یم -

د روژې په میاشت کې له ټولو نه مخکې مسلمان باید دې ته متوجه وي چې کوم فضیلت خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دې میاشت اوددې میاشتې په وختونو کې اینبی دی هغه فضیلت د نور کال په

تولو میاشتو او وختونو کې نشته، د خدای تعالی رضا او زیات ثوابونه چې کوم په دې میاشت کې لاس ته راځي په نورو کې یې نه شي ترلاسه کولای.

په یوه حدیث شریف کې له نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه روایت شوی دی چې: ددې میاشتې بهترې په نورو میاشتو داسې ده لکه: خدای تعالی بهترې په نورو مخلوقاتو. ا تنبیه الغافلین ،عربي ، ص ۱۲۸ ، رواه ابن عراق في تنزیه الشریعة المرفوعة (۱۶۱-۲/۱۶۰) . ا اود خدای تعالی او مخلوق ترمنځ انسان څه نسبت نه شي کولای چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په مخلوق څومره بهتر ده ؟ نو همداسې ددغې میاشتې بهترې په نورو میاشتو باندې ثابته ده.

د هر وخت له پاره دا قانون ده چې : کوم وخت محترم وي، کوم خای محترم وي او کوم خلک چې خدای تعالی ته محترم وي نو دهغه وخت، دهغو خلکو اود هغه خای فائده اوګټه به هم هغو خلکو ته رسیږي څوک یې چې دېر احترام کوي. دغه د روژې مبارکه میاشت څومره محبوبه او محترمه میاشت ده. خو که څوک ددغې میاشتې عزت او قدر ونه کړي نو دغومره ددغه شخص له پاره زجر او سزا هم زیاته ده.

په تفاسیرو کې لیکل شوي دي چې: که یو څوک په حرم شریف کې یواخې د ظلم اراده وکړي او ظلم یې لانه وي کړی نو الله تعالی فرمایي چې زه به ددغې ارادې سزا هم ورکوم. نو مفسرین کرام فرمایي چې: که په عامو خایونو کې یو څوک د کومې ګناه اراده

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړي نو یواځې په اراده کولو سره الله تعالی ورته سزا نه ورکوي ترڅو یې چې هغه بد عمل نه وي کړی، خو په حرم شریف کې یواځې د ارادې په کولو سره هم سزا ورکوي، ځکه چې حرم شریف عندالله محترم دی نوچې ځای محترم شواحترام یې هم دغومره ضروري دی.

نو روژه په ټولو میاشتو کې بهتره میاشت ده، خکه ددې میاشتې نسبت الله تعالی دخپل ذات طرف ته کړی دی،[مشکوة المصابیح ج: ۱/ کتاب الصوم ص: ۱۷۳] خو ددې بهترې ثواب به مونږ ته هلته رارسیږي چې مونږ ددې میاشتې حرمت وپېژنو، احترام یې وکړو او احترام یې دادی چې په دې میاشت کې عبادت زیات وکړو او د عبادت معیار ته زیاته پاملرنه او توجه وکړو. لکه څرنګه چې د درود شریف په باب کې راغې چې که یو مسلمان په نبي کریم ﷺ باندې درود وایي نو له ځان سره دې داسې تصور کوي چې زما دغه درودنبي کریم ﷺ ته د الله تعالی له طرفه د ملائکو په ذریعه رسیږي او له دې سره دې دا تصور هم وکړي چې که زه یو ځل درود وایم نو په مقابل کې به یې الله تعالی په ما باندې لس ځله درود وایي. او د جُمعې په شپه او ورځ د یوه درود په مقابل کې الله تعالی او ملائکې په انسان باندې اویا ځله درود وایي . او دا تصور چې څوک په هره لطیفه وایي نو په هغو لطائفو ددغه درود اثر پیدا کېږي. بې له وظیفو نه درود ویل او له وظیفو سره دورد ویل په دې کې هم فرق ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو کله چې په داسې حضور سره یو څوک عبادت کوي، نو له عبادت سره یې مینه او شوق زیاتیږي، له عمل سره یې اخلاص او محبت زیاتیږي، ددغه عمل قدر او ارزښت ورته معلومیږي، نو څومره چې دده په ذهن کې دهغه عمل ارزښت زیاتیږي همدومره د الله تعالی ددغه شخص په دې عمل باندې اثرات مرتب کوي. ځکه چې اوس له عمل سره اخلاص هم ملګری شو.

لنډه داچې که له ځان سره فکر وکړو چې دا هغه مبارکه میاشت ده چې په ټولو میاشتو کې الله تعالی د ځان له پاره منتخب کړې ده.

په دې میاشت کې د نفلي عبادت ثواب د فرضي عبادت له ثواب سره برابر دی. او یو فرض د اویاوو فرضونو ثواب لري،[۱] مشکوة المصابیح/ج ۱/ کتاب الصوم ص ۱۷۳] د مسلمان له پاره د دوزخ له اوره د خلاصون یوه وسیله اوذریعه ګرځي. نو که طالب ده، که ملا ده، که حاجي وي، که صوفي وي، که نر وي او که ښځه باید تر نورو وختونو په دې میاشت کې اوددې میاشتې په عبادت کې ډېر اخلاص وکړي. له خپلې وسې سره خیراتونه او صدقې وکړي. په دې خبره پوه شئ چې په دې میاشت کې څومره خیر او ثواب لاس ته راځي بل وخت بیا نه راځي. تردې پورې چې په دې میاشت کې دې له مزدورانو سره هم له نرمي او شفقت څخه کار اخلي، کم کار دې وریاندې کوي، له خپل نوکر سره دې هم له مهرباني څخه کار واخلي. ځکه هغوی هم د الله تعالی عبادت کولو ته ضرورت لري. اودا خو معلومه نه ده چې د خدای تعالی دوستان به څوک او د چا په جامه کې به وي، د طالبانو په جامه کې به وي او که د ملنګانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په جامه کې ؟ نو اصلِ مطلب داچې له هر مسلمان سره به په دې میاشت کې نرمي کوې ځکه چې د الله تعالی د دوستانو معلومات نه کېږي، کله به د طالب په جامه کې وي، کله به د ملنګانو په جامه کې وي که یو څوک د ملنګ یا لیونې په جامه کې وي خلکو ته یې ارزښت نه معلومیږي خو هغه په حقیقت کې د الله تعالی په نزد ډېر معتبر انسان وي.

حضرت ضیاء المشائخ (قدس الله سره) په حضرت مجدد صاحب (قدس الله سره) څومره ګران و؟

جُناب حضرت ضیاء المشائخ رحمۃ اللہ علیہ واقعه بیانوله چې: یو وخت زه او زما یو ملګری له کور څخه د تفریح په نیت راووتلو ، زمونږ په علاقه (شور بازار) کې یو مجذوب د بابا خال محمد رحمة الله علیه په نامه اوسېده، چامې به یې نه اغوستې، لوڅ به ګرځېده، ماته خپل ملګري وویل چې دې مجذوب ته ګوره چې د شریعت خلاف عمل کوي، د عورت پټول فرض دي او دی لوڅ لپړ ګرځي، ما هم د ملګري خبره تائید کړه چې رښتیا وایي دا خو د شریعت خلاف عمل ده.

نو حضرت صاحب مبارک وایي چې: د شپې مې خوب لیده چې د جناب حضرت مجدد صاحب رحمۃ اللہ علیہ زیارت ته ورغلم او له هغه سره دهغه چپ طرف ته دده مبارک دوه زامن شاه محمد سعید او خواجه محمد معصوم (قدس سرهما) ناست دي، زه ورغلم اود حضرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجدد صاحب نبي طرف ته کښناستم او ډېره مينه يې راسره وکړه، په همدې وخت کې مې ليدل چې يو سړی د افغانستان د جنرالانو په ډېر ښائسته لباس کې راغی، ما چې په ځير ځير ورته وکتل نو داسړی (بابا خال محمد) و، جناب مجدد صاحب رحمه الله ته يې سلام واچاوه، له احوال او پوښتنې وروسته حضرت مجدد صاحب ورته وويل چې: خيريت خو به وي ؟ څنګه راغلی يې ؟ نو (بابا خال محمد) ورته وويل چې: خيريت ده، نور هېڅ خبره نشته، زما طرف ته يې اشاره وکړه چې ستا دغه لمسيان مې بې ځايه ځوروي، نو حضرت مجدد صاحب زه په غېږ کې ورځملولم او زما غوږ يې تاو کړ، دومره يې تاو کړ چې غوږ مې درد وکړ او چې کله په همدغه وخت کې د غوږ د درد له وجې راويښ شوم نو غوږ مې ګرم هم و او درد يې هم کاوه، په همدغه وخت کې جُناب والد صاحب حضرت نورالمشائخ مبارک هم غږ راباندې وکړ چې: ابراهيم جانه ! ما ورته وويل: بلې قربان ! نو والد صاحب راته په خواب کې وويل چې: بيا څوک بې ځايه مه څوروه!

دلته دا خبره واضح کول هم ضروري دي چې: د حضرت نور المشائخ رحمه الله د تهجد لمانځه د اوداسه له پاره اوبه حضرت ضياء المشائخ رحمه الله تيارولې، هغه مبارک به چې غږ وکړ چې (ابراهيم جان) نو ده به سمدستي ورته اوبه وروړې. نو حضرت صاحب مبارک وايي چې کله ما دغه خوب ليده نو دا د مشر حضرت صاحب د تهجد د لمانځه وخت و، نو ما د خپل معمول له مخې دا فکر کاوه چې دی مبارک به اوبه غواړي، خو خبره بله وه. فاعتبروا

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا اولی الابصار. له دې خوب څخه د حضرت ضیاء المشائخ صاحب رحمه الله د ولایت او کرانښت درجه معلومیږي په حضرت مجدد صاحب رحمه الله حضرت صاحب مبارک څومره ګران ؤ.

نو راڅو اصلِ خبرې ته چې: یو څوک به د خلکو په نظر لیونی وي، لوڅ لغړ به وي خو د الله تعالی په نزد یې درجه او عزت ډیر زیات او لوړ وي.

له عاجزو او بې وزلو خلکو سره پام کوئ !

حضرت انوارالمشائخ (دارغندی مرحوم خلیفه صاحب رحمه الله) قصه کوله چې: مونږ په شیلګر کې اوسېدو ، یو غریب طالب و ، طالبانو به ټوکې وربانده کولې. بله ورځ استاد راغی او وې ویل چې: ما نبي کریم صلی الله علیه وسلم په خوب ولیده او راته وې ویل چې: دا زما طالب ده ګوره ! چې خفه یې نه کړې. کله کله په طالبانو کې یو عاجز مسکین طالب وي، نو ډېر احتیاط ورسره کول په کار دی کله په عامو مسلمانانو کې یو فقیر سړی خو هغه په پټه دخدای دوست او ولي وي، له ده سره هم باید احتیاط وشي.

نو خبره مو د روژې مبارکې کوله. چې په روژه کې باید له نورو وختونو سړی ډېر زیات اخلاص او کوشش وکړي، ډېر احتیاط وکړي، دا معلومه نه ده چې په راروانه روژه کې به څوک وي او څوک به نه وي ؟ ډېر داسې ملګري و چې تېر کال له مونږ سره په ترجمه کې موجود وو، خو اوس هغوی خپل حقیقي مالک ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

خانونه سپارلي او دشهادت لوړ مقام ته رسيدلي دي ، نو را روان کال ته بيا خدای عالم ده چې په روژه کې به څه پېښيږي ؟ دا د ذکر او درس حلقه به بيا زمونږ په لاس کې وي او کنه ؟ د روژې دغه فضائل به مونږ بيانولای شو او کنه ؟ ورځ نه ، بلکې يو ساعت او لحظه چې هم يو چاته فراغت پيدا کېږي بايد سړی الله تعالی ته متوجه شي. نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي چې: فراغت غنيمت وګڼه ؟

اوس خو يې قدر نه راته معلوميږي، د ژوند قيمت نه راته معلوميږي خو که خدای مه کړه په ابتلاء او ازموينه کې واقع شوو بيا ددې نعمت قدر راته معلوميږي او ارمان به يې کوو خو په لاس به څه نراځي.

زمونږ ډېر داسې نازولي مشائخ کرام اوس هم شته چې په داسې ځايونو کې اوسيږي چې هلته ورته د ختم کولو له پاره څوک نه پيدا کېږي، په خوشالي او اطمينان سره په يوځای کې مجلس او مجمع نه شي جوړولای نو ددې مياشتې د هر ساعت او هرې دقيقې قدر وکړئ چې راڅخه ضائع نه شي، دې ته بايد متوجه شو چې زه کوم نيک عمل وکړم ، زه بايد صلوة تسبيح وکړم چې په دې سره الله تعالی لس قسمه ګناهونه معافوي، هره ورځ يې بايد وکړم، که هره ورځ نه وي بايد په جُمعه کې خو يې يوځل وکړم او که نه په مياشت کې خو يې بايد وکړم او که نه په کال کې خو يې بايد يوځل کول ډېر ښه او غوره کار دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په [مشکوة المبصابیح ج: ۱: باب التطوع ص: ۱۱۷] کې حدیث شریف دی نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حضرت عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته فرمایي چې: هره ورځ صلوة تسبیح کوه، که نه په هره جُمعه کې یې کوه، که په کال کې یې یوځل کوه او که دومره هم نه شي کولای نو په ټول عُمر کې یې یو ځل خامخا وکړه همداسې د تهجد لمانځه له پاره په ټول کال کې نه شو جګېدلای، نو په روژه کې خو هسې هم د پښمني له پاره پورته کېږو، نو له دې موقع نه باید ګټه پورته کړو، فی الحال اودس وکړو او تهجد ادا کړو، په دې میاشت کې د تلاوت موقع هم وي، باید تلاوتونه هم وکړو، ذکرونه وکړو، لطائف تازه وساتو، د نفی او اثبات په وظائفو کې کوشش وکړو. همدا موقع ده، په دې میاشت کې چې څومره مزدوري کېږي بل وخت دا موقع بیا نه وي.

نو غرض داده چې که مونږ او تاسې دغه وخت ته متوجه شو، قدر یې وکړو، قیمت یې راته معلوم شي نو بیابه یې مونږ ته ګټه رارسیږي، اوکه داسې نه وي نو بیا دغه میاشت خو په کفارو هم راځي، په فساقو او فجارو هم تیریږي، په بد عمله خلکو هم تیریږي، خو هغوی ته یې هیڅ فائده نشته، بلکې دالله تعالی له غضب او قهر سره مخامخ کېږي. دا دخدای تعالی میاشت ده، د جنتونو دروازې په دې میاشت کې خلاصې اود دوزخونو دروازې بندې وي، نو له دې موقع نه ګټه واخلئ: د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دا معمول و چې د روژې میاشت به رانږدې شوه نو له مخکې نه به یې صحابهٔ کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ خبر کړل چې ګورئ! د خیر او برکت میاشت

(c) ketabton.com: The Digital Library

راروانه ده، نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به په دې مياشت کې ډېر خوشاله و اودا به يې ويل چې : خدايه ! ددې مياشتې ټول فضيلتونه مو نصيب کړې. نو چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يې احترام او قدر کاوه، صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ يې عزت کاوه نو په مونږ هم لازم ده چې ددې مياشتې هغسې احترام او قدر وکړو لکه څرنګه چې په احاديثو کې يې بيان شوی دی. او وخت په غفلت او بې پروايي او په عبثياتو کې تېر نه کړو، ځکه دا وخت ډېر قيمتي وخت دی، بيا به يې ارمان کوو خو په لاس به څه نه راځي، نو مخکې له دې چې ارمان وکړو بايد خپلو اعمالو او کردار ته متوجه شو ، بيابه الله تعالى هم راسره کومک کوي

الله تعالى دې مونږ او تاسې ټولو ته په دې وعظ او نصيحت د عمل کولو توفيق رابه برخه کړي. وأقول قولي هذا أستغفرالله لي ولكم ولسائر المسلمين والحمدلله رب العلمين

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۴) مجلس

د فقهي او تصوف په اصطلاح کې د عبادت صحت او عدم صحت

په کوم لمانځه او عبادت کې چې حضور برابر نه وي د صوفياء کرامو په نزد هغه عبادت او لمونځ صحيح نه دی. اصلاً دلته دوه مسلکونه دي: يو د فقهاوو مسلک دی او بل داهل تصوف.

د فقهي علماء له ظاهر څخه بحث کوي، په ظاهره چې د لمانځه شرائط، ارکان او واجبات په صحيح طريقه ادا شي، حرام، مکروهات او مفسدات چې په لمانځه کې نه وي نو فقهاء دا فتوی ورکوي چې دا لمونځ صحيح دی، معنا دصحت يې داده چې ددې لمونځ کوونکي ذمه فارغه شوه او بيا ددغه لمانځه اعاده ورباندې نشته. يو څوک روژه ونيسي، له دغو دريو اعمالو خوراک، څښاک او جماع نه خان وساتي نو فقهه وايي چې روژه يې صحيح ده، ذمه يې فارغه ده، دوهم وار روژه نيول ورباندې نشته.

هر عمل چې د شريعت په ظاهري چوکاټ کې برابر شو نو فقهه (شريعت) ددې فتوی ورکوي چې ددې سړي عبادت صحيح دی.

خو د صوفيانو کرامو په اصطلاح کې د صحت معنا (مقبوليت) ده، لمونځ، زکات، جهاد او حج دا به هلته صحيح وي چې مقبول

وي، دا کار حضور غواړي اوله حضور سره د نیت اصلاح هم غواړي، ریا به پکې نه وي، سړي ته به خان غټ نه ښکاري، سُمعَه به یې مطلب نه وي، یواځې او یواځې به یې د الله تعالی رضا حاصلول مطلب وي. نو صوفیاء کرام وایي چې کله حضور برابر شو، ظاهري شرائط زائد شیان دي، نو کله چې عبادت مقبولیت پیدا کړ نو بیا دغه عبادت صحي شو، فرض او واجبات ټول شرائط دي، خو چې نیت نه و صیحح نو د فقهې په اصطلاح کې هم ویل کېږي چې لمونځ یې صحیح نه ده، ځکه چې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په نزد قبول نه ده، نوددغه سړي درجه په دې عبادت سره نه پورته کېږي.

روژه که د الله تعالی د رضا له پاره نه وه نو هغه هم صحیح نه ده، په ظاهره خو یې ذمه فارغه شوه، خو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته ورباندې نژدې کېږي نه صوفیاء کرام چې دا خبره کوي هغوی نه الله تعالی باطني فراست ورکړی دی، نو دوی د عباداتو په هغه پټ راز باندې پوهېږي، چې په معنوي لحاظ په دې کې ګټه ده یا تاوان ده، په ظاهره به یو شی خوږ وي خو په باطن کې به یې بل شی وي چې هغه به د انسان له پاره تاوان وي، نو صوفیاء کرام هغو پټو معنوي نقصاناتو ته ګوري.

علم ظاهر او باطن لازم او ملزوم دي

د یوبزرګ په واقعه کې راځي چې لمونځ یې وکړ، نو چې خپل لمانځه ته متوجه شو نو دا خپل لمونځ ورته ډېر ښائسته ښکاره شو

[هر عبادت، جومات، کعبه شریفه، انبیاء عَلَیهِمُ السَّلَامُ خپل حقیقت لري] نو لمونځ يې ډېر ښائسته و، خو د لمانځه سترګې يې رڼدې دي. دا بزرګ حیران شو چې لمونځ خو مې ډېر ښه په حضور ادا کړ، فرائض او واجبات يې هم ټول برابر و نو دا لمونځ مې ولې روند ده ؟ نو خپل مُرشد ته ورغی او ورته وې ویل چې: ما خو ډېر ښه لمونځ وکړ نو چې ورته متوجه شوم [دې ته کشف الحقائق وایي] نو خپل لمونځ مې روند ولیده. نو مرشد يې ورته وویل: چې کېدای شي تا به په لمانځه کې سترګې پټې نیولې وې. ده ورته وویل چې: سترګې خو مې ددې له پاره پټې نیولې وې چې حضور مې ښه برابر شي، نو مرشد يې ورته وویل چې: له علم ظاهر څخه دې مخالفت کړی دی، نو د علم ظاهر فیصله او حکم خو داده چې په لمانځه کې د سترګو پټول مکروه دي.

اوس نو ددې نه دا معلومیږي چې د صوفیاء کرامو داحقیقت چې مخ په وړاندې خي نو د شریعت ظاهري لحاظ به پکې وي، هغه به په ځای وي، نو که د شریعت لحاظ څوک ونه کړي، فرائض، واجبات او سُنن په ځای نه کړي که لمونځ ده ، که روژه ده او که بل هر عمل ده نو د صوفیاء کرامو په نزد هم صحیح نه دې، داسې نه ده چې ظاهري که هرڅه کډوډ وي خو چې نیت صحیح وي نو کار به جوړ وي.

د ایمان او احسان د مبارک حدیث په تشریح کې چې دې حدیث ته حدیث جبریل هم وېلی شي ،حضرت شاه انورشاه کشمیري رحمة الله علیه لیکي چې: د احسان مطلب داده چې علم ظاهر او باطن یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بل له پاره لازم شي، داسې ربط پیدا شي چې د ظاهري اندامونو ښکاره په زړه کې موجوده شي اود زړه ښکاره په اندامونو کې جوت ښکاره ، شي. ظاهره صورت په شریعت داسې برابر کړي چې دهغه له وجې په زړه کې اثر پیدا شي اوپه زړه کې دومره حضور برابر کړي چې په ظاهره بدن یې اثرات ښکاره شي، په انسان کې تواضع او عاجزي پیدا شي، د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د ویرې علامې پیدا شي نو علم ظاهر او باطن یو له بل سره تړلي دي، څوک وایي چې دا خانته صحیح ده، څوک بل طرف ته صحیح کنې. خو صحت هلته پیدا کېږي چې دواړه کامل شي

له دې امله حضرت امام مالک رَحِمَهُ اللهُ وایي چې: که څوک په ظاهره شریعت خان برابروي او دمعنویت څه لحاظ نه ساتي نودا شخص فاسق ده اوکه د باطن لحاظ ساتي اود ظاهر څخه بې پروا وي نو په دې سره کله انسان زندیقیت ته ورسیږي. او چې کله یې دواړه سره یوځای کړل نو دا شخص به بیا حقیقت ته رسیږي

دده مبارک دا مقوله ده چې وایي:

﴿ مَنْ تفقَّهَ ولم يتصوف فقد تفسق .ومن تصوف ولم يتفقه فقد تزندق ومن جمع بينهما فقد تحقَّق ﴾ [حقايق عن التصوف ص ۴۵۶ بحواله حاشية العلامة على العدوي على شرح الامام الزرقاني على متن العزية في الفقه المالكي ج ۳ / ص ۱۹۵ . وشرح عين العلم وزين الحلم للامام ملاعلى القاري ج ۱/ ص ۳۳]

یعنې څوک که یواځې ظاهري علم کوي او تصوف نه کوي ا ځکه چې دعلم تصوف په ذریعه سره اصلاح د نیت راځي د احسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

او اخلاص پیدا کولو معنا ده! نو بیا دا شخص فاسق ده. او څوک چې یواځې صوفیتوب کوي اود ظاهره شریعت لحاظ ورسره نه وي دا کار کله کله سړی کفر ته ورنژدې کوي. د ظاهري شریعت معلومات ورته نه وي، په حلالو د حرامو اوپه حرامو د حلالو فتوی ورکوي. او څوک چې دواړه (علم ظاهر او باطن) سره یوځای کړي نودا شخص به حقیقت ته رسیږي.

کوم لمونځ صحیح ده؟

اوس نود علم ظاهر او علم باطن په اصطلاح کې هغه لمونځ صحیح کېږي چې ظاهري شرائط، فرائض، واجبات، سنن او مستحبات یې په خای او له حرامو، مکروهاتو او مفسداتو څخه خالي او نیت یې پکې برابر وي. نو اوس چې ظاهر هم برابر شو او زړه هم په نیت سره برابر شو نو اوس د دواړو ډلو په اصطلاحاتو سره دغه لمانځه ته صحیح ویل کېږي.

همداسې روژه که ظاهري اندامونه کنټرول شي، له خوراک، څښاک او نورو نواهیيو څخه ځان وساتل شي او نیت هم ورسره برابر وي نود شریعت او تصوف په دواړو اصطلاحاتو کې دا روژه صحیح ده. یعنې هم د انسان ذمه فارغه شوه اوهم یې درجه ورباندې لوړېږي.

یو مسلمان دخپل مال حساب وکړي اود هغه مال زکات په شرعي طریقه ادا کړي، معنا داچې خپلو مستحقو کسانو ته یې ورکړي، مثلاً هغه غریب، مسلمان، ته یې ورکړي، خپل پلار،

زوی، لمسي او همدارنګه مالداره ته يې ورنه کړي او له دې سره سره يې نيت هم صحي وي هغه داسې چې مطلب يې د الله تعالی رضا وي، دا وايي چې دا په ماباندې د الله تعالی له طرفه يو حق ده، نو دفقهې په اصطلاح هم دا زکات صحيح کېږي، ذمه يې فارغه ده اود اهل تصوف په اصطلاح هم صحيح ده، ځکه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ يې قبلوي او درجې يې ورته لوړوي.

نو غرض داچې څوک دې دا تفرقه نه محسوسوي چې علم ظاهر يا علم شريعت خان ته شی ده اوتصوف يعني علم باطن خان ته شی ده بلکې دواړه سره لازم او ملزوم دي.

حضرت شيخ عبدالحق محدث دهلوي رَحِمَهُ اللّٰهُ فرمايي چې: علم ظاهر او باطن د پوست او مغز حيثيت لري

د بدن ظاهره څرمن ده، په منځ کې يې هډوکي دي ماغزه دي، نو دا شريعت هلته کامل کېږي چې ظاهره څرمن يې هم صحيح وي او باطن او مغز يې هم صحيح وي نو په دغه انسان بيا د ډاکټرانو له خوا د روغ جوړ حکم کېږي، کله د انسان ظاهره شکل او څرمن روغ وي خو په زړه يا دماغو کې تکليف لري، لکه لېونيان چې په ظاهره ښه رک روغ وي، ښه ښکلي رنګونه لري، خو څرنګه چې په ده کې معنوي او پټ نقصان ده، ځکه ورته مريض ويل کېږي، که همداسې ظاهره څرمن خرابه شي که زړه يې روغ وي خو بيا هم ډاکټران يې روغ نه بولي. نو دشريعت او طريقت معنا د پوست او مغز ده، ظاهر برابرول او نيت برابرول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بالفاظ دیگر د ټول تصوف او طریقت خلاصه داده چې انسان باید په خان اوپه خپل هر عمل کې اخلاص پیدا کړي، بې له اخلاصه عمل خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه قبلوي، ﴿ وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ ﴾ [سورة البينه آيت ۵]

ژباړه :حال داچې امر حکم نه و ورکړی شوی دوی ته په تورات او انجیل کې مګر ورکړی شوی ؤ چې عبادت کوي دوی دالله تعالی په داسې حال کې چې خالص کوونکي وي الله لره دین له شرکه او نفاقه په داسې حال کې چې را ګرځیدونکي وي له باطله حق ته (په لاره دابراهیم پس څرنګه کافر کیږي په محمد باندې ؟).

یعنې خلکو ته امر نه دی شوی مګر په دې چې د خدای پاک عبادت به کوي په داسې حال کې چې اخلاص به پکې وي که اخلاص نه وي نو کوم قدر او قیمت یې نشته او بیا ګټه هم نشي ورته رسولی.

د ریاکارانو انجام او پایله

﴿ عن ابي هريرة رضی الله عنه قَالَ قَالَ رَسُولُ الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اوّل النَّاسِ يقضى عَلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ رَجُلٌ اُسْتُشْهِدَ فاتى به فعرَّفه نعمته فعرفها قال فما عملتَ فيها قال قاتلتُ فيک حتى استشهدتُ قال كذبتَ ولكنک قاتلتَ لان يقال جرئى فقد قيل ثُمَّ اُمر به فسحب على وجهه حتى

(c) ketabton.com: The Digital Library

القی فی النار ورجل تعلم العلم وعلمه وقرأ القرآن فاتی به فعرَّفه نعمه فعرّفها قال فما عملت فیها قال تعلمتُ العلم وعلمته وقرأتُ فیک القرآن قال کذبتَ ولکنک تعلمت العلم لیقال انک عالم وقرأت القرآن لیقال هو قارئٌ فقد قیل ثم اُمر به فسحب علی وجهه حتی القی فی النار ، ورجل وسع الله علیه واعطاه من اصناف المال کله فاتی به فعرَّفه نعمه فعرَّفها قال فما عملت فیها قال ما ترکتُ من سبیل تحب ان ینفق فیها الا انفقتُ فیها لک قال کذبتَ ولکنک فعلتَ لیقالُ هو جوادٌ فقد قیل ثُمَّ اُمر به فسحب به علی وجهه ثُمَّ اُلْقی فی النَّارِ ﴾ [صحیح المسلم و مشکوة المصابیح ج ۱ کتاب العلم ص: ۳۴]

ژباړه: له حضرت ابو هریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي چې: د دوزخ اور په درېو طبقو باندې بلیږي:

(**اول**: ریاکار شهید **دوهم**: ریا کار عالم **دریم**: ریا کار سخي)

شهید به الله تعالی راوغواړي او ورته به وایي چې په تا مې په دنیا کې څومره نعمتونه لوروله و؟ تا دهغو نعمتونو څه شکرانه ادا کړه؟ دی به ورته په ځواب کې وایي چې: زه ستا د دین د ساتنې له پاره وجنګېدم تردې پورې چې خپل شیرین ځان مې هم قربان کړ. خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به ورته وایي چې: (کَذَبْتَ) دروغ دې وویل ته ددې له پاره جنګېدلې چې خلک دې باتور وګڼي چې فلانکی څومره تکړه او ښه مجاهد ده، څه ښه جنګ جګړه کوي، په جنګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې دې زما رضا نه بلکې خپل عزت او نوم دې مقصد و، هغه تاته په دنیا کې ویل شوي دي. نو الله تعالی به ملائکو ته وایي چې: دوزخ ته یې کش کړئ!

دوهم هغه عالم چې دځان ښوونې او ریاکاري اویاد نورو دنیوي مقاصدو له پاره یې علم حاصل کړی وي اود الله تعالی رضا یې شاته غورځولي وي. د قیامت په هغه لویه ورځ به دالله تعالی په حضور کې دی هم حاضر کړل شي. او ورته وبه ویل شي چې: په تا خو مې هم ډېر احسانات کړي وو، تا یې څه شکرانه ادا کړې؟ دغه دنیا پرسته او ریاکار عالم به د الله تعالی په ځواب کې وایي چې: ما ستا دین زده کړی و او خپل ټول ژوند مې ددې دین د خدمت له پاره وقف کړی و، خلکو ته مې ستا دغه دین ورساوه. الله تعالی به ورته په ځواب کې وایي چې: (کَذَبْتَ) دروغ دې وویل. تا دین ددې له پاره زده کولو او یادې چې بل چاته ښودلو نو نیت دې داؤ پکې چې خلک مې ښه عالم وبولي او عزت مې وکړي، خلک شُکراني راکړي، پیسې راکړي، تا غوښتل چې په دې علم سره خلک د ځان تابع کړې. ستا هغه ټول مقاصد په دنیا کې حاصل شوي دي، تاته په دنیا کې خلکو ښه عالم ویلی. دلته دې له ماسره کومه بدله نه ده پاتې. ملائکو ته به وویل شي چې دی هم دوزخ ته داخل کړئ!

دریم به هغه سخي راوغوښتل شي چې شپه ورځ به یې صدقې او خیراتونه زکاتونه ورکول، له طالبانو، مجاهدینو او نورو مجبوره کسانو سره به یې مرستې کولې. نو الله تعالی به پوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورنه وکړي چې: تاته خو مې ډېره دنیا، جایداد او مال دولت درکړی و، تازما ددغو نعمتونوپه مقابل کې څه شکرانه ادا کړه ؟ دی به: الله تعالی ددې پوښتنې په ځواب کې وایي چې: ستا د دین په هر شعبه کې ما خپل مال مصرف کړی، یواځې ستا د رضا له پاره مې ستا له مسکینانو بندګانو سره کومکونه کول. الله تعالی به ورته وایي: (کَذَبْتَ) دروغ دې وویل. خیراتونه دې ددې له پاره کول چې خلک دې مهمان نوازه وبولي، او خلک ووایي چې څه ښه سړی دی د خلکو خدمتونه کوي، له خلکو سره کومکونه کوي. نو تاته دا هرڅه په دنیا کې ویل شوي. ملائکو ته به امر وشي چې دوزخ ته یې پرمخې ور واچوئ!.

اوس نو که مونږ له خانه سره فکر وکړو چې بهترینې لارې همدا درې دي چې سړی یا ښه عالم وي، یا مجاهد وي اویاهم ښه سخي وي، خو چې په دې هر یوه کې اخلاص نه وي، خدای پرستي نه وي، باطن برابر نه وَي، نو هېڅ فایده پکې نشته. نو ترټولو مُهم او ضروري شی د ځان اصلاح ده، د باطن برابرول دي، هرڅومره چې اعمال وګوري خبره یې ښه ته نیت ته راګرځي. ﴿إِنَّمَا الأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، ... ﴾ اصحیح البخاري ج: ۱ /بَابٌ كَيْفَ كَانَ بَدْءُ الوَحْيِ إِلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؟ ص ۲۰۶] یعنې د ټولو اعمالو دارومدار په نیت سره ده. که نیت اصلاح و نو عمل به هم مقبول وي. که ظاهري څه نقصانات و بیایې هم برداشت کېدلای شي خو که باطني خُبث او نقصانات پکې وي بیا هغه عمل کوم اعتبار نه لري، اونه هم دخلاصون ذریعه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرځېدلای شي. ځکه که لږ ریا هم پکې پیدا شي نو شرک ګنل کېږي او بیا به یې خدای پاک نه قبلوي او الله تعالی به ورته په ځواب کې وایي چې: د چا له پاره چې دې دا عمل کړی ؤ نو ورشه له هغه څخه یې ثواب او اجر غواړه او له ماسره یې ثواب نشته.

په جمعه دیوه لمانځه نه کولو باندې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له رضا بې برخې کیدل

حضرت حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ په حضرت حبیب عجمي (قدس سره) پسې د مابنام لمونځ کوي، کله چې حبیب عجمي رَحِمَهُ اللهُ قرائت شروع کړ نو دی خو عجمي و د تلاوت حروف یې سم نه شو ادا کولای. نو د (الحمد) په ځای یې (الهمد) وویل. حضرت حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ جید عالم اود حبیب عجمي استاد و، نو حسن بصري صاحب سلام وګرځاوه او ځان ته یې په لمانځه شروع وکړه. حضرت حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ د شپې الله تعالی په خوب کې وینې او له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه پوښتنه کوي چې ای خدایه! ته په کوم عمل ډېر خوشحالیږي؟ چې زه هغه عمل وکړم او ته راځخه راضي شې. نو الله تعالی په ځواب کې ورته وویل چې: زما رضا خو تاته د مابنام په لمانځه کې په لاس درغلې وه خو تا پرېښودله. یعنې که په حبیب عجمي پسې دې لمونځ کړی وای نو زه راضي وم. دی په ځواب کې ورته وایي چې: خدایه! هغه خو عجمي ده، حروف یې صحي نه شو ادا کولای، نو ځکه مې لمونځ پسې ونه کړ. الله تعالی

ورته وویل چې: که عجمي هم ده خو حبیب ده. زما د دوستانو له جُملې څخه ده. نو چې سړی حبیب شي، دوست شي نو ډېر کم شی یې هم قبلیږي. (تذکرة الاولیاء پښتو امخ: ۴۶)

نو مطلب داچې اصلي کار نیت جوړوي. نو چې یوځوک د چا دوست شي نو هغه دوست بیا ورته له ډېرو نقصاناتو تیریږي. او که یو وار خدای مه کړه دښمني جوړه شوه نو بیا کم ،کم شي ته هم ګوري چې دا دې ولې کړي دي.

د یوچا خپل اولاد وي مور او پلار ورته له ډېرو نافرمانیو څخه ورتیریږي، خکه چې دوست یې ده. دا خپل اولاد ورته ګران وي، تردې پورې چې یوه سړي جرم کړی وي نو د وخت بادشاه ته د هغه یو خاص دوست وسیله ګرځوي اود سفارش له پاره یې ورته بیایي چې له ما جُرم شوی دی ته راسره ولاړ شه نو بادشاه یا والي یا ولسوال هغه مُجرم ددغه دوست په وجه معاف کړي چې فلانکی ورسره راغلی ده که نه نو مابه ده ته جزاء ورکړې وه ، نو چې یو څوک یو وار د خدای تعالی حبیب شي، ددهجَلَّجَلَالُهُ له دوستانو څخه حساب شي نوددې له وجې نور هم معاف کوي.

نود طریقت مقصد په هر عمل کې اخلاص پیدا کول دي، یو څوک که دخدای تعالی دوست کېږي نو دا کار په اخلاص سره لاس ته راځي، که اخلاص نه وي، نیت صفا نه وي نو یواځې په اعمالو سره یو څوک د خدای تعالی دوستي نه شي ترلاسه کولای. بیابه محاسبه ورسره کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د محبوبينو له جُملې څخه دی

نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د محبوبينو له جُملې څخه ده، دده په برکت هغه آفتونه او مصيبتونه او عذابونه چې په مخکنيو قومونو په اجتماعي شکل راتلل هغه آفات او مصيبتونه اوس نشته. ځکه قرآن کريم په دې ګواه دی چې په پخوانيو قومونو کې به سرکشي زياته شوه، د وخت د پيغمبر سره به يې مقابله شروع کړه نو الله تعالی به عام مصيبت او عذاب ورباندې راوست او په اجتماعي طور سره به يې هلاک کړل.

خو د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ امتيان ، که هغه د اجابت امتي وي او که د دعوت امتي وي، حتی د کفارو له پاره هم رحمت ده، هغوی هم نه تباه کېږي. مسلمانان چې فاسقان وي هغه هم دخپلو بدبختيو او ګناهونو په سبب په اجتماعي طور نه هلاکېږي تاسې ته به معلومه وي چې هلاک اوله نيستي سره به مخ شول په مخکينيو قومونو کې به ديوې ګناه له وجې بې شميره قومونه په خمکه به يې تنه اېستل. اود نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په امت کې هغه ګناهونه په مسلمانانو کې ټولې موجودې دي خو بيا يې هم الله تعالی نه تباه کوي. ولې ؟ ځکه چې دا د حبيب اُمت ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قاصد خداى جَلَّ جَلَالُهُ ته تربل هر وارډ پرورنبردي شو

يوځل په کومه مسئله له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه يو صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ پوښتنه وکړه هغه له جبرئيل عَلَيْهِ السَّلَامُ څخه پوښتنه وکړه، هغه ورته وويل چې ماته هم په دې هکله څه معلومات نشته، زه به يې له الله تعالى څخه پوښتنه وکړم، نو کله چې د الله تعالى له حضور څخه ببرته راغى نو نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته وايي چې زه الله تعالى ته دومره زيات ورنږدې شوم چې بل هېڅ وخت دومره زيات نه وم ورنږدى شوى. دا څکه خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ خان ته نږدى کړ چې دى يې د خپل حبيب قاصد و نو ځوک چې يو ځل حبيب شو نو له ده سره بيا دده خپلوان هم خلاص دي.

په اسورة الطور آيت (۲۱) کې راځي: که يوځوک دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ له دوستانو څخه وي او اولاد يې هغه رتبه نه لري، خو بياهم الله تعالى يې له هغې رتبې سره يوځاى کوي.

خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ خپل دوست نه خفه کوي او دوستي په هغه خاى کې معلوميږي چې په يو چا سختي اوتنګي راشي. پښتانه هم وايي چې دوست سړي ته په تنګي کې په ښه ورځي، داچې ژوند آرام وي، تکاليف، عبادات او احکام نه وي بيا خو هرځوک وايي چې زه هم مسلمان يم په عباداتو کې به سړى تکليفونه تېروي، په آفاتو او بلياتو به صبر کوي، ترڅو ستا هغه صداقت او ريښتنولي وتلل شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي چې ته په دې خپله خبره کې څومره ریښتونی یې نو چې ریښتینولي دې ثابته شوه نو بیاستا په برکت سره دنورو خلکو کار هم جوړیږي. نو الله تعالی دې په مونږ او تاسو کې واقعي اخلاص پیدا کړي.

د انسان د اصلاح بهترینه طریقه (طریقهٔ محمدیه) ده. چې دا کتاب دې چې په هغه کې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اخلاق او عادات اودانسان باطني امراض اودهغه د علاج لار مکمل بیان شوې ده. که مونږ او تاسې سوچ وکړو چې انسان ماته څه راکولای شي که یو څوک مې مولوي صاحب، خلیفه صاحب، حاجي صاحب وبولي، که دی راته څپلی برابرې کړي، نو دا کار په آخرت کې ماته څه ګټه رارسولای شي ؟ له کوم عذاب څخه مې خلاصولای شي. نو په دې سوچ سره چې ترڅو په خپله په ځان کې اخلاص پیدا نه کړم اود خدای تعالی رضا په خپله حاصله نه کړم نو ددې خلکو په آخرت کې هیڅ ګټه نه رارسیږي نو په خپله به په انسان کې اصلاح راشي او د الله تعالی طرف ته به متوجه شي.

که تاسې د صوفیاء کرامو او نورو اولیاء الله وو واقعات وګورئ نو له هغوی نه کې دا معلومیږي چې انسان هغه وخت کمال ته رسیږي چې که دده عیبونه بیانوي اویا دده صفت کوي دا دواړه په ده باندې یو شان وي، که څوک یې صفت کوي اوکه غیبت یې کوي ده ته کوم فرق نه ورکوي. ځکه دا د دین کار خو څوک دکوم بل چا له پاره نه کوي بلکې د الله تعالی د رضا اود خپل ځان د ګټې له پاره یې کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له وفات نه وروسته رابعه بصریه رَحِمَهَاٱللّٰهُ چا په خوب ولیده ، ور
ورنه وې پوښتل چې (مُنکَر او نَکیر) ملاتکو څرنګه معامله درسره
وکړه ؟ دې په خواب کې ورته وویل : هرکله چې (مُنکَر او نَکیر) ل
مانه پوښتنه وکړه چې (من ربُکَ) رب دې څوک ده ؟ نو ما ورته
وویل چې بیرته واپس لاړ شئ او الله تعالی ته عرض وکړئ ، هرکله
چې درابعې په دنیا کې له تا نه سوا بل چا سره تعلق نه ؤ ، نو بیا
دملاتکو په ذریعه دخواب غوښتلو ته څه ضرورت دی .

[تذکرة الاولیاء ، پښتو / ص ۵۴]

نو لنډه داچې انسان هغه وخت لوړو مقاماتو ته رسیږي چې د
خلکو صفت او غیبت په ده هیڅ اثر ونه کړي ، ځان هیڅ وګڼي ، عدم
یې وګڼي حتی حضرت مجدد صاحب رَحِمَهُٱللّٰهُ فرمایي چې : ځان له
کافر څخه بهتر ګڼل هم دکمال نښه نه ده ، نو کله چې په عُجز قائله
شوې نو بیابه ترقي فی المقامات راځي ، لکه یوشاعرچې وایي :

افتادگی آموز اگر طالب فیضی ہرگز نخورد آب زمینی کہ بلند است

ترجمه : که فیض ، خیر او برکت غواړي نو عاجزي کوه ، ځکه
کومه ځمکه چې په نوره ځمکه باندې پورته او لوړه وي هغې ته
هیڅکله اوبه نه ورځي نو که ته هم غرور او تکبر کوې نو تاته به هم
هیڅکله فیض در ونه رسیږي نو که د الله تعالی قُرب او رضا
غواړئ نو له عُجز او انکسار څخه کار واخلئ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۵) مجلس

د صالحانو اود ذکر بیان

﴿وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ مِنَّا فَضْلًا ۖ يَٰجِبَالُ أَوِّبِى مَعَهُۥ وَٱلطَّيْرَ﴾

[سورة سبا آیت: ۱۰]

ژباړه: او خامخا په تحقیق ورکړی ؤ موږ داؤد ته له جانبه خپله فضل (لوئي پر نورو، ومو فرمایل غرونو ته چې) ای غرونو را وګرځوئ (ښه) غږونه خپل له ده سره (په وخت دتسبیح کې او له ده سره تسبیح ویل) مرغانو هم.

حضرت داؤد عَلَيْهِ السَّلَامُ د الله تعالی یو برګزیده او نازولی پیغمبر و، نو ده له الله تعالی څخه دا غوښتنه وکړه چې که په یوځای کې ستا د ذکر مجلس وي او زه له هغې څخه په غفلت کې تېرېږم نو خدایه زما پښې ماتې کړې. په دې وخت کې دا د پښو ماتېدل زما له پاره یو لوی نعمت ده، احیاء علوم الدین کتاب الاذکار والدعوات ج: ۱ ص: ۳۵۲ مکتبه، مدینه پبلشرز ا څکه د غفلت په حالت کې زه تباه کېږم، ایمان او عقیده مې خرابیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: (إِذَا مَرَرْتُمْ بِرِيَاضِ الْجَنَّةِ فَارْتَعُوا) قَالُوا: وَمَا رِيَاضُ الْجَنَّةِ؟ قَالَ: (حِلَقُ الذِّكْرِ) ﴾

[ترمذی . رقم الحدیث (۳۵۱۰) . وهکذا مشکوة المصابیح / ج: ۱ / باب ذکرالله عزوجل والتقرب الیه ص: ۱۹۸]

ژباړه : له حضرت انس بن مالک رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي: چې کله تاسې د جنت په باغیچو تېریږئ نو پکې څربږئ ! صحابۀ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ ورڅخه پوښتنه وکړه چې: د جنت باغیچې څه شی دي ؟ ده صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې: د ذکر حلقې دي. یا د حدیث مبارک الفاظ داسې دي چې: کله په باغیچو د جنت تېریږئ نو چې څومره زیات پکې څربدلی شئ وڅربږئ ! نو دغه د ذکر مجالس دا د جنت باغونه دي. هغه برکات او خوشحالی چې په جنت کې پیدا کېږي ددې ذکر دمجلس له وجې پیدا کېږي، نو دلته چې په دې مجالسو کې څومره زیات وخت مصرف کړل شي هلته به یې په جنت کې مقام او مرتبه هم دومره اوچته وي نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي چې: ﴿ المجلس الصالح یکفر عن المؤمن ألفی مجلس من مجالس السوء . ﴾ که یوڅوک دوه زره مجلسونه بې باکه وکړي اود ذکر په یوه مجلس کې شریک شي نودغه یو مجلس یې ددې ټولو بېهوده مجلسونو کفاره کړځي. [احیاء علوم الدین کتاب الاذکار والدعوات ج: ۱/ ص: ۳۵۲ مکتبه ، مدینه پبلشرز]

حضرت ثابت بناني قدس سره وایي: کله چې الله تعالی ما یادوي، نو زه پوهېږم خلک حیران شول چې دا څه وایي ؟ نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتنه يې ورځخه وکړه چې ته خو پيغمبر نه يې چې تاته وحيې وشي او ته ورباندې پوه شي چې اوس تا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ يادوي دی په ځواب کې ورته وايي چې: زه کله خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ يادوم نو زه پوه شم چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ما يادوي، ځکه الله تعالی وعده کړې ده چې: ﴿ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي ﴾ [سورة البقره آيت ۱۵۲]

يعنې تاسې ما يادوئ زه به تاسې يادوم. [احياء علوم الدين كتاب الاذكار والدعوات ج: ۱/ ص: ۳۵۰ الباب الاول فی فضيلة الذكر وفايدته/ مكتبه، مدينه پبلشرز] نو دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په وعدو کې خو دروغ نشته. مونږ الله تعالی په ژبه، زړه او نورو اندامونو يادوو او الله تعالی چې مونږ يادوي نو په رحمت سره مو يادوي، د الله تعالی خصوصي رحمت هغه ځای ته متوجه کېږي. حتی د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مبارک حديث کې راځي چې: د ذاکرينو په مجلس کې ټولو ته په آخر کې د مغفرت اعلان کېږي، چې تاسې څومره سوالونه او غوښتنې کړې دي هغه ټولي قبولي دي، که مو د جهنم له اوره پناه غوښتې وې هم له هغې ځخه خلاص ياست.

[مشكوة المصابيح/ ج: ۱/ باب ذكرالله عزوجل والتقرب اليه ص: ۱۹۷]

تنبيه:

ذکر بايد يواځې په دې کې منحصر نه کړی شي چې يواځې (سبحان الله) يا (الله، الله) ويل ذکر ده، بلکې درس او تدريس، د قرآن کريم ترجمه او تفسير دا ټول په ذکر کې شامل دي، ځکه دلته هم د الله تعالی صفات بيانيږي، دهغه جَلَّ جَلَالُهُ د کلام تشريح کېږي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

څومره چې ډېر وخت پکې تیریږي همدومره ډېر رحمت به دغه ځای ته متوجه وي. همدارنګه په مدارسو کې وخت تېرول، سبقونه ویل، مطالعه او تکرار کول، له استاد څخه کتاب اوربدل دا ټول د ذکر مجلسونه دي خو په دې شرط چې که مونږ ته یې قیمت معلوم شي یو سالک وایي:

یک ساعت صحبتی با اولیاء بهتر از صد سال طاعت بی ریا

له اولیاوو الله سره لږ څه وخت تېرول دا له سل کلن بې ریا طاعت څخه بهتر دی، خو حضرت مولانا اشرف علي تهانوي رَحِمَهُ اللهُ ورسره یو شرط ایښی دی او هغه داچې په دې مبارکانو باندې د جذب یو حالت راځي، یا یو حال د توجه الی الله موجود شي نو په هغه ساعت کې که ته هم ورسره شریک شوې نو ستا د سلو کلونو له عبادت نه هغه یو ساعت بهتر ده. نو له دې وجې باید مونږ اوتاسې دهغوی په مجلسونو کې شرکت وکړو، دهغوی په مجلسونو کې په ادب سره حاضرشو، دهغوی خدمت په ځان لازم وګڼو، هغوی ته په ښه عقیده نظر وکړو، دهغوی عظمت په زړه کې وساتو، کېدای شي چې الله تعالی مو له هغه یو ساعت سره کله ناکله مخامخ کړي، نو د دنیا او آخرت کارونه به مو په داسې طریقه برابر او جوړ شي چې مونږ به یې سوچ هم نه وي کړی.

مونږ چې د خپلو بزرګانو د ذکر په مجلسونو کې وخت تېر کړی نو په هر مجلس کې پوره پوره اثر نه وي، دومره فی نفسه اثر خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خامخا وي، خو که کله مو پام کړی وي په ځينو ختمونو کې د يو چا ژړا بهخي نه دريږي او کله بيا په ځينو ختمونو کې هېڅ هم نه وي، ددې هرڅه خپل وخت او حالت وي، کله کله د يو شوم او بدبخت د شرکت له وجې په هغه ټول مجلس د الله تعالی رحمت بند وي، ځکه هغه له اولياء الله وو سره قلباً تعلق نه لري، نو ځکه په هغه مجلس کې اثر نه وي او فيض ټول بند شي چې بيا اثرات او انوارهم له منځه ولاړشي

د يو شُوم (بد بخته) له لاسه د رُوم ټول ښار وسوزېده

په کتابونو کې ليکي از دست يک شوم سوخت تمام شهر روم. د يوه شوم او بدبخت له وجې د روم ټول ښار وسوځېده، کله د ځينو بدبختو له وجې په ټولو خلکو عام عذاب راشي اود وچو له تپه لامده هم وسوځي. ځکه قرآن کريم په دې خبره شاهد دی. او وايي چې له دې وډار شئ چې که بيا د خدای عذاب راغی نو هغه به يواځې ظالمان نه هلاکوي بلکې ټول به رانيسي.

په يوه علاقه کې به ښه متقي او خدای پرسته عالم او ښه سړی وي، خو په دې محله او علاقه کې به داسې ګناهونه کېږي چې دهغو له وجې به الله تعالی بارانونه بندوي، ټول به دعاګانې کوي او هېڅ به نه قبليږي، نو کله داسې د قبض حالات مشائخو ته هم پيدا کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډه داچې په اکثرو مجالسو کې یو څوک شرکت کوي نو کېدای شي کله په داسې یو مجلس ور برابر شي چې یوساعت یې د سلو کلونو له بې ریاعبادت څخه زیات اجر لري او زیاتې خوشحالیاني به یې په برخه شي (جذبة من جذبات الحق یوازی عمل الثقلین) د حق له جذبو نه یوه جذبه د ټولو انسانانو اوپېریانو له عبادت او اعمالو سره برابره ده. نو که په داسې حالت کې یوڅوک دغسې یو ځای ته برابر شي نو په یوه مجلس کې به یې کار جوړ شي. کله کله داسې هم پېښه وي چې په یوه مجلس کې دیوه سړي د ډېرو وظیفو کار خلاص شي، کله په یوه ختم کې داسې پېښه وي چې څومره شریکان ناست وي د یوې یوې لطیفې کار د ټولو خلاص شي، کله په یوه مجلس کې د شیخ او مرشد په یوه توجه سره د ولایت ټول مقامات پوره شي، نو حالات له حالاتو سره فرق لري.

ددې له پاره مفسرین کرام وخه دا بیانوي چې: لمر په څلورم آسمان کې ده، دغه لمر خمکې ته رارسیږي، د باندې خلک هم ورته ګرځي، رڼا یې ټولو موجوداتو ته رسیږي، خو کله کله چې دغه لمرته یوه شیشه مخامخ شي اوبیا دا شیشه مالوچو (پنبه) ته برابره شي، د شیشې وړانګه پرې ولویږي نو هغه مالوچ اور اخلي، سره له دې چې لمر په خپله په مالوچو لګیږي خو د لمر د رڼا له وجې اور نه اخلي، خو کله چې د شیشې هغه وړانګه چې له لمر څخه یې اخیستې ده هغه ورته برابره شي نو بیا دا پونبه اور اخلي.

[تفسیرمظهري/ج: ۴/ص: ۳۴۸ سورۀ یونس آیت ۶۳]

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو د الله تعالی رحمت هم عام ده، خو هر سړی د خپل استعداد موافق برداشت لري. کله کله یو څوک د یو ولي شیشي ته برابر شي (څکه دوی ته د محبوبیت صرفه مقام حاصل ده) نو چې هغه تجلیات ذاتي د الله تعالی راشي او په هغه حالت کې ته هم ورته مخامخ شوې نو ټول کارونه به دې په یوه وار سره خلاص شي. دا خبره د تفسیر ده. د قیل او قال خبره نه ده. او عقل یې هم مني. لمر شته خو مالوچ اور نه اخلي، خو چې شیشه ورته مخامخ شوه او د شعاعو انعکاس وشي نو دلته مناسبت پیدا شي، قرب موجود شي، نو دهغه قُرب له وجې نه تاثیر هم زیات شو. د الله تعالی او بندګانو ترمنځ مراحل دي، مونږ کمزوري یو، الله تعالی انسانانو ته پیغمبران راولېږل نو کفارو به اعتراض کاوه چې مونږ ته ملائکې ولې نه راځي ، الله تعالی ورته وویل چې تاسې دملائکو ملکوتي صفات نه شئ برداشت کولای، ستاسې اود ملائکو ترمنځ مناسبت نشته، تاسې سره یواځې دخپلو همجنسو (انسانانو) مناسبت ده نو څکه پیغمبر هم درته ستاسې له ډلې انسان درلېږو. ترڅو تاسې یې برداشت وکړای شئ!

صحابۀ کرام رضی الله عنهم د نبي کریم صلی الله علیه وسلم سره دملاقات په وخت کې نه بې هوښه کېدل، خو که په شاته طبقاتو کې یوچاته د نبي کریم صلی الله علیه وسلم رابطه پیدا شي نو بیایې برداشت نه شي کولای. همدارنګه د لویو لویو اولیاوو الله وو سره خلکو کلونه کلونه تېر کړي دي خو هغوی به له خپل حال څخه نه وتل، خو که نن

یو چاته په ختم کې دیو شیخ رابطه برابره شي نو بیا له حال څخه وخي ، له خولې یې چیغې وخي او برداشت یې نه شي کولای.

نو دلته مناسبت موجود ده، فیض زیاتیږي، هغه هم انسان ده، دی هم انسان دی، د انسانیت له وجې اکتساب کولای شي، له دې وجې چې زیات فیض ورته انتقالیږي نو څکه یې اثر هم ډېر وي

قرآن کریم د الله تعالی کلام دی، ټولې دنیا ته یو شان راغلی، پیغمبر علیه السلام ټولې دنیا ته مبعوث دی، خو په خلکو کې فرق دی، په استعدادونو کې فرق دی مثلاً یو استاد په سلګونو شاګردانو ته سبق وایي ، په دغو ټولو طالبانو کې د دوه کسانو استعداد هم سره برابر نه وي، یو ملګری ټول سبق زده کړي، بل نیم زده کړي، بل دریمه حصه زده کړي، دا څکه چې په استعدادونو کې فرق ده.

د بایزید بسطامی رحمه الله په لیدلویې خپل روح له لاسه ورکړه

یو شیخ خپل مُرید ته وایي چې درځئ د بایزید بسطامي صاحب ملاقات ته ولاړ شو، نو مرید ورته وویل چې یوځوک د الله تعالی انوار، تجلیات او فیوضات په خپله ویني نوهغه ته د بایزید بسطامي د لیدلو څه ضرورت دی ؟ نو مُرشد یې ورته وویل چې: دلته یې د خپل استعداد موافق ویني او هلته به یې د بایزید بسطامي د استعدادموافق وویني نو کله چې د حضرت بایزید بسطامي کورته ورغلل اودهغه پوښتنه یې وکړه چې بایزید بسطامي صاحب چېرته دی، نو متعلقینو ورته وویل چې: هغه اوبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړي. دوی يې مخې ته ور ووتل، له هغې خوا نه يو ملنګ د اوبو يو لوښی رااخيستی او را روان دی، کله چې دغه مرشد بايزيد بسطامی صاحب ولید نو خپل مريد ته يې وويل چې: دا بايزيد بسطامی دی ، کله چې مريد ورته وکتل نو له دې سره يې سم له خولې څخه بې اختياره چيغې ووتلې، پورته کېده اوبه خمکه لګېده او روح يې قبض شو. نو ددې مُريد مرشد له بايزيد بسطامي رحمۃ اللہ علیہ څخه پوښتنه وکړه چې دا څه کيفيت او پېښه وه ؟ ده مبارک ورته وويل چې: دده د ذاتي تجلياتو يو قسم د ما تر ليدلو پورې ترلی ؤ، کله چې يې په مابانديې سترګې ولګېدې نو هغه انوار ورخلاص شول، برداشت يې نه درلود نو ځکه يې روح قبض شو. نو دادی نه حضرت بايزيد بسطامي بې حاله شوی نه ددغه مريد مرشد بې حاله شوی. خو د مريد يې دغه برداشت و.

نو غرض داچې په نېکو مجلسونو کې څومره ډېر اشتراک کېږي نو په هغې کې ګټه داده چې کله کله سړی د خيرات په مجلس برابر شي، د وېش په مجلس برابر شي، نو هلته يې بيا په يوه چيغه د دُنيا او آخرت کارونه برابر شي. دغه مجلس بيا د ډېرو مجلسونو له پاره کفاره ګرځي. دا صحبت بيا د سلو کلونو بې ريا عبادت څخه بهتره دی. انسان په خپلو شخصي رياضتونو هغه ځای ته نه رسيږي لکه څنګه چې دنيکو او کاملو خلکو په يوه مجلس سره لوړو درجو اومقاماتو ته رسيږي نو له دې وجې نه بايد هر وخت له اهلِ خير سره زمونږ ناسته پاسته وي. حضرت مجدد صاحب دا خبره کوي چې: له اولياؤالله سره بايد د زړه له اخلاصه تعلق وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۶) مجلس

دوخت ارزښت اود خدای جَلَّ جَلَالُهُ نه د دې اسباب، یا د آخیرت طرف ته متوجه کېدل

حضرت بایزید بسطامي رحمه الله خپلې مور مبارکې په سبق ویلو پسې ولېږه، په یوه مدرسه کې یې واړول اود قرآن کریم په تلاوت یې شروع وکړه، کله چې دغه آیت ته ورسېده ﴿ أَنِ ٱشْكُرْ لِي وَلِوَٰلِدَيْكَ ﴾ [سورة لقمان آیت: ۱۴] یعنې دخدای پاک حُکم ده چې تاسې زما شکر اود مور اوپلار شکر اداکوئ. نو په ده مبارک باندې دغه آیت ډېر زیات اثر وکړ، له دې وروسته یې له اُستاد څخه اجازه واخیسته او کور ته راغی او خپلې مور ته وایې چې موري! ننې مې په قرآن عظیم الشان کې یو آیت ووایه، په دې آیت کې الله تعالی حکم کړی دی چې تاسې زما او دمور او پلار شکر ادا کړئ.

نو زه خو ډېر عاجز یم، د دواړو کماحقه خدمت نه شم کولای، داسې نه شم کولای چې د خدای تعالی پوره معرفت هم حاصل کړم او د مور او پلار خدمت هم وکړم. نو یا مې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته وقف کړه چې زه دده دین زده کړم او دی وپېژنم. اویا مې له خدای

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعالی جَلَّ جَلَالُهُ نه داسې وغواړه چې تاته مې هبه کړي چې یواځې ستا خدمت کوم. نو مور مبارکه یې ورته وایي چې: زوی جانه! ته مې یواځې د خدای د دین خدمت ته وقف کړی، ما خپل حق درته بښلی، زه خپل خدمت نه درځخه غواړم.

نو حضرت بایزید بسطامي رحمه الله له بسطام څخه د شام په طرف روان شو، اومسلسل دېرش کاله یې په سفر کې تېر کړل، په دغو (۳۰) کلونو کې یې دخدای جَلَّ جَلَالُهُ دین زده کړ، له طالبي څخه مُلایي ته ورسېد او تردې حده یې تقوی او خدای پرستي زیاته شوه چې ټوله شپه به یې په عبادت تېروله اود ورځې به یې خپل سبقونه ویل چې له (۱۱۷) مشایخو څخه یې فیض حاصل کړ چې دهغوله جملې څخه یو حضرت امام جعفرصادق رَحِمَهُ اللهُ هم دی.

[تذکرة الاولیاء پښتو ص ۸۶ / فارسي چاپ ایران، ص ۱۶۴]

له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه دومره زیات ډاریده چې یوه شپه یې دومره ډېر وژړل چې آخر مُریدان ورته راغلل او ورته وایي چې په تا خو الله تعالی ډېر احسان کړی دی، ډېر لوی مقام یې درکړی نو دومره زیات ولې ژاړې؟ نو دی مبارک ورته وایي چې له دې وجې ژاړم چې: که له مانه یو داسې عمل شوی وي چې زه ورباندې خبر نه یم او په هغه باندې الله تعالی ناراضه وي. نو زه به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته څه جواب ورکوم؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حضرت بایزید بسطامی او یوه څناور ترمنځ محاوره

(خبرې) کول

حضرت بایزید بسطامي رَحِمَهُ اللّٰهُ په یوه کوڅه کې روان ده، ده له خوا سره یو سپی تېر شو، ده مبارک خپلې جامې ورڅخه راټولې کړې، له دې سره الله تعالی ورته سپی ګویا کړ. سپي ورته وویل چې: یا شیخ که چېرته زه وچ یم نو له وچ سپي سره په لګېدو خو جامې نه مردارېږي اوکه زه لوند یم نو که له لانده سپي سره دې جامې ولګېږي بیا هم په دري ځله مینځلو سره جامې پاکېږي خو که په تا کې عُجب او تکبر پیدا شي نو که د اوو سمندرونو اوبه په خپل ځان توې کړې بیاهم نه پاکېږې. نو حضرت بایزید بسطامي رَحِمَهُ اللّٰهُ دې خبرې ته حیران شو او بیا یې سپي ته وویل چې: په تا کې ظاهري نجاست ده، ظاهره بدن دې نجس ده، په ما کې باطني نجاست ده، په انسان کې چې بده عقیده او بداخلاق پیدا شي نو باطني خبث او نجاست پکې پیدا کېږي، نو په تاکې ظاهري او په ما کې باطني نجاست دی، نو راځه چې دواړه ملګرتیا سره شروع کړو، دواړه به یو ځای وخت تېروو، او یو له بل څخه به عبرت اخلو. سپي ورته په ځواب کې وویل چې: زما او ستا په منځ کې دوستي نه شي کېدلای، ته زما د دوستي لائق نه یې، ځکه زه چې په هرځای کې له خلکو سره مخامخ شم نو خلک مې په تیږو او لوتو ولي، ما له خانه شړي. او ته چې کوم مجلس ته ورشې نو ټول خلک درته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

احترام ولاړ وي چې شیخ المسلمین راغی خو زماځخه به په ورځ د قیامت پوښتنه نه کیږي او له تا نه ددغه هرڅه پوښتنه دقیامت په ورځ کیږي نو زما اوستا ترمنځ جوړه نشي راتلای حضرت بایزید بسطامي صاحب په ژړا شو چې زه د سپي د ملګرتیا لائق هم نه یم دهغه نه دقیامت په ورځ پوښتنه نشته او زما نه به دقیامت په ورځ پوښتنه کیږي، ځکه له ما سره ملګرتیا نه کوي، نو زه به د الله تعالی اورسول الله ﷺ د دوستي لایق څرنګه وګرځم

[تذکرة الاولیاء فارسي چاپ ایران ص: ۱۷۴]

د حضرت خواجه عبدالخالق غجدواني رحمه الله خپلومریدانو ته بهترین نصیحت

حضرت خواجه عبدالخالق غجدواني رحمه الله خپلو زامنو ته نصیحت کوي او ورته فرمایي چې زامنو! شپه ورځ د خدای تعالی بندګي کوئ! کوم نعمتونه چې تاسې ته الله تعالی درکړي دي د هغو شکر ادا کوئ! یوه لحظه هم له خدایه مه غافله کیږئ! الله خوانو بښخو، مالدارو خلکو او مبتدعینو سره ناسته پاسته مه کوئ ځکه چې دا خلک به مو په دین کې درته نقصان پیدا کړي، دا ستاسې د دین غله دي که تاسې فکر وکړئ نو څوک چې له چاسره زیاته رابطه او علاقه ساتي نو دهماغو خلکو اخلاق،او عادت به پکې ځای نیسي اودهغوی اعمال به پکې اثر پیدا کوي نو حضرت غجدواني رحمه الله زامنو ته وایي چې له دوی سره ناسته پاسته مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوئ څکه بې دیني او بداخلاقي به مو په برخه شي.داهل سنت والجماعت دمذهب پابند اوسه او دسلف صالحینو ائمه رو دمذهب هم پابند شه. [حضرات کرام نقشبندیه / ص:۱۶۷]

دوخت ارزښت

حضرت عمرو بن عبدالله رضي الله عنه به یواځې پنځه وخته لمانځه او د جنازې لمانځه ته له کوره راوت ، نور وخت به یې دنته په کور کې تېراوه. چاورځخه پوښتنه وکړه چې: د باندې ولې نه راوځې ؟ ده ورته وویل چې تول خلک غله دي، د سړي وخت ضائع کوي، په ټولو شیانو کې وخت قیمتي او خورا مهم شی دی، کوم کور ته چې غل ورځي نو په هغه کور کې ترټولو قیمتي شی ګوري او ورسره وړي یې، نو عمر د انسان ترټولو شیانو قیمتي سرمایه ده، څکه که په کروړونو روپۍ څوک مصرف کړي نو تېرې پنځه دقیقې نه شي راګرځولای. نو خلک تول غله دي، وخت ضائع کوي نو څکه نه ورته راوځم.

دصحابهٔ کرامو رضي الله عنهم له خدای جل جلاله نه دوېرې یوځو نمونې

حضرت حنظله رضي الله عنه له خپل کور څخه راووت، حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه ورته وایي چې: حنظله : څه حال ده ؟ دی مبارک په خواب کې ورته وایي چې: زه خو منافق شوی یم، هغه ورته وویل چې: ولې ؟ ده ورته وویل: کله چې مونږ له رسول

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره په مجلس کې ناست یو، نو هغه چې مونږ ته کوم نصیحت او وعظ کوي نو دومره یقین مو ورباندې راشي لکه جنت او جهنم چې په سترګو وینو، لکه خدای تعالی چې بالمشاهده راته ښکاري. خو کله چې دده له مجلس څخه راووځو نو له خپلو مېرمنو او اولادونو سره اوله نورو خلکو سره په دنیاوي معاملاتو کې مصروف شو. نودا خو منافقت ده.

حضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورته وویل: چې داکار خو په مونږ کې هم شته. دواړه یوځای نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته ورغلل او خپل مشکل یې ورته ورڅرګند کړ. حضرت حنظله نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته وایي: چې حنظله خو منافق شوی. نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وایي چې ولې؟ دی رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورته وایي چې: کله له تاسره په مجلس کې ناست یو نو حضور مو د کمال درجې ته رسیدلی وي، لکه جنت، جهنم او د الله تعالی ذات چې په خپلو سترګو وینو. خو چې کله ستا له مجلس څخه جدا شو نو بیا هرڅه راڅخه هېر وي.

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وایي چې: ای حنظله! که تاسې همېشه په دغه حال باندې پاتې وای لکه زما سره چې یاست اویا د ذکر په حلقه کې یاست نو بیا به ملائکو له تاسې سره ستاسې په فرشونو، بسترو، لارو اوکوڅو کې په لاس سترې مشي کوله خو (سَاعَةً و سَاعَةً) یو حال کله کله داسې وي چې د انسان له الله تعالی سره دومره علاقه پیدا شي، آخرت یې زړه ته دومره نږدې شي لکه په سترګو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې يې ويني، خو کله کله بيا داسې حال وي چې د اولاد، مېرمنې او د خان د خدمت وخت وي، په دې سره الله تعالی څوک نه نيسي. [مشکوة المصابيح / ج ۱ / باب ذکرالله عزوجل والتقرب اليه ص: ۱۹۸]

که د مشائخو کرامو زندګي ته متوجه شو نو دهغوی خوف وېر زيات دی، بل طرف ته د دين فيصلې ته که څوک وګوري چې په ژوند کې خو کله کله بايد په سړي داسې کيفيت راشي چې د دنيا هرڅه يې هېر شي او يواځې آخرت ته متوجه شي يو وار چې په يقين سره د چا زړه ته ولوېږي چې زه مړ کېږم بيابه په ټول ژوند ګناه ونه کړي، خو دغه قيمتي ساعت مونږ ته په لاس نه راځي.

د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د حديث مبارک له مضمون څخه دا معلوميږي چې دا ساعت زياتره د مشائخو کرامو په مجلسونو اود ذکر په حلقو کې وي نو د مشائخو کرامو په صُحبت اود ذکر په حلقه کې الله تعالی کله کله انسان ته داسې حال ورپه برخه کوي چې (زُهد عن الدنيا) يې په برخه شي يعنې له دنيا بېزاره او يواځې يې آخرت ته مخه شي. له دې وجې په کار ده چې وخت په غفلت کې تېر نه شي، په داسې محيط کې تېر نه شي چې هغه خلک له الله تعالی څخه غافله وي.

حضرت عبدالخالق غجدواني رَحِمَهُ اللهُ به دا نصيحت هم کاوه چې: د جاهلو صوفيانو له مجلس او ناستې پاستې نه هم خان ساتئ! هغوی به مو ټول استعداد ختم کړي، څکه دوی له څانه صوفيتوب کوي او له دين څخه ناخبره دي نو چې څومره مو له وسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوره وي له نيکانو خلکو سره په مجلس کې شرکت کوئ ، د هغوی له ښو نصيحتونو څخه ګټه واخلئ، کله کله ډېره ښه موقعه انسان ته په لاس ورځي او چې دغسې اثر پيدا شي نو ټول کارونه به يې برابر وي. [حضرات کرام نقشبنديه / ص:۱۶۷]

يو مولوي صاحب قصه کوله چې: ما دا تجربه کړې چې: پخوا به کله د يوه استاد په مجلس کې کېناستم نو کله به يې په ما باندې نيم ساعت اثر و او کله يو ساعت. مطلب داچې آخرت ته به متوجه شوم اود دنيا ټول خواهشات او خوند به مې له ذهن څخه ووتل. د مشائخو کرامو د مجلسونوتجربه مې هم کړې چې: کله به زه ددوی مجلس ته ورغلم نو لږ تر لږ تر دريو ورځو پورې به په ما باندې ښه اثرات و. که نه يوه جُمعه يا لس شپې خو به داسې اثر و چې د دنيا له هرشي څخه به مې زړه مور و او ټوله توجه به مې يواځې د الله تعالی رضا اود اخيرت په کارونو کې وه.

نو چې په يوه مجلس کې يوه شپه ، درې شپې ، يوه جمعه د آخرت طرف ته توجه پيدا کېږي نو بيا خو د انسان شوق نور هم زياتيږي او دغه صحبتونه اوپه هغو کې اشتراک نور هم زياتيږي او په انسان کې الله تعالی د اصلاح ماده پيدا کوي اود اصلاح توفيق يې په برخه کېږي. انشاء الله تعالی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۷) مجلس

د حضرت شاه نقشبند رَحِمَهُ اللّٰهُ مناقب اود علم تصوف اصطلاحات

حضرت شاه نقشبند رَحِمَهُ اللّٰهُ چې دا طریقه ده ته منسوبه ده او مسمی کیږي په طریقه نقشبندیه سره مخکې تر پیدا ینښت دده حضرت محمد بابا سماسي رحمه الله او حضرت امیر کلال بخاري رحمه الله دادواړه په لاره تیریږي دحضرت شاه نقشبند صاحب په کلي چې ورځي نو حضرت بابایي سماسي چې دحضرت امیر کلال بخاري پیر ده هغه امیرکلال صاحب ته وایي چې ددغه کلي نه دیو ولي بوی راځي دلته یو داسې څوک پیدا کیږي چې خداوند متعال به ددین ډېر غټ خدمت ورنه واخلي او داخبره دغه دوه بزرګان په داسې وخت کې کوي چې تر دې وخته حضرت شاه نقشبند رحمه الله لا پیدا هم ندی.

اوبیا یو وخت کې پرې راځي او ورته فرمایي چې هغه خوش بویي دولي چې مخکې پته وه اوس رابنکاره شوې ده خو حضرت بابا یي سماسي خپل خلیفه حضرت امیر کلال چې دشاه نقشبند صاحب پیر ده دغه ته وایي چې دا یو بچی چې نوی پیدا شوی ددغه په تربیه کې به دومره کوشش کوې لکه څومره چې ما دتا په تربیه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې کوښش کړی ده او دته به خاص توجه کوې دده دادب او اخلاقو به ډېر خیال ساتې.

بیا چې کله حضرت شاه نقشبند قدس سره څه لو یېرې او وخت د ذکر او بیعت ته رسیږي د حضرت امیر کلال بخاري ؒ نه یې بیعت وکړچې بنا بر ظاهر ددغه علم باطني استاذ دده حضرت امیر کلال بخاري ، خو په اویسیت باندې ده د فیض استفاضه له عبدالخالق غجدوانی قدس الله سره څخه کوله. دی د اویسیي له قبیلې څخه و. [جمال الاولیاء ص: ۲۶۷-۲۶۸]

د تصوف په اصطلاح کې اویسیان یوه داسې خاصه طایفه ده چې مخکې له مخکې له یوه قبر یا یوه پیر سره دده دروح تعلق وي، دهغه د روح نه یې د فیض اکتساب کړی و، کله داسې وي چې بنا بر ظاهر هېڅ پیر ونه لري خو دی د اولیاوو الله وو له جملې څخه وي، ځکه ده روح د فیض اکتساب دهغه د روح نه کړی وي، دې ته اویسیه ویل کېږي.

د حضرت شاه نقشبند ؒ له خپل مرشد سره مقام او مرتبه

شاه نقشبند ؒ به چې کله د حضرت امیر کلال بخاری ؒ مجلس ته حاضر شو نو په ټولو مریدانو کې به ده مبارک شاه نقشبند ؒ ته ډېر التفات او توجه کوله، دده رعایت یې ډېر کاوه، له شاه نقشبند مبارک نه مخکې په دغه طریقه کې دوه قسمه معمولات و، جهري ذکر به هم کېده او خُفیه ذِکر به هم کېده، خو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت عبدالخالق غجدوانی ؒ نه چې حضرت شاه نقشبند په اویسه طریقه باندې د فیض اکتساب وکړ نو دهغه عادت ذکر خفي و، کله چې به د ذکر حلقه جوړه شوه، نو خفي ذکر به کېده، د حضرت امیر کلال بخاری ؒ په مجلس کې به شاه نقشبند مبارک ناست و ذکر به یې ورسره کاوه ، نو کله به چې جهري ذکر شروع شو نو دی به له دغه مجلس څخه پورته شو. داخو طبعي خبره ده چې یو پیر له مُرید سره زیاته علاقه لري، یا یو استاد له کوم خپل شاګرد سره ډېره علاقه لري، یا پلار له کوم زوی سره ډېر تعلق وي نو په هغو نورو مریدانو، شاګردانو او زامنو بد اثر کوي.

نو په مریدانو باندې به دا خبره ډېره درنده تمامیدله چې دی ولې له مجلس څخه پورته کېږي، سره له دې چې دی نوی مرید هم دی او حضرت امیر کلال بخاری دومره زیاته توجه هم ورته کوي، نو مریدانو ته د اعتراض ځای پیدا شو. نو حضرت امیر کلال بخاری رَحِمَهُ اللّٰهُ ته یې وویل چې: حضرت ! تاسې له نورو ټولو مریدانو ډده ډېر رعایت کوئ ! خو دی بیا هم له تاسې څخه مخالفت کوي. ته چې کله جهري ذکر شروع کړې نو دی ستا له مجلس څخه وخي حضرت امیر کلال بخاری رَحِمَهُ اللّٰهُ دوی ته هېڅ هم ونه وېل. خو یو وخت تقریباً پنځه سوه کسان په یوه مجلس کې ناست وو، بیا حضرت امیر کلال بخاري رَحِمَهُ اللّٰهُ ددوی د پوهولو له پاره ورته وویل ستاسې په زړه کې دا خبره راګرځي چې: له شاه نقشبند سره زما دومره زیات تعلق ولې ده ؟ ، سره له دې چې هغه په ځینو حلقو کې مخالفت هم کوي، نو حضرت امیر کلال د خبرو په منځ کې ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وایي چې: دمخلوق نظر د خالق د نظر تابع وي، یعنې اولیاء الله د الله تعالی مخلوق دی نو په یوچاچې د خالق نظر وي نو دمخلوق نظر هم هغه طرف ته وراوړي. په حدیث شریف کې صراحة راځي: (...وَبَصَرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ...) [رواه البخاري فی کتاب الرقاق]

چې: زه د کامل ولي سترګې شم دی په ما باندې لیدل کوي. نو د ولي نظر تابع د الهي نظر وي (حضرت امیر کلال بخاري وایي) تاسې په ما باندې په دې باره کې کوم اعتراض مه کوئ! ما معذور وګڼئ! په شاه نقشبند چې د الله تعالی څومره نظر ده په دې مجلس کې په هیڅا باندې دومره نشته نو ځکه زه هم زیاته توجه ورته کوم، ځکه چې زما نظر د الله تعالی د نظر تابع ده

د حضرت شاه نقشبند (قدس الله سره) له خپل مُرشد سره ادب

په خپله حضرت شاه نقشبند مبارک له حضرت امیر کلال بخاري رحمه الله څومره زیات ادب کاوه؟ یوه ورځ شاه نقشبند مبارک په دښته کې روان و، نو حضرت خضر علیه السلام په مخه ورغی او خضر علیه السلام په آس سپور و، د یوه کوچي په شکل کې یې خان ورته ښکاره کړ، لکړه په لاس لکه تُرکی، ځکه په بخارا کې تُرکیان زیات اوسیږي. شاه نقشبند مبارک فرمایي چې: په لرګي یې چوخ کړم او په تُرکي ژبه یې راته وویل: زما آسونه ورک دي، تا خو به نه وي لیدلي؟ ما ورته هېڅ ونه ویل. دغسې څو واړي په مخه راغی. آخر مې ورته وویل چې: زه دې پیژنم چې ته خضر علیه السلام یې. دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرمایي چې: دی راپسې او زه ورځخه مخکې یم ، نو راته وایي چې کله مې پیژنې نو بیا خو یوځه آرام آرام ځه چې زه او ته خو یوځای مجلس او صحبت سره وکړو. دی وایي چې: ما هېڅ التفات ورته نه کاوه. کله چې د امیر کلال بخاري رحمه الله مجلس ته ورسېدم نو هغه ته چې الله تعالی باطني فراست ورکړی وو راته وې ویل چې دحضرت خضر علیه السلام سره دې په لاره ولیدل ؟ ما ورته وویل چې هو ! صیب . ده راته وویل چې تا خو ځه التفات نه ورته کاوه ، دده ډېر خواهش و چې له تاسره مجلس او صحبت وکړي خو تا ورته ډېر التفات نه کاوه. نو حضرت شاه نقشبند مبارک خپل مرشد ته په خواب کې وویل چې: زه دخپل کور نه ستاسې د لیدلو په اراده راوتلی وم، نو هغه توجه او التفات چې له کوره د راوتلو په وخت مې ستاسې سره وه دهغې په مقابل کې حضرت خضر علیه السلام هم هېڅ ده. [حضرات کرام نقشبندیه / ص:۱۸۳]

نو د هر سړي به په خپل کامل شیخ اعتماد وي، داسې کامل لکه د شاه نقشبند مبارک. په حضرت خضر علیه السلام پسې دخلکو زړونه چوي چې کاشکې مې یو وار لیدلی وای، دعا مو ورنه غوښتې وای ، خو حضرت شاه نقشبند داسې نه چې له حضرت خضر علیه السلام سره مخالفت لري، بلکې په خپل پیر یې دومره زیات اعتماد دی چې زه له خپل کور ځخه د خپل پیر او مرشد په توجه راوتلی یم خو چې حضرت خضر علیه السلام هرځومره راته مخکې مخکې شي خو زه به هېڅ التفات نه ورته کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت شاه نقشبند رحمة الله ته د خپل مرشد له خوا دبل کامل مُرشد د پیدا کولو امر

بیا دهمدې کامل ادب ثمره وه چې ده له خپل مرشد سره درلود. نو یو وخت یې خپل مرشد حضرت امیر کلال بخاري رحمة الله راغواړي او ورته وایي: زه چې ستا هغه باطني استعداد او همت ته گورم نو هغه بې انتها او فوق العادة استعداد ده، له ماسره چې ستا ځومره کار ترلی و د خپل پیر په فرموده. ما هغه ټول پای ته رسولی ده، خو ستا د خواهشاتو مُرغه نور پرواز هم غواړي. نو ته ولاړ شه او له مانه چې څوک پورته په لاس درغلل له هغه سره تعلق جوړ کړه. نو دی وایي چې: د شپې مې خوب لیده چې یو تُرکی درویش او ملنګ چې په تُرکي ژبه غږیږي، هغه په خوب کې راته راغی څه خبرې یې راته وکړې. نو زما د زړه تعلق ورسره جوړشو. بیا ډیر وخت ورپسې گرځېدم چې یو وخت په لاره کې په مخه راغی او یواځې مې پوښتنه ورسره وکړه او د ځای معلومات مې ورڅخه وکړل، نورمجلس مې ورسره ونه کړ. وروسته زه خبر شوم چې هغه تُرکی درویش په خپل مُلک کې د بادشاهي مقام ته ورسېد، زه ورغلم، هلته دی سره له دې چې بادشاه و خو بیا یې هم خدای تعالی ته دومره توجه وه چې هغه په نوروخلکو کې نه وه، نو په بادشاهي کې هم نفلونوته پورته کېدو. او ما دورځې د نوکر په شکل په دروازه کې وخت تېراوه. ځکه چې دی مې شیخ و اود فیض

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکتساب مې ورځخه کاوه اوپه شپه کې به مو بیا مقامات طی کول تول وخت مو په همدې طریقه تیراوه، چې قصه لنده کړو.

شاه نقشبند رَحِمَهُ اللهُ په آخر کې وایي چې: ماته چې څومره په دغه طریقت کې معلومه شوه ، نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته درسیدو نږدې لاره داده چې سړی خپل اختیار ترک کړي اوخپلو تولو اعمالو ته د قصور په نظر وګوري، د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د دین او د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د ارشاداتو په مقابل کې به خپل اختیار ته هیڅ اعتبار نه ورکوي او هلته کمال ته زر رسیږي چې دخپلو اعمالو کمزورۍ او تقصیر ورته ښکاره شي چې ما دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له شان سره موافق عمل نه دی کړی ، ځکه رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هم فرمایي: ﴿ لَا أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ ﴾ [مشکوة المصابیح / ج: ۱ / باب السجود وفضله ص: ۸۴] ژباړه: ای ربه! ستا د شان سره لائق عبادت زه نه شم ترسره کولای.

حضرت امام ابوحنیفه رَحِمَهُ اللهُ په کعبه شریفه کې دوه رکعته لمونځ کوي، تول قرآن کریم پکې تلاوت کوي ، بیا هم په کعبه شریفه کې خپل تقصیر وړاندې کوي او فرمایي: ﴿ الهي ما عرفناک حق معرفتک و ما عبدناک حق عبادتک ﴾ ای خدایه پاکه! ښه دې پېژنو چې ته مو خالق یې ، ته مو رازق یې خو ستا له شان سره لائق عبادت مونږ نه دی کړی.

څومره غټ غټ ائمهٔ کرام چې تیر شوي دي، د هر یو چې له الله تعالی سره څومره قرب په برخه شوی دی نو همدومره خپل ځان کم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته ښکاري، څومره چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته محبوب کېږي، له الله تعالی سره یې رُتبه پورته کېږي نو دغومره دی له خپل ځان نه برکناره کېږي ، خپل ځان ورته هېڅ هم نه ښکاري.

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به هم په دعا کې دا ویل چې: (اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِي فِي عَيْنِي صَغِيراً وَ فِي اَعْيُنِ النَّاسِ كَبِيْراً) ژباړه : خدایه پاکه ! ماته خپل ځان په خپلو سترګو کې وړوکی راښکاره کړې او دنورو خلکو په سترګو کې مې عزتمن ولرې.

نو الله تعالی ته د رسېدو ښه او لنډه لاره داده چې په هرځای کې به خپله اراده پرېږدي او له دې سره سره به خپل تقصیر ته هم متوجه یې.

حضرت بایزید بسطامی رحمه الله وایي یوځل له الله تعالی سره په مناجات کې وم ورته ومې ویل : كَيْفَ الوُصُولُ اليكَ ؟) یعنې تاته درسیدلو لار کومه ده ؟ غیبي آواز مې واوریده ویل یې : ای بایزید ! طَلِّقْ نَفْسَكَ ثَلاثاً ثُمَّ قُلِ اللهُ) یعني نفس ته دري طلاقه ورکړه ، بیا ما یادوه ، یعني خپل نفس پرېږده نو زما او ستا په منځ کې بل حاجب (پرده) نشته. [تذکرة الاولیاء فارسي چاپ ایران / ص:۱۸۷]

نو چې یوځوک داسې فکر وکړي چې په یو چا باندې نعمتونه ولورول شي نو فی الحال یې ځان ته پام شي چې زه خو ښه ملا یم، زه ښه مجاهد او صوفي یم. نو دعه نسبت د (زه ښه یم) چې ځان ته وشي نو ځان ورته غټ ښکاره شو نو نور مقامات یې ختمېږي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخې ته نور حرکت نه شي کولای ، خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته د رسېدو لاره بندګي، عاجزي او فقيري ده په ليلة المعراج کې د الله تعالی بهترين صفت چې خپل خوږ پيغمبر وربانديې يادوي هغه د (عبديت) صفت ده. الله تعالی فرمايي: ﴿ سُبْحَانَ ٱلَّذِیٓ أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِۦ ﴾ [سورة بني اسرائيل آيت: ۱]

ژباړه: هغه ذات لره پاکي ده چې خپل بنده يې بوت نو په دې ځای کې مفسرين کرام فرمايي چې د نبي کريم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خو ډېر نومونه او صفات دي، په صفاتو کې يې الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ په دې خاص ملاقات کې چې هغه د ﴿ قَابَ قَوْسَيْنِ ... ۞ ﴾ سورة النجم، مقام و په هغه کې يې دعبديت مقام ذکر کړ ، خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته دمخلوق تر بندګي بل صفت مختار نه دی، عاجزي صفت مختار ده. ﴿ إِيَّاكَ نَعْبُدُ ﴾ غايت عاجزي تاته کوو، تاته تندی په خمکه ږدو نو الله تعالی ته درسېدو بنه لاره عاجزي ده اوچې سړي ته خان غټ ښکاره شو نو بيا د عاجزي معنا ختمه شوه، بيا د الله تعالی له لوري د رحمت دروازې محدودې شي.

د تصوف ځينې اصطلاحات

هوش دردم: هر انسان بايد په هره نَفَس کې نظر وکړي چې يوه ساه هم باسي بايد په غفلت کې تېره نه شي، ځکه دا د الله تعالی نعمت ده اود هغه د نعمت شُکرانه واجب ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظر بر قدم: ظاهري معنا خو يې داده چې کله په لاره روان وي نو يو او بل طرف ته به نه ګوري، خو د تصوف په اصطلاح کې يې معنا داده چې: هر قدم په څمکه ږدي داهم دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ يو نعمت ده چې په تا يې کړی دی، دومره ژوند يې درکړ بايد چې دا په غفلت کې تبر نه شي.

خلوت درانجُمن: دا معنا چې په عام مجلس کې ناست يې خو په زړه کې دې اشنايي او تعلق له الله تعالی سره وي، ظاهره به په دنيا او ددنيا په کارونو کې مصروف يې، له خلکو سره به په مجلس کې يې خو هلته دې زړه له الله تعالی سره وي. ﴿ رِجَالٌ لَّا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ ٱللَّهِ ... ﴿٣٧﴾ ﴾ [سورة النور] د الله تعالی مقرب بندګان هغه دي چې بيعه او تجارت يې د الله تعالی له ذکر نه نه غافله کوي.

حضرت مجدد رحمه الله العظيم فرمايي

در درون آشنا شو واز بيرون يگانه شو اين چنين زيباروش کم می بود اندر جهان

په زړه کې له الله تعالی سره آشنا شه، په الله تعالی عاشق شه اوبه ظاهره باندې چټ ګرځه چې خلک د صوفي ګمان هم درباندې ونه کړي، داسې ګرځه لکه پردی او نا آشنا، چې خلک دې پر اعتماد درباندې ونه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سفر دروطن:

سفر دروطن دې ته وايي چې په خپل بدن کې د عالم امر او عالم خلق په تصفيه او تزکيه کې کوشش وکړي او له ذميمه اخلاقو څخه حميده اخلاقو ته انتقال وکړي.

ياد کرد:

ياد کرد دې ته وايي چې: کله حضور وي او کله بې حضوري.

ياد داشت:

ياد داشت دې ته وايي چې: حضور دائمي وي. يعني په ياد کرد کې حضور په تکليف سره پيدا کېږي او په ياد داشت کې حضور د ذاکر صفت راسخه وګرځي.

وقوف زماني:

وقوف زماني دې ته وايي چې: صوفي هميشه له خپلو احوالو څخه خبر اوآګاه وي چې آيا دده دا حال موجب د شُکر ده او که موجب د معذرت ده. حضرت يعقوب چرخي رحمه الله وايي چې: ماته حضرت شاه نقشبند رحمه الله د بسط په وخت کې دشکر اېستلو حکم کاوه اود قبض په حالت کې يې د استغفار کولو حُکم کاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وقوف عددي:

دې ته وايي چې: ذاکر د نفی او اثبات په وخت کې د عدد یعنې شمېر رعایت کوي او ساه په طاق باسي. یعنې چې درې، پنځه آن تر یو ویشتو پورې یې وره سوی.

وقوف قلبي:

دې ته وايي چې: ذاکر خپل زړه ته (چې تر چپ تي درې ګوتې لاندې ده) متوجه وي. کوم اوهمېشه یې په ذکر مشغول ساتي. او غفلت ته یې نه پرېږدي.

انسان چې له ډېرو تیروتنو سره مخ کېږي دنفسي خواهشاتو دمنلو له امله چې انجام او پایله یې داوي چې بیا له ډول، ډول ناخوالو او عذابونو سره لاس په ګریوان شي. او ډېر خلک خو په ځان خبر هم نه وي او تباه برباد شوی وي، داخپل نفس چې په صاحب صاحب ویلو ډېر قوي کړې چې څوک ورته پورته کېږي احترام یې کوي نو ده ته خپل ځان ډېر لوی ښکاره شي او معلومات نه ورته کېږي چې په باطن مې له فساد او خرابي سره مخ دی.

سالک فرمایي:

میان عاشق و معشوق رمزیست — کرام الکاتبین راهم خبر نیست

دعاشق او معشوقې ترمنځ داسې راز او نیاز او داسې اشارات دي چې ملائکې سره له دې چې له انسان سره ناستې وي، لیکل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي خو بیا هم په دې اشاراتو او دنقشبندیې طریقې په پټ ذکر باندې خبرې نه وي.

دا ذکر خفي چې د هر فضیلت لري وجه یې همدا ده چې هغه کرام الکاتبین ملائکې هم په انسان علم نه لري، دقیامت په ورځ چې سوال او ځواب خلاص شي، بیا له ملائکو څخه الله تعالی پوښتنه کوي ددې انسان چې څومره اعمال و هغه تاسې ټول راوړل؟ ملائکې به ورته وایي چې: هو! څه چې یې کړي دي هغه ټول مو راوړي دي نور یې هیڅ نه دي پاتې. نو الله تعالی به ملائکوته فرمایي چې: ددې بنده له ماسره یوداسې عمل ده چې زما نه سوا بل څوک وربانديې خبر نه دي. دا هغه دده دپټ ذکر (خفي ذکر) دفتر دی.

هغه خو الله تعالی له څان سره ساتلی وي. بیایې وراندې کوي.

این چنین زیبا روش کم می بود اندر در جهان.

ددغسې ښائسته کردار خلک په دنیا کې د هر کم دي چې په ظاهره چټ اوپه باطن کې یې له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره مینه وي خو بیا یې هم خلک له دې پټې مینې څخه خبر نه وي.

په یو نیک شخص باندې د الله تعالی امتحان او ازموینه

یو شخص په خلکو کې د هر محبوب و، بل یو سړی په تجارت پسې روان و، نو خپله لور یې راوستله اودغه سړي ته یې وویل چې: زما په کور کې بل څوک نشته، یواځې دغه پېغله لور مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ، په بل چا اعتماد نه لرم، ته ډېر غټ پیر او بزرګ یې، زما دا لور به زما تر راتلو پورې له تاسره امانت وي او پام به وربانديې کوې.

کله چې دغه تاجر په سفر روان شو ، نو دلته شیطان هم خپل کوشش او هڅې پیل کړې، چې دا نېک شخص له دې پېغلې سره په بدعملي اخته کړي ، پیر به هم ډېر زیات احتیاط کاوه، ځان یې ساته ، یو وخت دغه پېغله ویده ده ، شیطان یې مخ وربانديې لوڅ کړ اوددغه نېک انسان ستر ګي پرې ولګېدې ، بل وخت کې دا پېغله ویده ده شیطان یې خبثه وربانديې لوڅه کړه بیا ددې بزرګ ستر ګي وربانديې ولګېدې. نو طبعاً په دغه بزرګ هغه بشري صفات غالب شول او له الله تعالی سره یې دتعلق سلسله کمزورې شوه، ځکه په فتنه کې یې ځان واقع کړ او الله تعالی فرمایي: ﴿ وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنَىٰ ﴾ [سورة اسراء آیت ۳۲] یعنې زنا مه ورنېږدې کیږئ.

او نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي: ﴿ « كَالرَّاعِي يَرْعَى حَوْلَ الْحِمَى، يُوشِكُ أَنْ يَرْتَعَ فِيهِ، أَلَا وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى، أَلَا وَإِنَّ حِمَى اللهِ مَحَارِمُهُ، ... » . اصحیح المسلم کتاب المساقات / باب اخذ الحلال وترك الشبهات / ج ۲ / ص ۲۸ .) رقم حدیث (۱۵۹۹)]

ژباړه: لکه شپون چې میږې څروي د چراګاه (مال څر) خواته ، نږدې ده چې په دې چراګاه کې ګډې شي ، خبراوسئ! دهر باچا له پاره چارګاه وي ، او خبراوسئ! دالله تعالی چراګاه دهغه محارم دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(یعنې پاچایان دعربو او داسې نور، دهر یوه له پاره خپله چراګاه وي، چې عام خلک له هغې نه منعه کوي او چې څوک ور داخل شي هغه ته سزا ورکوي، او څوک چې احتیاط کوي نو دې چراګاه (مال څر) ته نږدي هم نه ورځي له دې څخه ویریږي چې په کې واقع به شي.

او دالله تعالی له پاره هم داسې چراګاه دي چې هغه دده محارم دي چې هغوی ته به انسان نه ورنږدي کیږي تر څو پورې وګډ نشي چې بیا به یې پایلې او نتیجې ښې نه وي، یعنې ګناوې هغه چې الله تعالی حرامې کړې دي لکه: قتل، زنا، غلا، قذف، شراب، غیبت، نمیمت، پردی مال خوړل او داسې نور. داټول دالله تعالی چراګاه دي څوک چې ور داخل شو یعنې دا یې وکړل نو دی دالله تعالی دعذاب لائق دی.

او څوک چې ور نږدي شو قریبه ده چې پکې واقع به شي، نو څوک چې له خپل ځان سره احتیاط کوي نو نه ورنږدي کیږي. او نه له هغو شیانو سره تعلق ساتي چې په هغه سره ګناوو ته ور نږدي کیږي له دغه امله شبهناکو شیانو ته نه ورنږدي کیږي.

[النووي/شرح مسلم ج: ۲/ص ۲۸]

نوکه د یو چا چراګاه ته دې مېږې ورننوځي کړې آخر به درځخه پکې ورګډې شي.

نو هلته تعلق جوړ شو، آخر دغه بزرګ په بدلمتي او بدعملي ګرفتار شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا څه وخت وروسته خپل پیر او مرشد ته ورځي چې زه خو تباه شوم، له ما څخه خوکبیره ګناه وشوه، ددې علاج به څه وي ؟ هغه ورته وایي چې: ته فلانکي کلي ته ولاړ شه، په هغه ځای کې یو بزرګ ده، ددې مرض علاج به درته وښیي. دی هغې علاقې ته ولاړ اودهغه سړي پوښتنه یې وکړه، نو هر چا ورباندې بد وویل چې: ته دومره ښه صوفي سړی یې. دا خو د رنډیو او بدکارو ، د بدعملو خلکو کلی ده، هغه سړی چې ته یې پوښتنه کوې یو لوی فاسق ده، هلکان اوجینکی ساتي اوشراب څښي،ته ولې دهغه پوښتنه کوې ؟

دی بېرته راوګرځېده، یوڅه ځای راغی، بېرته ور وګرځېده او له خان سره یې وویل چې: یوځل خو یې خامخا وینم چې څرنګه سړی ده ؟ خلکو که دهغه بزرګ هرڅومره بدي ورته په ګوته کوله وې نه منله بیا هم دهغه کور ته ورغی. چې کله ورننوت نو له ده سره یې ولیدل ، ورسره کېناست، دده په یوه څنګ کې ښایسته هلک اوپه بل څنګ کې یې ښایسته نجلی ناسته دی، اوشراب هم ورسره اینبي دي. نو ده وویل چې: خلکو خو رښتیا ویل چې: دی دا کارونه کوي

خو کله چې خبرې شروع شوې نو په خبرو کې یې دومره زیات اثر و چې دی یې بېخي ناقراره کړ، نو آخر ورته عرض کوي چې: کله تاته الله تعالی دومره غټ مقام هم درکړی ده نو داسې کارونه ولې کوې ؟ چې یو طرف ته دې هلک او بل طرف ته دې نجلی کښېنولې او هلته درته د شرابو بوتل اینبی دی. نو دغه بزرګ ورته وویل چې: دا هلک مې زوی ده اودا نجلی مې مینځه ده اوپه دغو بوتولونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې سرکه ده او دا دري واړه روا (جائز) کارونه دي. دی ورته وايي چې: خلک خو په تا دا ګمان کوي چې دی هلکان او نجونې ساتي او شراب څښي. دی ورته وايي چې: دا مې ددې له پاره داسې کړي چې خلک خپلې لورګانې ماته پرې نه وړدي (اشاره يې ده ته وه). دا ددې له پاره کوم چې خلک مې په بزرګي خطا نه شي او پر ما اعتماد ونه کړي. خپلې لورګانې راته پرې نه وړدي هسې نه چې زه په زنا کې ورسره واقع شم.

ډيرو غټو مشائخو کرامو داسې کړي چې: شهرت يې ډېر شوی نو بيا يې په يوه داسې رخصت عمل کړی چې د خلکو توجه ورڅخه واوړي، اوهغه شهرت ختم شي.

حضرت انوارالمشائخ مرحوم خليفه صاحب به ويل چې: [شُهرت آفت ده]

دا زمونږ په طريقه کې چهلې ډېرې نشته. ځکه په دغو چهلو کې شهرت پيدا کېږي، او شهرت آفت ده، سړی تباه کېږي، کله چې يو شخص ته ګوته ونيول شوه چې دا فلانکی صاحب ده او خلک زيات اعتماد ورباندې وکړي، دی په ځان خبر هم نه وي خو نفس يې دومره غټ شوی وي چې بيا يې کنټرول مشکل وي.

نو (خلوت در انجمن) معنا داچې په مجلس کې دعامو خلکو سره په الفت محبت کې وخت تېروي خو په زړه کې يې تعلق له الله تعالی سره وي او هغه تعلق ابدي تعلق وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وقوف قلبي: دا معنا چې انسان باید په خپل زړه باندې علم ولري چې زما زړه غافله ده اوکه د الله تعالی په یادونه بوخت دی.

اولیاؤالله چې د خپل زړه حالات بیانوي. څوک وایي چې: زه د زړه یو ساعت لحاظ کولای شم، څوک وایي چې زه یې نیم ساعت کړای شم، هغه دا معنا چې زړه دومره په کنټرول کې ده چې هلته وسوسه هم بالکل مداخله نه شي کولای. د یو ساعت، یو سکنټ له پاره هلته شیطان مداخله نه شي کولای. نوداچې په سړي کې دا مقامات پیدا شي چې ساه یې په غفلت نه وځي، قدم په غفلت نه پورته کوي اوپه یوه مجلس کې هم دالله تعالی له ذکر څخه نه غافلیږي، که د دنیا په هره جائزه معامله کې لګیا وي، خو زړه یې له الله تعالی سره وي.

لکه چې الله تعالی فرمایي: ﴿ فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَاذْكُرُوا اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ ...﴾ [سورة النساء آیت ۱۰۳]

ژباړه: بیا کله چې اداء کړی تاسې لمونځ نو یادوئ تاسې الله تعالی په ولاړې او په ناستې او پر اړخو خپلو.

مفسرین کرام لیکي: دلته د الله تعالی مقصود او غوښتنه د ذکر دوام ده، چې هر وخت به الله تعالی یادوئ! همیش یادول خو دا معنا نه چې په ژبه باندې به الله الله، سبحان الله سبحان الله یا الحمد لله وایي. بلکې معنا داچې زړه به دې یو آن او لحظه هم دالله تعالی له ذکر څخه غافل نه وي.

بیا چې دا آن موجود شو نو شاه نقشبند رحمه الله فرمایي چې چا رب تعالی وپېژانده معرفت قلبي ورته پیدا شو نو ﴿ لایخفی علیه شیء ﴾ بیا یو شی هم نه ورڅخه پټیږي. دغه کشف چې اولیاؤ الله ته کېږي دا څکه چې الله تعالی په خپله فرمایي : ﴿...وَبَصَرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ... ﴾ [رواه البخاري فی کتاب الرقاق] چې زه بیا د خپل خاص بنده سترګې شم په ما باندې لیدل کوي ، نوبیادغه انسان په دنیاوي اسبابو او عیشونو نه خطا کېږي ، هغه بیا عشق ده، او عشق بیا یو اور ده، چې له محبوب نه ماسوا نور هرڅه سوځوي.

دچاپه زړه کې چې الهي سوز او عشق پیدا شو بیا نه بنځه او نه هم اولاد ، نه اقارب اونه بل څه په نظر ورځي بلکې یواځې اویواځې دالله تعالی او نبي کریم صلی الله علیه وسلم مینه او محبت یې مقصد او مطلب شي. بیا هغه زړه د الهي نور مظهراو مرکز وګرځي.

نو دې ته لږ سوچ په کار ده چې د زړه شیشه پاکه شي. کله چې د زړه شیشه پاکه شي نو بیا یې رڼا هم دغومره زیاته وي.

د لمر شعاعو ته چې وړوکې شیشه ونیسې نویه دېوال باندې وړوکې وړانګه غورځوي، خو که غټه شیشه وي او خیرنه وي ، مطلب داچې د استعداد خبره ده، که هرڅومره غټ وي خو چې شیشه یې صفا نه وي نو د لمر هغه رڼا نه شي منعکس کولای، خو چې شیشه غټه وي او د صفایي کوشش هم ورسره کېږي نو چې څومره صفایي زیاتیږي همدومره یې رڼا هم زیاتیږي ، اوهلته یې نورو خلکو ته هم فائده رسېدل شروع شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د انوارو شعاع ددې انسان له سینې نه د بل انسان سینې ته هم په ښه توګه ورځي.

ایا په جذب اودس ماتیږي اوکنه ؟

د جذب متعلق بیان مخکې تېر شو. اوس به دا خبره واضحه کړو چې په جذب سره اودس ماتیږي که نه ؟

دا جذب چې چاته پیدا کېږي دا یو داسې کیفیت ده چې د انسان حواس کار نه پرېږدي، داسې نه وي لکه ویده اویا بې هوښه چې په خان نه پوهېږي. په خان ښه پوهېږي خو خان اداره کولای نه شي.

حضرت مولانا شیرعلي شاه مدني رَحِمَهُ اللهُ بیان کاوه چې: زه د طالبانو د تحریک په وخت کې دافغانستان دهرات ولایت ته تللی وم، هلته د (خواجه غلطان ولي رَحِمَهُ اللهُ) په نامه یو زیارت دی، چې ډېرو علماوو او طالبانو تجربه هم ورباندې کړې. عام خلک داسې وایي چې: داسې یو لوړ ځای ده، چې یو ارخ دې خان واړاوه نو په دوهم ارخ کې بیا خان نه شې اداره کولای، د غونډې تر بېخه پورې چې رغښتی نه یې نو خان نه شې تم کولای. ښه په خان پوهېږي، وېښ یې. نو په جذب کې هم دغسې یو کیفیت وي. د سړي عقل په ځای وي، سترګې او وجود یې کار کوي نو لنډه داچې د جذب په حالت کې عقل او هوش پوره کار کوي یواځې د خان د کنټرول خبره ده، نو په جذب سره اودس نه ماتیږي.

فیض الله خلیفه صاحب ویل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ما باندې به د حضرت صاحب مبارک په مجلس کې ډېر جذب راتلو، نو یو وخت کې یو عالم راته وویل چې: تاته څه کیفیت پېښیږي ؟ چې داسې پورته پورته غورځې؟ ما ورته وویل چې: نور خو نه پوهېږم خو کله چې ذکر شروع شي، نو زما د زړه د برابرې نه نیولې آن تر زنې پورې په دې منځ کې د نور یوه شیشه راشي، داشیشه مې پورته کوي او په ځمکه مې ولي. بنه په ځان پوهېږم، خو ځان تم کولای نه شم . نو په دې سره اودس نه ماتیږي. دې ته متوجه شئ اعتراض او اشتباه دې څوک ځان ته نه پیدا کوي اونه دې په بل چا باندې رد کوي. دا د هرچا خپلې برخې دي، داچې څوک څه کوي او څه وینې؟ د دې لیدلو حال خو هرچاته څوک نه شي ویلای. دا خو پټ اسرار دي.

منصور حلاج حال ووایه ، آخر په دار وځړول شو. هر چاته حال ویل ناروا دي. یواځې خپل مرشد او یا دمرشد خپلو خصوصي مریدانو ته به حالات بیانوي، چې هغه بنه معتقد خلک وي.

منصور حلاج چې کله په دار وځړول شو، نو یو سړي ټوله شپه په ژړا او غم کې تېره کړه چې : اې خدایه ! دا منصور خو ستا دوست او ولي و، ستا مقرب بنده و او تا ورته داسې سزا ورکړه چې په دار وځړول شو . نو همدا سړی بیا خوب وینې چې الله تعالی همدغه شخص ته وایي : منصور ته ما خپل راز ویلی و او ده هغه راز پټ ونه ساته، خکه مې دا سزا ورکړه. د بادشاه راز چې څوک پټ نه شي ساتلی دهغه به همدا سزا وي. لکه هغه پښتانه هم وایي چې : دبادشاه شکرې په غم لړلې وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت شاه نقشبند رَحِمَهُ اللّٰهُ هم وایي: دوه خله په ما باندې هم داسې مقام راغلی چې نړدې وه زه هم د منصور حلاج غوندې دعوه وکړم چې: (انا الحق) خو زمونږ په علاقه کې د پانسي (دار) دوه خایونه و، نو هلته به ورغلم او خپل نفس ته به مې ویل چې: که دا دعوه دې وکړه نو ستا به هم دغه سزا وي. ته به هم د منصور په شان په دار وخړول شې. خو د الله تعالی رحم او کرم اود حضرت خواجه عبدالخالق غجدواني قدس سره فیوضات راباندې راغلل او له دې مقام څخه بې واړولم.

شاه نقشبند مبارک قسم کوي چې کله منصور حلاج په دار کښده که هلته دخواجه عبدالخالق غجدواني یو خلیفه هم موجود وای نو منصور به چا نه وای په دار کړی او دی به یې له دغه مقام څخه اړولی وای. [حضرات کرام نقشبندیه/ص ۱۸۳]

نو دا مقامات او اسرار چې چاته په نصیب کېږي نو هرچاته خو یې څوک نه شي بیانولای، نو اعتراضونه دې څوک نه کوي (المرء یقیس علی نفسه) هر سړی په خپل خان قیاس کوي چې زه خو دا شی نه وینم نو دا شی نشته دا په سلګونو کتابونه العیاذبالله په درواغو نه دي جوړ شوي. زه به یې نه وینم، نو زما د نه لیدلو له وجې خو د هغه شي نیستي لازمه نه شوه. دا د باطن شیشې دي، صفایي غواړي، د چا چې څومره استعداد وي دغومره شی ورته معلومیږي، نو اعتراضونه باید په دې رابطه ونه کړل شي. دا ټولې خبرې ثبوت لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۸) مجلس

د حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت کول

﴿قَالَ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لاَ يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ، حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ﴾

(رواه البخاری ومسلم فی کتاب الایمان / ص: ۷)

ژباړه: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي چې: له تاسو نه يوڅوک هم کامل مؤمن نه شي ګرځيدلی چې ترڅوزه ده ته ترخپل مور اوپلار اوترټولو خلکونه يم محبوب شوی ،نه يم ګران شوی.

اوس له نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره دامحبت چې ترخپلو موراوپلار اوترټولو خلکو به زيات محبوب وي داکوم قسم محبت ده؟

عام کتابونه ليکي: چې طبعي محبت چې دانسان په وس کې نشته، دخپل خان دخپل اولاد يادمور اوپلار سره طبعي محبت ده له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره طبعي محبت نه ده مراد. ځکه داسې خوډېرکم خلک پيداکيږي چې ده ته تر خپل خان مور اوپلار اواولاد ترټولو خلکو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ګران وي نومراد ورنه محبت عقلي ،ايماني او اختياري دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یعنې دامحبت دامعنا چې دسړي به د رسول الله ﷺ سره دومره مینه وي چې ترخپلو خواهشاتو اودخپل مور اوپلار ترخواهشاتو دخپل اولاد ترخواهشاتو ، د ملګرو او حکومت بلکې دهرچاله خواهشاتو اوارزوګانو به، ده ته د نبي کریم ﷺ ارزو قدرمنه وي، حتی دسړي خپل نفس غواړي چې بدکاري وکړي خود نبي کریم ﷺ امر داده چې نه به یې کوي،داسړی به کامل مؤمن هلته وي چې دخپل نفس خواهش پریږدي اودنبي کریم ﷺ د امر سره سم عمل وکړي

دسړي موراوپلار ،دسړي نه یوځه غواړي اودحضرت نبي کریم ﷺ حکم بل څه وي نوداسړی به هلته دکامل ایمان څښتن کېږي چې دخپل موراوپلار اوخپل اولاد خبره،دخپلې ښځې خبره،دحکومت اوملګري خبره تولې یې شاته وغورځولي،خودنبي کریم ﷺ په امر باندې یې عمل وکړدادانسان په وس او اختیار کې شته

نوانسان هلته کامل مؤمن ګرځي چې دی دنبي کریم ﷺ اوامر اونواهي ،هغه ته ترخپل ځان،مور اوپلار تولونه مخکې کړي ،له دې وجې نه دغه انسان چې دنفس مقابله کوي دمور اوپلار اولاد مقابله کوي،پده به قسم،قسم دخواهشاتوپه تقاضا ،تکلیفونه راځي خوچې په چاکې دایمان کمال ؤ نوداتول تکلیفونه ورته اسانه کیږي ،هغه بیا برداشت کولای شي، داوداسه په کولو کې،دلمانځه په کولوکې ، دروژې په نیولې کې ،دحج په کولوکې، دجهاد په کولوکې الغرض په تولو کې انسان ته تکلیفونه وي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوچې چاد نبي کريم ﷺ سره مينه پيدا شوه، نوداتکليفونه
ټول ورته اسانه کيږي، بيا په طاعت اوعبادت باندې خوند اخلي،
حتی چې دصحابه کرامو په وخت کې داسې پيښه وه ،بلکې په اوس
وخت کې هم خلک شته چې ديوانسان پلار خدانخواسته په کفرکې
وي اودشريعت حکم جهاد ورته متوجې شو،چې ته به جهادورسره
کوې،نوداانسان به هلته کامل مؤمن وي چې دخپل پلار اولاد
هيڅ پروا ونلري اوجنګ اوجهاد اخيروژلوته يې تيارشي، خود نبي
کريم ﷺ حکم نه ماتوي.

حتی خپل ځان قرباني ته تيارکړي،که څه هم انسان له ډول ډول تکليفونو سره مخ وي،خوهلته چې دشريعت حکم ده،هغه نشي ماتولی له خپل ځان څخه ورته د نبي کريم ﷺ حکم محبوب دی، دهغه ارزو ورته ګرانه شي. نودخپل ځان څخه تيرشي اومرګ قبول کړي ،خودهغه حکم نه ماتوي ،دخدای پاک ﷻ حکم نه ماتوي، دغه مرتبه دکمال دايمان ده.

دصحابه کرامو دغه محبت دلوړې درجې ؤ، ځکه ددوی اطاعت هم ډېرؤ ،ولې چې ترټولوخلکو نه ددوی محبت زيات ؤ،ددوی معرفت دلوړې درجې ؤ ،دوی چې رسول الله ﷺ په کوم ډول پيژانده، نوروخلک چې دصحابه کرامونه چې راشاته دي هغوی ته داسې معرفت نه ؤ تر لاسه شوی ،ددوی علم د نبي کريم ﷺ په حال باندې علم شهودي ؤپه سترګوپې حالات ليدل،د رسول الله ﷺ معجزې يې ليدلې، دنزول حالات يې ليدل،نوددوی معرفت زيات ؤ درسول الله ﷺ مقام او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرتبه په ښه توګه پیژندله ،څکه ددوی د رسول الله ﷺ سره مینه هم په لوړه کچه وه .

حضرت عمر رضی الله عنه رسول الله ﷺ ته وایي ماته تر پلار اواولاد اونوروټولوخلکوته ګران یي، (الّامِنْ نَفْسِيْ) مګرله خپل خان څخه ته نه یې راته ګران.

رسول الله ﷺ ورته وویل چې والله که ته ترهغه پورې کامل مؤمن شې چې ترڅوله خان څخه زه درته ګران شوی نه یم حضرت عمر رضی الله عنه ورته وایي چې یو وار داسې خبره وي نووالله اوس ماته ترخپل خان هم ګران یي

څکه دوی د نبي کریم ﷺ عظمت او لوړ والی وپرپیژانده. له دغې وجې نه چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ له طرف نه دآدب حکمونه صحابه کراموته (په سورة حجرات کې) نازل شول چې تاسې دنبي کریم ﷺ په حضور کې په زوره زوره غږیدا مه کوئ په ټولو صحابه کراموکې درسول الله ﷺ قدراوعزت حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه اوحضرت عمر فاروق رضی الله عنه ښه پیژانده، دوی به ددغه آیت نه وروسته د نبي کریم ﷺ په مجلس کې داسې په آدب غږیدل لکه یوڅوک چې چاته پټه خبرکوي،حتی دوهم واړې به ورته وویل شول چې څه وایئ،د رسول الله ﷺ هم له دوی سره بې اندازې محبت اومینه وه،یوځل رسول الله ﷺ په مسجد کې روان ؛نوحضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه ته یې یولاس په لاس کې ورکړی اوحضرت عمرفاروق رضی الله عنه ته یې بل لاس په لاس کې ورکړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوورته وایي چې : مونږبه دقبرنه هم یوخای راپورته کیږو امشکوة المصابیح / ج ۲ / باب مناقب ابی بکر وعمر ص ۵۶۰] اودحشرپه میدان به هم یوخای ګرځو ؛خوسره له دومره نزدیکت اوشفقت بیاهم دومره چې دوی ډاریدل ،نورصحابه کرام د دوی په شان نه ډاریدل.

دحضرت ذوالیدین رضی الله عنه مشهور حدیث دی ،یووخت نبي کریم صلی الله علیه وسلم په څلورر کعتیزلمانځه کې سهوه شواودوه رکعته لمونځ یې وکړ، دحضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه اوحضرت عمر فاروق رضی الله عنه په شمول ډیر نورصحابه کرام هم موجود وو ،حضرت ذوالیدین رضی الله عنه راغی رسول الله صلی الله علیه وسلم ته وایي یارسول الله ! لمونځ لنډ شو اوکه له تاهیرشو؟

رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وایي چې یوهم نه دی شوی دی ورته وایي چې نه صاحب ! څه خو شوي،لمونځ دې کم وکړ،رسول الله صلی الله علیه وسلم له نوروصحابه کرامو رضی الله عنهم څخه پوښتنه وکړه چې همداسې لکه ذوالیدین رضی الله عنه چې وایي ؟نوروصحابه کرامو رضی الله عنهم ورته وویل هو ! لمونځ دوه رکعته شو.

امشکوة المصابیح / ج ۱ / باب السهو ص ۹۲]

نورسول الله صلی الله علیه وسلم دوه رکعته نور ورپسې وکړل

دلته محدثین کرام لیکي چې په دغوخلکوکې حضرت ابوبکر اوحضرت عمرفاروق رضی الله عنهما موجود ؤ اویه دې غلطي باندې پوه هم شول چې لمونځ دوه رکعته وشوو ؛خودوی څه ونه ویل،دا ولې؟

خواب داکوي چې ددوی دواړو له نبي کریم صلی الله علیه وسلم سره بې انتهازیات محبت ؤ دهغه هیبت یې په زړه کې موجودؤ ؛نودوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې جرئت نه شوای کولای چې دوی په دې هکله له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره خبرې وکړي.

نوځومره چې ځوک ډېر پېژني همدومره دده په زړه کې دهغه محبت زیات پیدا کیږي، همدومره دهغه نه خوف اوویره پیدا کیږي.

لکه چې علماء کراموته دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ معرفت زیات حاصل دی ځکه دوی له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ډېر زیات ویریږي.

دصحابه کرامو چې له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مېنه ډېره لوړه کچه وه، وجه داوه چې دی یې ډېر ښه پېژانده.

نوسړی به هلته کمال ته رسیږي چې کله دده له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره له هرچانه محبت زیات شي

دمحبت بحث ډېرزیات دراز دی زه به یې دلته یونمونې درته وړاندې کوم

دمحبت علامات او نښې

نودمحبت اومینې علامه داده چې ځوک وایې زما له حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت دی، په دې دعوه کې به دی هلته رښتونی وي چې دی درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په سنتو باندې ځان برابرکړي، که ځوک له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره دمحبت دعوه لري اوپه سنتویې عمل نه کوي، په سنتویې ځان نه برابروي؛ نودی په دې دعوه کې درواغجن دی، ځکه چاته چې ځوک خوندورکوي ؛نودهغه جامه اولباس هم خوندورکوي، دهغه عادات اوخویونه هم خوندورکوي اوداټول په تمامه معناپه ځان کې راولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه څوک چې ډم ته کینې نوورته وایې چې ماته انګریزي ویښته راجوړ کړه،څوک وایې ماته تبلیغي ویښته راجوړ کړه، داولې وایې څکه چې ده ته دهغوی لباس اوعادات خوند ورکوي ؛ نودچاچې له چاسره مینه وي ،کوشش کوي چې دهغه خوی ،عادات اواخلاق په ځان کې راولي.

دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره دمحبت علامه داده چې دسړي دقران عظیم الشان سره ډېره مینه وي، اوکه د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت وي ؛نود رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له سنتوسره یې محبت وي.

هرولې چې دولایت مقام ته رسیږي نوهغه دحضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په متابعت باندې رسیږي ، چې څومره ډېرمتابعت ؤ همدومره دهغه ولي مقام لوړیږي.

حضرت مجددالف ثاني شیخ احمد سرهندي رحمه الله ،چې په طریقت کې یولوی عظیم الشان شخصیت تېرشوی دی او لوړ مقامات یې چې تر لاسه کړي دي ،دده نه څوک پوښتنه کوي چې دادومره غټ منصب خداوند متعال په څه وجه درکړ؟

دی ورته وایې چې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په متابعت مینه او محبت باندې.

دی مبارک وایې چې یووخت کې زه په ځای کې په چپ اړخ څملاستم؛نوپه مایاندې چې کوم فیوضات راتلل ،هغه بندشول، زه پوه شوم چې مادسنتوخلاف عمل وکړ؛خوداسې هم نه چې په ځای کې په ښې اړخ واوړم،ماویل چې بې ادبي دې وکړه، بیرته ولاړ شوم اوبیا کیناستم اوبیا په ښې اړخ باندې څملاستم ،چې دسنتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

متابعت په کامله توګه راشي؛نودخداوندمتعال له خواداسې فیوضات راباندې راخلاص شول چې ډېروخت مې نه وو لیدلي

[مقدمة التصوف ص ۲۰/۲۱]

سنن ابن ماجه لیکي چې یوواړه سنت ،لکه دبیت الخلا ته دننوتلو په وخت کې چپه پښه مخته کړي اود راوتلو په وخت کې بښې پښه رامخته کړي .ددغې وا ړه سنت ژوندي کول تریولوی حسنه بدعت نه،لکه مدرسه جوړول، هم ډېر زیات ثواب لري

[سنن ابن ماجه /ص ۲/ حاشیه ۹ بحواله ، انجاح الحاجة]

سره له دې چې مدرسه بدعت حسنه دی ،څومره غټ کارونه پکې کیږي خودغه سنت چې دخلکو ترپامه یوعادي شی ورځې ،ددغه ثواب وربانديې ډېر زیات دی

په حدیث شریف کې راځي چې دیوه سنت ژوندي کول،په وخت دفساد دامت کې دسلو شهیدانو اجر لري امشکوة المصابیح /ج ۱/ باب الاعتصام بالکتاب والسنة ص ۲۰ ۱ خکه دین د رسول الله ﷺ په سنتو ژوندی دی ،که سړی بزرګي کوي اودشریعت موافق نه وي، نوکله دهغه اخري خاتمه خرابه شي اوکافر اوزندیق شي

نومورې اوتاسو که داغواړو چې په دیني امورو کې دې زمونږ ترقي وشي،دخدای پاک ﷻ او رسول الله ﷺ سره مودې نږدیکت پیداشي ؛نوباید داکوشش وکړو چې دشریعت په چوکاټ کې باید ځان برابر کړو اوامرپه خای کول ،دګناهونوڅخه ځان ساتل،ځان په سنتوبرابرول

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوچې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره څوک مينه لري نوچې په خوب کې يې ليدلی وي هغه څيره دي ورپه زړه کوي، که يې نوې ليدلی اوحج ته تللی وي نو دروضې مطهرې څيره دې ورپه زړه کوي، که نوې نودرود شريف دې په داسې اخلاص سره وای لکه دی چې د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حضور کې مخامخ چې ناست وي اوهغه يې په سترګو وينې،کله چې دسړي دومره ادب اوعقيده پيداشوه، دسنتو اوشريعت پابندشو ،شوق اواخلاص پيداشو؛نوبيا خداوند متعال په يوه واړه عمل سره انسان ته دومره درجې ورپه برخه کوي چې بل يې په کلنوکلنو کوي دهغه دومره درجې نه جګيږي، يوسړی به په کلونو،کلونو لګياوي دهغه عبادت به يې ثواب وي لکن رتبه به يې نه جګيږي، يعنې قرب به نه ورته پيداکيږي اويوځوک چې يو واړي داخلاص ماده پکې موجوده شوه،سينه يې صفا شوه،محبت موجود شو، دهغه رتبې بيا داسې جګيږي لکه ددنيا دصاحب منصبانو رتبې چې جګيږي، هغه بيا په واړه عمل خداوند متعال ته دومره نژدي کيږي چې نور خلک په ډېروعملونو دې مرتبې ته نه رسيږي ، لکه داحديث مونږ ډير ځله ذکر کړی دی چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايې چې په صحابه کرامو پسې بدمه وايې ،که تاسو داُحد دغره په اندازه سره زر صدقه کړی ،دهغوی ديوپاؤ يانيم پاؤ صدقې ته هم نه رسيږي. [صحيح البخاري فضائل اصحاب النبی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باب ۵ ؛ مسلم فضائل صحابه / رقم الحديث: ۲۲۱/ ۲۲۳]

(c) ketabton.com: The Digital Library

خکه په هغوکې اخلاص ،صداقت اومحبت موجودؤ، کاریې ربښونی ؤ د دوی د رسول الله ﷺ سره ډیره مینه او محبت ؤ،حضرت صدیق اکبر رضی الله عنه ټول جایداد په رسول الله ﷺ باندې قربان کړی، حتی دومره دصحابه کرامو دومره مینه او محبت ورسره ؤ چې کله به دده له مجلس نه جدا شول نوګوښې به خوراک اوچښاک خوند نه ورکاوه، منډې به یې وهلې اود رسول الله ﷺ مجلس ته به یې ځان رساوه.

حتی صحابي مبارک دکفارو په لاس کې بندې ده ،دپانسی حالت ده ،کفار ورته وایې چې تاته دا محبوبه ده چې ته خلاص وای اوپه خپل کورکې وای اورسول الله ﷺ مودتاپه خای نیولی وای او پانسی کړی مووای؟ پدغه به ته راضي وي؟ دی ورته وایې چې داخوښه کوئ چې زماپه خای دې هغه پانسی وای،والله چې دی هلته په کورکې وي دده په پښه کې اغزی ولاړ شي هم که ماته دامحبوبه وي او نه یې زغملی شم.

سبحان الله ! رسول الله ﷺ خومره په دوی ګران ؤ.

دده دوفات نه وروسته چې دی ددنیا نه انتقال شو چې داغږ په ټوله علاقه خپورشو چې رسول الله ﷺ ددنیانه رحلت وکړ، حضرت عمرفاروق رضی الله عنه غوندې شخص چې خومره غټ علم اوقوي استعداد خداوندمتعال ورکړی ؤ خومحبت یې په دومره لوړه کچه ؤ چې دهغه حواسو کارپرېښود ،توره یې راویسته چې که چاداغږ وکړچې رسول الله ﷺ وفات شو، زه به سر ورنه پرې کړم. 1

1 البدایة والنهایة احتضاره ووفاته ﷺ / ج ۳ / ص ۱۶۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر صحابه کرام په نفس غږ اوریدلو لیونیان شول، عقلونوبه یې کارپرېښود ،حضرت عبدالله بن زید رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ په باغ کې ډ چې خبر شو چې رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وفات شو؛نوهلته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته دعاکوي چې اې خدایه ! چې زما دسترګو سړ والی خود نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په دیدار کې ډ اوس چې هغه ولاړ ؛نوري مې سترګې ړندې کړې چې په نورچامې سترګې ونه لګیږي . په هغه ځای یې خدای دعاقبوله کړه اوسترګې یې ړندې شوې.

په احد کې چې کله جنګ شروع شو یوصحابي مبارک درسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مخې ته ودریده اوځان یې ډال کړترڅوپه رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې دغښتي،توري یا نیزې وار ونه لګیږي .نوداصحابي مبارک (۷۳) ځایه زخمي شو

[البداية والنهاية فصل فيما لقى النبى صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يومئذ من المشركين قبحهم الله / ج ۲ / ص: ۶۵۴]

دیوې نسخې د احد په غزا کې دخپلې کورنۍ غړي هریو پلار،میړه او ورور درې واړه شهیدان شوي دي .خوچې کله یې دامخته راغې اورسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه ویني؛نواول له هرڅه نه مخکې درسول الله پوښتنه کوي چې رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حال څه ډول دی؟ چاورته وویل چې دتاپلار،میړه او ورور شهیدان شوي دي دا ورته وایې چې هغوی پرېږده دهغوی غم ماته درسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دغم نه ګران او سخت ندی . [سیرة النبی پښتو ترجمه عنوان دمدینې په لوراودمدینې او... نه هیریدونکي ولولي ص: ۴۰۹]

دېته واقعې عشق وایې ،چې خپل ځان یې مرګ ته ورکاوه .دخپل اولاد مرګ ته تیارؤ ؛خودې ته نه ؤ تیار چې درسول الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ﷺ په پښه کې دې یو ازغی قدر هم ولاړ شي، دامحبت چې ددوی دومره ډېرؤ وجه داوه چې دوی د رسول الله ﷺ عظمت په ښه توګه پیژانده ؛نوهیبت یې په زړه کې ؤ،محبت اوعشق یې په زړه کې ؤ.

دازمونږ طریقت هم، دصحبت طریقت دی ،ډېره ترقي چې په دې کې په مخ باندې راځي هغه په دې باندې چې دخپلو مشائخو سره داسې اخلاص موجود شي لکه دصحابه کرامو اخلاص چې له رسول الله ﷺ سره موجود ؤ.

داچې سړی په رسول الله ﷺ باندې عاشق کیږي،دهغه له پاره اول شرط داده چې سړی به په خپل شیخ باندې عاشق کیږي ،چې دې ته دتصوفو په اصطلاح کې فنافی الشیخ ویل کیږي، دفنافی الشیخ دامعنا ده چې دهغه خپل شیخ احوال ،حرکات اوسکنات به ده ته ترهرڅه شي محبوب وي ،کوشش به کوي چې دهغه په نقش قدم باندې ځان برابر کړي.

نود خپل شیخ سره محبت دڅه وجې نه ده ،دده دشخصیت له وجه دی؟ نه دده دشخصیت له وجې خونه دی، بلکې ددې وجې نه دی چې شیخ د نبي کریم ﷺ وارث دی ،اوس چې له خپل شیخ سره ددین په خاطرمینه پیداشوه، داپه واقع کې دحضرت رسول الله ﷺ سره مینه ده؛نوخدای پاک ﷻ دهغه دهدایت لارې اسانه کوي، بیا د رسول الله ﷺ سره مینه اوعشق پیداکوي.

اود رسول الله ﷺ سره عشق دڅه وجې نه وي؟ !!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې وجې نه ده چې دی دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه موږ تد پیغمبر ده ؛نودهغه دعشق په واسطه بیا دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دعشق لاړپیداکوي:نوفنا فی الشیخ مقدمه دفنافی الرسول ده اوفنا فی الرسول مقدمه دفنا فی الله لپاره ؛ حضرت سلطان محمود غزنوي صاحب روان دی دوخت یوجید عالم ابوالحسن خرقاني رحمه الله ته څوک ورلیږي چې ورشه ! چې امیرالمومنین دې غواړي ،دوخت بادشاه دې غواړي.

ده ورته وویل چې زما اودهغه څه دي؟ زه یو ملنګ یم اوهغه بادشاه دی بیا دباشاه قاصد ورته وایي چې ﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي ٱلۡأَمۡرِ مِنكُمۡ ﴾ [سورة النساء آیت ۵۹] چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ اطاعت وکړئ، دهغه درسول اطاعت وکړئ،دخپلوامیرانو اطاعت وکړئ.

ابوالحسن خرقاني رحمه الله ورته وایي چې زه داطیعوا الله نه اطیعوا الرسول ته هم نه یم ورخلاص [تذکرة الاولیاء پښتو ص ۲۴۰]

چې یو څل محبت دالله تعالی سره پیداشو بیا رسول هم له منځ څخه وزي، دپیغمبر سره محبت دځهٔ په خاطرده؟ خودالله تعالی ددین په خاطر ده ،دغه ټول له منځه وزي یعني ددوی سره عشق ددوی دخان په خاطر نه شي، بلکې بیا یواځې په دغه خاطر شي چې دی دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دوست ده،نور الحب فی الله ، په خاطر محبت ورسره کیږي، چې هغه دایمان دکمال مرتبه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوکوشش دې سړی داکوي چې ځان دې د سنتو تابع کړي ، ځان دې دشریعت پابند کړي، زمونږ دطریقت اول شرط داده چې سړی به په شریعت خان برابر وي.

چې یو ځل ځان په شریعت برابر شو ،اخلاق اوعادات په شریعت برابر شو،بیا به دخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ په عمل کې ترقي راولي. بیا الله تعالی فرمایي: ﴿ وَٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ فِينَا لَنَهۡدِيَنَّهُمۡ سُبُلَنَاۚ ﴾

[سورة العنکبوت آیت: ۶۹]

ژباړه: او هر څه هغه کسان چې کوښښ کوي تل په (دین د) موږ کې خامخا وبه ښیو هرو مرو (خامخا) دوی ته لارې خپلې (چې موږ ته پرې راځي).

یعنې چې څوک زماددین په لارکې کوشش کوي زه بیا دخپل ځان ددیدار لارې ورته خلاصوم،زما په طرف په اسانه طریقه راتلای شي، که اطاعت نوي.محبت نشې پیداکیدای چې محبت نشو پیدا،فنا نشې راتلای اوچې فنا رانغله بیا به سړی ناامیده پاته کیږي. او هغه بیا کامیابي هم نشي ترلاسه کولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۹)مجلس

د حضرت امام اعظم ابوحنیفه رَحِمَهُ اللّٰهُ مناقب او علمي مقام

یو خلیفه صاحب بیان راته کاوه چې په یوه کورکې ناست وم نو ګورم چې په تاخچه کې څه انوار پورته کېږي، سمدلاسه ورپورته شوم چې په نوموړې تاخچه کې یو زوړ کتاب پروت ؤ، کله مې چې راواخیست د امام رباني صاحب رحمه الله مکتوبات شریف ده، داچې دکور څښتن ته یې قدر معلوم نه ؤ، نه یې پېژانده. دکور څښتن ویل چې دلته کوم مُلا ایښی ده، خو دغه خلیفه صاحب چې د فراست څښتن و، معلومات ورته وشو.

نو د هرچا دکتاب چې څوک مطالعه کوي نو له هغه سره یې تعلق او محبت پیدا کېږي او څومره چې تعلق او محبت پیدا کېږي دغومره دهغه انسان طرف ته فیوضات ورپه برخه کېږي

د یو چا په باب علمي معلومات چې سړی پیدا کړي نودا ډېر ضروري شی ده، بیا خاصکر د طالبانو له پاره. مونږ د مذهب په سلسله کې د امام صاحب پیروان یو ، خو که دهمدغه امام صاحب د علمي خدمتونو او نورو کراماتو او علمي مقام په باره کې څوک پوښتنه رانه وکړي نو مونږ طالبانو ته بیا په دې باره کې هېڅ

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلومات نه وي. همدارنګه مونږ د نقشبندیې طریقې پیروان یو، خو که له مونږ څخه یو څوک د شاه نقشبند، یا امام مجدد الف ثاني (قدس الله سرهم) په باره کې پوښتنه وکړي، دهغوی معلومات له مونږ څخه وغواړي، یا د حضراتو مبارکانو په باره کې یوځوک راڅخه معلومات وغواړي نو مونږ یې په ځواب کې هېڅ هم نه لرو، وجه داده چې محبت کم وي نو دهغوی دژوند حالات مو مطالعه کړي نه وي.

خبره چې کره او دسند ورڅرخي دا هلته چې له مونږ سره دهغې خبرې په اړه کره علمي معلومات هم وي، له دې سره شوق هم زیاتیږي.

دامام اعظم ابو حنیفه رَحِمَهُ اللهُ دژوند حالات

حضرت امام اعظم ابوحنیفه رَحِمَهُ اللهُ چې مونږ یې په مذهب یو؛ په (۸۰) هجري کال کې پیدا شوی اوپه (۱۵۰) یا (۱۵۱) یا (۱۵۲) هجري کې یې له دې فاني دنیا څخه دتل له پاره ستر کې پټې کړې مشهور قول داده چې په (۱۵۰) هجري کې وفات شوی ده. (مشکوة المصابیح / ج: ۲ / الباب الثانی فی ذکر اصحاب الاصول ص: ۱۶۲۴) دی په خیرالقرون کې د تابعینو په مقام کې ده. په یو روایت کې راځي چې څلور صحابۀ کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ یې لیدلي او بل روایت کې راځي چې اته صحابۀ کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ یې لیدلي دي. دامام صاحب لمسی دده په باب کې وایي چې: کله امام صاحب پیدا شو نو خپل پلار حضرت ثابت رَحِمَهُ اللهُ حضرت علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته وروړ او حضرت علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم ده ته او هم دغه ماشوم [امام صاحب] ته دخیر او برکت دعا وکړه، نو دهغې ښکلي دعا داثر نتیجه ده چې الله تعالی دده په اولاده کې دا د علم سلسله جاري کړه. [مشکوة المصابیح / ج: ۲ / الباب الثانی فی ذکر اصحاب الاصول ص ۶۲۴]

حضرت امام صاحب په فقهه کې دومره ژور معلومات لري چې دده په باره کې حضرت امام شافعي رَحِمَهُ اللهُ فرمايي: (الناس عيال ابی حنيفة فی الفقه) په فقهه کې ټول خلک د امام صاحب عيال دي

[مشکوة المصابیح / ج ۲ / الباب الثانی فی ذکر اصحاب الاصول ص ۶۴۷ بتغیر لفظ. مرقاة المفاتیح ، شرح مشکاة المصابیح ، ج: ۱ / ص ۷۷ ، بهذا اللفظ]

۱ - یوځل دحضرت امام شافعي رَحِمَهُ اللهُ په مخکې چا په امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ کې څه خبره وکړه ، ده راوغوښت اوورته وې ویل: چې شه ادهغه چاپه هکله کې خبرې کوې که داعلم په څلورو برخو ووپښل شي نو درې برخې يې دامام صاحب سره دي او په څلورمه کې هم دنوروخلکو سره منازعه کوي ،چاپوښتنه ورنه وکړه داڅرنګه ؟

ده ورته وویل: فقه عبارت ده دسوال اوځواب نه ،ټول علمادامني چې دسوالونو اجادامام صاحب کړی ،اوپه ځوابو کې دده سره اختلاف ده چې داجواب حق ده اوکه نه ؟ اوس سوالونه دده شول نیم علم ، جوابونه هم نیم دده په جانب ، اوپه هغه څلورمه برخه کې هم دلائل وايي. [مرقاة شرح مشکوة ج ۱ ص ۷۸]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- حضرت امام شافعی رَحِمَهُ اللّٰهُ وایي ما له حضرت امام مالک رَحِمَهُ اللّٰهُ نه پوښتنه وکړه چې تا حضرت امام ابوحنیفة رَحِمَهُ اللّٰهُ لیدلی؟ ده راته وویل هو! حضرت امام ابوحنیفة رَحِمَهُ اللّٰهُ یو داسي متبحرعالم دی ،دمثال په توګه که دلائل په دې درته شروع کړي چې دامتبه (ستنه) چې د سیمتوده،اودی ووایي چې نه ، دسروزروده نودابه په دلائلو باندې ثابته کړي چې دسروزروده امرقاة شرح مشکوة ج ۱ ص ۱۷۸

امام شافعي رَحِمَهُ اللّٰهُ به دامام صاحب په زیارت کې خپل مذهب پریښود

۳- حضرت امام شافعي د امام صاحب د وفات په کال پیدا شوی د امام شافعي رَحِمَهُ اللّٰهُ مسلک داده چې د سهار په لمانځه کې دعاء قنوت وایي او چې رکوع ته ځي په همدغه وخت کې لاسونه پورته کوي او چې کله له رکوع نه راپورته کیږي نو هم لاسونه پورته کوي

نویوځل امام شافعی رَحِمَهُ اللّٰهُ بغداد ته ولاړ او د حضرت امام ابوحنیفة رَحِمَهُ اللّٰهُ زیارت ته ورغی اودوه رکعته لمونځ یې پکې وکړ ،او(رفع الیدین) یې ونه کړو اویادادوه رکعته دسهارلمونځ واودعای قنوت یې پکې ونه ویله ،نوددې نه پوښتنه وشوه چې تاخپل مذهب ولي پریښود؟ ده ورته وویل ماخپل مسلک پریښود

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددغه لوی امام دادب له وجې ،دامې مناسب ونه ګڼله چې ددو
دزیارت په خواکې زه دده دمذهب خلاف عمل کوم.
[مرقاة شرح مشکوة ج ۱ ص ۷۸ .]

له دې واقعې نه سړي ته ډېر معلومات په لاس ورځي. یو داچې زیارت ته تګ ثابت شو ځکه ټول ائمهٔ کرام زیارتونو ته تلل، له دې سره سره د قبر آداب هم ثابت شول ځکه امام شافعي رَحِمَهُ اللّٰهُ دامام صاحب دزیارت دومره ادب کوي چې دچاپه وس کې نشته ، سره له دې چې بالذات شاګرد یې هم نه ده، بلکې بالواسطه یې شاګرد ده، ځکه دی د حضرت امام محمد صاحب شاګرد ده، نو امام شافعي صاحب دومره ادب کوي چې د امام صاحب له قبر سره یې دخپل مذهب معمولات پرېښودل اود امام صاحب په مذهب یې عمل وکړ.

٤- امام شافعي رَحِمَهُ اللّٰهُ وایي. ټول خلک په فقه کې دامام صاحب رَحِمَهُ اللّٰهُ اولاد ده . د امام شافعی رَحِمَهُ اللّٰهُ نه په بل روایت کې راغلي اووایي دچا چې داقصدوي چې زه له ځان بنه او بې ساری عالم جوړ کړم، نوبه علم فقه کې دامام صاحب رَحِمَهُ اللّٰهُ اودده دشاګردانواتباع وکړي . [مرقاة شرح مشکوة ج ۱ ص ۷۸]

د حضرت امام ابوحنیفه رَحِمَهُ اللّٰهُ تقوااوسخاوت

۱- (وماامتظل بحائط المدیون حین اتاه متقاضیا) دامام صاحب رَحِمَهُ اللّٰهُ به چې په چا قرضه باندې وه نو چې کله به دقرضي دمطالبې لپاره ورغی، دهغه ددیوالې سوري ته به نه کیناست اولمرته به ولاړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

له د نه چاپوښتنه وکړه چې ولې د دې سوال سوري ته نه دريږي ؟ ده ورته وويل چې حديث شريف ده (کل قرض جرنفعا فهوربا) هر هغه قرض چې فايده وربانديې واخيستل شي هغه سود ده ،نو داسې نه چې زه دده د دې سوال په سوري فايده واخلم په سود کې واقع شم

۲- يوځل يې مضارب ته د تجارت (۳۰۰۰۰) روپۍ لپاره ورکړې وې ، په ټولويې جامې اخيستې وې کله يې چې راوړې نو يوه دانه پکې عيبجنه وه ؛ ده ورته وويل چې کله يې په چا خرڅوي نو عيب يې ورته وښايه ! هغه جامې خرڅې کړې او عيب يې هيرشو ،چې ده ته يې داحال ووايه، نو سم دستي يې د غه ټوله سرمايه او ګټه صدقه کړل ،څکه شک پکې پيدا شو.

[مرقاة شرح مشکوة ج ۱ ص ۷۸ .]

۳- د حضرت امام صاحب په هکله راځي چې يو وخت دده په علاقه کې يو پسه ورک شو ،نو امام صاحب پوښتنه وکړه چې د پسه اخري عمر څو کاله وي ؟ په خواب کې ورته وويل شول چې (۷) کاله نوده تر (۷) کاله پورې د پسه غوښه نده خوړلې ،چې کيدای شي په قصابي کې هغه ورک شوی پسه حلال شوی وي

[مرقاة شرح مشکوة ج ۱ ص ۷۹.]

٤- المثنى ابن رجاء وايي : چې دايي په خان لازمه کړې وه ،چې کله زه د خبرو په منځ کې په جائزه طريقه هم قسم وکړم نو زه به يو دينار صدقه کوم ،او چې کله به په د غه طريقه حانث شو يو دينار صدقه به يې کوله .او چې په خپل عيال به يې څومره نفقه کوله ،د غومره شی به يې صدقه کول . [مناقب الامام ابی حنيفة ص ۱۰۰ .]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- حضرت وکیع رَحِمَهُ اللّٰهُ وایي : امام صاحب رَحِمَهُ اللّٰهُ به چې کله نوې جامې وکړې نو ددغو پیسو په انداز به یې خپلو ټولو استاذانو ته جامې وکړې. اوچې کله به ده ته ډوډۍ راوړلې شوه ، نو دوه برخې به یې فقیرانو او مسکینانو ته وکړه ، کله چې دده په زوی (حماد) خپل استاذ قرآن کریم ختم کړ نو (۵۰۰) درهم یې دده استاذ ته هبه کړل. [مرقاة المفاتیح شرح مشکاة ص ۷۷.]

۶- محمد ابن جابر رَحِمَهُ اللّٰهُ وایي : امام صاحب رَحِمَهُ اللّٰهُ به ډیرې کمې خبرې کولې اوچې کله به پوښتنه ورنه وشوه داسې بیان به یې وکړ لکه دریاب چې روان شي ، خندایې هم کمه وه. اودخدای په مصنوعاتو کې به یې فکر کاوه ، همیشه به د قیامت په هکله غمجن ولکه ډیر غټ غم چې ورته پیښ وي. [مرقاة شرح مشکوة ج ۱ ص ۷۹.]

۷- امام ابویوسف رَحِمَهُ اللّٰهُ وایي : زه یوځل دامام صاحب سره روان وم ، یو سړي بل ته وویل چې دغه امام ابوحنیفه رَحِمَهُ اللّٰهُ ټوله شپه نه ویده کیږي ، امام صاحب وویل : زمادې په خدای تعالی قسم وي چې بیان دې نشي زمانه هغه څه چې زه یې نه کوم ، نو ددې نه وروسته یې ټوله شپه خوب نه کاوه. [مناقب الامام ابی حنیفة ص ۱۲.]

۸- ابوسفیان وایي : چې موږ به عمروبن مرة ته ورتلو ، نو امام صاحب رَحِمَهُ اللّٰهُ مولید چې دماخستن اوسهار لمونځونه یې په یوه اودس کول. [مناقب الامام ابی حنیفة ص ۱۲.]

۹- یحیی الحمانی دخپل پلار نه روایت نقل کوي چې هغه وایي ، مادامام صاحب سره شپږ میاشتې ملګرتیا وکړه ، داټول وخت به ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسهار لمونځ دماخستن په اوداسه کاوه اوهره شپه چې بیګاه به یې قرآن شروع کړ سهار به یې ختم کړ. (مناقب الامام ابی حنیفة ص ۱۲)

۱۰- حضرت مثنی رَحِمَهُ اللهُ دحمید له مور (چې دامام صاحب رَحِمَهُ اللهُ دزوی پرورش کونکې وه) نه نقل کوي، هغه دامام صاحب دبي بي نه روایت نقل کوی وایي کله چې زما او دامام صاحب تر منځ دواده خپلولی منځ ته راغلې، ده د شپې خوب نده کړی ده به دګرمي په موسم کې دماسپښین اومازدیګر تر منځ خوب کاوه اوپه ژمي کې به یې دمابنام اوماخستن ترمنځ خوب کاوه.

(مناقب الامام ابی حنیفة ص ۱۲)

۱۱- یحیی بن ایوب الزاهد وایي امام صاحب ټوله شپه خوب نه کاو، حضرت عاصم وایي چې ده دومره لمونخونه کول چې دی دډیرې مضبوتیا (کلکوالي) له وجې په میخ نومول کیده امام زفروایي: چې ټوله شپه یې خوب نه کاو اوپه یوه رکعت کې یې ټول قرآن کریم ختم کاوه اواسدبن عمرو وایي: چې څلویښت کاله ده دماخستن په اودس دسهار لمونځ کړی اوده به په لمانځه کې دومره ژړل چې دګوانډیانو به زړه وربانديې وسوځیده چې دادومره ولي ژاړي. اوپه کوم ځای کې چې دی دفن دی هلته ده مبارک (۷۰۰۰) واړې قرآن کریم ختم کړی، کله چې دی وفات ونو حسن بن عماره ده ته غسل ورکوي او ورته وایي: خدای تعالی دې تا ته مغفرت وکړی ته خوهغه څوک یې! چې مسلسل دیرش کاله تا روژه ونیوله، اوڅلویښت کاله تا دشپې خوب نده کړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

[مرقاة المفاتیح شرح مشکاة ص ۷۷]

۱۱- حضرت عبدالله ابن مبارک رَحِمَهُ اللّٰهُ وایي: یوه ورځ موږ د امام صاحب سره په جامع مسجد کې لمونځ کاوه، د مسجد له چت څخه دده په غیږ کې مار راولوېده خلک تول وتښتیدل اودی دخپل ځای څخه هم ونه ښوریده، صرف دومره یې وکړل چې مار یې ایسته کړ. [مرقاة شرح مشکوة ج ۱ ص ۷۲]

۱۲- له حضرت خارجه ابن مصعب رَحِمَهُ اللّٰهُ نه روایت ده وایي: هغه څلور ائمه کرام دي چې په یوه رکعت کې یې قرآن کریم ختم کاوه: عثمان بن عفان، تمیم الداری، سعید بن جبیر او ابوحنیفة رضی الله عنهم او امام صاحب به په روژه کې (۶۰) خله قرآنکریم ختم کاوه (۳۰) خله په تراویح کې او (۳۰) خله په تهجد وکې.

[مناقب الامام ابی حنیفة ص: ۱۳]

۱۳- حضرت زائدة وایي: ما د امام صاحب سره په جومات کې د ماخوستن لمونځ وکړ. دیوې مسئلې د پوښتنې لپاره ورغلی وم، دده ماته پام نه و اوبه لمانځه ودریدل قرائت یې شروع کړ کله چې دې ایت ته ورسید: (فَمَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَوَقَانَا عَذَابَ السَّمُومِ ﴿۲۷﴾) نو بار بار یې وایه آن تر دې چې د سهار اذان وشو اوزه ورته انتظار وم.

[مناقب الامام ابی حنیفة ص: ۱۳]

۱۴- حضرت قاسم وایي: امام صاحب د غه پورتنی آیت په لمانځه کې شروع کړ او بار بار یې وایه ژړل یې او خدای تعالی ته یې عاجزی کوله. [مرقاة المفاتیح شرح مشکاة ص ۷۷]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵- اوس نو په دغه امام صاحب پسې دغه بې ادبه ،داخبره کوي چې امام صاحب قیاس ته په نص ترجیح ورکی ؛داخبر ده ته ورسېده نوده وویل :

هغه څه چې دحضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه راغلی وی ،ماپه سراوسترګو منلي اوچې دصحابه کرامو نه راغلی په هغوکې به يې غوره کوو اوکوم چې دتا بعینو (خپل وخت ملایانو) نه راغلي نومورې هم رجال یودوی هم [مرقاة المفاتیح شرح مشکاة ص۷۷]

په حدیثوکې د حضرت امام اعظم رَحِمَهُ اللهُ احتیاط

امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ په اوداسه کې نیت شرط نه بولي ،نوسوال کیږي : چې دنیت په هکله هغه ده حدیث راغلی (انماالاعمال بالنیات) او امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ وایي : چې اودس داسې مثال لري لکه دکالیو مینځل (هغه خونیت ته ضرورت نلري) نونیت دده په نزد شرط نده ،نوهغه ده قیاس ته يې په حدیث ترجیح ورکړه ؟

ځواب : امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ قیاس ته په حدیث ترجیح نه ور کوي ،بلکې ددغه نه دده احتیاط رامعلومیږي ، اصل کې په نبیذ التمرکې اختلاف ده ،امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ وایي : په نبیذ التمر (دخرماوبه) اودس جائزده اوعام علما وایي چې په نبیذ التمر اودس نده جائز ځکه چې مطلقې اوبه نه دي .

امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ وایي: ځکه اودس وربانديې جائزده چې صریحې نص پکې راغلی روایت کې راځي . چې کله حضرت رسول

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په ليلة الجن کې پيريانو ته ددعوت لپاره ورغی ،چې بيرته راوګرځيده نوحضرت عبدالله ابن مسعود رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته وايي : نبيذالتمر درسره شته ؟هغه ورته وايي هوا نوپه هغو اوبويې اودس وکړ.

اوس نو امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ وايي چې عقل خو داوايي چې په دغو اوبو دې اودس جائزنشي،خکه چې مطلق اوبه نه دي من کل الوجوه :ددغې وجې چې کله مطلق اوبه موجودې وي نوبه دغواوبواودس نده جائز.

اوس نو امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ وايي چې نص موجود ده نوقياس ته ضرورت نشته اوبل طرف ته غسل هم نده وربانديې جائز ، خکه حديث خاص په اوداسه کې راغلی اونبيذالزبيب ، نبيذالعسل ته هم اعتبارنشته خکه چې نص نه ده پکې راغلی.

نوامام صاحب رَحِمَهُ اللهُ وايي چې کله مورِ قرآني نص يا نبوي حديث نه ده پيدا کړی ،هلته مو بيا له اجماع وروسته قياس ته اعتبار ورکړی ، که نه چې يوخل حديث موجود وي بياقياس ته ضرورت نشته نوامام صاحب دنصوصو ډيراهتمام کاوه.

دامام ابوحنيفة رَحِمَهُ اللهُ دفقاهت بشارت

حضرت امام ابوحنيفه رَحِمَهُ اللهُ يو وخت خوب وينې ، چې زه د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په قبر لګيا يم آن تر دې چې دده وجود مبارک مې را لوخ کړ، نوبيا يې دخوبو معبر(معنا ورکوونکي) محمد بن

سیرین رحمۃ اللہ علیہ ته څوک ولیږ ل ،چې ددې خوب معنا څه ده ؟ هغه یې دا تعبیر وکړ: چې صاحب ددغه خوب تعبیر او معنا داده چې خدای پاک به په دین باندې داسې پوهه ورنصیب کړي چې ستانه به مخکې هیڅا ته هم نه ده ورپه نصیب شوې ،چې هغه د رسول الله صلی اللہ علیہ وسلم له حدیثو نه به د مسائلو استنباط را ایستل دي.

[مرقاة المفاتیح شرح مشکاة ج: ۱ / ص: ۷۲]

له دغې وجې نه چې ده د رسول الله صلی اللہ علیہ وسلم سنت په ځان باندې په پوره او ښه توګه عملي کړي ؤ (د رسول الله صلی اللہ علیہ وسلم امت په ټولو امتو باندې زیات ده ،لکه روایت کې راځي چې په ورځ دقیامت کې به (۱۲۰) صفه خلک وي (۸۰) صفه به د رسول الله صلی اللہ علیہ وسلم امتیان وي) نوددې هم اتباع دغومره زیات دي دوه ثلثه امت دده اتباع دي، کوم ملکونه چې دده په مذهب دي لکه افغانستان ،ایران څه برخه دعراق څه سیمه د بخارا ، سمرقند ، سوډان ، سوریه ، اردن ، شام ، پاکستان ، هندوستان ،بنګال ، ترکیه او کشمیر ،چې مخکې ټول حنفیان و اواوس هم اکثره حنفی مذهب لاړویان دي.

نودا د ده دمقبولیت علامه ده ،چې رب کریم دده په قول اوعمل کې دومره اثر اینبسی ، ددنیا علماوو دده تائید کړی اوده په مذهب یې مشرف کړي دي.

[مرقاة المفاتیح شرح مشکاة ج: ۱ / ص ۷۴]

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۰) مجلس

که څوک له مهلکاتو ډډه وکړي نو دتلپاتي ژوند ښېکړې او راحتونه به يې په برخه شي

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُوبِقَاتِ» ، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللهِ وَمَا هُنَّ؟ قَالَ: «الشِّرْكُ بِاللهِ، وَالسِّحْرُ، وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ اللهُ إِلَّا بِالْحَقِّ، وَأَكْلُ الرِّبَا، وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ، وَالتَّوَلِّي يَوْمَ الزَّحْفِ، وَقَذْفُ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ الْغَافِلَاتِ» ﴾

[صحيح البخاري ج: ۱/ ص:۴۹۳ / رقم الحديث: ۲۷۶۶]

ژباړه: له حضرت ابو هريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي : رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي : له اوو مهلکاتو ګناهونو څخه ځان وساتئ صحابه کرامو عرض وکړ داځه دي ؟

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وويل : ۱- له الله تعالی سره شريک نيول ۲- جادو . ۳- هغه څوک وژل چې مرګ يې ناروا وي ، مکر په حق . ۴- دسود خوړل . ۵- دیتيم مال په ناحقه خوړل . ۶- په جنګ کې له کفارو څخه تښتېدل . ۷- او په پاک دامنو مؤمنو ناخبرو ښځو دزنا تور لګول .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ددې الفاظو مبارکوڅخه داسې معلومیږي چې انسان ته دګناهونوپه سبب هلا کت اوتباهي پیداکیږي.

دنیکو اعمالو په سبب باندې انسان ته حیات اوژوندون پیداکیږي اودبدو اعمالو په واسطه باندې انسان ته مرګ اوهلاکت پیداکیږي.

ددنیاوي ژوندون او حقیقي ژوندون په څیر هلا کت هم په دوه ډوله دی (۱) دنیاوي هلا کت. (۲) او حقیقي هلا کت.

دنیاوي ژوندون خودخلکو په فکرو باندې دې ته ویل کیږي چې انسان خوراک اوچښاک کوې اودمرګ تروخته پورې داشپیته یا پنځوس کاله دژوند شببې تیرو وي.

حقیقي ژوندون داده چې سړی دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دین باندې ژوندی شي،دهغه په برکت باندې چې کوم انسان ژوندی شو بیا په دې ظاهري مرګ چې سړی مړشي ،هغه نه مري،دشهداء په باب کې خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ په قرانکریم کې خپله فیصله کوي چې هغه څوک چې دخدای پاک په دین باندې مړشي ،هغوی ته مړه مه وایئ ،هغوی ژوندي دي.

په ظاهري ډول خوکفن ورکوو،غسل ورکوواوجنازه ورباندې کوو،مال یې ویشو ، بښځه که ولري ،هغه بل څوک په نکاح کوي،اوس دمړو ټول احکام ورباندې جاري شول، خوخداوندمتعال ورته ژوندي ویلې دي،نوداکوم ژوندون دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

داهغه حقیقي ژوندون دی چې دهغه ژوندون په واسطه دانسان نه روح وختله،هم دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دعبادت نه ،نه غافله کیږي،په قبرکې دجنت ترداخلیدوپورې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په عبادت باندې لګیاوي، حتی په جنت کې به هم عبادت وي، که څه هم هلته عبادت نشته،انسان وربانديې مکلف ندی، پدغه عبادت به دوی خونداخلي، انبیاء کرام،اولیاء کرام اوشهداء ته خداوندمتعال حقیقي ژوندون ورپه نصیب کړی.

مـــرګ : مرګ دوه ډوله ده صوري او حقیقي

۱- یوظاهري (صوري) مرګ دی،چې دانسان نه روح وختله نومړشو.

۲ – بل حقیقي مرګ دی چې دابدي تباهي سره مخامخ شو،که څه هم هغوی(کفار) په دنیا کې ژوندکوي ،خوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ هغوی ته په قرانکریم کې مړه ویلي دي.

﴿ يُخْرِجُ ٱلْحَيَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَيِّ ﴾ (سورة الروم آیت ۱۹)

په دې آیت کریمه کې مفسرین یوتفسیر دا هم کوي چې مړی دژوندي نه پیداکوي،یعنې کافر له مسلمان څخه پیداکوي، پلاریې مسلمان زوی یې کافر،نواګرکه دوی خوراک اوچښاک کوي،تګ راتګ کوي، خوبیاهم خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دلته کفارو ته مړي ویلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څکه چې ددین په حیثیت باندې مړه دي،حقیقي هلاکت يې نصیب شوی دی، چې په دنیاکې هم سړی خوار،ذلیله اوشرمنده وي اوپه اخیرت کې هم ورباندې شرمیږي.

نودګناؤ په هکله رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د(المُوبِقَاتِ) مهلکاتو لفظ ویلی دی ،چې داسړی ورباندې خرابیږي ،یايې رتبه ورباندې ختمیږي اویاد هغه هلاکت اخروي عذاب سره سړی مخامخ کیږي.

له حضرت جابر ابن عبدالله رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي : چې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وخت کې بدبویي پورته شوه، حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وویل چې دا په کوم څای کې منافقین د مسلمانانو په غیبت لګیا دي.

[تنبیه الغافلین/ عربي/ مکتبه حقانیه/ ص ۸۶/ رقم الحدیث: ۱۹۷]

نو دلته دمسلمانانو په غیبت باندې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته بدبویي ورسیده ،لکه شی چې مردار شي اودهغه نه وروسته شی اوبدبویي وکړي، نوددګناؤ داسې بدبویي موجوده وي

اګرکه محدثین کرام اعتراض کوي چې په یوه څای کې په هغه وخت کې غیبت وشو،رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته يې بدبویي ورسیده اونن سبا ټول خلک په غیبتونوکې لګیا دي اوددې په بدبویي باندې خوشوک نه پوهیږي ؟

نوخواب داکیږي چې نن سبا فضا ټوله خرابه شوې ده،هلته وخت ښه ؤ ،خلک نیک ؤ چاګناوې نه کولې، که ګنا به ورنه وشوه،نوسمدستي به يې توبه ایسته، نوهوا اوفضا ټوله صفا وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوپه هغه وخت کې به چې لږ بدبویي دګنا اثر موجود شو نو سمدستې به ټول خلک وربانديې پوهيدل، نن سبا ځکه نه پرې پوهيږي چې فضاټوله دګناهو په کدوراتو لړلې ده دښه او بدبوی توپير څوک نشي کولی.

دتقوی اثر داده چې په چاکې خداوند متعال هغه حقيقي ژوندون پيداکړی وي چې ګناؤ ته ورنږدې شي ،نوزړه يې نه مني ،حتی ديوشي حلا لتوب اوحراموالي له قرانکريم اوحديث څخه معلوم نوې،يوکاردی،تجارت دی يايوبل کاروبار خوکوي، خوچې سړی متقي وي که په هغه شي کې شک ؤ اوپه هغه شي کې حرمت ؤ تاته نده معلوم ،نودستې دې زړه بنديږي.

د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه څوک پوښتنه کوي دګناؤ علامه څه ده،سړی به ګناه په څه پيژني؟ نو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وويل چې ﴿ اِستَفتِ قَلبَکَ دَعْ مَا يَرِيبُكَ إِلَى مَا لَا يَرِيبُكَ... ﴾

[جامع الترمذی ج ۲ ابواب صفة القيامة ص ۷۸.]

ژباړه : له خپل زړه نه فتوا غواړه هغه څه پريږده چې تاته شک پکې در لويږي او هغه کوه چې شک نه پکې در لويږي.

يعنې چې دتاپه زړه کې يې شک درولويږي چې داکاروکړم اوکه نه ؟ نوته پوه شه چې داګناه دی، داپه هغه ځای کې چې نه آيت شريف تا اروېدلی وي اونه حديث شريف اونه دفقهي حکم تااوريدلی وي، کله چې زړه صفا شو ،حقيقي ژوندون حاصل شو نودهغه حرمت او خباثت دستې ورته معلوميږي. بيا زړه په تردد کې

شي زړه يې نه غواړي چې داکار وکړم، داحقيقي ژوندون چې راغی بيا سړی دګنا ؤاوهلاکت نه بچ کوي، اوبه حرامو باندې نه لګيا کيږي ،چې نفس دحرامو اوګناؤ ځای راځي زړه دې دستې قبض کيږي اوحکم کوي چې داشی ناروا دی

حضرت عبدالخالق غجدواني رحمه الله خپلومريدانوته نصيحت کوي اوبه نصحيت کې ورته مهم شی دابيي چې دګناهونوځان ساتئ، حتی داورته وايي چې دهلکانو او نا محرمو ښځواو دنيادارو (غنيانو) له مجلسونوځخه ځانونه وساتئ ،ځکه هلک چې زيره يې نه وي،ښځه چې نامحرمه وي،غني چې ددغوسره دتا تعلق جوړ شي دادتا ددين غله دي،ديانت دې درخرابوي احضرات کرام نقشبنديه / ص ۱۶۷]

حضرت علي کرم الله وجهه فرمايي چې غلط نظر دشيطان دهغه غښتې په شان دی چې په زهروککړ وي . [احياء علوم الدين / ج ۱ / الفصل الثانی فی اسرار الصوم وشروطه الباطنه / ص: ۳۲۹]

يعنې چې په دغه غښتي انسان ولې ، لکه دانن سبا چې يوقسم زهري کولی دي چې سړی ورباندې ولګيږي بيا نه جوړيږي؛نوچې سړی په غلط نظرلګيا شو داجاسوس ده،نودستې د ګناومحبت زړه ته اچوي ،دستې زړه ته رسيږي

نواصل عمده شی دادی چې سړی دګناهونوځخه ځان وساتي، ځکه هغه سړی تباکوي ،مړکوي يې ، کله چې له ګناهونوځخه ځان وساتل شو نوبيا په کم عمل دومره فائدې مرتبې کيږي چې بل څوک يې په شواروزکې کوي اويوپاک سړی يې په يوه منټ کې کوي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه دشوارو ز دعمل نه ددغه یووار چې سبحان الله ووایې ډېر ثواب لري.

داچې سړی دتقوا حالاتو ته وګوري، ﴿ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝ مٰلِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ ۝ ﴾ پورې ټول دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهٗ صفات دي، حمد اوثنا ده ،هغه داسې چې:

الله تعالی پالونکی دټولو مخلوقاتودی، ټول خلک ده پیداکړي اوروزي ورکوي ،ترمرګ پورې يې تربیه کوي، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ رحمن دی، چې غټ اوواړه نعمتونه ددنیاټول درکوي، په خلکو باندې رحیم دی چې ټول داخرت نعمتونه ورکوي. مالک یوم الدین) دی دجزا دورځې چښتن دی، چې هلته سوال اوجواب ،عذاب اوثواب هرڅه دده په اختیارکې دي، هلته بیا دبل چا تصرف اوقدرت نشته، تردې خایه چې قرائت وویل شو نواوس خبره دخدای پاک سره شروع شو، ﴿ایاک نعبد﴾ ای خدایه پاکه ! خاص تاته عبادت کوم ،غږ ورته کوي،خطاب ورته کوي، مخامخ خطاب ورته کوي [حضرات کرام نقشبندیه / ص ۱۶۷]

بیضاوي (ص:۱۴ / المکتبة العربیة) لیکي چې اول دکلام يې په سورة الفاتحه کې په داسې طرز بیان کړ چې اول حال دعارف (سالک او مرید)دی چې یو يې ابتداي حالت دذکر دی اوبل يې انتهايې حالت دي، نو په اول وخت کې به مرید ذکر کوي: الحمدلله) اودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ په مصنوعاتواونعمتونو کې به سوچ اوفکر کوي، چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ په ماځومره ډېر انعامات کړي دي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

داچې وشو چې هلته انسان همیش په ذکر باندې لګیا ؤ،خدای پاک همیش ورته یادؤ، همیش دخدای پاک په احساناتو کې ډده سوچ ؤ ،چې حدای پاک په ماځومره نعمتونه لورولي دي، اوهلته دقیامت دورځې سوچ ورسره پیداشي چې که زه هرځه کوم هلته بیا له ماسره محاسبه کیږي،نوانسان کرار،کرارکوشش شروع کړي، بیا مقام دواصلینو ته ورسیږي ،خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته رسیږي، مشاهده ورته پیداشي:(اياک نعبد) بیا مخامخ دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ سره خبرې شروع شي، هغه انتهامقام دمرید دی، دایې ابتدایي حالت دی ،په ابتدایي حالت کې به ذکر کوي ،په ابتدایي حالت کې به مراقبې کوي، په ابتداکې به کوشش کوي، دګناهونونه به ځان ساتي، ځکه (مالک یوم الدین) دی،هلته دعذاب ورځ راروانه دی، جهنم را روان دی، سوال اوجواب راروان دی، کله چې په انسان کې ددې خبرو سوچ اوفکر پیداشوبیا کشف ورته پیداکیږي، مشاهده ورته کیږي، بیا هغه تجلیات اوانوارالهي په سترګو باندې وینې، بیا نو دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ سره مخامخ خبره شروع شي.

﴿ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝ ﴾ مونږ روزانه له نفلوځخه پرته په (۳۲) رکعتونوکې الحمدلله وایو، خوداکثرو معنا ته ورپام هم نوي، په سوچ کې موهم نراځې چې دچاصفت کوو،چاته ځه وایو،(اياک نعبد) چاته نعره کوو؟ (واياک نستعین) دچانه کومک غواړو؟

د﴿ ٱهْدِنَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلْمُسْتَقِيمَ ۝ ﴾ دچانه دحقې لارې دهدایت غوښتنه کوو؟

داغفلت په مونږ کې ولې دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

څکه خو په ذکر باندې نه یو لګیا ،اصل ذکر داده چې دانسان ند غفلت لري شي، په هرحال کې یې خدای پاک ﷻ په یاد وي، نوکه لمونځ کوي ،هم الله تعالی به دې یاد وي، په حضور به یې کوي، دریا لپاره به نه وي، ددنیا دبل غرض لپاره به نوي، بلکې دخدای پاک له رضا پرته بل دهیڅ شي لحاظ به نوي پکې ، که علم کوې،که جهاد کوې،که روژه نیسې،که حج کوې، که زکات ورکوې، که صدقه ورکوې، که هر نیک عمل کوې، دخدای درضا نه ماسوابل څه نیت او مقصد به دې نوي.

کله چې دانسان ذکر په دې طریقه شو چې غفلت ورنه لرې شو، بیا دخدای پاک ﷻ له طرف نه دافیض اوبرکت ورباندې کیږي چې درحمت دروازې ورباندې راخلاصیږي.

نوددکر مقصد داده چې په انسان کې دادتقوا اواحسان اواخلاص حالات پیداشي، چې هره معامله یې دخدای پاک ﷻ درضا لپاره شي.

نوله ګناهونوڅخه به ځان ساتې، په نیک عمل کې به کوشش کوې، بیا خدای پاک ﷻ اثر مرتب کوي.

داچې زمونږ ډېر ملګري (مریدان) داسې وي چې ډېروخت په وظیفوکې تیرکړي،اوسره له هغه هم په اثر یې نه پوهیږي ددغه بنیادې دوه غټې وجې دي:

۱ – داچې دمریدانو احوال مختلف دي،پدغه کې بایدڅوک بیا وسوسه ونه کړي،مونږ چې دتصوفو ځومره کتابونه کتلي نودا لیکي چې په انسانانوکې فرق شته،بعضې داسې مریدان وي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وظیفې یې پای ته رسولې وي بیاهم په هیڅ نه پوهیږي، حتی دی به په خپله بزرګې لانه پوهیږي، خوددې مشائخوته به خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په ده علم ورکړی وي ،دده مقام به ورته معلوم وي، نوداچې دستاربندې ورته کوي،یا اجازه ورته کوي،نوڅه پکې وینې

نوباید دامایوسي له چاسره پیدانه شي، چې زه په وظیفه نه پوهیږم،نونه یې کوم،کیدل شرط دي،پوهیدل شرط نه دي.که مونږ پوهیږو اوکه نه پوهیږو دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ حکم ده ﴿ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ ﴾ [سورة البقره آیت: ۱۵۲]یا ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴾ [سورة الاحزاب آیت: ۴۱]

نودخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ حکم دی ،ذکربه کوو

۲ - بنیادي علت دموجوده وخت دطریقت دبندښت اورکاوټ لپاره داده چې مونږ له ګناهونوڅخه ډډه او پرهیز نه کول ، یاموخبرې جیګې اوتیټې ،یامواعمال جګ اوټیټ دي یا نفقه تیته اوجیګه وي، دنظرحفاظت نشته،دغوږوحفاظت نشته،دژبې حفاظت نشته،داندامونوحفاظت نشته، په عباداتوکې کوشش نشته،نو ځرنګه به سړی په وظایفوپوه شي

ددنیاکمال چې یوسړی حاصله وي نوهلته یې حاصله ولی شي چې چا کوم شی ایجاد کړی اودهغه دحاصلولو لپاره یې چې کوم قانون وضع کړی وي دهغه قانون په مطابق ولاړشي ،یوانجنیرده ،تیپ یارادیو جوړوي ته به دهغه شاګردي کوې،هغه پرزې به زده کوې بیا به یې عملي کوې بیا ته انجنیر کیدلی شي ، چې الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعالی کوم قانون رالیږلی اورسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ کوم قانون مونږ ته بیان کړی ،ائمه کرامو یې کوم جزئیات مونږ ته بیان کړي ،نومونږ که وغواړوچې پدغه لار کې پرمختګ وکړو الله تعالی ته ورسیږو ،پدغه قانون چې هغه قرآن حبل الله متین ده چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته به رسیږو چې پدغه باندې عمل کوو نودګناه نه خان ساتو.

ددې خارجې مثال داده چې جاپان موټرجوړ کړی دی،ددغه موټر انجن ته به یو دتیلو پائپ ورغلی وي یوبه دابو پائپ ورغلی وي.

داوبو پائپ خپل کار کوي چې هغه ماشین نورمال ساتي ، دتیلو پائپ خپل کار کوي چې دهغه په ذریعه انجن چلیږي.

اوس که دتیلوخای ته چاداوبو پائپ برابر کړ اوداوبو پائپ یې دتیلو خای ته برابر کړ ؛نوبیا موټرچلیږي؟

نوچې ددنیا په تخنیک کې انسان پرزه بدله کړه هغه چې کوم شی جوړکړی ده ،دده په قانون ونه چلاؤ نوموټرپه خای ودریده.

دانسان وجودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ جوړکړی دادپرپه حق کیږي،ځکه چې دالله تعالی بنیاد دی.

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایې ﴿ **الانسان بنیان رب ملعون من هدم بنیان الرب** ﴾

بنده دالله تعالی بنیاد دی ،حضرت ادم عَلَيْهِ السَّلَامُ یې پخپله بلاکیفه پیداکړی ده،په هغه انسان باندې لعنت دی چې دالله تعالی بنیاد رنګوي ،ددغې وجې نه چې یوانسان چاپه ناحقه مړکړ لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دټولې دنیا انسانان یې چې وژلې وي اوچې یوانسان یې دمرګ څخه خلاص کړ لکه چې دټولې دنیا انسانان یې چې ژوندي کړي وي، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بیاډیر خوشحالیږي. لکه په دې آیت کریمه کې یې چې اشاره ورته کړې او فرمایي:

﴿ مَن قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي ٱلْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ ٱلنَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَآ أَحْيَا ٱلنَّاسَ جَمِيعًا ﴾ (سورة المائده آیت ۳۲)

ژباړه: بېشکه شان دادی هر څوک چې ووژني یو نفس بې له (عوض، بدل د) بل نفس نه (یا بې) له فساده په زمکه کې (چې ملک کې یې فساد کړی وي) نو ګواکې ټول خلک یې وژلي دي، او هر چا چې ژوندی کړو دغه (یو نفس چې دژوندون سبب یې شي) نو ګواکې ژوندي کړي یې دي ټول خلک.

اوس دغه پرزې چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په انسان کې پیداکړې ددغې چې خپل چوکاټ ښودلې ده چې سترګې به څرنګه مستعملوي، ژبه به څرنګه استعمالوي، غوږونه به څرنګه مستعملوي، ټول اندامونه به څرنګه مستعملوي، چې دبنده مصنوع په هغه طریقه ونه چلوي، نوولاړ ختم شو. نوالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ مصنوع چې الله تعالی جوړکړی ده هغه چې په هغه چوکاټ کې ونه چلوي؛ نوهغه انسان به بیا څرنګه ترقي وکړي خوداترقي هلته راځي چې پدغه چوکاټ سړی وچلیږي.

دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ شکریه دیته ویل کیږي چې کوم اندامونه یې چې دکوم غرض لپاره درکړي، ته یې په هغه کې مستعمل کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودادي دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ شکریه اداء کړه ،خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ بيا درنه راضي کيږي

اودادخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ وعده ده ﴿ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ ﴾ [سورة ابراهيم آيت ۷]

ژباړه : قسم دى که چيرې شکر وويست تاسې (په تيرو نعمتونو احسانونو زما) نو خامخا به زيات کړم تاسې ته نعمت

اوشکريه يې دغه ده چې کوم اندام يې دکوم غرض لپاره پيدا ده په هغه کې مستعمل کړى شي ،دنيايي دکوم غرض لپاره پيدا ده ،په هغه کې مستعمله کړ شي ،اهل يې دغه لپاره پيدا ده په هغه کې يې مستعمل کړئ

نوچې دده په چوکاټ شو نودخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ درسره وعده ده چې ترقي به درته راځي

په مخکې غټوغټودرسي کتابونوکې لکه حسامي ،حاشيه شرح العقايد ، بيضاوي شريف ، مشکوة شريف،مرقات،اومسلم ثبوت کې تاسو وګورئ،داسې اولياء کرام تيرشوي دي چې دابوپه سربه يې جاى نمازونه وغوړول داوبو په سربه په لمانځه ولاړؤ اوډوبه ول به يې نه

دشرح العقائد [حاشيه ص:۱۰۶] رانقل کوي چې شيخ احمدبن خضرويه رَحِمَهُ اللَّهُ سره له زړو مريدانو دابو په سره تګ اوبه هوا الوتل کول ،داکرامت انسان ته الله تعالى دغه لپاره ورکړى ده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا راز شیخ ابوعبدالله یافعي رَحِمَهُ اللهُ دمکي معظمي امام ویلي دي چې شیخ رکن الدین الملتانی رَحِمَهُ اللهُ او شیخ نصرالدین سراج الدهلوی رَحِمَهُ اللهُ به دماخستن لمونځ په حرم شریف کې کاوو

[شرح العقائد ص:۱۰۶]

نویو شریعت ده چې کتابونو یې مونږ وایو اوبل طریقت ده چې دغه به مونږ په ځان عملي کوو، بل حقیقت ده چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په هغه نتیجه مرتبه کوي، اوکشف سړي ته پیداکیږي، مشاهده به درته پیداکیږي،بیا به کرامات ورته پیداکیږي، خومطلوب زمونږ کرامات نه دي

مطلوب زمونږ استقامت ده، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له مونږ نه داستقامت غوښتنه کړې ده، رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ زمونږ نه داستقامت غوښتنه کړې ده،چې ځان په شریعت برابر کړئ

کرامت مونږ څۀ کوو ،که دچا په لاس یې ښکاره او که نه دادخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ کار دی،داکرامت څۀ کوو چې سړی په هواګرځي خدانخواسته اخیره خاتمه یې خرابه وي، اصل لوی کرامت داده چې ایمان وساتل شي اوپه ایمان کې سړی مړشي

نودانسان دترقي دانسان دحقیقي ژوندون مانع مهلکې ګناوې دي، ګناوې چې په انسان کې خای ونیسي بیا حقیقي حیاتبهراو ژوند له منځه ځي ،په انسان کې ترقي نه راځي، هغه کمپنۍ دانسان په مخ باندې نه ځي اوکه انسان په شریعت باندې ځان برابرکړ دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وعده ده چې دنیوي او اخروي کارونه به یې ټول برابر وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له بعثت نه مخکې ډېرصحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په کفراوشرک کې ؤ،بت پرستي يې کوله، په هغه وخت کې لائق دلعنت ؤ،لائق دغضب ؤ ،لائق دعذاب ؤ؛خوچې کله يې کلمه وويله په اسلام مشرف شول نوبيا دتقوا هغې درجې ته ورسيدل چې هيڅوک نشې ورسيدلی،هغه انسانان ؤ چې تراسلام نه مخکې کافران ورته ويل کيدل خوله اسلام نه وروسته بيادخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوستان شول.

حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته مخامخ وايې چې له اسلام نه مخکې په ټولو انسانانوکې ترټولونه ته په مابد لګيدلې خوچې نن مې کلمه وويله په ټوله دنياکې ماته محبوب هم ته يې.

داحضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هلته دجاهليت په وخت کې مقام درلود بيا په اسلام کې ددغه تقوی په برکت خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بيا داسې اثرپکې پيداکړ چې يوڅوک يې په نيکيو او مناقبولېکنه وکړي ،نو خدای خبر چې څومره کتابونه به يې لېکنه ځای کړي

له حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ سره سمندراوغرونه خبرې کوي

تاريخ ابن هشام دحضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په باب کې ليکي چې ده دجهاد لپاره تياری شروع کړ چې په ايران اوفارس باندې يې حمله کوله ،خلکو ته يې حکم وکړچې ځانونه تيارکړئ ،کله چې دجهاد شپې رانږدې شوې دري شپې دی ورک شو،منافقينو اعتراضونه شروع کړل چې اميرالمؤمنين خلک جنګ ته راوبلل اودی په خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټ شو، دري ورځې وروسته چې راغی نو خلک يې راټول کړل خلک پوښتنې ورنه کوي،دی ورته وايي چې زه دلاړې دمعلوماتو لپاره تللی وم، (دعربو له علاقې نه درياب راتاودی) وايي چې درياب ته ورغلم ،درياب ته مې وويل چې زمامجاهدين راروان دي اوپه تاباندې تيريږي دفارس اوايران طرف ته روان دي ،ته به څه معامله ورسره کوې؟ ګوره چې غرق يې نه کړي، وايي چې اوبوراته وويل چې داخو څه کوې چې په کشتيوکې راځې که دتا عسکر په مابانديې راغلل مونږ به ټول ورته يخی شو چې پښې يې هم لنديې نه شي دا څه تعجب خبره نه ده ، حسامي او شرح العقايد [شرح العقائد ص:۱۰۶] په بيان دکراماتو کې دا واقعه رانقل کړې ده چې درود نيل داعادت ؤ چې په هرکال کې به په هغه معلوم وخت دی دريده ترهغه به نه روانې ده چې ترڅو به يې يوه پيغله ښه سينګار کړې نه وه او رود نيل ته به يې نه وه ورغورځولې

حضرت عمر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ يوه وړه پرچه کې ورته وليکل چې ای دريابه ! که په خپل اختيار روان يې نو مه څه ،که دخدای پاک په امر روان يې نو زه هم هغه الله ته سوال کوم چې تا روان کړي

هغه کاغذ يې چې دشپې ورواچاوه سهار ټولو خلکو وليدلو چې شپارس ګزه او چتي اوبه پکې روانې وي ، ديوه نيک انسان ديوې رقعې په برکت ټول خلک خدای پاک له لوی امتحان څخه وژغورل او دټول عمر له پاره ورنه خلاص شول

[مرقات المفاتيح کتاب المناقب باب مناقب عمر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ / ج: ۱۱ / ص: ۲۰۵ ، جامع کرامات الاولياء ج: ۲ / ص: ۱۲۸]

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوبیا وچې اوغروته ورغلم چې که زما عسکر اومجاهد درته راغلل ته به څه ورسره کوئ؟ دازما مجاهد چې سترې نه شي،وايي غره راته وویل چې مونږ به هوار شو اودتامجاهد به سترې نه شي

په مدینه منوره کې یووخت ګرمه هوا راغله،حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ګوته ورته وښوروله چې اې هوا ! پدې مدینه کې دخدای نظام چلیږي،دلته عدل ده چې دلته مسلمانانو ته تکلیف ورنکړي هوا ودریدله چې ترڅو دی ژوندی و په مدینه منوره باندې بیاګرمه هوا رانغله

یووخت کې زلزله شوه زمکه یې په تازینه (قمچینه) ووهله چې ولې په تاباندې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نظام نه دی جاري؟ چې ترڅو دی ژوندی ؤ په هغه زمکه باندې بیا زلزله رانغله

[جامع کرامات الاولیاء ج: ۲ / ص: ۱۲۸]

امام فخر الدین رازي رَحِمَهُ اللهُ دسورة الکهف په تفسیر کې لیکي : چې په مدینه منوره کې په یو کورکې اور ولګیده ، حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په یوه څیره داسې ولیکل : یانار اسکنی باذن الله) یعنې اې اوره ! دالله تعالی په اذن قرار شه ، نو دغه ټوټه یې اور ته وروا چوله هغه سمدستي مړ شو

[جامع کرامات الاولیاء ج: ۲ / ص: ۱۲۸]

دادومره کرامات،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په څه ورکړي ؤ؟ په دغه دین یې ورکړل ،له اسلام نه مخکې څۀ نوم؟ اودڅه شي مستحق ؤ ؟ چې بیا یې اسلام په خان عملي کړ په اسلام مشرف شو بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څومره عزت ورکړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

داخو هغه کرامات دي چې په غټو کتابونوکې رانقل شوي دي نور دتاریخ کتابونه ځینې داسې شیان بیا نوي چې دبعضې خلکو زړوته نه لویږي. هریو صحابې ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ همدغه کرامات ورکړي دي.

دحضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کرامت

له حضرت عبدالرحمن بن ابوبکر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا نه روایت دی وایي: چې حضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ درې تنه میلمانه کورته بوتلل او دی له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره ولاړ.

چې کورته ناوخته راغی دخپلې بې بې نه پوښتنه کوي چې میلمنو مړی وخوړه ؟ بې بې یې ورته وویل چې نه هغوویلې چې ترڅو حضرت ابوبکر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه وي راغلی ترهغه پورې مونږ دوډی نه خورو.

حضرت ابوبکر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ سخت خفه شو چې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ میلمانه دي،هغه ماته حکم کړی ؤ اومادوی مړی دومره وخندوله نوپه کورکې کم شی و هغه پې ورته تیار کړل.

نوچې دډوډی په خوراک یې شروع وکړه چې ګوله به یې پورته ګوله هلته به نوره په کاسه کې راپیداکیدله :نوپه هغه لیږ دوډی میلمانه او کورنی تول ماړه شول.

حضرت صدیق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ خپلې بې بې ته وایې چې ته څه خیال کوې چې دادوډی څرنګه ده هغه ورته وایې چې والله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترمخکې نه اوس دري چنده زیاته ده بیاپه کورکې چې څومره ژ هغوټولو دامړی وخوړله دهغه نه بعدیې رسول الله ﷺ ت ورولیږله،د نبي کریم ﷺ په کورکې داډوډۍ اینبې ده وایې چې دیوقوم سره زمونږ معاهده وه دهغه قوم سره سهار زمونږمعاهده ماته شوه خلک ټول سره تیت پرک شول دولس نفره دلته دنبي کریم ﷺ کورته راغلل له هر سړي سره ډیر نفرۍ والله اعلم نوهغه ډوډۍ یې وخوړله اوټول ورباندې ماړه شول

[جامع کرامات الاولیاء / ج / ۱ / ص ۱۰۴]

داچې څومره خلکوته خدای پاک ﷻ ددنیا اواخیرت اعزاز نصیب کړی داپه دین باندې دعمل کولو په وجه ورنصیب شوی ،داپه تقوی ورنصیب شوی، خوشریعت دواړه اړخه لري ،چې نیک عمل به کوي،دبدوکارونوڅخه به ځان ساتي. بیا یعنې انسان ترقي کوي، بیا به خدای پاک ﷻ ته نږدې کیږي ،خدای پاک ﷻ به دغه انسان ته دغسې عزت ورکوي.

الحمدلله دازمونږ اوتاسې دطالبي اواسلام اونیک ژوند ،په بې شمیره روپیو هم چاته نه پیداکیږي ؛خولکن که ددغې زندګي قدر مونږ وپیژنو ،لیږ ښه شو،دمجلس سره څه احتیاط وکړو ،د ماحول سره،دخوراکونوسره اودچښاک سره ؛نوبیابه ددغوشیانو خوند حساً موږه درک کړو لکه سړی چې خوږشی وخوري په ژبه پوهیږي چې خوږه ده، نوپه قسم درته وایم چې بیا به ددغه عبادت خوند داسې درک کوو لکه یو خوږ شي چې خورو او موږ ته داجوتیږي چې خوږ دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په عبادت کې د حسي خوندمثال

یوه ورځ ماته یوملګري حال بیان کړ الحمدلله زمونږ دموجوده وخت په طالبانومریدانوکې داسې خلک شته ،نورځه نه بیانوم یواځې داچې دی وایې چې دعبادت په وخت کې ماته دومره خوندپیداشي ،دلمانځه په حالت کې بیاخاص کر دسجدې په حالت کې دومره فیوضات راځې ،داسې خوند راته پیداشي چې دډېره خونده داسې حس کوم چې هډوکې مې مات شول،لکه هغه یوشی چې ډېرخوږشي بیخې یې برداشت نشې کولای

په عبادت کې دومره اندازه خوندورته پیداکیږي ،داددغه دین احترام دی.ددغه دین وجه ده، چې ددغه دین په برکت باندې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په یوه انسان کې ددین مینه دومره اعزازاودومره ذوق پیداکوي ،دغه هغه حسي ذوق ده،زړه یې خوند پرې اخلي، اندامونه اوژبه یې خوندپرې اخلي اودخونداخیستل هلته راځي چې سړی خان کنترول کړي.

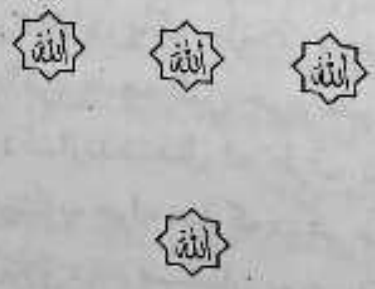

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۱) مجلس

دشریعت خلاصه ، علم ، عمل اواخلاص دی

حضرت مجدد الف ثاني رحمه الله فرمايي: چې شريعت ددنيا او اخيرت دسعادت اوښېرازی ضامن دی. يعنې څوک چې په شريعت باندې عمل غوره کړي خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ دغه انسان ته په دنياکې هم سعادت اونيک بختي پيداکوي اوپه اخرت کې هم سعادت اونيکبختي ورته په نصيب کوي.

لکن دی فرمايي چې شريعت دڅه شي نه عبارت دی چې سړی دهغه په سبب اوبرکت باندې په دنيااواخرت دواړوکې دسعادت ور وګرځي؛ نوپه مکتوبات شريف کې ليکي چې شريعت له دريوشيانو څخه عبارت دی: علم ،عمل اواخلاص.

يوواربه په دين باندې ځان خبروې بيابه دهغه خپلې خبرې سره موافق په هغه به عمل کوې،اوبيا به په هغه عمل کې مخلص وې هغه عمل به دې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا لپاره وې ،دادې صفات چې په چاکې جمعه شي چې علم ،عمل اواخلاص ده ددغوخلکو سره دخداوندمتعال له طرف نه وعده ده،دحضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په خوله مبارکه ددغو خلکو سره وعده ده چې خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ دغه مسلمان په دنياکې هم کاميابه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوپه اخرت کې هم ، دصحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ په باب کې باربار په قرانکریم کې درضایت اظهار کوي: ﴿ رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا۟ عَنْهُ ﴾ [سورة البينه : ۸] ژباړه : راضي به وي الله تعالی له دغو (مؤمنانو څخه په طاعت سره) . او راضي به وي دوی له هغه (الله تعالی څخه په ثواب) .

اوس دا صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ ته چې دغه مقام خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورنصیب کړ داله څه وجې نه ؟

څکه دادې واړه شقه په دوی کې موجود و ،هرالهي حکم به چې نازلیده نودوی به کوشش کاوه . رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته به يې ځان ور رساوه په هغه مسئله باندې به يې ځان خبراوه، اوبیابه يې هغه مسئله او حکم په ځان منلو ، حتی حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ سورت البقر دقرانکریم په دونیم کاله کې خلاص کړی. څکه چې هرآیت به يې وویلې نومخکې به نورآیتونه نه ویلې ترڅوچې هغه به يې په ځان عملي کاوه.

نوعلم ؤ ددین په مسئلو يې ځان خبراوه اوبیا به يې سمدستي په هغه عمل کاوه، اوپه عمل کې به مخلص ؤ ،دومره اندازه هغوی دعلم اومعرفت سره شوق اوذوق درلود چې قران اوحدیث ددوی په صفتونو باندې ډک دی اودومره اخلاص پکې موجود ؤ چې اکثرو به کوم عمل وکړ خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به دستي آیت نازل کړ چې زه پدغه عمل ددوی نه راضي یم

حضرت علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ څلور دیناره یوپه شپه صدقه بل يې په روځ کې صدقه کړ یوپه پټه بل په ښکاره خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دستې آیت

(c) ketabton.com: The Digital Library

نازل کړ :﴿ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمۡوَٰلَهُم بِٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ سِرّٗا وَعَلَانِيَةٗ فَلَهُمۡ أَجۡرُهُمۡ عِندَ رَبِّهِمۡ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ٢٧٤ ﴾

[سورة البقرة]

ژباړه : هغه کسان چې صدقه کوي مالونه خپل (دالله په لار کې) په شپه کې په پټه او په ښکاره په (شته) دوی ته اجر (ثواب) د دوی په نزد درب د دوی او نشته (هیڅ ډول (طریقه)) ویره په دوی باندې او نه به دوی هیڅکله غمجن کیږي (دثواب په نقصان سره).

[تفسیرمظهر ج:۱/ص:۴۳۰]

دهغه وخت څلور روپۍ یې صدقه کړې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ یې په قرانکریم کې دستې ذکروکړ که کمکی عمل ؤ هم دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا لپاره.

حضرت ابوبکرصدیق رَضِیَاللّٰہُعَنْہُ څلویښت زره روپۍ لس زره په شپه کې لس په ورځ کې ،لس زره پټې لس زره په ښکاره صدقه کړې [مکاشفة القلوب :ص: ۲۳ باب الفضلة] خدای پاک پدغه آیت کې دده مدحه او ستاینه هم وکړه چې که به یې غټ کاروکړ هم چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا لپاره ؤ مقبول و ،که به چاکمکی عمل وکړ هم دخپل وس سره موافق دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا لپاره ؤ مقبول ؤ؛نوواجب تعالی جَلَّجَلَالُهُ دخپلې رضا اظهاردوی ته کړی و.

رسول الله صَلَّىاللّٰہُعَلَیْہِوَسَلَّمَ دوی ته دجنت زېری ورکړی خکه چې ددین دړې سره شعبې په دوی کې موجودې وې : علم ؤ،ددین په هره مسئله باندې دوی خان پوه کاوه،حتی وعظ اونصیحت به وشو،رسول الله صَلَّىاللّٰہُعَلَیْہِوَسَلَّمَ به احکام بیان کړل بیا به چې بعضې

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحابه کرام پرې پوه نه شونوهغه بل صحابي ته به ورنږدې شو چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څه وويل،دهغه نه به يې پوښتنه کوله اوخان به يې پرې پوه کاوه اوبيابه يې سمدستې عمل ورسره ملګرى کاوه ،که به څه ناڅه له دوى نه نقصان پيښ شو دستې به رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته راتلل اوتوبه به يې وايستله،معذرت به يې وغوښت چې له مانه يوداسې ناروا کار شوى ،اګرکه هغه به ګناه صغيره وه هم ؛خودومره دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ډار ورسره ملګرى و،مخلصين ؤ دستې به يې خان پيش کړ چې هرحد په ماباندې جاري کېږي جاري يې کړئ خوچې اخرت ته پاته نشي.

اخلاص ،عمل اوعلم ټول په دوى کې موجود و ،قران اوحديث ددوى له صفاتونه ډک دي.

نوحضرت مجدد صاحب رَحِمَهُ اللهُ وايي چې شريعت ددنياواخيرت ضامن دى ؛خوشريعت دغه درې سره جزه غواړې :علم،عمل اواخلاص.

په قرانکريم کې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ مونږ ته دعلم حکم کوي ﴿ فَسْـَٔلُوٓا۟ أَهْلَ ٱلذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤٣﴾ ﴾ (سورة النحل) بيا دعلم مقام ذکر کوي: ﴿ يَرْفَعِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مِنكُمْ وَٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ دَرَجَٰتٍ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١﴾ ﴾ (سورة المجادلة)

خداى پاک مسلمانانو ته لوړې درجې ورکړې اوعلماء کرامو ته يې خصوصا بيا ډېرې لوړې درجې ورکړې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمايي : چې دعلماء کرامو په نورو خلکو باندې سل درجې جګې دي ،په جنت کې دیوې درجې ترېلې درجې پورې دومره فاصله ده لکه له زمکې نه تراسمانه پورې هم يې حکم ورته کړې چې علم زده کړئ اوهم يې مدحه کړې ده چې دعلماء کرامو بيا زماپه نزد باندې په اخرت کې دومره لوړمقام ده اودومره لوړ مقام ورکوم.

له علم نه وروسته الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ له مونږ نه عمل غواړي:

﴿ وَأَقِيمُوا ٱلصَّلَوٰةَ ﴾ لمونځ وکړئ ﴿ وَءَاتُوا ٱلزَّكَوٰةَ ﴾ زکات ورکړئ ﴿ كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلصِّيَامُ ﴾ (سورة البقره)په تاسو باندې ماروزه فرض کړې ده ، ﴿ وَلِلَّهِ عَلَى ٱلنَّاسِ حِجُّ ٱلْبَيْتِ مَنِ ٱسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ﴾ (سورة ال عمران)په تاسو مې دبيت الله شريف حج فرض کړی ده.

په دغو ټولو کې دعمل غوښتنه ده ،علم هم راباندې لازم ده اودعمل غوښتنه هم ده، په هرحکم کې خدای پاک زمونږ نه داغوښتنه کړې.

اوبيا دافرمايي چې ﴿ وَمَآ أُمِرُوٓا إِلَّا لِيَعْبُدُوا ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ حُنَفَآءَ ﴾ (سورة البينه)دانسانان نه دي مامور مګر په دې چې عبادت به کوي، خاص دخدای پاک درضا لپاره، دې سره په قران کريم کې ذکر دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا ددریو سره ثمره خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ذکر کوي: ﴿ وَنُودُوٓاْ أَن تِلۡكُمُ ٱلۡجَنَّةُ أُورِثۡتُمُوهَا بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿٤٣﴾ ﴾ [سورة الاعراف]

ژباړه: او آواز به وکړ شي دغو (جنتیانو) ته داسې چې دغه جنت په میراث (وړیا) در کړی شوی دی تاسې ته هغه په سبب دهغه چې وئ تاسې چې کول به مو (له حسناتو په دنیا کې).

یعنې نن چې دجنت دغونعمتو ته ورسیدی دادهغه عمل په سبب چې هغه تاسې په دنیاکې ستړې پکې تیرې کړې وې، تکلیفونه موتیرکړي ؤ، دهغولورو تندو دهغو سړو، دهغو مسکنتو ثمره وه چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وایي چې نن ماتاسې ته په جنت کې دامقام درکړی.

خودا یادساتئ چې که څومره علم وي چې اخلاص نه وي پکې هرڅومره علمونه وي چې اخلاص نه وي پکې، دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په نیزباندې دیوې زرې په اندازه قدر نلري، چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رضا نوي، خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وایي:

قَالَ اللهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: ﴿ أَنَا أَغْنَى الشُّرَكَاءِ عَنِ الشِّرْكِ، مَنْ عَمِلَ عَمَلًا أَشْرَكَ فِيهِ مَعِي غَيْرِي، تَرَكْتُهُ وَشِرْكَهُ ﴾

[صحيح المسلم كتاب الزهد باب تحريم الرياء ج ۲ ص: ۴۱۱ رقم الحديث ۲۹۸۵]

ژباړه: له ماسره چې څوک په عبادت کې شرک کوي دبل څه شي نیت پکې کوي چې فلانکی ماته ښه سړی ووایي یامې صفت وکړي زه دداسې عمل نه بې پروا یم دداسې عمل ثواب زه نه ورکوم په

(c) ketabton.com: The Digital Library

قیامت کې به حکم ورته وشي چې دچالپاره دې عبادت کړی ورشه دهغه نه يې ثواب وغواړه.

په هرنیک عمل کې چې اخلاص نه وي که هغه جهاد ده،که علم ده،که روژه ده، که لمونځ ده ،که زکات ده اوکه حج ده او که نور نیک اعمال دي دخدای پاک په نزد دقبول وړ ندي اوچې اخلاص موجود شو بیا دغه انسان دغه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ طرف ته نهایت زیاته توجه پیداکیږي، بیاددغه انسان دیته نه سوچ کیږي چې اودریږي څوک دې زما صفت وکړي، یاخلک زما غیبت ونکړي ، خلک دې زما احترام وکړي ددغو شیانو فکر بیانه ورسره پیداکیږي.

ځکه ددوی عمل دخدای درضا لپاره وي ؛نوکه خلک يې صفت کړی اوکه غیبت کړی چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په نزد باندې دده عمل مقبول وي نودخلکوصفت څه ګټه ورته کړي اودخلکو غیبت څه تاوان ورکوي.

ددغې وجې نه چې دمخکنیو اسلافو علماوو مشائخ کرامو تاریخ چې سړی وګوري ،هر عالم ،هرپیر،هربزرګ دهغه وخت چې شهرت به يې ډېرشو نوبیا به يې قصدا یوداسې عمل وکړ چې هغه شهرت مې ختم شي ،داسې نه چې زه دنفس په جال کې واقع نه شم اوبیا له سختیو او کړاؤ نو سره مخ شم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت حافظ شیرازی د خپل شهرت ختمولو له پاره څه وکړل ؟

حضرت حافظ شیرازي رَحِمَهُ اللّٰهُ دخپل وخت دعلماء اواولیاء الله ؤ په سلسله کې راځي، خو چې کله یې شهرت ډېرشو، نودخپل شهرت دختمولو له پاره یې داکار پیل کړ چې روزانه به له بازار نه کورته راتلو دشرابو بوتل به یې ورسره راواخیست اوپه هغه ځای کې رنډی خاني ډېرې وي لکه اوس هم په ایران کې ډېرې دي ، نویوه رنډی به یې له ځان سره راروانه کړه خپل ځای ته به یې راوسته.

خلکو چې دده داعمل ولیده ټولو دده سره بایکاټ او پرېکول وکړل چې داخومونږ بزرګ اونیک سړی باله داخوشرابي اوزاني ده ؛ نوددغه سره تعلق او راشه درشه په کارنده ،نوله داسې خلکونه دعاغوښتل اوآدب څه ګټه لري.

تردې پورې چې حافظ شیرازي رَحِمَهُ اللّٰهُ وفات شو،دوفات نه بعد علماء په دې کې مختلف شول چې دده جنازه وکړواوکنه ؟

بعضې علماوو کرامو وویل چې ده ددین ډېرزیاته بې ادبي کړې ده،خکه عالم ؤ دعالم اوبزرګ په نامه یې وخت تیرکړی ؤ دومره بې دیني یې کوله چې شراب یې څښل ،زنا یې کوله دعلم رنګه یې بده کړې وه ،ددین رنګ یې بد کړی ؤ ؛نودجنازې قابل نه دی چې جنازه یې وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبعضې خلکو به ویل چې ګنهګار ده ،دګناه په سبب خودجنازې نه منعه نشته،جنازه به پرې اوکړو . اخیرفیصله په دې وشوه چې دده له خادم نه به پوښتنه وکړو چې دده څه عمل و؟

له خادم نه یې پوښتنه وکړه چې داحافظ شیرازي دادومره وخت چې موږدی وینو چې کله به دی کورته راته نودشرابو بوتل به یې په لاس کې ؤ اوبلې خواته به یې پردی ښځه هم له ځانه سره روانه کړې وه نوداراته ووایه چې دده څه عمل ؤ؟

نوهغه خادم ورته وویل چې داسمه ده چې هره ورځ به ده یوبوتل شراب اویوه ښځه له ځانه سره راوستله ؛خو بوتل به یې په کورکې یوه زاړه کډې ته ورتویولو کله چې علماء دخادم دخبرې دثبوت له پاره ورغلل چې داخادم رښتیا وایي او که دروغ ،نو علماء کرامو دغه کډې او یا کوهی پخپلو سترګو ولیده چې دشرابو له وجې غوږ پرې شوی ؤ داشک او شبه خو دعلماء کرامو له منځه ولاړه .

بیا یې ورته وویل چې دازانیه ښځه یې چې دځان سره روا ستله ددغې سره یې څه معامله کوله؟

نوده ورته وویل چې روزانه به چې ده ښځه راوستله دده دخانقاه په شاه کې کوټه وه غُسل خانه هرځۀ دضرورت شیان پکې موجود ؤ دغې ښځې ته به یې وویل چې دتاخو پدغه بدعملي کې مطلوب داده چې روپۍ پیداکړې دغه روپۍ زه درکوم خوغسل وکړه نن شپه دخدای پاک عبادت وکړه. او خدای پاک ته په اخلاص توبه وباسه .

علماء کرام حیران شول چې زمونږ په دې نیک بنده باندې څومره بدګماني وه اودده څه حال ده ،بیایې ورته وویل چې ده په

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخروخت کې څه وصیت کړی اویالیکلی ده ؟ خادم ورته وویل چې ده دخپل ژوند دپای په شیبو کې یوشعر لیکلی او له دې نه وروسته یې ددې فاني دنیا څخه دتل له پاره سترګې پټې او خپل لایزال خالق ته یې خپله روح وسپارله دوی ورغلل کاغذیې راواخیست ،په شعر کې ده مبارک دا الفاظ لیکلي دي:

قدم دریغ ازجنازه حافظ مدار

اگرچه غرق بگناهست میرود بهشت

قدم دریغ مدار از جنازه حافظ

کہ گرچہ غرق گناه است میرود بہشت

[دیوان حافظ محشي کلدن ص ۱۳۸/دوفات واقعه هم په ص ۱۳۸ کې ده]

قدم دحضرت حافظ له جنازې څخه منه منعه کوئ که څه هم دی ګنهګاردی خوبیاهم (اِنْ شاء الله) جنت ته داخلیږي.

حضرت حافظ شیرازي رَحِمَهُ اللّٰهُ په دې پوهیده چې زما په جنازه کې په ددوی اختلاف راځي څکه چې نیکوخلکو ته دژنکدن په وخت کې دجنت زیری کیږي.

لکه په دې آیت کریمه کې راځي ﴿ تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا۟ وَلَا تَحْزَنُوا۟ وَأَبْشِرُوا۟ بِٱلْجَنَّةِ ٱلَّتِى كُنتُمْ تُوعَدُونَ ۝ ﴾ (سورة حم السجده)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه : را نازليږي به پر دوی پرښتي (عند النزع والبعث یا في القبر چې داسې به وایي) مه ویږیږئ او مه خپه کیږئ او خوشاله اوسئ تاسې په هغه جنت کې چې له تاسې سره یې وعده کړی شوې وه (په ژبه دانبیاؤ الله سره) .

نوحافظ صاحب لیکي چې زما له جنازې څخه مخ مه اړوئ که څه هم زه ګنهګاریم خو(ان شاء الله) جنت ته روان یم ،ځکه چې دده هرکار دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا لپاره ؤ، مخلص ؤ چې داسې نه چې داشهرت ماخطا کړي، زیاتره وخت دډیرو خلکو نفسونه په دې خبره باندې ډیر لوړیږي او خوشاله کیږي، چې خلک ورته ټیټ اوجګ کیږي خلک یې عزت اواحترام کوي پدغه سبب دده نفس لوی شي ، بیایې نتیجه داشي چې نومړی کس له تباهي سره مخامخ شي.او بیا یې په ډول ، ډول ناخوالو سر شي .

په یوجائز عمل ترسره کولوهم دیوسړي شهرت له منځه تللی شي

یولوی ولي دخپل خای نه دبخارا په طرف را روان شو اوخپل مریدان یې هم ورسره ملګري و، اوپه اوبښ باندې سپور ده نودبخارا خلک استقبالي (مخې) ته ورته راووتل، ده چې داخلک ولیدل نووې ویل چې نفس مې خراب نه شي،بې لارې نشي نودروژې میاشت وه ډوډۍ یې راواخیسته ،په خوراک یې شروع وکړه اوپه اوبښ سپورشو،خلکو چې دی ولید چې دروژې په میاشت کې روژه خوري ، نوسمدستي یې مخونه تر وګرځول او بدګومانې یې پرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړه او وې ویل چې دومره لوی بزرګ ده مونږه یې استقبالي ته راغلي یو اودی خوروژه خوري؟

ده داچې لو ملګروته مخ وګرځاوه چې وګوري ددین په مسئله مې عمل وکړ ،مسافر ته دروژې خوراک روا ده خوخلکو دومره کرکه وکړه داروژه خوړل دته جائز ؤ ځکه مسافرته خو روژه خوړل رخصت اوروا دي ،ده داکار قصدا وکړ مقصد داچې دالله تعالی په دوستانو او نازولیو کسانو باندې بدګوماني کول ښه ندی کېدای شي ځینې بزرګان بعضي جائز کارونه دنفس دانکسار او ذلالت له پاره کوي که څه هم هغه روا کار به ځینو بې علمه خلکو ته دګناه کار معلومیږي.

دکستم خلیفه صاحب هم شهرت او ځان ښوونه نه خوښوله

زمونږ په مشائخ کرامو کې حضرت شیخ المشائخ الحاج مولوي عنایت الله رَحِمَهُ اللهُ چې دکستم په خلیفه صاحب مشهور ؤ ،چې څوکاله مسلسل حج تللی او کله به چې له حج څخه واپس راته کور ته به یې حال نه ورکاوه ، تردې پورې چې کورته به ورننوت ،ددې له پاره چې خلک ورباندې خبرنشي.

یوکال یې خپل زوم ورسره تللی ؤ ، نودراتګ په وخت کې په کوم خای کې کوزشول ،کورته یې تلیفون راوکړځه طالبان اومولویصاحبان اوعام خلک یې استقبال ته ورغلل خودکستم خلیفه صاحب مبارک دومره خپه شو چې داخلک چاراخبرکړل په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې باندې خومره غرقیږو چې داخلک زمونږ استقبال ته راځي دومره احترام اوعزتونه موکوي.

ډیری علماء د نفس ددلیل کولو په خاطر شروع کړی مقصد هم پریږ دي

یوه خلیفه صاحب ماته دیوه عالم قصه کوله وایي یوعالم چې زمونږ له طریقې سره یې تړاؤ درلودلو تقریر کولو چې کله یې تقریر نیمایې ته ورسیده او په جوش راغی نوسمدستي یې یو ناڅاپه خپلې خبرې پای ته ورسولې او ددې جملې (واخردعوانا ان الحمد لله رب العالمین) اویاد (وماعلیناالا البلاغ المبین) له ویلو پرته ځای په ځای کیناستلو وایي وروسته ماپوښتنه ورڅخه وکړه چې څه درباندې وشول نومړي عالم په ځواب کې ورته وویل : کله چې تقریرشروع شو دادتقریر خبرې ښې په جوش راغلې اوخلک هم ښه متوجې شول نود تقریر په سلسله کې مې نفس غټ شو چې زماتقریر په خلکو باندې څومره ښه اثروکړنوماوویل چې دانفس په دې ځای کې ذلیله کړم نوددې وجې څخه کیناستم.

نو داقصه یې کوله چې هغه مولوی صاحب په ځان پوه شو چې نفس مې خراب شو نفس مې غټ شو نوسمدستي کیناست چې هغه خلکو ته یې نفس شرمنده وګرځاوه او دا کار یې دطریقت دتعلق په برکت بس کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دامام مجددالف ثانی رَحِمَهُ اللّٰهُ څخه رانهولې ترحضرت ابوبکر الصدیق رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ پورې بلکې ترنن وخته پورې دطریقت ټول مقصداخلاص دی چې څومره مشایخ کرام دي څومره چې اخلاص کوي دومره يې مقام اومرتبه لوړيږي چې يوواړي کاردخدای جَلَّ جَلَالُهُ له پاره شو بيايې خدای تعالی په خبره کې هم اثرپيداکوي په عمل کې هم اثرپيداکوي بلکې په هرڅه کې يې الله تعالی اثرپيداکوي.

شريعت محمدي ددنياواخيرت ضامن دی خودادري سره اسباب غواړي علم عمل اخلاص بې علمي هم دتباهي سبب ده امام مالک رَحِمَهُ اللّٰهُ وايي: مَنْ تَصَوَّفَ وَلَمْ يَتَفَقَّه فَقَدْ تَزَنْدَقَ. ترجمه څوک چې تصوف بې له علم څخه لاسته راوړي نوکيدی شي بياکله کفرته هم پکې ورسيږي ځکه دروا اوناروافرق نه پکې کوي.

دپنجاب دیو پیر واقعه

چاقصه راته کوله چې دپنجاب لوري ته يوپير ؤ سپی به يې ګرځولو اوپيره يې هم خريلې وه چې کله يې سپی مړشو نوهغه مريدانويې په سپي جنازه وکړه اوبيا يې په سپي باندې قبرهم جوړکړ اوس يې زيارت ته ورځي نوددې جملې دامام مالک رَحِمَهُ اللّٰهُ مصداق وګرځېده.لکه هغه پښتانه هم چې وايي چې څوک بې علمه شيخي کوي هغه کفريې بس دی امام مالک رَحِمَهُ اللّٰهُ وايي که څوک خان بزرګ بزرګ کوي اوعلم نه وي ورسره کيدای شي چې کفرته ووزي اوکه څوک بياعلم کوي اوعمل نه وي ورسره اخلاص

اوتصوف نه وي ورسره نوامام مالک رَحِمَهُ اللّٰهُ وايي: ﴿ وَيَقُوْلُ الإِمَامُ مَالِكُ : مَنْ تَصَوَّفَ وَلَمْ يَتَفَقَّه فَقَدْ تَزَنْدَقَ ، وَمَنْ وَلَمْ يَتَصَوَّف فَقَدْ تَفَسَّقَ ، وَمَنْ جَمَعَ بَيْنَهُمَا فَقَدْتَحَقَّقَ ﴾ [حقایق عن التصوف الباب الخامس ص ۳۸۴ / بحواله شرح عین العلم وزین الحلم لامام ملاعلی القاری ج ۱/ ص ۳۳]

څوک چې علم کوي اوتصوف نه وي ورسره داسې فاسق ګرځي عالم نه ورته ویل کیږي ﴿ وَمَنْ جَمَعَ بَيْنَهُمَا فَقَدْتَحَقَّقَ ﴾ څوک چې دادواړه سره یوځای کړي چې هم علم وي اوهم تصوف وي دتصوف مطلب داده چې عمل یې په اخلاص وي هرڅه یې دخدای تعالی له پاره وي نو بیادغه انسان کمال ته هم رسیږي اوکامل ګرځي.

نومورې به ځان هم خبروو ددین په احکامو باندې اودعمل به پوره کوشش کوو چې په ځان یې عملي کړو اوپه عمل کې به نیت دخدای جَلَّجَلَالُهُ درضاوي داسې نه چې فلانکی ماته عزت راکړي شکراني راکړي مبلمستیاوي راته وکړي قدراواحترام مې وکړي خبره مې ومني ددغوشیانونیت به نه کوي ډبرمشائخ کرام داسې وي چې خلک ورته جګ اوټیټ کیږي یایې لاسونه وربښکلوي اویاازدحام رش وربانديې جوړوي په دوی مبارکانو باندې ډېربوج اوسبب دې تکلیف ورته ګرځي په کنځاوو باندې دومره نه خفه کیږي لکه په دغونومورو خبروباندې چې مخکې مو درته لیکلې دي ځکه په نومورو یوخبرو باندې نفس ډېرغټیږي اودابیادتباهي سبب ګرځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نفس د صاحب ، صاحب تورې په ویلو ډېر غټیږي

یوه ولي ډېرسپیره خوراکونه کول اوډېره کمه ډوډۍ یې خوړه چې یووخت خپل نفس ته متوجې شو نوخپل نفس یې د یوه غټ غوایي په څېر ولیدلو بیاخپل نفس ته وایي چې ماخوته ساتلی هم نه یې داته په څه شي باندې غټ شوې ؟ (خدای جَلَّ جَلَالُهُ خپلو دوستانوته حال ورښیې) هغه ورته وایي چې زه په خوراک باندې نه مزی کیږم زه په ښومیووباندې نه غټیږم نودی بیاورته وایي چې ته په څه شي مزی کیږې ؟هغه ورته وایي چې زه په دې مزی کیږم چې داصاحب ،صاحب راته ویل کیږي په دغه باندې زه ښه مزی کیږم.

تاسې لیدلي ؟ چې یوسړی قدرت ته ورسیږي نوسمدستي مزی شي طبیعت یې بدل شي ځکه هغه ته صاحب صاحب ویل ډېرشي نودغه ولي بیاقصداً داسې عملونه شروع کړل لکه مخکې موچې اشاره ورته وکړه نودخلکوتوجه ورڅخه بدله شوه یعني هغه صاحب صاحب ویل ورک شول بیاچې خپل نفس ته متوجې شو نوخپل نفس یې دیوډنګرتازي په شکل ولید اوپه دغه وخت کې یې خوراکونه هم ښه ډېرکړي وو نوبیادی ورته وایي چې داولې داسې ډنګرشوی یې ؟ اوسره له دې چې وس خودې ښه ساتم هم ښه خوراکونه اومېوې درکوم نودانفس ورته وایي چې څوک خپل دښمن ته حال وایي دهغه به داسې حال وي لکه دې ما ته خوزما دښمن یې.

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته الله جَلَّ جَلَالُهُ وایي (**عادی نفسك فانه قام بعداوتی**) :دخپل نفس دښمني کوه ځکه دازماپه دښمني باندې ولاړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی نفس په اصل ذات کې سرکشه اماره بسوء دی ﴿ وَمَآ أُبَرِّئُ نَفْسِيٓ ۚ إِنَّ ٱلنَّفْسَ لَأَمَّارَةٌۢ بِٱلسُّوٓءِ ﴾ [سورة يوسف]

ژباړه : او زه نه پاکوم نفس خپل (په دی شان چې نه کوي میل بدي ته ځکه چې) بېشکه نفس خامخا ډیر امر کوونکي دی (هر وخت) په بدي سره .

نوچې ترڅودانفس اصلاح نشي دالله تعالی په ذکر مطمئن نشي نفس راضیه نشي نفس مرضیه نشي نفس تقریباً اوه مقامات لري چې مخکې ذکر شوي دي چې دا د سرکشي له مرتبې څخه ونه وزي نویوانسان ډېر ولویو،لویوکندوته غورځوي تاسې نه ګوری ډېرداسې علماء شته چې په علم دنه عمل کولو له وجې څخه غروراوتکبر ورڅخه کیږي .

چې په کتاب یې لیږ اوډېرسرهم خلاصیږي نوهغه ته دخلکو لیږورپام شي نودی په غوره کې شي اونفس یې غټ شي نوپه خپل علم دنه عمل کولو له وجې ګمراه شي ولې ځان ډېرغټ ورته ښکاره شي نو په خپل علم باندې دعمل نه کول یې دده اوخدای جَلَّ جَلَالُهُ ترمنځ پرده شي .

د علم اصلي حقیقت دامام غزالي (قدس الله سره) په رایه په تصوف کې ده

حضرت امام غزالي رحمه الله دومره لوی عالم ؤ چې که دده دعمر په شپو دده تصنیف تقسیم کړشي نوهرې شپې ته به یې یوتصنیف یو، یو کتاب ورسیږي ،په هرفن کې دده تصنیفات شته دي په

(۴۵۰) هـ کې پیدااوپه (۵۰۰) هـ کې وفات شوی دی نوټول عمر یې (۵۰) کاله دی،هغه وایي چې له ماسره یووخت یوفکر اوسوچ پیداشو چې هریوشی حقیقت لري هغه داسې حقیقت چې په هغه کې بیاتغیرنراځي داعلم هم یوحقیقت دی نوددغه اصلي حقیقت به څرنګه وي نوماچې دکتابونومطالعه وکړه نودالاسته راوړنه مې وکړه چې علم یقین ته ویل کېږي هغه یقین به په دومره اندازه مضبوط وي یعنې دایومنل شوی حقیقت دی چې علم یقیني شی دی دمثال په توګه چې دایوه ستن ده که دایوڅوک په هواوالوزوي دومره خوارق ماته ښکاره کړي اووایي چې داسړی ولاړ ده زماپه هغه یقین کې بایدتردد اوشک رانشي اصلي علم دغه مقام ته ویل کېږي

وایي ماخپل علم ته وکتل داسې مقام ته نه ؤ رسیدلی خکه ډېر علماء داسې وي چې په یوه خبره ښه کلک وي خو چې بیابل دلیل یوبل څوک ورته وړاندې کړي بیادغه نومورې عالم له خپلې خبرې څخه اوښتی وي شک اوتردد ورته پکې پیداشي نوکتابونه مې پسې کتل چې دعلم حقیقت به زه چېرته پیداکړم دعلم انواعوته پسې ولاړم په علم الصرف کې مې پیدانکړ په علم النحوکې مې پیدانکړپه علم المعانی کې مې پیدانکړ بې شمېره علوم مې پسې وکتل په اخیرکې مې دتصوفویوڅه کتابونه وکتل نوومې ویل چې ددغوخلکو سره تعلق پیداکړه که خدای جَلَّجَلَالُهُ ددغوخلکو په واسطه په تاکې څه حقیقت پیداکړي نفس ماته داسوچ راواچاوه چې ته خوډېرښه عالم یې اوډېرزیات تصنیفات لري اوخلک دې ډېر

(c) ketabton.com: The Digital Library

عزت اوقدرکوي نوکه ته اوس دیوچامریدشوې اوملنګي دې غوره
کړه هغه احترام اوعزت اوهغه دعلم دبدبه به دې ټوله په ا وبولاهو
شي نودی وایي چې زمااودنفس ترمنځ شپارې میاشتې دمقابلي لړۍ
جاري وه نونفس نه خوشحاله کیده یعني مریدي ته یې نه پریښودلم
چې زه مرید شم هغه به راته ویل چې هغه احترامات اوعزتونه به
ټول درځخه پاتې شي کله به شیطان داسې فکرونه اوسوچونه
راواچول چې علمي خدمتونه به ټول درځخه پاتې شي خوله یوې
لویې او مسلسلې مقابلې وروسته ماته یودبې هوشي حالت پیښ
شو اوداحالت ماته له ډېروسوچونواوفکرونوځخه پیداشوی وځتی
زه به وغورځیدم طبیبانوته یې بوتلم هیڅامې علاج او درملنه
نشوای کولای حکیمانوبه داویل چې داروحاني مرض دی وایي چې
له شپارومیاشتووروسته خدای ﷻ ماته الهام وکړ اوروان شوم
دشام په لوري باندې دمشق ته ولاړم هلته مې دیوچانه بیعت وکړ
اوبیا مې ددمشق په جومات کې اعتکاف شروع کړ

په هغه اعتکاف کې ماته یوځه اسرارپیداشول وروسته دحج
موقع رانږدې شوه نوومې ویل چې راځه دحضرت ابراهیم علیه السلام د
استوګنې له ځای نه روان شه د نبي کریم صلی الله علیه وسلم داوسېدلو
ځای یعني حرمینوشریفینو ته هلته چې کله راغلم بیاچې په دې
ځای کې ماته ځومره اسرارپیداشول اودعلم حقیقت چې په دې مقام
کې ماته معلوم شو نودی وایي چې زه یې له بیانولوځخه عاجزیم
چې په ژبه یې درته بیان کړم خوبوازې دومره به ووایم چې که فرض
یې کړه ددنیا ټول هوښیاران اوپوهان رایوځای شي اووایي چې

مونږ ددغواولیاوو نه پرته په نوروخلکو کې ښه اخلاق پیداکړو نوددنیاتول پوهان اوهوښیاران به په دې خبره کې غلط او دانظر به یې بې ځایه وي .ځکه یوانسان چې ولي کیږي نودی به د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په اخلاقو باندې ملبوس وي بیابه ولایت ته رسیږي چې دهغه دسنتوتابعداري به کوي اودسرداردوکونین داخلاقوصفت خواللہ تعالی په قرآنکریم کې کړی دی ﴿ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ۝ ﴾ [سورة ن]

ژباړه : ته ډېرولویو ،لویواخلاقوخاوندیې نودولي سینې ته دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دسینې څخه فیوضات حاصلیږي په هغه کې دهغه مبارک اخلاق پیداکیږي نود نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تراخلاقو ښه اخلاق په ټوله نړۍ کې دهیڅاهم ښه ندي تیرشوي

نوامام غزالي صاحب وایي چې دغه لاړه ده که سړی په اخلاص خپله کړي بیابه هغه اسرارورته پیداکیږي چې په دنیاکې په مدرسوکې نه زده کیږي هغه په ظاهري درس اوتدریس کې نه پیداکیږي علم اوعمل چې اخلاص نوي ورسره ملګری شوی هیڅ ګټه نه لري خواخلاص چې پیداکیږي نوپه دې لاړه کې پیداکیږي

[احیاء علوم الدین ج ۵ / ص:۱۳/ ۱۴/ خاتمة فی الاشارةالی ترجمة المصنف رضی الله عنه وسبب رجوعه الی طریقة الصوفیة رضی الله عنه]

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۲) مجلس

دتقوا اواصلاح شرطونه اواسباب

دتقوا اقسام:

تقوا په دري قسمه ده (۱)دعوامو تقوا (۲)دخواصو تقوا (۳) داخص الخواصو تقوا.

دعوامو تقوا داده چې صرف کلمه شریفه ووایې او دشرک اوکفر څخه ځان وساتي په عامه معنا هغه ته متقي ویل کیږي.

دخواصو تقوا داده چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ اوامر په ځای کړي اودنواهیونه ځان وساتي.

داخص الخواصو تقوا داده چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ اوامر په ځای کړي اوله نواهیوڅخه یې ځان وساتي ،خپل سِرْ اوخپل روح دهغه شیانو نه وساتي چې دخدای پاک له معرفت ،دخداوندمتعال له ذکر نه انسان مشغوله وي

اوس داخوا دتقوا مراحلې وي نوتقوابه په انسان کې څرنګه پیداکیږي ،هرانسان داغواړي چې زه دې دداسې رتبې چښتن وای چې خداوندمتعال له مانه راضي وای، دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دیدار ماته په نصیب شوی وای . جنت ماته په نصیب شوی وای . داخو الحمدلله دهرمسلمان امید ده،هرمسلمان داعقیده او ارزو لري چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاشکې ماته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ داسې مقام اوسلسله راکړې وای چې زه ښه ملا شوی وای، زه ښه صوفي وای، اوزه ښه بزرګ وای. خودا تقوا چې پیداکیږي ددغه لپاره کتابونو لاړې بیان کړې دي چې سړی به په هغولاړو پسې کوشش کوي ؛نوامید شته چې خداوندمتعال انسان تریوه مقام پورې ورسوي ځکه دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وعده ده ﴿ وَٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ فِينَا لَنَهۡدِيَنَّهُمۡ سُبُلَنَاۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَمَعَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴾ [سورة العنكبوت آیت ۶۹]

ژباړه : هغه کسان چې کوښښ کوي تل په (دین د) موږ کې خامخا وبه ښیو هرومرو (خامخا) دوی ته لاړې خپلې (چې موږ ته پرې راځي) .او بېشکه الله تعالی خامخا له نیکو کارانو سره دی (په مرسته (مدد) کې) .

یعنې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وایې چې څوک زما په لار کې کوشش وکړي ،زما رضا غواړي، زما معرفت غواړي، داسې معرفت غواړي چې هغه دنیکو خلکو ده ؛نو زه دهغو ملګری یم ،زه به لاړې وروښیم چې په هغو لارو دی ماته را رسیږي،اوخداوندمتعال دمحسنینو چې مراد ورنه مخلصین دي اوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دمخلصینو ملګری ده.

څومره چې سړی پدغه طلب کې مخلص شي چې د خدای پاک رضا غواړم دغومره دخداوندمتعال رحمت په هغه باندې زیات رانازلیږي ،دهدایت لاړې ورته خلاصیږي، بیا خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ هغه ورته ښیي چې هغه دده له وس اوتوان نه وتلې خبره وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې وجې نه په حدیث شریف کې راځي :

﴿ عن انس قال قال : رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ من عمل بما علم ورّثه الله علم مالم يعلم ﴾ [رواه ابونعيم فى الحليه ، التفسيرالمظهرى ج ۱۵ ص ۱۱ ، و احياء العلوم ج ۱/ ص ۱۵۱/ كتاب العلم]

له حضرت انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي : رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي : څوک چې په خپل علم باندې عمل وکړي ،داخو اختیاري شی دی په خپله خوښه یې زده کړه اوعمل یې پرې وکړ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به داسې علم ور زده کړي چې له دینه مخکې دهغه نه ؤ په برخه شوی، دده بې اختیاره شی ،دده بې کسبه شی به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته ورکړي، چې علم مکاشفه ورته ویل کیږي ،الهامات ورته ویل کیږي؛نوهغه کار چې دانسان په وس کې دی هغه وکړي ،مجاهده اوکوشش وکړي زده یې کړي اوبیا یې په ځان عملي کړي؛نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مبارکه خوله باندې وعده ورکوي چې هغه شیان به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وروپیژني چې هغه دده په وس او توان کې نه ؤ (وراثةً) چې هغوته میراثي شیان ویل کیږي چې انسان ته بې کسبه پیداشي،پلار مړ،وروړمړ، قریب مړ دهغه دنیا سړي ته پاتې شوه ،نه دده لاسونه وربانديې تیاکې ،نه پښې پرې ستړې بلکې هیڅ نه وو شوي، له ښه اوبده پرته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ده ته په میراث ورپریښوده.

نودد غه هم دامعنا ده چې علم مکاشفه ،علم فراست اوالهامات چې پیداکیږي داپه هغه علم چې دتاپه اختیارکې ده هغه عملي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي،په هغه عمل وکړي چې ستاپه اختیارکې دي؛نوبیا به دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له خوا تاته موروثي او بې اختیاره علم او هغه پټ رازونه درپه برخه شي چې ستا له وسه دباندې (بهر) او ستا په اختیار کې هم نه وي.

داکشفیات یوموروثي علم ده، چې علم لدني ورته ویل کیږي او دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه ورکول کیږي ؛خوکتابونولیکلي دي چې کشفیات څومقامه لري چې دچادزړه حال سړي ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ معلوموي،دقبرونوحال خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ سړي ته معلوموي ،حتی دعبادت حال خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ سړي ته معلوموي چې داعبادت اوس قبول ده اوکه نه ؟

یو ولي یووخت کې په ډېرښه حضور،په ډېرښه اخلاص باندې لمونځ وکړ بیا چې خپل لمانځه ته متوجې شو چې خپل لمونځ یې ولید چې په سترګوړوندۍ نودی خپل پیرته ورغی چې ماخپل لمونځ ډیر په عاجزي سرته ورسولو بیا مې هم ړوند ولیدلو.

هغه ورته وویل چې په لمانځه کې خوبه دې سترګې پټې نه وې نیولې ؟ ده ورته وویل چې هو! سترګې خومې پټې نیولې وې.

هغه مې هم په دې نیت پټې نیولې وي چې حضور مې ښه برابر شي. ده ورته وویل چې دشریعت خلاف کاردې کړی ،په شریعت کې په لمانځه کې دسترګوپټول مکروه دي.

نو دامیراثي اولدني علم ګورئ، هلته لمونځ ورته معلوم شواوهلته یې نقصان ورته معلوم شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوهغه کوم شی چې دسړي په اختیارکې ده چې ظاهري علم ده،چې په دغه ظاهري علم عمل وکړي بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهٗ داسې میراثي علم ورپه برخه کوي چې هغه دده په اختیارکې نه دي ،بیا په خپلو نقصاناتو هم پوهیږي.

اولیاوو ته خدای پاک په حرام خوراک خبرورکوي

په کویټه کې زمونږ استاد شیخ الحدیث چې دخواجه خان محمد صاحب خلیفه ده ،مونږته یې قصه کوله چې په پنجاب کې یوپیرؤ ډېرنیک سړی ؤ،دطالبي دوخت خبره یې راته کوله ، ددغه پیر صاحب یوپولیس مرید ؤ هغه څوواړې ددوډۍ دعوت ورته وکړخوهغه به نه ورسره تلو، اخیر هغه مزدوري وکړه دمزدورې په پیسو یې هرڅه تیارکړل بیایې ورته وویل چې دپولیسي دتنخوا روپۍ نه دي، درشوت روپۍ نه دي بلکې په خپل لاس مې ګټلې مزدوري مې وکړه په هغه مې هرڅه اخیستي اوبیا مې تاته ډوډۍ کړې نودغه مُرشد یې چې دشپې ورسره میلمه شو ډوډۍ یې وخوړه بیاچې سهارشو دغه پولیس چې دده مرید ؤ ورغې دده پوښتنه کوي نوهغه ورته وایې چې خدای پاک دې تباکړه ! لکه چې زه دې چې تباکړم.

داپه مادې څه حرام خوړلې ؤ، زما په نس کې ټوله شپه سپې غپیدل. ده ورته وویل چې ټول شیان مې مکمل دمزدورې په روپیو اخیستي ؤ ده ورته وویل چې نه یوڅه شی شته ؛نوولاړ دخپلې بڼځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه یې پوښتنه وکړه چې پدغه خوراک کې خوبه تادزاړه کور څه شی نه وو ورګډ کړې؟ هغې له لیږ څنډه وروسته ورته وویل چې په کورکې نوره مالګه نه وه یوازې هغه مالګه وه چې تا مخکې راوړې وه هغه مې ور واچوله ، غوړې ،وړه او دترکاري نوې شیان ټول په پاکو روپو ؤ خو مالګه ناپاکه ورګډه وه ،هغه ولې ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فراست ورنصیب کړچې په خپل نقصان پوهیده چې یو مالګه په ډوډۍ کې ناقصه شوه دهغه علم هم خداوندمتعال ورکړ چې په ماحرام خوړل شوي دي

یوه خُرما یې په اشتباه وخوړه څلوېښت شپې یې کشف بند شو

حضرت ابراهیم ابن ادهم رَحِمَهُ اللهُ یولوی ولي الله تیرشوی ده ،دامام صاحب شاګرد ده ،ډېرکشفیات یې درلودلو یووخت داسې ورباندې راغی چې کشف یې قطعه شو، بیا یو خای ته چې هلته به دجمعې په ورځ اولیاء جمعه کیدل هغه خای ته ورغی دغه خای له پخوا ده ته هم معلوم ؤ

توره تیاره وه اولیاء چې راروان شو چې یو ولي رانتوت ویې ویل چې نن خوپه جومات کې څوک نابلده تن موجود دی ،هغه بل ورته ووېل چې ابراهیم ابن ادهم ده وایې څرنګه راغلی دی ؟ وایې چې څلوېښت شپې کیږي چې خپل حال ورنه ورک شوی ولې ؟ وایې چې دیودکاندار نه یې خرماوې اخیستې هغه خرما یې چې ورتللې تله پورته شوه یوه دانه دتلې نه کوزه ولویده ،دکاندار دهغې په عوض

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې بله خرما ور واچوله ، خوده ته په ګمان کې دا ورغلل چې هغه کوزه پرته خرما زما وه ، هغه يې راواخيسته او په اشتباه باندې ويې خوړله ؛نوهغه کشفيات يې بندشول . بيرته ورغی هغه دکاندارته يې روپۍ ورکړې چې مايوه دانه دتول نه زياته خرما خوړلې. [تذکرة الاولياء فارسي ص ۱۲۳/ چاپ ايران]

اوس داچې سړی په نيکي روان شي خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دومره اندازه صفايي ورته حاصلوي ددغې وجې نه حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايي: ﴿ اِستَفتِ قَلبَکَ دَعْ مَا يَرِيبُكَ إِلَى مَا لَا يَرِيبُكَ... ﴾

[جامع الترمذی ج: ۲ ابواب صفة القيامة ص ۷۸]

دخپل زړه نه فتوا وغواړه ! چې په کوم شي کې شک درولويده نوپرې يې ږده. خودامقام دخواصو ده چې سړی په شريعت خان برابرکړي خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ يې تزکيه وکړي، بيا دمسلمان زړه له ګناه څخه کرکه اونفرت کوي،که نه پوهيږي اوکشف هم نلري ، خوچې هغه ناروا ځای ،ناروا خوراک کوي زړه يې بندشي شک اوتردد ورته پيداشي.

ددې ځای سره موافق بيان دتکرار نه دځان ساتني له امله موږ له دې ځايه لرې کړ که غواړی چې دغه تفصيل لاس ته راوړی ، نو اول توک انوارالمجالس له (۲۵۰) نه تر (۲۶۴) مخه پورې درمطالعه کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولایت شرطونه

دولایت اولنی شرط له خپل شیخ سره محبت کول دي: چې سړی ولایت ته رسیږي نو دخپل شیخ سره له محبت اوانقیاد سره سره ډېره ناسته او ولاړه. تګ اوراتګ به کوي اوچې څه حکم اوارشادیې درته کاوه، چې داسې وظیفه وکوه نوهمداسې به کوي بیابه یې مخالفت نه کوي.

دوهم شرط: ډېر ذکر کول دي.

چې څومره ډېر ذکرکوي دغومره محبت پیداکیږي، دغومره دخداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ سره تعلق جوړیږي، خکه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فرمایي: ﴿ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ ﴾ تاسې ما یادوئ زه به تاسې یادوم. (سورة البقرآیت ۱۵۲)

اودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یادونه رحمت ده چې په هغه انسان باندې رحمت وکړي. نوسړی چې دولایت مقام ته ،دخواصودتقوا مقام ته رسیږي، شرط یې داده چې دکامل پیر سره بیعت وکړي، اوبیا دهغه سره محبت،اخلاص، تعلق، ناسته اوولاړه،تګ اوراتګ ،دهغه حکم منل، موجود وي.

عامه طبقه خوځه کوئ په طالبانو اوملایانوکې بنیادي نقصانات دادي چې ددغوخبرو لحاظ نه ساتي، اول خوچې څوک دچاعیب ورته په ګوته کړي ؛نوهغه یې په غرض حمل کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم داچې څوک دچاعیب ویني ؛نوهغه ورته ښیي نه ،ولې؟ چې خفه نه شي.

نومخلص ملګری هغه ده چې په تاکې یې عیب ولید اودریږه ګوته یې کړ چې داکار مه کوه په دې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درنه ناراضا کیږي.

دریم شرط:

تعلق له خپل شیخ سره اوزمونږ نقصان داده چې زمونږ دخپلو مشایخو سره تعلق کم ده، اخلاص کم ده، محبت کم ده، تګ اوراتګ موورسره کم ده، انقیاد مونشته، که دظاهري علم استاد ده که دباطني علم استاد ده.

که یوه ورځ یې خشکه راته وکړه بس نور مونږ تري مرور یو، لکه چې داپه خپل شیخ اویااستاد باندې احسان باروي چې زه خو دتامرید یاشاګرد یم ،ته ولې خوشکې راته کوې.

﴿ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ، قَالَ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اتَّقُوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ فَإِنَّهُ يَنْظُرُ بِنُورِ اللهِ.

[حقائق عن التصوف ص ۳۲۰ باب الکشف بروایة الترمذي]

ژباړه: له حضرت ابوسعید خدری رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي: دمومن له فراست نه خان وساتي ځکه چې هغه دالله په نظرسره ګوري.

نومشائخ چې کله په تاکې څه شیان ویني نودهغه په خاطر به خوشکه درته کوي.کله دغینو ځلکر اصلاح په خوشکه راځي کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډخینو مریدانو اصلاح په وهلو راځي. کله ډخینو مریدانو اصلاح په خفه کولوراځي چې بندیې کړي چې ډېر به نراځي. کله ډخینې اصلاح په دې راځي چې ډېر کیږي.

له بیعت نه مخکې اصلاح

یولوی عالم یوشیخ ته دبیعت په نیت باندې ورغی هغه شیخ ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ په باطني فراست معلومه کړه چې دی نهایت کبرجن ؤ دغرور اوتکبرنه ډک ؤ، نوده ورته وویل چې دبیعت شرط داده چې یوه جمعه به ددغه جومات دټولوخلکو څپلې سموې، بیا به زه وظیفه درکوم اوکه نه ،نه یې درکوم، ده وویل چې داعجیبه خبره ده زه خوغټ ملا، عالم اومدرس یم زه به دخلکو څپلې څنګه سموم ؟ ده ورته وویل چې بله طریقه نشته بیرته ولاړ ده خودتصوفو کتابونه کتلی ؤ نوفائدې یې لیدلې وې نوبیرته راغی بیایې دغه شرط ورته ووایه ،اخریې دخان سره دافیصله وکړه چې یوه جمعه تکلیف تیر کړه نویوه جمعه یې داڅپلې سمول شروع کړل

هغه شیخ ته خداوندمتعال په فراست باطني دامعلومه کړه چې اوس په ریا اخته شوچې خلک بۀ وایې چې دامولوي صاحب څومره ښه سړی ده دخلکو څپلې سموي نوورته ویې ویل چې بس نورې یې مه سموه، اول یې دسمولو نه انکار کاوه اوس یې بیا پریښودلې نه، چې نه صاحب ! داخودمسلمانانوخدمت ده. نوره واقعه مخکې ذکر شوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوهغو مشائخو کرامو ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ فراست ورکړی وي دسړي اصلاح کوي ،خومونږ ته که خوشکه وکړي پدغه ورته خفه کیږو، که بې وخته ورته راغلو توجه یې راته ونه کړه پدغه ترې مرور کیږو چې ولې یې توجه راته ونه کړه.

حضرت انوارالمشائخ دملاقات په ځای یواځې په سترې مه شي اکتفاء وکړه

دجناب حضرت انوارالمشائخ مرحوم خلیفه صاحب(مولوي فضل الدین) یونفر قیصه راته کوله چې دمیرانشاه نه زه اویو څو نور ملګري له حضرت انوارالمشائخ مرحوم خلیفه صاحب سره دحضرت امین جان آغاصاحب کورته په سفر لاړو ،هلته دمابنام په وخت کې ورسیدو،چې دکوردروازې ته ورسیدو نوحضرت امین جان آغاصاحب له کورنه راووت سترې مشي اوهرکلی یې راته ووایه، دسترې مشي نه وروسته حضرت امین جان آغاصاحب ورته وویل چې صاحب ! تاسې کینئ هلته ماته چاتلیفون کړی ده څه ضرور کار ده هتله ورځم انشاء الله په نیم ساعت کې بیرته راځم.

جناب خلیفه صاحب مبارک ورته وویل چې بس دومره کافي و،دغه ملګری وایې چې مونږ دپرېه زړه کې خفه شو(دغه طالبان و اومریدان ؤ) چې هغه وایې چې زه په نیم ساعت کې بیرته راځم اوجناب خلیفه صاحب ورته وایې چې بس دوغومره کافي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا،دمیرانشاه نه مونږ دومره کرایې ولګولې اودلته موصرف په ولاړې ولید.

کله چې حضرت امین جان آغاصاحب روان شو مونږ بیرته را روان شو نوجناب خلیفه صاحب مونږ ته مخ راوګرځاوه چې ګورئ پام کوئ ددغه دامعناده چې زه دومره غټ سړی یم زه درته راغلی یم نه به خامخا ماته ځان راخلاصوې.

هغه خپل کارکه هرڅومره ضروروي هم نوپریږدي به یې اوماته به خامخا ځان راخلاصوي.

مونږ راغلي دده د پوښتنې په نیت ؤ پوښتنه وشوه نور چې دی مشغول ؤ دابیا بې ادبي ده،دمشائخو سره چې دې خپل ځان ته رامتوجې کوې چې خپل کار زرخلاص کړۀ اوزه دلته په انتظار درته ناست یم.

نوزه چې دلته ناست وای نوده به خپل کار په منډه خلاصولو ولې چې دمیرانشاه خلیفه صاحب راغلی ؟

ګورئ حضرت انوارالمشائخ رحمۃ اللہ علیہ دحضرت صاحب خلیفه ؤ اوحضرت امین جان آغاصاحب دعمر له لحاظ دده مبارک دزوی په ځای ؤ لکن دمشائخ کرامو دنسبت په خاطر باندې دومره اندازه احترام چې دمیرانشاه ځخه ورغلی هلته صرف په سترې مشې اکتفا کوي،بس دغه مونږ ته کافی ده چې تاته تکلیف ونه رسیږي.

داسې هم پیښه وي چې په جمعوجمعو موقع سړې ته پیدا نه شي اوپه انتظار وخت تیروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمجدد الف ثانی (قدس الله سره) د مُریدانوشکایت اوددہ ځواب

حضرت مجددالف ثاني رَحِمَهُ اللّٰهُ چې په طریقت کې ډېرلوی بهترین او غوره شخص تیرشوی ده نوده ته به چې کله ځینې عوام سرمایه دارخلک راغلل نودی به ورته راووت اوتریوساعت پورې به ورسره ناست ؤ اوچې غریبان ملنګان مریدان به چې راغلل نوهغوی به په انتظارناست ؤاوزر به نه ورته راووت،نودې مریدانو ته په زړه کې دا اشتباه پیداشوه چې دی دغنیانولحاظ کوي،دمالداروخلکو لحاظ کوي ،هغوی ته زر راوځي،ورسره کیني اودستي چای مړی ورته راوړي اومونږ دلته شپې اوورځې په انتظار ناست یو ،زمونږ ملاقات ته نه راوزي،هغه ته خداوندمتعال علم باطني ورکړی ؤ،د دوی په اشتباه باندې پوه شو، له کور څخه راووت اوورته ویې ویل چې ګورئ بچیانو زماله تاسې سره دزړه تعلق ده،میلمه چې چاته ورغی شرعا حق پرې لري چې دهغه به احترام کوې ،خودهغوی خلکو زمونږ سره همدومره تعلق دی چې (السلام علیکم وعلیکم) سترې مشې نور دوی نه زمامریدان دي،نه بیعت شته ،نه محبت شته ،نه اخلاص شته،لنډه داچې نورهیڅ نشته همدومره کاریې ده نومیلمه چې راغی دمیلمه احترام خوبه سړی کوي

اودتاسوسره خوشپه اوورځ زماتعلق ده ،که تاسې زماسره په مجلس کې ناست یې اوکه نه یې ناست زه دتاسې په غم باندې غمجن یم،زه دتاسې په باب کې خداوندمتعال ته عاجزي کوم زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دتاسې په باب کې خداوندمتعال ته زارئ کوم او ژړاوې کوم که تاسې له ماسره موجود وئ اوکه نه وئ موجود، زما له تاسې سره دژړه تعلق ده خوډېر مُریدان په دې باندې نه پوهیږي چې فلاني ته راووت بس ورسره وې خندل ،ورسره کیناست اوما دومره انتظار وکړ او ماته راګوري هم نه.

نوکثرت ملازمت دخپل شیخ له محبت اوتابعداري سره ،محبت به هم وي،حکم به یې هم مني بیا خداوندمتعال سړي ته دهدایت لارې خلاصوي،دتقوی مقام ور نصیب کوي ،دولایت مقام به ورته ورکوي،ډیرې غټې، غټې هستۍ اومشائخ دخپل مرشد په ملاقات کولوکې په میاشتو، میاشتو پراته وي او چاته یې شکایت هم ندی کړی،په یوځای کې علماء کرام وي،غټ غټ شیخ الحدیثان وي، هغه دملاقات له پاره وخت تیروي، دوه شپې،درې شپې وکړي بیا هم دملاقات وخت نه ورته پیداکیږي ،خولکن دوی ته یې هغه مقام معلوم وي.

خپل پیرته به خپل ځان داسې سپاري لکه مړی چې په تخته باندې پروت وي هغه سړی چې غسل ورکوي چې که په سریې اوبه ورتویې وي اوکه په پښویې ورتویه وي،که په بنی طرف یې اړه وي اوکه په چپه خوایې اړه وي خومړی دانه وایې چې اول مې سر پرې مینځه بیا مې پښې پرې مینځه یا بس ده نورمې مه مښه صفا شوم ،نور په تکلیف یم.

نومریدبه هم دمړي په شان ځان سپاري لکن زمونږ مطالبې وي خواهشات وي،دانقصانونه موپه دغو کې دي څکه کار ډېر په مخ نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خي، هغه مُرید چې دهغوی محبت دخپلو مشائخو سره زیات وي،په مُریدانو کې یې دستي اثر معلومیږي، وظیفې یې هم زر زر پخیږي، کار یې هم زر زر په مخ باندې ځي.

حضرت دوست محمد کندهاري صاحب ،چې د ډېره اسماعیل خان په درابن کې یې زیارت دی، په یوه کال کې دی دځلورو طریقو پیر شو.

خودومره منقاد و چې دخپل شیخ بیت الخلاء یې په لاس باندې پاکوله،دومره خدمت یې کاوه.

داکابرو ددیوبند دعلماؤ یواستاد بیان کاوه چې یو استاذ تللی ؤ دیو بل استاذ پوښتنې ته ،هغه مړؤ وایې چې دهغه دکور دبې بې ځپلکې یې په سر اوسترګو باندې ایښې وي اوژړل یې چې ای خداوندمتعاله ! که دخپل استاذ په باب کې زمانه بې ادبي شوې وي،دهغه حقوق مې نه وې په ځای کړې نوخدایه ! دده دناموس ځپلې زه تاته وسیله کوم. نوهغه ځپلې یې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته وسیله کولې دومره ادب اوانقیاد پکې موجود ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۳) مجلس

دمحبت اصلي سبب

بينادي شی خوداده چې هرکار سړی کوي هغه بې علمه سرته نه رسيږي ،که څوک هرعمل دعبادت کوي خوچې نيت پکې صفا نه وي معرفت نوې ترهغه وخته هغه عمل نه قبليږي، نوبنيادي شی داده چې اول سړی علم حاصل کړي چې ددغه علم په حاصلولو باندې معرفت دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ،معرفت دحضرت رسول کريم صَلَّىٰاللهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ ،معرفت دامورو ددين ورته پيداشي،نوبيا به دهغه خپل معرفت اوعلم سره موافق عمل کوي اوپه هغه کې به مخلص اوسيږي ځکه چې حضرت عمر فاروق رَضِيَاللهُعَنْهُ دحضرت کعب رَضِيَاللهُعَنْهُ نه پوښتنه کوي چې دعلم خاوندان څوک دي؟ هغه ورته وايې چې دعلم خاوندان هغه څوک دي چې په خپل علم باندې عمل کوي ،کوم خلک چې په خپل علم باندې عمل نه کوي هغوی ته علماء نه ويل کيږي.

اوس نواول بنيادي شی علم ده، دعلم په برکت دسړي سره دالله تعالی محبت هم پيداکيږي د رسول الله صَلَّىٰاللهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ محبت هم ورسره پيداکيږي ،ددين محبت هم پيداکيږي، په صحابه کرامو کې چې دچا څومره زيات محبت ؤ،څومره زيات علم ؤ دغومره دهغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ اودرسول الله صَلَّىٰاللهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ سره محبت هم زیات
ؤ،د نبي کریم صَلَّىٰاللهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ په ټول امت کې اعلم ترین حضرت
ابوبکر الصدیق رضی الله تعالی عنه ؤ خوځومره چې خداوند متعال
ده ته علم زیات ورکړی و دغومره دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ خوف په ده
باندې غالب ؤ،دغومره یې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ اودحضرت رسول
الله صَلَّىٰاللهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ سره محبت زیات ؤ چې سړی دمحبت مقام وند
پېژني نومحبت نشی کولای.

دحضرت ابوبکر الصدیق رَضِيَاللهُعَنْهُ دمحبت واقعه

حضرت صدیق اکبر رَضِيَاللهُعَنْهُ چې په ټولوخلکو کې دزیات علم
(اعلم الناس) خاوند ؤ دده د نبي کریم صَلَّىٰاللهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ سره ځومره
محبت ؤ نودهغه دمحبت یوه واقعه به دلته ذکر کړو:

په اسلام کې لومړی خطبه چې په حرم شریف کې په ښکاره ویل
شوې ده هغه حضرت ابوبکر صدیق رَضِيَاللهُعَنْهُ ویلې ده، حضرت
صدیق اکبر رَضِيَاللهُعَنْهُ له، رسول الله صَلَّىٰاللهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ نه التماس کوي چې
یارسول الله ! ترڅوبه دادین موږپټ ساتو ته اجازه وکړه چې ددغه
دین دعوت په ښکاره خلکوته شروع کړو.

رسول الله صَلَّىٰاللهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ ورته وایې چې مسلمانان تراوسه پورې
ډېر کم (۳۸ سړي) دي دکفارو دمقابلې توان نشته پکې تریو څه
وخته پورې پوشیده اوپټ دعوت په کار دی . خوحضرت ابوبکر
صدیق رَضِيَاللهُعَنْهُ ډېر اصرار کوي چې نه ښکاره دعوت شروع کوو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودی دصحابه کراموسره راووت په حرم شریف کې یې خطبه په جهر
اوپه زوره شروع کړه ،دعوت الی الله ،دتوحیداوشهادت کلمه یې په
ښکاره باندې شروع کړه، کفارو له هر طرف نه په ده باندې په یو وار
باندې حمله وکړه لکه یوسړی چې په چاباندې حمله کوي اودومره
بې اندازې زیات یې وواهه چې دډبرو وهلو له امله بې هوښه
پریوت،مخ مبارک،پوزه مبارکه، غوږونه مبارک اوټول وجود
مبارک یې په وینو ککړشو.

دومره زیات یې وواهه چې نوردخلکو داخیال شو چې نور مړ
کیږي نویې پریښود ،دده هغه تربوران چې لاتراوسه یې اسلام نه و
منلی،راغلل اوله دغه ځایه یې کورته ویوړ،دمابنام په وخت کې
چې کله دی په هوش راغی اولنی خبره یې داوکړه چې درسول الله
ﷺ څه حال ده، هغه تربوران ورسره ناست ؤ، هغه خوپه
اسلام لاته ومشرف شوې،هغوی ته د رسول الله ﷺ قدر نه و
معلوم، نوهغوی ورته وویل چې تاته داټول تکلیف د ده له وجې نه
پیښ شوی ، دده دمحبت په وجه دومره ووهل شوې چې زمونږ
دژوند توقع نه ؤ اوته بیا له ټولونه لومړی د رسول الله ﷺ
دحال پوښتنه کوي؟ نودوی له دې مجلس نه ورنه پورته شول
اونفرت یې ورنه وکړ.

دده مبارک مور حضرت ام الخیر رضی الله عنها ،چې لاتردغې ورځې
پورې په اسلام نه وه مشرفه شوې، تربوران وایې چې مونږ لاړو
دژوند توقع پیداشوه خوځه شی ورته پاخه کړه چې وبې خوري
،تکلیفونه یې څه کم شول

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی چې ووتل موریې دخوراک څه ورته تیارکړل خوحضرت ابوبکر صدیق رَضِیَ اللّٰہُ عَنْہُ له خوراک کولو انکار وکړچې والله چې ترهغه به زه خوراک ونه کړم تر څو چې د رسول الله صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ په حال خبر شوی نه یم.

دمور شفقت زیات وي که څه هم په اسلام لانه ده مشرفه خواولاد ده ورته وایې چې زه رسول الله صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ څۀ پیژنم چې چیرته دی،چیرې یې پوښتنه وکړم؟ دی مبارک ورته وایې چې دام جمیل رَضِیَ اللّٰہُ عَنْہَا (چې دحضرت عمر فاروق خورده) کورته ورشه هلته دی اوله ام جمیل رَضِیَ اللّٰہُ عَنْہَا څخه پوښتنه وکړه چې رسول الله چیرته ده اوځنګه ورځ یې تیره کړې ده؟

ام الخیر رَضِیَ اللّٰہُ عَنْہَا چې دده مبارک مور ده دحضرت ام جمیل رَضِیَ اللّٰہُ عَنْہَا کورته ورغله هغې ته وایې چې زما زوی نبي خلکو دحضرت محمد صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ په ملګرتیاکې دومره وهلی چې تراوسه پورې بې اوښه پروت ؤاوس یې دژوندځه توقع یوځه پیداشوه خوهغه دخوراک نه لاس اخیستی قسم یې کړی چې زه به ترهغه وخته خوراک ونکړم چې ترڅوزه درسول الله صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ له حال څخه خبر شوی نه یم اوس یې زه تاته راولیږلم که تاته معلومات وي چې په رسول الله صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ باندې ورځ څنګه تیره شوې ده اوچیرې ده؟

هغې مبارکې ددې په خاطرچې هغې د رسول الله صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ حال هرچاته نشوای بیانولی اوام الخیر هم تردې وخته پورې نه وه مسلمانه نوورته ویې ویل چې زه محمد صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ نه پیژنم ،نه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا زوی پیژنم خوداچې تایې تکلیف بیان کړ درځه چې درسره ورشم پوښتنې ته چې اوس څنګه دی.

دواړه جوړه راغلې چې د حضرت ام جمیل رضی الله عنها په صدیق اکبر رضی الله عنه باندې سترګې ولګیدلې چې مبارک وجودیې ټول په وینوکګردی ،مخ یې پرسیدلی دی،نوبې اختیاره داسلام په مینه دخولې نه چیغه ووتله اوپه ژړاشوه چې خدای دې داخلک تباکړي چې تاته یې درسول الله صلی الله علیه وسلم په محبت کې دومره تکلیف درکړی.

حضرت صدیق اکبر رضی الله عنه بیاهم ورته وایې چې ماپریږده حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم څرنګه ده اوچیرته دی ؟ دې ام الخیرته اشاره وکړه چې مور دې ناسته ده که حال ووایم هغه به کفاروته خبر وکړي.

ده ورته وویل چې پروا یې مه لره . ام جمیل رضی الله عنها ورته وویل چې حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم دزید بن ارقم رضی الله عنه په کور کې ده اوالحمدلله په هغه باندې ورځ ښه تیره شوه،هغه ته څه تکلیف نه دی رسیدلی.

مور یې خوراک ورته را واخیست خوهغه بیا قسم کوي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم مې په خپلو سترګومې لیدلی نه وي ترهغه وخته پورې به زه خوراک ونه کړم.

اخیر یې مورمجبوره شوه. له کوره بهر ووتله چې کله ټول کفارخپلو کورونو ته ننوتل داراغله اوحضرت صدیق اکبر رضی الله عنه یې له لاس څخه ونیو،په خپلو پښونه شوای تللی لاسونه یې په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې وارول اودزید بن ارقم رضی اللہ عنہ کورته ورغلل، کله یې چې په رسول الله صلی اللہ علیہ وسلم باندې سترګې ولګیدلې اود رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم سترګې په ده باندې ولګیدلې نو رسول الله صلی اللہ علیہ وسلم په ژړا شو له دوی سره دمجلس ټول صحابه کرام په ژړا شول، حضرت ابوبکرصدیق رضی اللہ عنہ ته نبي کریم صلی اللہ علیہ وسلم غیږ ورکړه او وایې چې خدای پاک جل جلالہ دې داخلک تباکړي چې تاته یې دادول تکلیف رسولی.

بیادی ورته وایې چې یارسول الله صلی اللہ علیہ وسلم زما دمورپه باب کې دعا وکړه چې خدای پاک جل جلالہ یې په اسلام مشرفه کړي هغه صلی اللہ علیہ وسلم دعاوکړه، خدای پاک جل جلالہ دده مور مبارکه هم په اسلام مشرفه کړه.

او حضرت حمزه ابن عبدالمطلب رضی اللہ عنہ هم دحضرت ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہ دخطبې له وجې په دغه ورځ په اسلام مشرف شو.

چې دټولو مسلمانانو (سرپیو) شمیر (۳۹) ته رسیده.

نودحضرت ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہ سره دخپل ځان غم نشته، دخورږوغم نشته ورسره، دمرګ غم نشته ورسره، بلکې دهغو بې ساریو سختیو پر مهال هم دخپل محبوب رسول الله صلی اللہ علیہ وسلم پوښتنه کوي چې دحضرت رسول الله صلی اللہ علیہ وسلم څه حال ده؟

[حیاة الصحابة عربی/ کتب خانه فیضي لاهور/ ج ۱/ ص ۳۶۸/ باب تحمل الصحابه رضی اللہ عنہم فی الشدائد والأذی فی الدعوة الی الله]

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حضرت عبدالله بن زید ابن عبدربه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ واقعه

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې کله له دنیا څخه رحلت وکړ نو حضرت عبدالله بن زید ابن عبدربه په خپل باغ کې کار کاوه چاورته وویل چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وفات شو، نودی وایې ای خدایه ! نورې دا زماسترګې رڼدې کړه چې په بل چاباندې مې سترګې ونه لګیږي ؛ نوبه هغه ځای باندې یې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سوال قبول کړ او سترګې یې رڼدې شوې.

(ضیاء البخاري شرح صحیح البخاري ، ج ۲/ ص ۱۵۳۶)

له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره ځناورو هم مینه کوله

انسانان خوځه کوئ په حیواناتوکې دده مبارک سره دومره محبت و چې دده یوه اوښه مبارکه چې قصواونومیده ،دده صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره یې دومره مینه اوعشق درلود چې دوفات نه وروسته به یې له سترګو اوښکې بهیدلې اوترهغه یې خوراک ونکړ ترڅوچې مړه شوه. له اوښې سره دومره احساس وچې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ یې نه لیده خوراک یې نه کاوه.

نوسړی چې څومره خداې پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته نږدې کیږي دغومره یې محبت زیاتیږي اوددې تولو بنیاد علم او له علم سره عمل کول دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نولنډه داچې مونږ اوتاسو چې که دطریقت او یا عبادت یا ددین په هره شعبه کې لګیایو باید چې اول نیت ورته صفا کړو، دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره هغه کار وکړو، اوبیادهغه سره موافق عمل وکړو نوبیابه دمحبت نمونه په مونږ کې ښکاره کیږي چې ربښتیا داخلک د رسول الله صَلَّىٰ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت لري، داخلک دالله تعالی سره محبت لري، اوبیا به خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ هغه اثر ورباندې مرتب کوي چې دصحابه کرامو رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ په عملونو کوم اثر مرتب کېدی خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مهربانه کیدی شي مونږ ته هم هغه اثر رانصیب کړي.

په قران کریم کې ډیر خله راغلي چې ﴿ رَّضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ﴾ [سورة البينه آيت ۸] الله تعالی دصحابه کرامو څخه راضي ده،صحابه کرام له الله تعالی څخه راضي دي څکه چې په قرانکریم کې ددوی منقبتونه اوصفتونه ذکر کیږي چې په خپل علم یې عمل کړی و،اخلاص پکې ؤ، اوهرڅه یې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ اودرسول الله صَلَّىٰ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ درضا په خاطر کول.

نوبنیادي شی داده چې مونږ په علم کې کوشش وکړو اوپه علم باندې عمل اوالهي محبت په خانونو کې پیداکړو چې په هرشي کې مودخدای جَلَّجَلَالُهُ اودرسول الله صَلَّىٰ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت پیداشي، نوخداوند متعال جَلَّجَلَالُهُ به یې په قول اوعمل کې برکت پیداکوي

او که په مونږ اوتاسې کې مینه ، محبت او اخلاص نه وي بیا نو هسې خوشي سترې په خانونو تیروو او کومې ګټورې پایلې او نتیجې هم لاس ته نه راځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۴) مجلس

د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اوصحابه کرامو دژوند حالات

کوم نعمتونه چې خدای پاک چاته ورکړي وي دا امانت دي ددغو نعمتونو پوښتنه شته، د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اوصحابه کرامو زندګي ته چې سړی نظروکړي چې دوی داسلام په پيل کې ځومره تکليفونه تيرکړي اوبياځومره دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خوف ورسره ؤديوه نعمت دشکرانې په نه ادا، کولو به له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه ډير زيات ډاريدل.

يوصحابې په کورکې پروت ده مريض ده،نورصحابه کرام يې پوښتنې ته ورغلل دی ژاړي،هغوی ورته وايې چې ولې ژاړې؟ رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې ددنيا نه رحلت کاوه له تانه راضي ؤ،صديق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې ددنيانه رحلت کاوه له تانه راضي ؤ،خداوند متعال جَلَّ جَلَالُهُ د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په واسطه په تاباندې دجنت زيری هم کړی دی ، نوته ولې ژاړې؟ ده ورته وويل چې په دې نه ژاړم چې زه مړکيږم په دې ژاړم حضرت حمزه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې شهيد شو دومره شی دده نه ؤ چې دی موږکې پټ کړی وای ،يوه شړۍ يې درلوده چې سربه يې پټ کړ پښې به يې لوڅې شوې اوچې پښې به موږتې کړې سربه يې لوڅ شو اخر مودسرطرف په هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمبله ورپټ کړ پښې مو په وښو ورپټې کړې، هغه ترمانه بهتر
پداسې حالت دفقرکې شهید شو زه مړکیږم زما د کوټې په کونج کې
اوس هغه ده څلورزره روپۍ پرتې دي، په دې باندې ژاړم چې دنیا مې
ډیره شوه.

﴿ أَخْرَجَ الطَّبَرَانِيُّ ، وَابْنُ حِبَّانَ فِي صَحِيْحِهِ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ : خَرَجَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ بِالْهَاجِرَةِ إِلَى الْمَسْجِدِ فَسَمِعَ عُمَرُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فَقَالَ : يَا أَبَا بَكْرٍ! مَا أَخْرَجَكَ هَذِهِ السَّاعَةَ ! قَالَ : مَا أَخْرَجَنِي إِلاَّ مَا أَجِدُ مِنْ حَاقِّ الْجُوعِ قَالَ : وَأَنَا والله ! مَا أَخْرَجَنِي غَيْرُهُ . فَبَيْنَا هُمَا كَذَالِكَ إِذْ خَرَجَ رَسُولُ الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: «مَا أَخْرَجَكُمَا مِنْ بُيُوتِكُمَا هَذِهِ السَّاعَةَ؟» قَالَا: الخ ... ﴾ [رواه حياة الصحابة عربي / كتب خانه فيضى لاهور / تفصيلا / ج: ۱/ ص: ۴۰۳ / وصحيح المسلم ج: ۲ /ص: ۱۷۶ /رقم الحديث: (۲۰۳۸) مختصراً]

ژباړه : له حضرت عبدالله ابن عباس رضي الله عنهما نه روایت دی وایي چې حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه دغرمې په سخته ګرمې کې راووت دجومات طرف ته روان ده حضرت عمر فاروق رضي الله عنه چې دده اواز واورید هغه هم راووت، نودحضرت ابوبکرصدیق رضي الله عنه نه یې پوښتنه وکړه چې ای صدیقه ! ته په دې غرمه کې څه شي را ایستلی یې ؟ حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ورته وایي چې دلوږې له وجې مې معدې درد کولو نو دباندې راووتلم چې دا درد لیږ په قرار شي، ددې وجې نه راووتم . حضرت عمرفاروق رضي الله عنه قسم ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي چې زه هم دلوړې له تکلیف نه راوتلی یم،وړی وم په کورکې مې دخوراک څه نه لرل.

په دې وخت کې رسول کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ راووت چې ګورې دواړه باران چې درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دسختو ورځو ملګري هم دي او ده مبارک ته ګران هم ډیر دي، دغرمې په سخته ګرمي کې ولاړ دي ،نوورته وایي چې یاصدیق اوعمر تاسې په دې وخت کې څه شي را ایستلی یئ؟ هغه دواړه ورته وایي چې یارسول الله ! دلوړې دتکلیف نه راوتلي یو.

رسول کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قسم ورته کوي چې والله زه هم دلوړې د تکلیف له وجې نه راوتلی یم دکوم له وجې نه چې تاسو راوتلي یئ

خوکه دې تللو طاقت مو وي راځئ چې دحضرت ابوایوب انصاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کورته لاړشوکیدای شي چې دهغه په کورکې دخوراک څه شی وي.

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دحضرت ابوبکرصدیق اوحضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا په شمول دحضرت ابوایوب انصاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کورته ورغلل.

دحضرت ابوایوب انصاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ داعادت ؤ چې روزانه به یې دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له پاره ډوډۍ یاشیدې ساتلې چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به دده په کورتیریده نوشیدې به یې ورته راویستلې اوهغه به رسول کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وچیښلې نوځکه رسو ل کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دوی ته وویل چې دحضرت ابوایوب انصاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کورته به ورشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوپه دې ځل باندې رسول کریم ﷺ په هغه وخت ورننې چې مخکې به ورته، نوحضرت ابی ایوب انصاري رضي الله عنه په باغ کې ده خپل کار کوي دده ښځه مبارکه ورته راووتله چې ویې لیدل نو: ﴿ قَالَتْ: مَرْحَبًا وَأَهْلًا، ﴾ ورته وې ویل ښه راغلاست دي وي خپل اهل ته راغلئ او هر کله راشئ.

نبي کریم ﷺ پوښتنه ورنه وکړه چې حضرت ابوایوب انصاري چیرې ده ؟ هغه ورته وایې چې باغ ته تللی دستې راځي. حضرت ابوایوب انصاري رضي الله عنه دوی ولیدل په منډه له خپل باغ نه راغی اوچې څرنګه را ورسیده دخوشحالي اظهاریې وکړ چې مرحبا ښه راغلاست دې وي رسول الله ﷺ اودهغه ملګروته، او دایې له ځان سره دشکراني اداء کولو په خاطر وویل چې نن به په دزمکې مخ ترمانه عزتمند میلمانه دبل چانوې په نصیب شوې.

بیا ورته وایې چې یارسول الله ﷺ! نن خو دنورو وختو څخه ناوخته شوې ؟ دی ورته وایې چې بلې.

نووایې چې تاسې دلته کینې ابوایوب انصاري په منډه باغ ته ولاړ او دخرمایوه ګیډۍ یې راپرې کړه چې په هغه کې وچې خرما هم وې اوښې پخې خرماهم وي اونیمې پخې خرماهم وي.

رایې وړې او رسول الله ﷺ په مخکې یې کیښودې چې تاسې داخورئ ، رسول الله ﷺ ورته وایې چې ولې دې داسې اوښکالی راوشکاوه چې درې سره قسم خرما وې دې پکې ؟ یوځوخرماوې به دې راشکولې وې هغه بس وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت ابوایوب انصاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورته وایي چې زما زړه داؤ چې رطب ،تمر اوبسر دري واړه وخوړئ یعني نیم پوخته خرما ،پخې خرما اووچې خرماچې کوموته مو زړه کیږي هغه ټولې وخوړئ،خوله دې سره زه تاسوته یوشی هم حلا لوم رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وایي چې ابی ایوبه ! پام کوه چې دلوشلوشی حلال نه کړي.

حضرت ابوایوب انصاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کورته لاړسیرلی یاسیرلی، بناپه اختلاف درواياتو، حلال کړل،خپلې مېرمنې ته یې وویل چې ډوډۍ پخه کړه اونیم پسُه دکباب په شکل پوخ کړه اونیم پسه یې د شوروا په شکل پوخ کړه.

کله چې ډوډۍ پخه شوه نوکباب اوشوروا یې راوړه او درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مخ ته یې کیښودل. رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حضرت ابوایوب انصاري ته وایي چې په ډوډۍ کې لیږغوښه کیږده چې زمالور حضرت فاطمې ته یې وروړم چې هغه هم دا ډېروخت کیږي چې وږي ده څه یې نه دي خوړلي.

هغه غوښه یې حضرت فاطمې ته وړوړه اودی بیرته راغی اوخپل خوراک یې وکړ.

حضرت ابوبکرصدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ حضرت عمرفاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته وایي چې په ورځ دقیامت به له موږ نه ددې نعمت پوښتنه کیږي.

[رواه حياة الصحابة عربي / كتب خانه فيضئ لاهور / تفصيلا / ج: ۱/ ص: ۴۰۳ / وصحيح المسلم ج ۲ /ص: ۱۷۶ /رقم الحديث: (۲۰۳۸) مختصراً]

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلوړې نه په عذاب ،په داسې تکليفي حالت کې په نس مارۀ شول ددغه حالت نه بياهم ډاريږي چې ددغه نعمت به هم له مونږ نه پوښتنه کيږي.

د حضرت حسن او حُسين رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا د لوړې واقعه

له حضرت فاطمې رَضِيَ اللهُ عَنْهَا نه روايت دی وايي چې يوځل رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ زمونږ کورته راغی ګورې چې په کورکې حسنين رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا نشته .پوښتنه يې وکړه چې زمازامن چيرته دي؟ حضرت بي بي فاطمه رَضِيَ اللهُ عَنْهَا ورته وايې چې يارسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ! دپرون راهيسې زمونږ په کورکې دخوراک شی نشته نوحضرت علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دباندې ورسره بوتلل او ويل يې چې تابه په تکليف کړي زه به يې بوزم دفلانکي يهودي باغ ته که له هغو خرماونه څه خرما رالويدلې وي دزمکې نه به يې راټولې کړم چې دوی ته يې ورکړم.

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورپسې ورغی چې حسنينو مبارکينو خرماوې خوړلې؟ طبيعت يې جوړده ،کمکې ماشومان دي پوښتنه يې وکړم

دی چې ورغی نودخرمادونې لاندې اوبه ډنډولاړې دي دوی دواړه ساعت پکې تيروي. بيا رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايې چې ياعلي ! دابچيان کمکي دي ګرمي يې په تکليف کوي درخه چې وختې يې بوزو. هغه ورته وايې يارسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لږ ودريږه چې بي بي فاطمې ته هم څه خرماوې تولې کړو هغه هم له ډيره وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهاره،نو څۀ خرماوې يې تولې کړې بيايې دحضرت فاطمې رضي الله عنها له پاره کورته ورسره راوړې، نو يوخوږ ماشوم نبي کريم صلى الله عليه وسلم په اوږه واخيست او بل ګران او کمکی ماشوم حضرت علي رضي الله عنه په اوږه واخيست او کورته روان شول.

[حياة الصحابة عربي / کتب خانه فيضی لاهور / ج ۱/ ص ۴۰۶]

حضرت عطاء رحمه الله وايي: چې ماته خبر را کړل شوی چې حضرت علي کرم الله وجهه فرمايي چې څوورځې په موږ باندې نهارې تيرې شوې په کورکې دومره څه نه ؤ چې موږ خوړلې وی اويا مو بچيانوته ورکړې وی. او نه دنبي کريم صلى الله عليه وسلم په کور کې څه و.

يوه ورځ دباندې (بهر) راووتم چې هلته په لارکې مې يودينار پيداکړ،يوساعت ورته ودريدم چې را وايې خلم اوکه پرې يې بردم، خواخرمې راواخيست دلوږې له مله، ورغلم له دوکاندارنه مې څه وړه واخيستل کورته مې راوړل حضرت بي بي فاطمې رضي الله عنها ته مې وويل: چې داوړه خوشته کړه.

حضرت بي بي فاطمې دډبرې لوږې نه چې دا وړه يې خوشتول ددې دتندې مبارک وښتان په کاسه کې لويدل اوبې اوښه وه،داوړو دخوشتولو طاقت يې نه ؤ. بيا يې پاخه کړل نبي کريم صلى الله عليه وسلم ته راغلم دغه بيان مې ورته وکړ،راته وې ويل: خورئ يې دغه دالله تعالى له لورې تاسې ته رزق دی.

[حياة الصحابة عربي / کتب خانه فيضی لاهور / ج: ۱/ ص: ۴۰۶]

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحابه کرامو اورسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ داسې زندګي تيره کړې ده چې دنيا به يې ډېره شوه نوړل به يې.

حضرت علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په اخروخت کې په دې ژړل اوخفه ؤ چې يووخت کې په ماداسې لوړې تيرې شوې چې له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره ؤ په نس پورې به مو تيرې ترلې وي او اوس زما دمال زکات څلوېښت زره ديناره کيږي.

احياة الصحابة عربي / کتب خانه فيضی لاهور / ج ۱/ ص ۴۰۶]

په صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ باندې داسې تکليفونه راغلې دي چې په کورکې يې په شپه اوورځ دخوراک دضرورت شيان نه پيداکيده هغه دعيش او ارام ژوند شيان خو له سره نه ؤ.

امهات المؤمنين له نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه دنفقې د زياتوالي غوښتنه کوي

ام المومنين قسم خوړې چې په يوه مياشت کې زمونږ په کورکې اور نه دی بل شوی [مشکاة المصابيح/ ج ۲ / کتاب الاطعمة / ص ۳۶۵] .داسې وختونه په مونږ تيرشوي دي چې څه غنيمتونه ونيول شول نوتولې بيبيانې مبارکې له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه راتاؤ وې اوورته وايې چې مونږ ته دې په نفقه کې څه زيادت کړی وای.

صحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ دباندې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ کورته ناست دي ، رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چاته دکوردننوتلواجازه نکړي چې ورشئ حضرت صديق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ راغی هغه ته هم اجازه ننشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

،حضرت عمرفاروق رضي الله عنه راغی هغه ته هم اجازه نشته وروسته بې بیا دوی دواړوته اجازه وکړه چې ورتتوتل ډېر پریشانه ناست ده.

حضرت عمرفاروق رضي الله عنه ډډ برکشف چښتن ؤ هغه ورته وایې چې یارسول الله صلى الله عليه وسلم! زه چې دکوره راوتم زمانه خپلې بښځې مطالبه وکړه چې په نفقه دې لږ راته زیاته کړې وای بنه به وه، حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم تبسم وکړ وېې ویل چې دادتاسې میندې هم له مانه راتاو دي زمانه دنفقې دزیادت غوښتنه کوي.

حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ورجګ شو په خپله لور(حضرت عایشه رضي الله عنها) باندې یې دوهلو اراده وکړه، حضرت عمرفاروق رضي الله عنه ورجګ شو په خپله لور(حضرت حفصه رضي الله عنها) باندې یې دوهلو اراده وکړه، رسول الله صلى الله عليه وسلم ورته وایې چې نه وهی به یې نه.

که مونږ او تاسې دطالبې زندګې ته وګورو الحمدلله دومره د ازادي زندګي ده چې په شوا روزکې خوبووخت نه بلکې دواړه وخته لنده ډوډۍ رسیږي اوبیاهم چې مونږ دنعمت شکرانه اداء نکړو، دازمونږ عوام ورونه الحمدلله دومره آباد دي چې په هروخت کې په ډوډۍ ماړه ترکاري هرڅه ورته رسیږي ،نوباید چې ددغه هم سوچ راسره پیداشي چې ددغونعمتونوبیا له مونږ نه پوښتنه کیږي.

الله الله الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۵) مجلس

د نعمتونو قدر او شکر انه باید اداء شي

﴿عَنْ عَمْرُ بْن میمون الاوْدِیّ قَالَ قَالَ رَسُولُ الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِرَجُلٍ وَهُوَ يَعِظُهُ اغتَنِم خَمْسًا قَبْلَ خَمْسٍ شَبَابَکَ قَبْلَ هَرَمِکَ وَصِحَّتِک قَبل سُقْمِکَ وَغِنَاکَ قَبل فَقْرِکَ وَفَرَاغَکَ قَبلَ شُغْلِکَ وَحَيوتَکَ قَبلَ مَوْتِکَ﴾ [مشکاة المصابیح / ج:۲ / کتاب الرقاق / ص:۴۶۳]

ژباړه : له حضرت عمروبن میمون رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي : نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ یوه سړي ته دنصیحت په حیث وفرمایل چې پنځه شیان مخکې له پنځوشیانو غنیمت وګڼه :۱- ځواني غنیمت وګڼه مخکې له سپین ګیرتوب .۲- صحت تندرستي غنیمت وګڼه مخکې ترمرض نه .۳- موړوالی(ابادي) غنیمت وګڼه مخکې تر فقر اومسکنت. ۴- فراغت غنیمت وګڼه مخکې تر مشغولتیا .۵- او ژوند غنیمت وګڼه مخکې تر مرګ.

ځکه کله نا کله په سړي داسې حالت هم راځي چې بیا نورشیان خو څه کوئ دالمونځ به هم بیا نشي کولی نو اوس لا فرصت شته دخدای پاک ددین خدمت په ښه توګه سرته ورسوئ او دنیکانو او صالحانو په مجلسونو کې شرکت او ګډون کوئ ، ځکه ډیرې لویې

(c) ketabton.com: The Digital Library

، لوبې هستی ولاړې له موږ سره یې دمجلسونو قدر نه ؤ اوس یې موږ له مجلسونو څخه بې برخي یو.

اول نعمت: عمر دی

یودهغونه دانسان دعمر(ژوندون) دی یعنې ژوندون مخکې له مرګ نه غنیمت وګڼه، مطلب یې دادی چې سړی دې پدې ځان پوه کړي چې زما دژوندون هرملټ هرسیکنټ ،هر ساعت دومره قیمتي شی ده چې ټوله دنیا چې سړی خرڅه کړي یوساعت اویوملټ ژوندون نه شي اخیستلای ،ددنیا نورنعمتونه اکثره داسې دي چې هغه په روپو اخیستل کیږي، په سفارش پیداکیږي، په زورپیداکیږي ؛خو عمر داسې یولوی نعمت دی چې دابیا په هیڅ قیمت نه پیداکیږي.

چې یووار دخداوند متعال جَلَّ جَلَالُهُ دطرف نه هغه کومه نیټه چې دمرګ له پاره مقرر وه هغه راورسیده که ددنیا ترټولونه لوی بادشاه وي ،دلوی قدرت چښتن وي ،لکه په ټوله دنیاباندې څلوروکسانو بادشاهي کړې دوو مسلمانانو اودوو کافرانو خو دټولې دنیا بادشاه که هم وي چې کله ملک الموت ورته حاضرشوی ده چې ټوله دنیا یې ورکړي وای ؛نوبیا یې هم یوملټ ژوندی نه ؤ پرې اینښی، دایودومره غټ قیمتي نعمت ده چې په هیڅ طریقه بیا نه پیداکیږي او سړی ارمان پسې کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په یو ځل (سبحان الله) ویلو سره دقبر د پنځو سوو کلونو دعبادت ثواب ورکوي

یو ولي الله په یوه هدیره باندې تریده دیوقبرمتعلق کشف ورته وشو چې په قبرکې سړی ده اودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په عبادت باندې لګیاده،ده تعجبا سبحان الله وویل،هغه دقبرچښتن پده باندې غږ وکړ چې زما پنځه سوه کاله کیږي چې زه وفات شوی یم اودخداوندمتعال په عبادت اودغه زندګي باندې لګیا یم لکن ددغو پنځو سوو کالونو عبادت به ټول زماتاته وښیم که ته دادیو وار سبحان الله چې تاوویله ثواب ماته وښیې څکه ددنیا شی بی ارزښتنه نه ده، دنیا مزرع (کښت) داخیرت ده.

دلته یوه کلمه دسبحان الله ویل قیمت لري دومره غټ چې سبحان الله دزمکې نه تراسمانه پورې، په یوقول باندې نیمه تله دمیزان ډکوي. الحمدلله ټوله تله دمیزان ډکوي.

داددغه ژوند کلمه ارزښت لري چې سړی مړشو بیا یې خپل عمل قطعه کیږي، حدیث شریف کې راځي

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: " إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثَةٍ: إِلَّا مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ، أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ﴾ [صحيح المسلم / ج: ۲ / ص: ۴۱ / رقم الحديث: ۱۶۳۱ / مشكاة المصابيح / ج: ۱ / ص: ۳۳]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه : له حضرت ابو هریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي دي : کله چې انسان مړ شي عمل یې قطعه شي یوازې درې شیان به تل ترتله ورسره وي (چې له مرګه وروسته یې هم ثواب ورته رسیږي) ۱- صدقه جاریه (لکه مدرسه ، مسجد ، پُل ، لار ،) ۲- علم نافع چې بل چاته یې رسولی وي ۳- نیک صالح اولاد چې دعا ورته کوي.

او یایې دانیک عمله اولاد دقرانکریم تلاوت ، ددیني علومو درس او تدریس کوي دهغه ثواب هم مړي ته رسیږي.

نو هغه (ولي) پنځه سوه کاله په قبر کې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په عبادت تیرکړي هغه ورته ببنبي خوچې دادیوه څل سبحان الله ویلو ثواب ته ماته راکړې. ګورئ دابیا نه پیداکیږي.

دوهم نعمت فراغت دی:

دوهم نعمت فراغت دی ،داچې سړی په مصیبتوکې نه وي واقع ،سړی پدې شیانو کې نوې واقع ،دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ عبادت اوبندګي ته خلاص وي دغه ترټولونه غټ نعمت دی ،هغه خلکوته چې دغه نعمت معلوم ؤ نوهغو به خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ ته دفراغت سوالونه کول اوددغه فراغت یې قیمت ورته معلوم ؤ دغه یې نه ضائع کاوه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له دوی سره څه معامله کوله زه یودوه واقعې دلته بیانوم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت بي بي رابعې يوه زړه دردوونکې واقعه

حضرت بي بي رابعه درسول کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په امت کې يوه نيکه ښځه تيره شوې ده خوداحضرت بي بي رابعه په يوداسې مسکين کورکې پيداشوې ده چې په کومه شپه چې داپيداشوه په هغه شپه دچراغ تيل نه ؤ ،په کورکې دومره غوړ نه ؤ چې ددغې جنکې دنامه غوتې يې پرې غوړه کړې وی (دا ځکه ورغوړوي چې ماشوم يا ماشومه نوې پيداشي نو دنامه غوتې يې زخمي وي ددې غوړولو په واسطه بيا ښه شي پخوا خو طبيبان کم ؤ اوس خو وسايل زيات شول فراخي راغله)

په هغه کورکې دومره جامه نه وه چې دايې پکې تاوکړې وای ،ددې قبله ګاه صاحب دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ داسې دوست ؤ چې دخداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ سره يې داوعده کړې وه چې زه به يې دتاله دربارنه دبل چانه غوښتنه ونه کړم

دبي بي رابعې مور مبارکه ورته وايې چې دهمسايه کورته ورشه که لږ تيل اوخه غوړي يې درکړل چې جنکې ورباندې غوړه کړم اوخه رڼايي ورباندې جوړه کړم ،هغه ولاړ دهغه بل کور په دروازه يې صرف لاس کيښود بيرته راغی چې هغه کور والادروازه نه خلاصوي ويده دي، دشپې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په خوب کې ورته وايې دوخت امير، ورته ښې چې ورشه هغه ته ووايې اوزماسلام ورباندې ووايه اودانښانه ورته ووايه چې تابه په ماباندې دهرې جمعې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه څلورسوه واړي درودشریف ویلو اوپه تیره جمعه کې درنه پاته شوی ده نودهغه په جبیره کې دغه انسان ته څلور سوه درهمه ورکړه ؛نودحضرت رابعې پلار دې بادشاه ته ورغی نوهلته یې په یو کاغذباندې درخواست ولیکه چې رسول الله ﷺ تاته یوپیغام راکړی ؛نوهغه دوخت امیران مخکې ډېرصالح خلک و، نوویې ویل چې دابې ادبي ده چې دی دننه راځي خکه چې دحضرت پیغمبر علیه السلام پیغام یې راوړی نوزه دباندې ورځم نودی دباندې ورته راووت بیا دی چې داحال ورته وایې نوهغه دشکراني له پاره چې داخو مې درود قبول ده چې رسول الله ﷺ ته مې دردود رسیږي نوده ته هم روپۍ ورکوي اونورخیراتونه هم کوي قصه لنډوم اخردرابعې پلار وفات شو دوی څلور خوندې ورنه پاتې شوې اوپه دې کال باندې قحط سالي ؛وچکالي؛ هم راغله.

بلې خواته ددوی ورور هم نه و ؛نوتربورو داجنکۍ په خپل منځ کې تقسیم کړې اوبیا بې بې رابعه اصیله مسلمانه جنکۍ وه دمسلمان لور وه دې ظالمانو تربورو دمینځې په نام خرڅه کړه چې دازما مینځه ده.

حضرت بې بې رابعه په هغه کورکې دخپل مالک په خدمت کې لګیاوه اوهلته یې دزړه تعلق دزړه عشق اومحبت دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په عبادت کې ده خوعبادت ته نه خلاصیږي.

یوه ورځ یې دباندې په څه شي پسې ولیږله هلته په مخه یوځوان ورغی، نودې ته خوخان معلوم ؤ چې زه خو اصیله یم نومنله یې کړه دیودیوال نه یې خان پناکاوه چې دنامحرم سره مخامخ نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي؛نودقدرت کارونه وددیوال خواته لوی زور خندق وهغه ته ورولویدله اولاس مبارک یې مات شو اوبیا خدای پاک ته په سجده پریوته چی ای خدایه!

یتیمه شوم. دمنیځې په نامه خرځه شوم .روغه وم اوس مې لاس مات شو اودپوښتنې څوک نلرم ؛ددې ټولو هیڅ پروا نه کوم خوکه زه په دې پوه وای چې ته له مانه راضي یي اوکنه؟

نوغیبي غږ پرې وشو چې اې بي بي رابعې! ته مه خفه کیږه تاته به په قیامت کې زه داسې مقام درکړم چې غټ غټ خلک به دهغه ارمان اوتمناکوي.

له عبادت سره یې دومره مینه وه چې کله به ددې مالک ویده شونودا به عبادت ته جګه شوه ځکه دورځې یې دخپل مالک خدمت کاوه دفراغت موکه نه ورته پیداکیده .یوه شپه راجګه شوه لمونځ یې کاوه په سجده پرته ده دعاکوي اوپه دعاکې څه کلمات په زوره ورنه وویل شول ددې مالک راوښې شو چې داداکلمې وایې ای رب تعالی ته خوزما په زړه باندې خبر یې چې زما دزړه ټوله مینه دتاپه عبادت کې له تاسره ده زما دستر ګوسړوالی ټول دتاپه بندګي کې ده ؛خوځۀ وکړم چې دبنده بنده دې کړې یم،وخت نه لرم چې ډیرناوخته رافارغه شم اوپه شپه کې ناوخته تاته په عبادت دریږم.

رب تعالی ! ته زمادا نیم ګړی عبادت په خپل دربارکې قبول کړې.

ددې مالک چې راوښې شو ګورې چې په کوټه کې ریناده چې داسمان لطرف نه پدې باندې انوار راوریږي،هغه ته یې چې قیمت

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوم شو چې داڅومره قیمتي جنکی ده؟ نوورته وایې چې کاشکې ! زه دې غلام وای.

سهار یې دا آزاده کړه چې زما نه آزاده یې خوښه دې چې له ماسره اوسیږي اوکه نه دخپل ځان خپله بندوبست کوې اوخپل عبادت ته خلاصه یې. نودې یوه ګوډخه جوړه کړه په هغه کې به یې د الله تعالی عبادت کاوه.

یوه وخت دا دحج په سفر روانه شوه هغه خر چې داوربانډې سپره ده په نیمه لار کې وفات شو، دقافلې ملګرې ورته وایې چې زمونږ سره یوځای لاړه شه.

دا ورته وایې چې نه !

کله چې دوی ورنه روان شول په بیابان کې په یوګوښې ځای کې پاته شوه؛نورب تعالی ته بیا دومره محبوبه هم وه وایې چې ای رب تعالی ! دوست له دوست سره داسې کوي چې دخپل کور دملاقات نه دې محرومه کړم. په چولې بیابان کې پاته شوم دحیواناتو،حشراتو ضرر اوډار مخه نه وینم ؛نوپه هغه ساعت باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه خر ورته راژوندی کړ.

کله چې کعبې مبارکې ته ورسیده حضرت ابراهیم ابن ادهم رَحِمَهُ اللهُ هم حج ته تللی و، هغه چې ګوري دکعبې خپل حقیقت په خپل ځای نشته. نوحیران شو چې دکعبې حقیقت چیرې تللی.

هاتفې غږ ورباندې وشو چې دبې بې رابعې زیارت ته ورغلې ده، هغه په خدای دومره ګرانه ده چې کعبه شریفه یې استقبال ته ورغلې ده. هغه داچې یوکال ابراهم بن ادهم رحمه الله تعالی له یوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواحج ته روان وو اوپه څوارلس کاله کې ورسیده، څکه چې قدم په قدم یې نفلونه کول اوبې بې رابعه له بلې خوا حج ته روانه و اوپه کم وخت کې چې ابراهیم بن ادهم رَحِمَهُ اللّٰهُ کعبې مبارکې ته ورسیده، ګوري چې دکعبې مبارکې حقیقت په خپل ځای نشته ، حیران شو چې ددې حقیقت چیرته دی؟ الهام ورته وشو چې دکعبې شریفې حقیقت دبې بې رابعې استقبال ته تللی دی ،کله چې بې بې رابعه رحمة الله علیها را ورسیده حضرت ابراهیم بن ادهم ورته وویل چې دادې څه شروع کړې دي چې کعبه مبارکه ستا استقبال ته درغلې ده؟ دې مبارکې ورته وویل چې تا څه ریاکاري شروع کړې ده چې په هرګام باندې دوه رکعته نفل کوې؟ اوټول عالم دې په ځان خبر کړی اوبیا یې ورته وویل چې: آن چه تو درنماز یافتي من درنیاز یافتم.

[تذکرة الاولیاء فارسی ازص ۷۲/تا ۷۵/ چاپ ایران]

د حضرت عبدالله بن مبارک د غلام عجیبه واقعه

حضرت عبدالله ابن مبارک رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ چې یو مشهوراوبهترین عالم شوی اودامام بخاري رَحِمَهُ اللّٰهُ په شلواحادیثوکې استاد دی اوصاحب دمذهب دی ،دده یوغلام ؤ په هغه غلام باندې یې په ورځ کې یودینار مقررکړی و چې یودیناربه په ورځ کې ماته راکوې نوربه خپل کار کوې.

نوده به شپه اوورځ دخدای تعالی عبادت کاوه ،حضرت عبدالله ابن مبارک ته چاشکایت وکړ چې دتاغلام خوله مړو نه کفنونه خلاصوي هغه خرڅوي اوتاته یې راوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت عبدالله ابن مبارک رَحِمَهُ اللّٰهُ ډیرزیات خفه شوچې یودینارمې ورباندې اینبسی اوهغه هم ماته په حرامه طریقه راوړي

حضرت عبدالله بن مبارک رَحِمَهُ اللّٰهُ ځان په ویدو واچاوه اوغلام له کوره ووت،دی هم له شا نه غلی ورپسې جګ شو، غلام لاړ هدیرې نه،په هدیره کې یې یوقبر لوڅ کړ اوقبرته ورکوز شو ترډېره یې ځنډ پکې وکړو،نودی دمعلومات له پاره ورغی چې ولې دومره ځنډېده،چې ګوري په قبرکې یې دلمانځه ځای جوړکړی هلته په لمانځه لګیاده ځکه دورځې فراغت نه ؤ دبل په خدمت کې لګیا ؤ ترسهار یې شپه په عبادت تیره کړه ،سهارچې سپیدې وچاودې نوبیرته را روان شو،حضرت عبدالله ابن مبارک مخکې دی اودی ورپسې دی.

جومات ته راغی هغه له شانه پسې راغی کله یې چې لمونځ وکړ دلمانځه نه وروسته حضرت عبدالله ابن مبارک یې څنګ ته ناست ده،داغلام دعاکوي چې:

اې خداوندمتعاله ! اې مالکه ! ورځ راغله له مانه مالک مجازي روپۍ غواړي اوزه دتادعبادت نه یوسیکنټ نیم فارغ.

اې رب تعالی ! ته یې دخپلو خزانو څخه راکړې.

حضرت عبدالله ابن مبارک رَحِمَهُ اللّٰهُ ګوري چې داسمان له طرف نه دینار دده په لمن کې ولویده. چې داحال یې ولید حضرت عبدالله ابن مبارک رَحِمَهُ اللّٰهُ غیږورکړه چې کاشکې ! زه دې غلام وای ته مې مولا وای ؟. چې رب تعالی ته دومره ګران یې چې داسمانه په تا باندې دینارونه را اوروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غلام پوه شوچې حال مې افشاشو دعا کوي:

اې رب تعالی ! هغه زما اوتا دزړه مېنه چې وه،هغه محبت اواخلاص چې ؤهغه تراوسه پورې پټ ؤ اوس هغه ښکاره شو.

رب تعالی ! نورپه دنیاکې ژوندون نه غواړم . دده په غېږکې يې ساه وخته.

بیا چې ده په هغه قبرکې لمونځ ورباندې کاوه په هغه خېږه جامه کې په هغه تاټ کې په هغه خپل قبر کې يې خښ کړ.

دشپې حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اوحضرت ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ دواړه حضرت عبدالله ابن مبارک رَحِمَهُ اللهُ په خوب وینې چې په بُراق باندې سپاره راغلل اوحضرت عبدالله ابن مبارک رَحِمَهُ اللهُ ته خوشکې کوي چې ددنیاخلک چې مړه شي نونوې جامې خلک ورته کوي نوی کفنونه ورته کوي اوتا دالله تعالی اوزما دوست په خېږه جامه په تاټ کې خښ کړ! [تذکرة الاولیاء فارسی ص:۲۱۵ چاپ ایران فریدالدین عطارنیشاپوري]

داوخت چې مونږ دلته ناست یواودفراغت زندګي راپه برخه شوې ده خپل ذکرته خلاص یو زمونږ اوتاسې ملګري ژوندي، زمونږاستاذان ،شناخته نن په داسې ځایونوکې دي چې هغوی په میاشتومیاشتوکې قرانکریم ختم ورخیستی .هغه یوساعت دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ذکرته نه خلاصیږي .داقیمتي وخت که څه هم یو ملت وي چې مونږ ضائع کوو یقیني ددغه پوښتنه به رانه کیږي چې وجود ،ژوندون ؤ، ځواني وه فراغت ؤ، صحت ؤ اوغنا هرڅه ؤ بیا هم تاسې سستي کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصل مسلمان هغه ده چې دمسلمان په غم غمجن شي،په مسلمان باندې وځوريږي،نن که مونږ دلته په خوشحالي باندې ناست يو الحمدلله دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ په عبادت خوشحاله يوخوپه هغو ورونوباید خفه شو چې هغه دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ عبادت ته خلاص نه دي،جرم يې فقط دين دى، بل هيڅ جرم نلري نووخت بايد سړى ضائع نه کړي،خپل عمربايدسړى ضائع نکړي ،يوسيکنټ اووخت بايد سړى ضائع نکړي، بيا به وروسته مونږ ارمان کوو چې کاشکې په هغه وخت کې مونږ لږ کوشش کړى واى؟

کاش ! زمونږ هغه مشائخ چې ژوندي ؤ مونږ ددوى په ژوندکې ،نه ددوى خدمت وکړ،نه مويه ختموکې ډېرشرکتونه کول، نن هغه په لاس نه راځي آرمان ورپسې کوو، خداى نخواسته بيا به داسې وخت راغلى وي چې داسې مدرسه به نه شو پيداکولى، داسې بوداسې ځاى به نشو پيداکولى چې په هغه کې په ديني مينه سره رايوځاى شو، يواستاذاويوشيخ به نه شو پيداکولى چې دهغه سره په عبادت،رياضتونواوذکرکې شرکت وکړ. او دهغه په واسطه خداى پاک مونږ او تاسې له ناخوالو او بدبختيو څخه وساتي.

دا الحمد لله ډېر دفرصت اوفراغت زندګي ده اوهغه ورونه چې دفرصت او فراغت موکه ورته برابره نده دمثال په توګه دکافرانو او يانوروظالمانو په بندي خانوکې بنديان دي دهغوى هم،مونږ اوتاسې ته يې سترګې دي ،محتاج دي چې دعاوي به راته وکړي. همدارنګه مړي دژوندو دعاته دومره محتاج دي لکه ژوندي سړي چې په سخته ګرمي کې يخو اوبوته محتاج وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: مړی په قبرکې داسې دی لکه په درياب کې غرق ، دپلار ، ورو او ملګري دعا ته منتظر وي ، کله چې هغوی دعا ورته وکړي ده ته يې ثواب ورسيږي نو ده ته له دنيا او(مافيها) له هغه څه چې په دنيا کې دي محبوب وي او دژوندیو هديې مړيو ته ددوی دعاوې او استغفار دي.

[احياء علوم الدين ج: ۴/ ص: ۱۵۲۳]

هغه مړي په مورږحقونه لري، دمونږ مشائخ دي ،زمونږاستاذان دي، زمونږ خپلوان دي هغوی چې وفات شوي دي مونږ ته يې سترګي دي هغه ټول بايد په دعاکې يادکړو.

جناب انوارالمشائخ مرحوم ارغندی خليفه صاحب رحمه الله چې په کومه ورځ باندې وفات ؤ په اينده کال کې چې هغه شپه راغله روژه وه دخپل کور والو يې په هغه شپه څۀ ختم اوخيرات نوو کړی خکه روژه وه ،خودزرمت خليفه صاحب مولوي دين محمد اخندزاده رحمه الله ويل چې مونږ په کورکې صدقه پسې کړې وه دشپې څوک خوب وينې چې خليفه صاحب مبارک وايې چه په ماپسې خوچا څه خيرات ونکړ وايې چې مونږ ورته وويل چې مورږ خوخيرات کړی ؤ ده وويل چې نه دهرمړي خپل نغري ته سترګې وي ،هغوی خپلو شاګردانواومريدانوته يې سترګې وي هغه خپلو خپلوانو ته يې سترګې وي.خپل خپلوان شاګردان او مريدان چې په دې وخت کې چاته په ښه ورنشي نو بيا يې څه کوي.

نوبايدچې هروخت سړی خپل خپلوان اواستادان له خيراوخيرات څخه هيرنه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۶) مجلس

داسلام دین دمسلمانو له پاره دراحت ذریعه ده

داسلام دین دمسلمانانو له پاره ددنیااواخیرت دراحت ،سکون ،اطمنان ، خوشحالي اوکامیابي ذریعه ده .

تاریخ ته چې نظروکړو هغه چاچې ددین خوندلیدلی،خوندیې څکلی بیا ددنیا دهرقسم نعمتونوڅخه بیزاره شوي دي.

دحضرت ابراهیم بن ادهم د ولایت سبب اوله خدای جَلَّ جَلَالُهُ سره ددده مینه

حضرت ابراهیم ابن ادهم رحمه الله دخپل وخت دخراسان دبلخ بادشاه ؤ لکن ډېر عابداومتدین سړی ؤ.

یوه ورځ دشپې په کټ پروت دی دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په ذکرباندې لګیا ده ،دبام په سرباندې یې دربی واوریده :نوغږ یې وکړ چې څوک دي؟ له هغه طرف نه آواز ورته وشو چې زه یم اوښ مې ورک ده هغه ګورم نوده ورته وویل چې اوښ دبام په سرڅه شی کوي داخوډېرنادره ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ورته وویل چې دادومره نادره نه ده چې اوښ دبام سرته وخیزي خودابیا ډېره نادره ده چې ته دې دبادشاهي په تخت ناست یي اودخدای جَلَّجَلَالُهُ رضا غواړې په دې خبره له ده سره دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ویره پیدا ه شوه.

بله ورځ ده دبادشاه حرم سرای ته دپیره دارانو له اجازې پرته ګوري چې سړي دروازه خلاصه کړه ورته رانتوت.

دی ورته وایې چې څرنګه راغلې ؟ اوچارا پریښودې؟

هغه ورته وایې چې دا خویوه لاره ده پدغه لارباندې تیریږم.

دی ورته وایې چې لارځنګه ده داخوزماکور ده ،حرم سرای ده،

هغه ورته وایې چې دتانه مخکې دچاؤ ؟

دی ورته وایې دفلانکي.

هغه ورته وایې چې فلانکی څه شو ؟

در ورته وایې هغه خو مړشو.

له هغه مخکې دچاه ؤ؟

دفلانکي.

څه شو ؟

مړشو.

نوچې یوځي بل راځي ،هغه بادشاهان لاړل په دغه ځای باندې تیرشول ته پدغه ځای باندې راغلي نودایوه لارته ده؛نوځهٔ شی دي، زه په دغه لارباندې تیریږم.

[تذکرة الاولیاء فارسي ص: ۱۰۳/ چاپ ایران]

(c) ketabton.com: The Digital Library

خودادده له پاره الهامات ؤ یوځوک ورته مقررؤ چې ده ته یې تنبیه ورکوله ،نوده له ځان سره فیصله وکړه چې دبادشاهي دژوندون څخه تیریم چې داسې یوځای پیداکړم چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په عبادت باندې مشغول یم ،دواجب تعالی سره مې تعلق جوړشي ،خپل وطن اوبادشاهي یې پریښوده ،خپل کمکی زوی یې په ځانګوکې پریښوده اودکعبې شریفې په طرف روان شو دحضرت سیدنا امام صاحب رَحِمَهُ اللّٰهُ شاګردشو.

[تذکرة الاولیاء فارسي ص: ۱۰۲/ چاپ ایران]

لیکي چې ده ته به امام صاحب ویل چې سیدنا ابراهیم یعنې ابراهیم زمونږ سردار ده.

داحضرت ابراهیم ابن ادهم ډېروخت تیرشو چې دوطن نه ورک شو،یووخت کې دده کمکی زوی لوی شو مورته وایې چې زما پلارچیرې دی ؟ څه شومړده،قبر یې چیرې ده په کوم طرف باندې تللی.

هغه ورته په ژړا شوه چې پلار دې دوخت بادشاه ؤ خوتخت هرڅه یې پریښودل،دومره خبره یم چې خلک وایې چې په کعبه مبارکه کې دملنګي ژوند کوي هلته ملنګ ده.

نودحج له پاره دده زوی اعلان وکړ چې څوک حج ته ځي دسفر خرڅه یې زه پرې کوم ډېرخلک ورسره تیارشول هلته دحج هغې موقع ته چې ورسیدل په کوم ځای کې چې دوی واړول نوزوی یې مکې معظمې ته ورغی دکعبې مبارکې د مجاورانو نه پوښتنه کوي چې ابراهیم ابن ادهم تاسې پیژنئ ؟ هغوی ورته وایې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلې . چیرې ده؟ هغوی ورته وایې چې ددغه غره طرف ته تللی ده لرګیوته اوروزانه په شاباندې یوبار لرګي راوړي اوهغه خرڅوي ،څه روپۍ په ځان خوري څه روپۍ په مریدانواوشاګردانو اوملنګانوباندې خوري.

زوی یې چې مخې ته ورووت نوګوري چې یوضعیفه سړی را روان دی دلرګیو پیټی یې راخیستی ده . ده هم وپیژانده چې داهغه ده ځکه هغه سړي دغه علامې ورته ښودلې وې، نودځان سره په ژړا شو چې وطن بادشاهي هرڅه پاتې دلته داسې په ملنګي کې ژوندتیروي لرګي په شاباندې راوړي اوهغه بیا خرڅوي اوپه هغوی باندې ژوند کوي.

خوځان یې ورباندې ونه پیژانده .

بل وخت کې ابراهیم ابن ادهم رَحِمَهُ اللّٰهُ دحج په وخت کې خپلو مریدانواوشاګردانو ته توصیه کوي چې ګورئ حج ته ښځې اوهلکان راځې تاسې به دنظر ډیرخیال کوي چې په حرم دخدای کې مو په غلطه نظر ونه لګیږي.

دحج مراسم شروع شول دطواف حالت ده حضرت ابراهیم ابن ادهم رَحِمَهُ اللّٰهُ ته داخپل زوی په مخه ورغی اوډېرپه ځیرځېرېې ورته وکاته،هغه هم ورته وکتل.

کله چې دحج مراسم خلاص شول اوبیرته راغلل یوشاګرد ورته وایې چې تاخومونږته ویل چې دحج په دروان کې به دخپلو نظرونو ساتنه کوئ په ښه توګه او کلکه اوته ماولیدلې چې یوهلک ته تاډېر ځیرځیروکتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ورته وویل چې ته رښتیا وایې زه ګومان کوم چې سړکال هغه زماکمکی زوی چې ما په زانګو کې پرې ایښی و، هم حج ته راغلی هغه ته ماپه ځیرځیرو کتل.

دادده شاګرد ولاړ دخراسان دحاجیانو پوښتنه یې وکړه هغه یې پیداکړل اوهغه ده چې ورته په ځیر،ځیرکتلې ؤ هغه یې هم پیداکړاومورېې ورسره وه :نوورته وایې چې دتاپلار څوک دی؟ دی ورته وایې چې ابراهیم ابن ادهم ده.

هغه ورته وایې چې هغه چېرې ده؟

زوی یې ورته وایې چې ډیر کلونه کیږي چې له وطن څخه راغلی ده خویوه ورځ مخکې مې ولیده چې دلرګیوپیټی یې په شاه اوپرون دحج په وخت کې مې بیا دطواف په حالت کې ولیده چې دی په طواف کې لګیا ؤ

دغه دده شاګرد ورته وایې چې نوتاولې خپل ځان نه ورپیژانده؟

دی ورته وایې چې ددې له پاره مې ځان نه ورپیژانده چې دی زمونږنه راتښتیدلی ده اهل اواعیال یې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په عشق کې پرېښې نوزه په دې پوهیدم چې که زه ځان وروپیژنم دلته به زمونږ نه بیا ځان پټ کړي

داشاګرد یې جګ شو ورته ویې ویل چې که تاسې هغه وویني نوهغه پیژنئ؟

دوی ورته وایې بلې هو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودادده بي بي اوزوی دواړه يې را روان کړل کله چې په حضرت ابراهيم ابن ادهم رَحِمَهُ اللّٰهُ باندې دخپلې بي بي سترګې ولګيدلې نوچيغې يې کړې چې داحضرت ابراهيم ابن ادهم رَحِمَهُ اللّٰهُ دی.

حضرت ابراهيم ته يې زوی ورغی غيږيې ورکړه سترې مشې کوي په سترې مشې کې دی له خپل زوی نه لومړی پوښتنه دا کوي چې په کوم دين يې؟

زوی يې ورته وايې چې مسلمان يم.

حضرت ابراهيم رَحِمَهُ اللّٰهُ وايې چې الحمدلله.

حضرت ابراهيم رَحِمَهُ اللّٰهُ بياورته وايې چې قران کريم دې ويلې؟

زوی يې وايې هو! دی بيا ورته وايې چې الحمدلله.

حضرت ابراهيم رَحِمَهُ اللّٰهُ بيا ورته وايې چې علم دې کړئ؟

زوی يې وايې چې بلې دفقې په احکاموکې لګيايم.

حضرت ابراهيم رَحِمَهُ اللّٰهُ بيا ورته وايې چې الحمدلله.

له دينه پس ابراهيم ابن ادهم رَحِمَهُ اللّٰهُ دستې جګ شو له دې ځای نه روانيږي زوی يې پښوته غيږورکړه،ښځه يې په کاليو پورې ونيښته چې دوطن نه داشل کاله کيږي چې راغلی يې نن مودلته پيداکړې اوته اوس بيا له دغه ځايه روانيږي چيرته ځې؟

حضرت ابراهيم رَحِمَهُ اللّٰهُ ځان خلاصوي اوزوی يې غيږورکړي اخير انسان دی په اولاد يې شفقت راغی، نوهاتفې غږپرې وشو چې زما ددوستي دعوه لري اوبيا دخپل زوی په عشق کې لګياشوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوحضرت ابراهیم رَحِمَهُ اللّٰهُ داسمان لوري ته سترګې پورته کړې اوډا الفاظ يې وويل چې :(اللهم اغثني!) خدايه پاکه ته زما معاونت وکړې.

دزوی مبارک روح يې دده په غيږ کې قبض شوه

چاپوښتنه ورنه وکړه چې داولې ؟

ده ورته وويل چې ځکه چې د رب تعالی له طرفه په ماآواز وشو چې په دوستي کې فرق راغی دخپل زوی سره دې تعلق پيداشو نوماخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته وويل چې ای رب تعالی ! ته مې نصرت وکړې چې يامامړکړې چې په هغه عشق کې مې تغير رانشي اويامې زوی مړکې چې دهغه په محبت کې زه ګرفتارنشم

[تذکرة الاولياء فارسي ص ۱۰۷/ چاپ ايران]

حضرت ابراهيم بن ادهم په ظاهري تکليف معنوي خوند اخلي

دا ابراهيم ابن ادهم رَحِمَهُ اللّٰهُ دخپل ژوند حالات ذکرکوي اووايې چې په خپل تول ژوند کې په ماباندې ډېره خوشحالي راغلي خوپه دې تولو کې په دريوځايونو کې په ماډېره زياته خوشحالي راغلي :

اول : په هغه وخت کې چې زه سخت مريض وم اوپه يوځای کې يوجومات ته دمسافرپه شکل ورغلم هلته چې خلک له جومات نه ووتل زه په جومات کې پريوتم :نودجومات خادم ماته وويل چې ووزه زه جومات بندوم ،خوزما په وس کې دومره نه و چې له خپل ځايه جګ شوی وای اخير دغه خادم زه دپښونه ونيولم کشکولم

(c) ketabton.com: The Digital Library

یي له جومات نه یې دباندې ویستم، دبرنډې په زینو کې چې دیوې زینې څخه بلې زینې ته چې زماسرلګیده ؛نوپه دغه وخت کې چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مشاهده اوانوارات ماته پیداشول دومره خوند په ټول ژوند کې ماته په بل هیڅ وخت کې نه ده پیداشوی.

دوهم : یووخت کې داسې دخیرو په حالت کې وم چې مابه په سرلاس کش کړنودهرویښته سره مې سپګې نیښتې وې ،نوپه دې وخت کې چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه کوم رحمتونه په ماباندې نازلیدل ماداخوندپه بل وخت کې نه دی لیدلی.

دریم : یووخت کې په کشتی کې سپور وم دملنګ په شکل کې ببر لباس یوځوان په کشتی کې ټوکې کوي اوبیا ماټیل وهي اوپه ماباندې پسخندوهي اخرجګ شو زما په سریې بولې شروع کړي چې څرنګه بولې (تش جواب چای) شروع شوې نوحجاب پورته شو زما اوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په مابین کې مشاهده اودیداررراغی داخوند چې ماته په دې وخت کې پیداشو په بل وخت کې په ټول ژوند کې نه و پیداشوی.

[تذکرة الاولیا، فارسي ص: ۱۱۷/ چاپ ایران]

دبادشاهي ژوند نه ښیي چې ماته دخوندژوندؤ ،ددبدبې ژوند نه ښیي چې ماته دخوندژوندؤ . بلکې دغه دتکلیف حالات ښیي.

مخکې مادرته وویل چې دادفراغت زندګي ده چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مونږ ته رانصیب کړې نو باید چې دې ته سړی ځیر وي او دا موکه یې له لاس څخه ونه وزي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۷) مجلس

توبه ،ژړا او له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ډاراووبره

په قرانکریم اواحادیثو کې دقیامت دحالاتونه په بیانولو کې حکمت داده چې دخلکو سره څه ډار اووبره پیداشي اوخلک له ګناهونوڅخه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته توبه ګار شي اوداخرت له پاره څه نیکه ذخیره پیداکړي

دېته چې سړی فکر وکړي انسان یوبشر دی او له کمزیانوسره مخ دی کله دانسان نه ګناه کیږي اودهغې ګناه په سبب سړی داور اهل ګرځي ددغه نه بیرته دخلاصون لارڅه شی ده ؟

نوددې له پاره لنډه لاره هغه داده چې سړی په خپلو کړو بدو اعمالو پیښیمانه شي په اخلاص توبه ګار شي، اودایندې له پاره داسې ټینګ قصد وکړي چې ای خدایه ! زه به داګناه بیا نکړم نوکه ددغه انسان نه دده دبشریت په تقاضا څه ګناه شوې هم وي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې دتوبې په برکت بیرته ورته معاف کوي

څوواقعات داسې راځي چې اول دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له ډار نه ځان باید له ګناهونو څخه منعه کړي اوپه ګناهونو پښیمانه شي په اخلاص بیرته توبه وکاږي بیا سړی داخیرت له عذابونو څخه خلاصیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ له وېرې توبه اپستل

د یوې ښځې سره دیوسړي تعلق پیداشو ،دزړه محبت ؤ خوداموقع نه ورته پیداکیدله چې ددغې ښځې سره خپله بدعملي وکړي،خپل مقصود ورنه پوره کړي، یووخت په یوه قافله کې روان ؤ دانښځه هم په دغه سفر ورسره روانه ده یوځای کې دقافلې خلکو واړول ،شپه شوه دارام له پاره کله چې خلک په قرارشول نودغه سړي دغې ښځې ته ځان ورنږدې کړدبدعملي اراده یې وکړه،دې ښځې ورته وویل چې لږ وګرځه چې دقافلې خلک خوبه وینې نه وي؟

دده زړه خوشحاله شو چې غالبا زماحکم مني ،نوجګ شو په قافله راتاؤ شو نوښځې ته یې وویل چې هیڅوک هم وینې ندي ټول په خواږه خوب ویده دي.

دانښځه ورته وایې چې الله تعالی ویده ده که وینې ده؟دې سړي فکروکړ نووې ویل چې الله تعالی خونه ویده ده اونه ویده کیږي ﴿ لَا تَأْخُذُهُۥ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ ﴾ [سورة البقرة آیت ۲۵۵] په هغه خوب نه راځي اونه مقدمات دخوب (پریښاني) پرې راځي نودانښځې ورته وویل چې مونږ دخلکونه پتیږو بدعملي کوو دخلکو نه ډاریږو؛نوولې دهغه ذات څخه نه ډاریږو چې هغه همیش ژوندی ده ،هغه همیش بیدار ده ،هغه همیش مونږ وینې ،هغه په مونږ هرډول قدرت لري ،عذاب به هم راکوي،راحت هرڅۀ دهغه له طرف نه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوددې سړي زړه ته هم څه خوف اووېره ولویده دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ له ډار نه یې دابدعملي پریښوده.

کله چې دی مړشوچا په خوب ولیده او ورته وې ویل چې خداوندمتعال څه معامله درسره وکړه ؟ دی ورته وایې ماته خداوندمتعال مغفرت وکړ ددې وجې نه چې دهغې نیکې ښځې دخېرې داثر په وجه زماسره دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ډارپیداشو دهغې ګناه نه مې رجوع وکړه ،هغه ګناه مې ونه کړه. دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له ډارنه مې پریښوده نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ زه په دغه باندې وبښلم.

[مکاشفة القلوب ص: ۱۱ / باب الخوف من الله تعالی/ قدیمي کتب خانه]

یوسخي ته دمسکینا نودمرستې له املهٔ مخکنې ټول ګناووبښه معاف شول

په یوه روایت کې راځي چې په بني اسرائلو کې یونیک سړی دهر غریب ؤ،عیال یې څوورځې نهاري تېرې کړې وې ، ده خپلې ښځې ته وویل چې ته لاړه شه دچاله کورنه دې که څهٔ شی راوړل دابښځه دیوتجارکورته ورغله اوورته وې ویل چې عیال مې له څو ورځو راپه دې خوا څه نه دې خوړلې که څه کومک راسره وکړې؟ هغه تجارورته وویل چې له ماسره بدعملي کوې بیا به څه درکړم کنه ،نه یې درکوم.

دابښځه‌بیرته را روانه شوه چې دخدای پاک نه زه ډاریږم څرنګه زه بدعملي وکړم ،کله چې کورته راغله بچیان یې ورته په انتظار

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي چې موربه مو اوس څه شی را وړي ،هغه موريې چې وليده چې خالي لاس ده اوهيڅ شی نشته ورسره نوبچيانو يې بياپه ژړا اوپه چيغو شروع وکړه اودانارې يې وهلې چې اې موريې مونږ خو داڅوشپې کيږي چې څه نه دي خورلي ، له لوږې ډير په تکليف يو.

دې بنځې چې دخپل اولاد حالت وليدل دمور په خپل اولاد شفقت زيات وي نوبنځه بيرته هغه تجارته ورغله چې بيا يې ورته وويل چې هلکان مې سخت ژاړي که څه کومک راسره وکړې؟ هغه ورته وويل چې زماهغه خبره منې اوکه نه ؟ دې ورته وويل : هوا چې کله داسې دبد عملي اراده ورته وکړه ددغې بنځې صورت په ريږديدلوشو کتاب ليکي چې نږدې وَ چې بندونه يې سره جداشي دومره په ريږديدلو شوه ،سړي ورته وويل چې ولې ؟ څه پيښه ده ؟ چې دومره ريږدي.

بنځې ورته وويل چې په ټول ژوندمې داسې ناکاره ګناه نه وه نده کړې اودرب تعالی نه ډاريږم اونن څرنګه درب تعالی په حضورکې چې هغه راته ګوري اوزه په بدعملي لګيا شم.

ددې خبرې له اوريدلو سره ددغه سړي زړه ته ډارپيدا شوتوويې ويل چې ته دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه دومره ډاريږي حال داده چې په ټول ژوند دې داسې ماکاره ګناه نه ده کړې ؛نوزه خوډير لوی ګنهګاريم نوزه به څرنګه نه ډاريږم. نوتوبه يې ويسته اوددې سره يې دخپل وس مطابق کومک او مرسته هم وکړه.

حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وحې وکړه چې ورشه ا فلانکي دفلانکي زوی ته ووايه چې الله تعالی وايي ما

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاته دیوې ریښتونې اونصحې توبې له امله مخکې ګناهونه ټول ورته معاف کړي.

[مکاشفة القلوب ص ۱۱ / باب الخوف من الله تعالی / قدیمي کتب خانه]

حضرت ابراهیم بن ادهم رَحِمَهُ اللّٰهُ په کعبه مبارکې باندې طواف کوي دطواف په حالت کې دادعا کوي چې ای رب تعالی ! زما عصمت نصیب کړي، دامعنا چې دګناه نه زه پاک شم بلکل زمانه ګناه ونشې لکه انبیاء عَلَيْهِمُ السَّلَامُ چې معصوم دي.

دده په زړه کې له بدن څخه غږ وشو.

اولیاء دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ چې کله یې تزکیه وشي نودازړه په خپله په یو کیفیت باندې اواز کوي.

په موجوده وخت کې یو خلیفه صاحب ماته دنفي اثبات کیفیت بیانولو، ویل یې چې په نفي اثبات کې دا(لا الله) په زړه باندې ووهي دوه کیفیته پیداکیږي، چاته داسې کیفیت پیداکیږي چې لکه ګوته چې په زړه چوخ کړي دا(لا الله) په ویلو سره داسې حالت پیداکیږي اوچاته داسې کیفیت پیداکیږي چې دا (لا الله) ووایې نوزړه هلته غږ وکړي محتاج ! یعنې زه محتاج یم رب تعالی ته.

نودابراهیم بن ادهم رَحِمَهُ اللّٰهُ زړه ورته غږ وکړ چې دالله تعالی لطرفه چې دې ته هاتفې غږ ویل کیږي چې ټول خلک زمانه عصمت غواړي چې دګناه نه یې زه وساتم ؛خوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته وایي چې زه رحمن اورحیم یم زه به بیا رحم په چاباندې کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

خودا انسان دی. ګناه به کوي، دبشریت په تقاضا باندې بیا به دوی توبه وباسي زه به بیا په دوی باندې رحم کوم.

نو چې دسړي نه څومره ګناهونه شوي وي چې په اخلاص توبه وکاږي خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ يې معاف کوي، خوداخلاص توبه داده چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ډاربه یقیني ورسره پیداکیږي په زړه کې به يې یقین اوداقصد وي چې داګناه به بیا نه کوم اوکه سړی په ګناه لګیاوي اوپه خوله وایې چې توبه مې ده داپه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ باندې پسخند وهل دي،خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ پدغه باندې سخت په غضب کیږي ددغې وجې نه چې دانبیاوو اوصحابه کرامو حالت ګوري چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ډار رښتیا دهغوی په زړونوکې څومره و؟

حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ له خدای جَلَّجَلَالُهُ څخه څومره وېرېده؟

حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ به چې کله دقرانکریم د وعید ایتونه اوعذاب خبرې واوریدلې نوله ډیرې ویرې به بې اوښه شو،حتی تردې پورې چې یووخت کې يې دوښو یووچ ډکی راواخیست اوپه ژړایې پیل وکړ او دایې ویل چې کاشکې زه ددې ګیاپه شان وچ ډکی وی انسان نه وای .ددې ژړا پر مهال وایي چې کاشکې زه خپلې مورنه وی زیږولی. [مکاشفة القلوب ص ۱۲ / باب الخوف من الله تعالی/ قدیمي کتب خانه]

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره له دې چې حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هغه شخص دی چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دده دستاينې په هکله بې شميره حديثونه ويلي دي اودجنت زيری په دنياکې ورباندې شوی خوبياهم حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه دومره زيات ډاريږي چې وايې ډيرې ژړا نه يې په مخ کې دوه تورې ليکې پيداشوې وي چې ډاونسکې به يې هميش بهيدلې. واقعي ډاردیته ويل کيږي.

حضرت ابراهيم عَلَيْهِ السَّلَامُ دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ پيغمبرده خودومره به يې ژړل چې دژړاغربه يې يوميل په اندازه لري هم اوريدل کيده.

يووخت کې خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ حضرت جبرائيل عَلَيْهِ السَّلَامُ ورته راليږي چې ورشه زمادوست ته زما سلام ووايه اوورته ووايه چې ته خوزما دوست يې؛ دوست له دوست نه دومره ډاريږي؟

حضرت جبرائيل عَلَيْهِ السَّلَامُ چې دغه حال دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ حضرت ابراهيم عَلَيْهِ السَّلَامُ ته بيان کړ چې واجب تعالی په تاباندې سلام وايه اوويل يې چې خليل دخليل نه دومره ډاريږي؟

حضرت ابراهيم عَلَيْهِ السَّلَامُ ورته وايې چې والله زمادې قسم په ذات دخدای وي چې کله زه دخدای هغه عظمت شان اوصمدانيت نه وګورم اوخپلو تقصيراتو ته وګورم زمانه داخبره بالکل هيره شي چې زه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوست يم ،زه پيغمبريم اوزه خليل الله يم.

[مکاشفة القلوب ص: ۱۱ / باب الخوف من الله تعالی / قديمي کتب خانه]

ددغې وجې حضرت يحيی عَلَيْهِ السَّلَامُ به دومره ژړل چې ډډېرې ژړانه يې دمخ غوښې تويه شوې وي ،حتې مورمبارکې يې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

داغومبرو مبارکو باندې وړې اووژغنې ګنډلې چې هغه اونسکې به یې په هغوکې جمع کیدلې.

دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ پیغمبرده، خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ یې په قرانکریم کې صفت کړی ﴿ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا ﴾

[سورة ال عمران آیت :۳۹]

داداسې پیغمبر ؤ چې په ټول ژوندیې دګناه اراده هم نه ده کړې ؛خوهغه پیغمبر دخدای پاک له ډاره دومره ژاړي له ډېره ژړانه یې دمخ غوښې تویه شوې وي.

حضرت عمربن عبدالعزیز چې دوخت بادشاه مقررشو دوه کاله اوخومیاشتې یې بادشاهي کړې ،دده دمینځې نه څوک پوښتنه کوي چې حضرت عمر بن عبدالعزیز په دا دوه کاله کې څرنګه زندګي کوله ؟

هغه ورته وایي چې ډېر وخت به روژه ماتې ورته اینسی ؤ دده به روژه وه خوچې دخپل رعیت اوملک حالت به ورته یاد شول چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ به ددغو پوښتنه له مانه کوي نوژړل به یې، ژړل به یې تردې پورې چې روژه ماتی به همدغسې ورنه پاتې شو اوروژه ماتی به یې ورنه ویوړ اوروژه به یې ماته نه کړه.

ددې بي بي مبارکه وایي چې په دادوه کاله اوخومیاشتو کې یې دخپل اهل سره نږدېکت نه ده کړی چې زمانه به خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دقیامت په ورځ ددغه رعیت په باب کې پوښتنه کوي زه به بیاخداوندمتعال ته څه ځواب وایم؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه خلک چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه په ربښتیا ډاریږي اوچې بیا ګناه ورنه وشي نو دومره ډار ورسره پیداشي لکه غریې چې په سرباندې رالویږي اوکه یوځوک په ګناهونوباندې همیش لګیا وي زړه یې توریږي ،توریږي اخرګناه داسې ورته ښکاریږي لکه یومچ یې چې په پوزه باندې تیرشي، له خدایه هم نه ډاریږي

حضرت امام صاحب رَحِمَهُ اللّٰهُ چې په کوم ځای کې دفن اوخښ دی په هغه ځای باندې ده مبارک اوه (۷۰۰۰) واړې قرانکریم ختم کړی اوده دیرش کاله مسلسلې روژې نیولې دشپې په نفلوکې به یې ټول قرانکریم ختم کاوه. امام صاحب څلویښت کاله دسهار لمونځ دماخوستن په اوداسه کاوه.

[مرقاة المفاتح ج ۱ ص ۷۷ / ترجمة الامام ابوحنیفه ومناقبه]

لکن هغه حضرت امام صاحب یووخت کې دماخوستن تلاوت کوې دسورت یس شریف دغه آیت یې مخې ته راغی ﴿ وَٱمْتَٰزُوا۟ ٱلْيَوْمَ أَيُّهَا ٱلْمُجْرِمُونَ ﴾[سورة یسین آیت ۵۹] اې مجرمینو ! نن ورځ زماله نیکوبندګانو نه جداشئ ، نوایت مبارک یې ویلو،ویلو اوترسهاره یې ژړل چې داسې نه چې دقیامت په ورځ ماخدای پاک دمجرمینو په لست کې جدا کړي نوزه به بیا هلته څه کوم؟

حضرت ابراهیم ابن ادهم به ویل چې که خدای پاک په ماباندې غږوکړی چې :﴿ وَٱمْتَٰزُوا۟ ٱلْيَوْمَ أَيُّهَا ٱلْمُجْرِمُونَ ﴾ [سورة یسن آیت ۵۹] چې ای مجرمینو! نن ورځ زماله نیکوبندګانو څخه جداشئ . نوزه به بیاځۀ کوم؟ ځکه هغوی خلکوته چې اعلان وشي چې زما دنیکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بندګانو نه جداشئ دهغوخلکو ځای خوجهنم ده دهغوی ځای خواورده،دهغوسزاخو ماران اولږمان دي؛نوزه به هلته بیاځه کوم.

یودوه صحابه کرام نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره ورونه کړې و یوانصاري ؤ اوبل مهاجرؤ دامهاجرورور په جهادپسې تللی انصاري ورور یې په کورپاته شو.

یووخت یې کورته غوښه راوړه هغه دمهاجر ورور ښځې ته یې ورکوله چې دهغې لاس یې ولیدشیطان غلبه ورباندې وکړه هغه لاس یې ورونیو اوښکل یې کړ،هغې ورته وویل چې دخدای پاک نه وډارشه!

ددغې خبرې په سبب هغه صحابي دومره وډارشو چې کوربې پریښود اودښتې ته روان شو په ژړا یې شروع وکړه اوتل به یې ژړل.

کله چې هغه بل مهاجر مجاهد ورورله جهادنه راغی هرچاته خپل ورور مختې ورغی اودده خپل ورورنشته چې ده ته مخې ته ورشي ؛نوپه کورکې یې پوښتنه وکړه چې هغه زما ورور چیرته دی؟ ښځې یې ورته وویل چې داسې ورورډې خدای پاک چاته نه ورکوي ،دهغه اراده دبدعملي وه زمالاس یې مچ کړ خوماځان ورنه خلاص کړ.

هغه پوښتنه وکړه چې چیرته ده؟

دې ورته وویل چې داځوشپې کیږي چې په غروکې اوسیږي اوژاړي. نودغه صحابي ورپسې ولاړ چې په غره کې یې یوځای پیداکړ چې دی په ژړاه لګیاده نوداصحابې مبارک یې را روان کړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې راغلل شپه ده دسهار په لمانځه کې رسول الله ﷺ دعذاب څه آیتونه وویل ﴿ أَلْهَىٰكُمُ ٱلتَّكَاثُرُ ۝ حَتَّىٰ زُرْتُمُ ٱلْمَقَابِرَ ﴾ (سورة التكاثر) ددغه صحابي مبارک له خولې نه چیغه ووتله په هغه ځای یې روح ووتله اووفات شو.

[تفسیر مظهری ج ۲/ سورة ال عمران ص ۱۴۱]

دهغو خلکوسره د الله تعالی نه دومره ډار موجود ؤ چې واقعا خدای پاک ته څوک په اخلاص وژاړې نو داژړا بیا ډېره ګټوره ده.

په یوه روایت کې راځي چې کله دقیامت ورځ راشي دجهنم اور به دخلکو په طرف را روان شي ،خلک به ورته ووایې چې ای اوره ! دهغو لمونځ کوونکو پرمخ چې هغو دخدای ﷻ له پاره خپل لمونځونه کړي وګرځه ، دا اور به نه ګرځي. بیابه ورته وایې چې په روی دهغوی روژه نیونکوچې خدای پاک ﷻ ته یې چا روژې نیولې وګرځه ! هغه به بیا نه ګرځي، دااوربه همدغسې را روان وي حضرت جبرائیل امین به راشي وبه وایې چې دې اور دحضرت محمد ﷺ دامت په لوري قصد او اراده کړې بیا به نبي کریم ﷺ ته د اوبویوجام ورکړي چې دا اور ته ورواچوه.

کله چې داور طرف ته دایوجام اوبه ورواچوي نواور به مړشي نبي کریم ﷺ به پوښتنه وکړي چې داڅرنګه اوبه وې چې دومره غټ اور ددوی په ذریعه مړشو حضرت جبرائیل امین علیه السلام به ورته ووایې چې دا دتا دامت دهغو ګنهګارو خلکو دژړاو اوښکې وې ددغې ورځې له پاره مې جمعه کړې وې چې دهغو اوښکو په برکت به نن د جهنم له اور نه خلاصیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

[مکاشفة القلوب ص:۱۳ / باب الخوف من الله تعالی/ قدیمي کتب خانه]

په یوبل روایت کې راځي چې کله جنتیان جنت ته داخل شي اوپه منارو باندې کینې نبه خوراکونه به ورته کیښودل شي پس دهغه نه به داجنتیان په جنت کې حیران وي اعلان به ورته وشي چې اې زما بندګانو! جنت خودحیرانتیا ځای نه دی دنعمتوځای ده تاسې ولې دانعمتونه نه خورئ ؟ دوی به ورته ووایې چې زمونږ سره یوه وعده شوې وه دهغې وعدې وخت پوره دی که مونږ ته هغه وعده را پوره شي؟ رب تعالی ملایکوته ووایې چې حجاب پورته کړئ چې زما دیدار وکړي ددوی د دیدار وخت راغلی ملائکې ورته ووایې چې اې رب تعالی ! په دوی کې خوګنهګارخلک هم موجود دي هغه خوستا ددیدار لائق نه دي خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ به ورته ووایې چې په دوی کې ذاکرین ؤ، په دوی کې باکیین (ژړاکونکي) ؤ، دهغو دژړا په برکت مادوی ګناهونه ټول بښلي،نوپرده پورته کړي چې دوی زما دیدار وکړي،بیا هلته حجاب پورته شي دخداوندمتعال جَلَّجَلَالُهٗ دیدار ټولوته شروع شي

[مکاشفة القلوب ص:۱۳ / باب الخوف من الله تعالی/ قدیمي کتب خانه ، بحواله زهر الریاض] دادډغه ذکر ،ددغه ژړاو اثر ده چې څومره ګناهونه انسانانوکړي وي ددغو ژړا ګانو په برکت باندې چې په اخلاص خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ ته څوک وژاړي نو واجب تعالی دټول عمر ګناهونه وربښي، دټول عمر تکلیفونه یې لري کوي، اوبیا خپل دیدار ورپه نصیب کوي، زمونږ دایوساعت ناستی ،دادپنځو میلتو ناسته خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ ته په اخلاص ژړا ددیرشو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلوینتواواویا کالو عمر ټول ګناهونه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وربانديې معاف کوي

چې په اخلاص وژاړو دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره نو هغه تلپاتي ژوند به مو ټول په راحت او خوشحالیو کې تیریږي ،په یوه روایت کې راځي چې کوموانسانانو چې ګناه وې کړې وې چې بیا خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته توبه وباسي اوورته په ژړا شي خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ هغه ګناوې دملائکونه هیرې کړي، ددوی دعمل نامې نه هغه ګناوې لري شي، بیا دقیامت په ورځ باندې دوی نه شرمنده کیږي، بیایې صرف حسنات اونیکي له خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ سره پاته شي ، بل هیڅ نه وي ؛نوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ یې جنت ته داخلوي اوخپل انعامات ورکوي، انسانان یودانسانیت په تقاضا به زمونږ نه ګناوې شوې وي اوکیږي به خوکه په اخلاص خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته وژاړو اوپه اخلاص خدای پاک ته راجع شو بیا دا امید هم لرو چې واجب تعالی ډپررحیم ذات ده، ډپرکریم ذات ده، ترخپل موراوپلار نه اویا واړې مهربانه ده، که خپل پلارمورږ ناراضه کړو، خپله مور مورږ ناراضه کړو اوبیا ورشو بیرته دهغوی ناراضه کړو، خپله مور مورږ ناراضه کړو اوبیا ورشو بیرته دهغوی په لاسونو اوپښو ورولویږو معافي ورته وغواړو نوخپل مور اوپلارمورږ ته ښښنه کوي؛خورب تعالی خواویا واړې ترهغونه مهربانه ده چې رب تعالی ته سړی په اخلاص وژاړي خداوند متعال یې ټولې ګناوې ورته معاف کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۸) مجلس

د ولایت شرطونه اود ولي نبۍ اوعلامې

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿الا إِنَّ أَوْلِيَآءَ ٱللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

[سورۂ یونس آیت ۶۲]

مفسرینوددې ایت کریمه په تشریح کې د ولي علائم او نښې ذکر کړې چې ولي چاته ویل کیږي اود ولایت شرطونه یې هم ذکر کړي، چې په کومو شیانو انسان د بزرګي او ولایت مقام ته رسیږي؟

که انسان دا وغواړي چې زه دې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د اولیاوو اود ده د دوستانو له جملې وګڼل شم، د ولایت مقام دې را په برخه شي؛ نو مُفسرین لیکي چې د ولایت د ترلاسه کولو له پاره دوه لوی او عُمده شیان په ځان عملي کول دي:

لومړی: صُحبت (له اولیاء کراموسره ناسته)

د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وخت کې چې صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ دا دومره لوړ او بې شمېره مراتب او مقامات ترلاسه کړي وو دا یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یواځې له نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره صحبت، محبت او هغه مبارک ته په انقیاد ترلاسه کړي وو.

یعنې اول شرط دا و چې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره به یې ډېر تعلق، ناسته او ولاړه، له هغه سره محبت او له دې سره سره به یې د هغه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د احکامو پیروي یې کوله.

دوهم: ذکر (په هر حال کې الله تعالی یادول)

دوهم شی چې هغه معاون مخکښ شرط له پاره ده هغه کثرت ذکر ده، چې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حیاتِ مطهره کې به صحابۀ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ د ولایت مقام ته رسېدل، وجهه یې دا وه چې دوی د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره داشرطونه په کامله توګه په ځای کړي وو او هم یې له حضرت پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره کثرت مجالست (ډېره ناسته پاسته) و، شپه او ورځ به یې دا هڅه وه چې باید د حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مجلس کې حاضر یو.

له نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره یې دومره مینه وه چې کله به صحابۀ کرامو ته نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ډوډۍ خوړلو په وخت کې ور په یاد شو نو خوراک به یې نشوای کولای، د مینې او یادېدلو د غلبې له امله به یې تیاره ډوډۍ پرېښودله اود حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مجلس مبارک ته به یې ځانونه رارسول.

[تفسیر مظهري/ ج ۴/ ص:۳۴۷/ سورة یونس ۱۰/ مکتبة حقانیه]

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حضرت نبي کريم ﷺ په وړاندې د صحابۀ کرامو انقياد اوتابعداري دومره زياته وه چې کله به نبي کريم ﷺ د کوم کار امر وکړ، نو هر يو صحابي به لبيک ويلې اوپه سر او سترګو به يې هغه کار تر سره کاوه. آن تردې چې يوځل نبي کريم ﷺ يو صحابي ته په جومات کې د خطبي په منځ کې وويل چې: کښنه! په همدې وخت کې بل صحابي له جومات نه د باندې را روان و، هغه د رسول الله ﷺ دا خبره واوريدله سمدستي همالته د باندې کيناست.

رسول الله ﷺ په جومات کې دننه صحابي ته امر وکړی و، خو هغه بل صحابي چې نفسِ د نبي کريم ﷺ امر واوريده، هغه فکر وکړ چې کيدای شي ماته يې ويلې وي نوهلته که لمر او که ګرمي وه سم د لاسه په هغه ځای کيناست. په دوی مبارکانو کې دومره زيات انقياد وو، چې ترڅو نبي کريم ﷺ نه و ورته ويلې په هغه ځای ناست ؤ، کله چې نبي کريم ﷺ ورته وويل چې تاته نه وايم راننوځه! بيا جومات ته راننوت.

صحابه کرامو رضی الله عنهم ذکر په دومره اندازه و چې د حضرت نبي کريم ﷺ له طرف نه به چې د کوم شي فضيلت ورته بيان شو نوشپه اوورځ به وربانديې بوخت وو. د حضرت نبي کريم ﷺ په وخت کې ټول صحابه کرام رضی الله عنهم اولياء الله اود ولايت دواړه شرطونه په کامله توګه په دوی کې موجود وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څکه خو د ادنی صحابي مقام ته حضرت اویس قرني رَحِمَهُ اللّٰهُ نشي رسیدلی، نو که څوک غواړي چې د ولایت مقام ته ورسیږي، نو دده له پاره دا دوه شرطونه د نائب د نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حیث کاردي، یعنې څوک چې واقعې د نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په نقش قدم روان دي د هغه نائب، د هغه وارث وي چې عالم، متدین او متقي ورته ویل کیږي، یا مثلاً شیخ او مُرشد ورته ویل کیږي نو اول شرط داده چې هغه به د مشائخو په صُحبت کې ډېر شرکت کوي، دغه شرکت به یې هم د کوم دنیاوي غرض له پاره نه وي، بلکې یواځې د خپل مرشد سره دمحبت په نیت به یوځای کیږي او بیا د هغه له لوري چې کوم حکم ورته کیږي هلته به خپله رایه او خپل فکر د هغه په مقابل کې مخکې، مخکې نه کوي بلکې سمدستي به انقیاد کوي

دوهم شرط داده چې کوم ذکر او کوم تلقین چې د شیخ له طرف نه ورته وشي، نو هغه ذکر چې ډېر کوي نودغه ذکر سبب دمحبت ګرځي، محبت چې څومره زیاتیږي فنا فِی الشیخ مرتبه ورته حاصلیږي کله چې فنافی الشیخ مرتبه ورته حاصله شوه دهغه نه وروسته بیا فنافی الرسول مرتبه ورته حاصلیږي له دې نه وروسته بیا فنافی الله مرتبه ورته حاصلیږي

نودخپلو مشائخو سره دناستې اوولاړې په سبب محبت زیاتیږي ،دذکرپه سبب باندې محبت زیاتیږي څومره چې دالله تعالی سره محبت وي دغومره دهغه له طرف نه فیض اوکرم راځي ،څومره چې د نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت وي دغومره پدغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان باندې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه دده دمحبت په اندازه فیض او الهي رحمت نازلیږي.

ځکه د رسول الله صَلَّىٰ اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ یادنائب د رسول الله صَلَّىٰ اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مینه ددین په خاطروي ،هغه ددې په خاطر وي چې دخداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه مونږ ته امر شوی ،دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دامر په ځای کولوپه خاطر باندې وي نودهغه په محبت خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ راضي کیږي ځومره چې داهل الله سره ځوک محبت کوي الله پاک جَلَّجَلَالُهُ ډیر وربانديې راضي کیږي اوچې ځومره دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رضا ډیره راتله دغومره پدغه انسان کې ترقي راځي.

نوبنیادي شي په خاصه توګه داهل طریقت له پاره داده چې د یوه ملګري داکوشش وي دافکروي چې ما په داخپلو وظایفوکې خو څه ناڅه ترقي کړي وای، دهریوفکرداوي چې ماته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دمقربینومقام راپه نصیب کړی وای، دهریوفکر داوي چې زه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ داولیاو له جملې نه ګرځولی وای.

نوداول نه داعلم پکار ده چې په کومه لارزه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته رسیږم نودادوه شرطونه چې په کامله توګه په چا کې موجود وي.دخپل شیخ سره کثرت مجالست،محبت اوانقیاد. دوهم ذکر داچې ځومره ډیرو پدغه انسان کې خداوندمتعال داکمالات پیداکوي چې کوم کمالات اولیاء الله ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورکړي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داولیاوو علامې او نبۍ

دوهم داچې دهغو خلکو کومې نبۍ دي چې دهغوپه ناستې سره انسان خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته رسیږي ؟

نوتفسیرمظهري ددې خلکو نبۍ اوعلامې دانبودلې دي چې کله دوی وویني نوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ انسان ته ورپه یادشي :

ذکرالبغوي عن البنی صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ انه سئل من اولیاء الله قال: اَلَّذِینَ إِذَا رُؤُوا، ذُکِرَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ. وقال البغوي یروی عن النبی صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ انه قال : قال الله تعالی ان اولیائی من عبادی الذین یُذْکَرُون بذکری و أُذْکَرُهم بذکرهم) وروی ابن ماجه عَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ یَزِیدَ، أَنَّهَا سَمِعَتْ رَسُولَ الله صَلَّی الله عَلَیْهِ وسَلَّمَ ، یَقُولُ: أَلاَ أُنَبِّئُکُمْ بِخِیَارِکُمْ ؟ قَالُوا: بَلَی ، یَا رَسُولَ الله ، قَالَ : خِیَارُکُمُ الَّذِینَ إِذَا رُؤُوا ، ذُکِرَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ.

[تفسیر مظهري ج ۵/ ص ۴۰ ابن ماجه کتاب الزهد ص ۴ رقم الحدیث ۴۱۱۹]

حدیث قدسي بې رانقل کړی چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وایې چې زه دچاپه یادشم زما دوست بې وریادیږي اوزمادوست چې دچاپه یادشي زه بې په یادکیږم . له دواړه طرفونه داعلاقه ده.

داعلامه چې سړی دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دوست وویني سړي ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورپه یادیږي ،چې الله پاک جَلَّجَلَالُهُ دسړي ورپه یادشودخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دوست ورپه یادیږي د د ولي نبۍ او علامه ده . ځکه چې ددوی په مابین کې علاقه دمحبت ده دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان خدای پاک ته دومره نږدي شوی وي چې حدیث مبارک کې راځي چې رب تعالی وایې چې زه دخپل ولي سترګې شم چې په ماباندي لیدل کوي، زه دده لاسونه شم چې په ماباندې نیول کوي، زه دده پښې شم چې په ماباندې تلل کوي.

اوس ددغه ولي په لیدلوسره سړي ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورپه یادیږي ددغه په محبت سره سړی خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته نږدې کیږي همدغه یې وجه ده.

ددغه له پاره بیایوه بهترینه وجه دانبیي چې لمر په څلورم اسمان کې ده دالمر په ټوله دنیاباندې لګیږي خولکن پُنبه (مالوچ) اورنه اخلي خوکه شیشه لمرته مخامخ کړي ددغه لمر انعکاس چې په شیشه کې وشو دهغې شیشې پرک چې په کومومالوچوکې ولګیږي هغه لږورته ونیسي اور اخلي دالله تعالی اوددغه بنده په مابین کې یوه علاقه ده ته چې ددغه سره کیني دده په مجلس کې شریک شي نوهغه دخداوند متعال فیوضیات دده په واسطه باندې تاته درنقل کیږي جذب پیداشي چېغې پیداشي ژړا پیداشي دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ خوټول بندګان یو،ټول مسلمانان یودغه جذب،دغه ژړامخکې سړي ته نه پیداکیږي مسلمان وي،طالب وي ،ملاوي، مجاهدوي، نبه سړی وي ؛خوداسې کیفیت نه ورته پیداکیږي چې کله دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ کلام اوري اوپه ده باندې جذب راشي ،کله دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نوم ذکر کیږي په ده باندې جذب راشي،داشی هلته نه پیداکیږي اوچې کله بیعت وکړي دمشائخوپه مجلس کې کیني پدغه مجلس کې بیا داپیداکیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وجه یې څه ده ؟ وجه یې داده چې هلته تفاسیرودغه مثال ورکوي لکه دلمر رنا دلته دشیشې په واسطه مالوچوته مخامخ شوه ددغه ډومناسبت دقرب ده،ددغه قرب له وجې دغه ژړااثرکوي،هلته پمبه زراور اخلي نودبنده دبنده سره مناسبت دغه زراثرکوي چې مرید دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ سره دده قوي علاقه نوي موجوده دهغه له طرف نه اکتساب دفیض کامل نشې کولای لکه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نظام پدغه باندې جاري ده انبیاء یې مقرر کړي دهغو په واسطه خلکوته فیض رسیږي انبیاوو ته بیادملائکو په واسطه وحې نازلیږي.

نوشیخ واسطه شودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اودمخلوق په مابین کې هغه فیوضات هغه انوار دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه په سینه دشیخ کې داسې ځای ونیسي لکه په هغه شیشه کې چې دلمر شعاع ځای ونیسي دادلمر پرک چې بیا دشیشې نه په پنمه ژولګیږي پمبه اور اخلي نوددغه پیردسینې څخه چې کوم فیوضات دمرید په سینه کې لګیږي په مریدباندې اثر زیات کوي فیض زیات وي بیاجذب اوهرڅه ورته پیداکیږي یعنې مخکې نه اوس دلته پیداکیږي اوس نودولي دولایت شرطونه دادوه دي.

موږ اوتاسې علی العموم دموجوده وخت خلک دمخکنیو خلکو په نسب باندې دا کمزوري راپکې پیداده چې اول که امي ده له عالم سره،که شاګرد ده او له استاذ سره،که مرید ده له پیرسره هغه اول شرط چې کثرت مجالست دېره ناسته اوولاړه ،محبت اوانقیاد دانشته،عوام دعلماووسره دومره تعلق لري چې صرف په

(c) ketabton.com: The Digital Library

جومات کې ورسره یوځای شي لمونځ وکړي بس نور خلاص دي له هغه سره ناسته ولاړه نشته.

دوهم که بیاوي هم کله - کله هغه دشخصي ګټو له پاره وي ،محبت نوي . دریم که دعالم له طرف نه حکم ورته کیږي منل نوي ځکه په عوامو کې ترقي نه راځي، طالبان دخپلو استادانو سره هغه پدغه لحاظ سره دي چې داستاذسره تعلق پدغه معناباندې نشته چې محبت وي، دهغه داخلاقو زده کول وي،ناسته ولاړه وي اودهغه حکم ته انقیاد وي مریدان دخپلو مشائخو سره دغه شرط نه په ځای کوي چې ددوی هلته ناسته اوولاړه ډېره شي دهغو سره یې محبت پیداشي اوبیاچې دهغه له طرف نه کوم هدایت ورته کیږي په هغه باندې عمل وکړي که یو انسان د تصوف کتابونه وګوري اویا اولیاوو تاریخ مطالعه کړي او د اولیاوو طبقاتو ته وګوري چې په یوه وړوکې بهانه به یې خدای پاک کارونه جوړ کړل او دلوړو مقاماتو څښتنان به شول ، ځکه محبت ،اخلاص ،انقیاد به و، که هرڅوک په اخلاص د شریعت تابع شي او دخپل مرشد خبره د زړه له کومې ومني بیا هر سړی یوه مقام او مرتبې ته رسیدلی شي.

دوهم زمونږ په ذکرکې سستیاوي اصل کې خوباید په ټولوحالاتوکې سړی په هوش کې وي دخدای پاک ﷻ له ذکرنه غافل نه وي لکه مخکې چې دتصوفو په اصطلاحاتوکې چې هغه په لاندې ډول دي: هوش دردم، نظربرقدم، خلوت درانجمن ،یادکرد،یاداشت، بازګشت،وقوف عددي، وقوف قلبي، ددې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تفصیلي بحث تیرشوی چې ددې نه مقصد داده چې دانسان نه غفلت لري شي اوچې غفلت ورنه لري شو په هرآن کې يې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په یاد وي بیادخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه هروخت په ده باندې رحمت او فیض رانازلیږي اوداچې سړی په جمعه کې یوه ورځ وظیفه کوي او په دریو یا څلورو میاشتو کې خپلو مشائخوته یوځل ورشي بیاهم خپل مناسبات پالي په بازارکې ګرځي راغلی به هم په داسې نیت باندې وي چې هلته يې یوکار پیداشي بیا وایې چې درځه خلیفه صاحب ته به هم ورشو یوساعت به ورسره کینو مجلس به ورسره وکړو او له هغه سره ، سره يې تقاضا هم ددې وي چې که دی مریض وي،که دی مصروف وي که هرڅنګه وي دی به زماسره وظیفه کوي،نه داسې نده لکه چې داخبره چې یوساعت داولیاء سره له سل کالوبې ریا عبادت نه بهتره هغه هرساعت نه نبیي مولنا اشرف علي تانويرَحِمَهُ اللهُ لیکلي دي چې داهغه ساعت دی چې شیخ په غلبه دحال کې راشي دجذب کیفیت ورته پیداشي اوس دبزرګ سره چې ته پداسې وخت کې کیناستې چې دی مظهر د صفاتوجمالیو دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وګرځیدو دواجب تعالی جَلَّجَلَالُهُ درحمت دورازه په ده خلاصه وه نوپه هغه ساعت کې دتاپه یوساعت کې دسلو کلونو بې ریا عبادت کارکیږي ؛نوهر ورځه په ختمونوکې ډېر کینه شرکت کوه په مجلسوکې شرکت کوه چې په داسې مجلس دي خدای پاک برابر کړي چې په هغو باندې دخدای پاک درحمت دروازه راخلاصه شي په غه ان کې چې بیا ته ورسره ناست وي دابیا خدای

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاک جَلَّجَلَالُهٗ نه کوي چې په رحمت نازلوي اوپه تایې نه نازلوي چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ رحمت یووار متوجې شو بیا پدغه مجلس کې که هر قسم سړی ناست وي په ټولو دخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ رحمت کیږي نوپه یوساعت کې دسلوکلونو بې ریا عبادت ثواب سړي ته نصیب کیږي.

نوزمونږ مطلب په دې خبروکې داده چې که همیش مونږ وژاړو خدای پاک ته که په شریعت نه یوبرابر، که مونږ اوتاسې همیش دژړا مجلسونه وکړو؛خوچې اصول دطریقت نوي راته معلوم په هغه باندې نه څو صرف په ژړاباندې خدای پاک خوراضي کیږي لکن داچې دا ژړا مې دخدای پاک له پاره ده؟ لکن په عین ژړا کې به یې نیت ریاوي ،شیطان به دوکه کړی وي نواوس دلته پدغو مجلسو کې دشرکت فائده به داوې چې هلته کیني نواخلاص محبت پیداکیږي بیاژړاهم دخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ درضا له پاره شي بیاګفتاراوخبره هم دخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ درضا له پاره شي،بیاناسته اوولاړه هم دخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ درضاله پاره شي، چې هرشی دخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ درضا له پاره شو بیا دخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ له طرف نه پدغو انسانانورحم کیږي.

دحضرت بشر حافي (قدس الله سره) دتوبې اولقب سبب څه و؟

حضرت بشرحافي رَحِمَهُ اللّٰهُ دخپل وخت شراب خور وٴ ؛خویوه ورځ په لارباندې روان د ه په کاغذ باندې بسم الله لیکلې او داکاغذ په مردار ځای کې پروت دی ،دده سترګې پرې ولګیدې

نودی که فاسق هم ؤ خومسلمان ؤدالله پاک جَلَّجَلَالُهُ دنومونوبې
عزتي يې برداشت کولی نشوی په زړه کې يې درد پيداشو اوپه
ډېره مينه اومحبت سره يې داکاغذ راواخيست په خوشبويي
عطرو باندې يې صفاکړ اوبيا يې په پاک ځای کې کيښود دشپې
دهغه وخت يوبزرګ په خوب وينې چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته
وايې چې ورشه بشرحافي ته ووايه چې (طيبت اسمي فطيبنك)
تازمانوم خوشبويي کړماته خوشبويي کړې . (بجلت اسمي
فبجلناك) تازما دنامه عزت وکړماته عزتمندوګرځولي . (طهرك
اسمی فطهرناك) تازما نوم له ګندګيونه پاک کړ .ماته له
ګناهونوځخه پاک کړي. داسې ډېرالفاظ ورته ذکرشوي چې دتانوم
څوک اخلي زه به هغه هم عزتمن کوم . بزرګ راپه حال شو بيا ويده
شو دغه خوب وينې بيا ويده شو بيا دغه خوب وين سهار روان شو
بشرحافي دشراب خوروپه ميخانه کې ناست ده دغه بزرګ ورغی
دروازه يې وټکوله څوک ورته راغلل پوښتنه يې ځينې وکړه چې
بشرحافي دلته شته (داحافي لقب وروسته بيا ورکړشوی) وايې
هوا وايې ورته ووايه چې دباندې دې څوک غواړي هغه ورته وويل
چې څه مې کوي زه په نيشه کې يم دغه بزرګ ورته وايې چې ورشه
چې درب تعالی له طرف نه مې پيغام درته راوړی
بشرحافي چې دادولي خبره واوريدله چې دخدای پاک له طرف
نه پيغام درته راغلې نوملګروته يې وويل چې زمانه نوره شراب
خانه پاتې شوه ډار ورسره پيداشو کيدای شي چې رب تعالی
زماپه باب کې دعذاب حکم نازل کړی وي اراده دعذاب يې راته

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې وي نوپه لوڅوپښو راووت په منډه باندې داولي ته چې راغی ولي داخوب ورته بيان کړ.

خوچونکې اخلاص ؤ انقياد ؤ داخبره يې زړه ته ولويده نوپه اخلاص يې توبه ويسته چې اې رب تعالی جَلَّجَلَالُهُ ادومره رحيم ذات يې چې تراوسه ماپه فسق اوفجور باندې وخت تيرولو خودتا دنامه عزت مې وکړ پدغه دومره رانه راضي شوې چې زمادې ټولې ګناوې وبښلې نودځان سره نوره دافيصله وکړه چې زه به نورې ګناوې نه کوم.

بيا خداوندمتعال دوخت دومره لوی بزرګ ورنه جوړ کړ چې دی په لوڅوپښوګرځيده چاورنه پوښتنه وکړه چې ولې په لوڅو پښوګرځې؟ ده ورته وويل چې په هغه ورځ چې ماله خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ سره دوستي کوله زه په لوڅوپښوراوتلی وم اويا به يې ويل چې زمکه دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ فرش ده،دباشاه په فرش له بوټوسره ګرځيدل بې ادبي راته ښکاري ۱ تذکرة الاولياء فارسی ص ۱۲۸ چاپ ايران ۱ خوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بيا دومره عزت ورکړچې دده دکوراوکلي کوڅه چې دی مبارک به لوڅې پښې پکې ګرځيده نوحيواناتوبه په هغه کوڅه کې تشې اوډکې متيازي نه کولې.

يووخت کې يوبزرګ په لار روان ده چې دده علاقې ته راورسيده په کوڅه کې يې خوشيان اوپچې وليدلې نوچيغې يې کړې چې آه بشرحافي وفات شوی ؟ چاورته وويل چې ولي ژاړې ده وويل چې حيواناتو داحال شروع کړی نومعلوميږي چې دی نشته، که نه د رب تعالی په ده باندې دومره رحم ؤ چې حيواناتو دده

احترام کاوه، چې ورغی پوښتنه يې وکړه هغه په ربښتيا وفات شوی و. [تذکرة الاولیاء فارسی ص: ۱۳۵/چاپ ایران]

دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دنامه (بسم الله) داحترام په وجه بزرګي اولوړمقام ته ورسیده ځکه په مینه اومحبت کې مخلص ؤ چې سړی دغه نوم دالله ته په زړه کې ځای ورکړي اودغه نوم دالله تعالی ته په روح کې ځای ورکړي ،په سري،خفي اواخفاکې يې ځای ورکړ،په بدن کې يې ځای ورکړي اوپه اخلاص باندې يې ووايي ،په محبت باندې يې ووايې ،په شوق باندې يې ووايې بيا به سړی د کلونومزل په میاشتوکې سرته رسوي.

نوغرض داچې که مونږاوتاسې غواړو په دین ،په تقوی اونیکوعملونو کې ترقي وکړو اود نیکوخلکو له جملې څخه شمار شو ،دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ددوستانو له جملې څخه حساب شو نومونږبه دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له دوستانو سره په صحیح معنامحبت کوو دهغوسره به ناسته اوولاړه کوو دهغودهغه ارشاداتوموافق به په وظیفوکې عمل کوو اوهغه ذکربه دتل له پاره سره کوو په عقیده باندې به یوبیا به خدای پاک په مونږاوتاسوکې کامیابي اوترقي راپه برخه کوي.

ځکه نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي: ﴿قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اَلْمَرْءُ مَعَ مَنْ اَحَبَّ﴾ [جامع الترمذي ج:۲/ص:۵۱۴/باب المرء مع من احب] یعني دچا چې له چاسره محبت وي دقیامت په ورځ به له هغوسره راپورته کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۹) مجلس

دحضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ معجزې په نباتاتوکې

د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دکمالاتو په هکله مونږ په مخکې بيان کې که څه هم دځينو معجزاتو يادونه کړې ده چې هغوی له روح لرونکو شيانو سره تعلق درلودلو دلته چې مونږ کومې معجزې دنمونې په شکل بيانوو ددغو معجزاتو تړاؤ او تعلق له جمادات، نباتاتو او غير ذی روح شيانو سره دی چې يوځو به يې دنمونې په شکل درته وړاندې کړم.

کتابونه مجموعه معجزې د کتابونه درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ معجزاتو شمېر (۳۰۰) درې سوه ذکرکوي. خودهغوی نه په روايتو کې يوه واقعه داراځي چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويده ؤ دلرې نه يوه ونه دخپل ځای نه را په حرکت باندې شوه ديوه طرف نه په بل طرف باندې ښوريده تردې پورې چې دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حضورته حاضره شوه کله چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دخوب نه راويښ شو صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ عرض وکړچې داونه دفلانکي ځای نه پخپله راروانه وه چې تردې ځايه راورسيدله، نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايې چې دغې ونې له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه اجازه غوښتې وه چې زماسلام ته راشي ، نو دغې ونې سمدستې

(c) ketabton.com: The Digital Library

له رسول الله ﷺ سره په خبرو شروع وکړه دخبرو پیل یې په سلام سره وکړ وې ویل :السلام علیك یارسول الله ! چې دا آواز یې ټولو حاضروخلکو واوریده اوپس له هغه نه داونه روانه شوه اوپه خپل ځای باندې بیرته ودریده . [مشکوة المصابیح / ج:۲ / باب المعجزات ص: ۵۴۰]

په یوه بله واقعه کې رسو الله ﷺ دملګرو سره یوځای په سفر تللی دسفر پر مهال انساني حاجت ورته پیداشو ، دپنا او پردې ځای نشته چې دی مبارک دپنا او پردې ځای ته ولاړ شي هغه خپل ضرورت رفعه کړي. روایت کې راځي چې دوې ونې لري ولاړې وي رسول الله ﷺ ورغی دایوه ونه یې دخانښ نه راونیوه چې دی زمااطاعت وکړ په اذن دالله تعالی باندې داونه پسې راغله ترنیمایي پورې یې دایوه ونه راوسته بیا ورغی هغه بلې ونې ته هغه یې له خانښ نه ونیوه دخدای پاک په حکم چې راځه په ماپسې هغه پسې راروانه شوه چې کله دواړه ونې سره نږدې شوې خانښونه یې سره ونیښتل پس دهغه نه یې حکم ورته وکړچې تاسو خانښونه په ماباندې راتاوکړي .راوي وایې چې رسول الله ﷺ په خانښونو کې داسې پټ شو چې هیچا هم نه لیده خپل ضرورت یې رفعه کړ،دضرورت له رفعه کولو نه پس یې ونو ته حکم وکړچې هره ونه دې خپل ځای ته لاړه شي

[مشکوة المصابیح / ج: ۲ /باب المعجزات ص:۵۲۳]

واقعه داچې یو اعرابي (کوچی) رسول الله ﷺ ته راغی او عرض کوي چې ته ماته یوه معجزه راوښیه چې زما یقین

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په نبوت نورهم مضبوط شي رسول الله ﷺ ورته وویل چې څه ډول معجزه غواړي هغه ورته وویل چې هغه ونه کړه دتاپه حکم دتاپه طرف را روانه شي ده ورته وویل چې هغه ونې ته ووایه چې(**اجبي رسول الله**!) درسول الله حکم ومنه یعنې راشه.

اعرابي ورغی ونې ته یې درسول الله ﷺ دمبارکې خولې الفاظ وړاندې کړل ونه یوطرف اوبل طرف ته په بنورید.لوشوه ریښې یې راوختي راغله د نبي کریم ﷺ حضورته صحابي ورته وایې (**حسبي حسبي**) کافي ده کافي زماکامل یقین پیداشو دتاپه نبوت اومعجزې باندې بیاد اصحابي ورته وایې چې اې رسول الله ! ماته اجازه وکړه چې زه تاته سجده وکړم نبي کریم ﷺ ورته وایې چې دخدای پاک نه بغیر بل چاته سجده نشته که له خدای پاک نه ماسوی بل چاته سجده کول روا وی نو مابه ښځو ته حکم کړای وچې خپلو میړونه سجده وکړي وروسته هغه صحابي د نبي کریم ﷺ دلاسو اوپښو مچولواجازه وغوښتله رسول الله ﷺ اجازه ورته وکړه د نبي کریم ﷺ لاس مبارک یې هم مچ کړاوده پښې مبارکې یې هم مچ کړې.

[جامع المعجزات باب الخامس فی معجزات المتعلقة بتکلیم الجمادات ص ۳۱۸]

الله تعالی د ده د نبوت او حقانیت تائید په بوټو ، ونو او نورو جماداتو سره هم کړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمادات هم په دې اقرار کوي چې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حقه دی

په جماداتو کې چې روح نلري اود نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ معجزې په کې ښکاره شوې وي څو واقعات دي:

یوه واقعه په تابعداري دوریځي ده نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په خطبه لګیاده یواعرابي (کوچی) ورته راغی او عرض ورته کوي چې یارسول الله ! مالونه مړه شول ،عیالونه مودوچکالي له وجې تږي دي نږدې ده چې هلاک شي ،بارانونه نشته نوته دعاوکړه چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ باران وکړي په روایت کې راځي چې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سمدستي لاسونه پورته کړل اوصحابي قسم کوي چې تول اسمان کې بیخې وریځ نه وه چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لاس پورته کړل دعا یې شروع کړه ددعا دشروع کیدلو سره دغروپه شکل وریځي دیواوبل طرف نه راروانې شوې چې دمدینې منورې په سرحد باندې راغلې سره یوځای شوې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لاسونه په مخ راتیرکړل دعایې ختمه کړه باران شروع شو دممبرمبارک نه لانه و کوز شوی چې دده درېږې مبارکې نه اوبه وبهیدي یوه جمعه مسلسل بارانونه ووریدل پس له هغه نه بله جمعه کې دی په خطبه لګیاده هغه شخص یابل څوک ورته راغی چې یارسول الله ! کورونه مورنګ شول،مالونه موتول اوبویورل رب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ته دعاوکړه چې دابارانونه ودره وي حضرت نبي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لاسونه پورته کړل دادعايي وکړه ﴿ اللهم حوالينا لاعلينا ﴾ ای خدایه ! زمونږ په چارچاپیره غرونو کې بارانونه اووروه چې مونږ ته يې فايدې ورسيږي اوزمونږ کورونه نه ړنګوي تاوان نه راکوي وايي د دعالاسونه يې لا نه و ښکته کړي چې باران ودريږه او وريځ بيرته چې دکوم طرف نه راغلي وه هغه طرف ته ولاړه اسمان بيرته صفاوګرځيده .

[مشکوة المصابيح ج ۲ / باب المعجزات / ص ۵۳۶]

وريځ روح نلري جمادغوندي شی ده وايي دادحضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ معجزه وه چې دده په دعا سره يوځای شوه اودده په دعاسره بيرته تيت پرک هم شوه يوطرف ته اوبل طرف ته ولاړه .

دحضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د (شق القمر) معجزه

بله معجزه په جماداتو کې چې ډېره مشهوره ده او په قرانکريم کې هم يادونه شوې ده ،هغه دسپوږمۍ د دوه ټکړې کېدلو معجزه ده لکه خدای جَلَّ جَلَالُهُ چې وايي ﴿ اَقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ ﴾ .

[سورة القمر آيت : ۱، مشکوة المصابيح ج ۲ / باب علامات النبوت ص ۵۲۴ / قديمي کتب خانه]

له نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه دمکې مشرکينو داغوښتنه وکړه چې مونږ به هلته دتا نبوت ومنو چې سپوږمۍ راشې اوستا په کريوان کې ننوزي اونيمه له يولستونې اونيمه له بل لستونې ځخه بهروزي . نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ همداسې وکړل،سپوږمۍ دوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوټې شوه اودا نندراه تقریبا(۵۹) ملکونوکې لیدل شوې اوداپه نقشوکې اوس هم شته.

داسطوانة الحنانة واقعه

بله معجزه د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په جماداتوکې داده چې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مسجد مبارک کې د وچې خرما ډډ (بیخ) و. دهغې په څنګ کې به یې خطبه ویله اوهغې ته به یې تکیا کوله کله چې صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له پاره ممبر جوړکړ په کومه جمعه کې چې دی مبارک په ممبرکیناست اوپه ممبریې وعظ، نصیحت او خطبه شروع کړه دغې وچې خرما مبارکې په ژړا شروع وکړه په داسې کیفیت باندې یې ژړل چې داتولوخلکوددې ژړا واوریدله ،نږدې وه چې له ډېرې ژړانه دوه ځایه شي.

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دممبرنه ورته راکوزشو هغه ډډ مبارک یې په غیږ کې ونیو ورو، ورو دهغې ژړاه بیرته قراره کیدله ترهغه وخته یې نیولې وه چې ترڅویې ژړاورکه شوه .(مشکوة المصابیح ج:۲/ ص:۵۲۶/ باب المعجزات) اوس هلته ددغې خرما په ځای باندې متې ده په نامه (استوانة الحنانة) یعنې ژړاکونکې متې.

دادهغې وچې خرما ځای ده چې دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په فراق باندې یې ژړاکوله.

جماد ده - روح نلري- وچې لرګی ده د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قدریې پیژانده دهغه په جدایي باندې یې ژړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

علامه رومي پدغه مناسبت شعر وايي:

مسندت من بودم ازمن تاختی

مسندت برجای دیگر ساختی

دتادتکیه ځای زه وم زمانه لاړې اودتکیه ځای دې بل پیداکړ په بل ځای باندې کیناستي.

دلته محدثین کرام لیکي چې دخرما دوچ ډډ (بیخ) د رسول الله ﷺ سره دومره محبت موجودؤ نوانسان چې عقل لري ،علم لري،شعورلري دامتي کیدلو دعوه لري خدای پاک ﷻ جنت ورکوي ،خدای پاک دیدارورکوي،خدای پاک ﷻ خپله رضا ورکوي ، هغه څومره مقامات چې ورته پیداکیږي ټول په محبت اومتابعت د رسول الله ﷺ باندې نودی باید په محبت کې د ونې له یوه وچ ډډ څخه ډیر زیات وي ، چې ونه دده په فراقت دننه په جومات کې ژاړي صرف دومره ځینې جداشو چې مخکې یې تکیه په دې باندې کوله اواوس په ممبرباندې شوه نومسلمانان خوباید دهغه په فراقت بې انتها وژاړي.

د صحابۀ کرامو رضی الله عنهم له رسول الله ﷺ سره دومره مینه وه په روایاتو کې راځي چې یوځل دنبي کریم ﷺ دوفات اوازه شوه حضرت عثمان رضی الله عنه په ژبه ګونګی شو خبرې یې نشوای کولی. حضرت عمرفاروق رضی الله عنه لیونی شو عقل یې بالکل کارپرینبود اوتوره یې راوخیسته اعلان یې وکړ چې که

(c) ketabton.com: The Digital Library

چادا وویل چې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وفات شوی ده زه به دهغه سړی سر قلم کړم.

[احیاءالعلوم ج ۴ / ص ۶۲۹ / کتاب ذکرالموت ومابعده]

ډېرصحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ په سترګو ړانده شول وجه داوه چې لکه هغه ونې چې دزړه محبت درلود په فراقت یې ژړاکوله نودوی خوعلم لري، عقل لري د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ کمالات ټول ورته معلوم ؤ نوځرنګه به دوی نه ژړل ، ولې به دوی نه بې اوښه کیدل ولې به دوی نه وربانديې غمجن کیدل کله چې دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د وصال وخت راغی نو له زنکندن لیږ مخکې یې دخپل ځیګر ټوټې کشری لور حضرت فاطمې زهرا رَضِيَ اللهُ عَنْهَا ته په غوږ کې څه خبره وکړه هغې مبارکې یووار ډېر وژړل اوبیایې وخندل وروسته بیا امهات المومنین پوښتنه ورنه وکړه چی اې فاطمې ! څرنګه دې یووارووژړل اوبیادې وخندل؟ هغې ورته وویل چې ومې ژړل په دې چې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ راته وویل چې دازما مرض دمرګ مرض ده ددغه مرض څخه زه نه جوړیږم ددنیانه تلونکی یم نو ماته دخپل ګران او قدرمن ابا جان جدایي د زغملو ورڼه ښکاریده، ځکه پۀ ژړاشوم اوپه دې مې بیا وخندل چې حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ راته وویل چې زماپه اهل اوعیال کې به ته زر راپسې راشې زماسره به ستا ملاقات زروشي هغه وه چې شپږمیاشتیې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دوفات نه بعد حضرت فاطمه رَضِيَ اللهُ عَنْهَا وفات شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بي بي فاطمې رضي الله عنها د نبي کريم صلى الله عليه وسلم په فراقت کې دغه اشعار ويلي:

صبت علی مصائب لوانها

صبت علی الایام صرن لیالیا

يعنې دومره مصيبتونه اوغمونه په ماباندې راغلل چې که هغه په ورځو باندې راغلي واى نوورځي به توره شپه ګرځيدلې وې

ماذا علی من شم تربة احمد

ان لایشم مد زمان غوالیا

څه دې په هغه چاباندې چې چادرسول الله صلى الله عليه وسلم دقبرخاوري بوى کړې وي چې په ټول ژوندباندې بيا هغه نورې خوشبويي بوى نکړي ،څه ضرورت لري کوم چاته چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم دخاوري خوشبويي پيدا ده.

ددغې وجې نه چې صحابه کرام رضي الله عنهم دقبر دحالت نه راوګرځيدل حضرت بي بي فاطمې رضي الله عنها دې برغم نه حضرت انس رضي الله عنه ته وويل چې رسول الله صلى الله عليه وسلم مو په خاورکې پټ کړ،زړونه موساړه شول چې په ده باندې موخاورې واړولې؟

اهل بيت دې برغټ مقام لري خوغم دومره غم ؤ چې حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم دمصيبت په متعلق کې وايې چې دچايوزوى وفات وي صبرورباندې وکړي دهغه له پاره جنت ده.دارنګه دوه زامن اودرې زامن چا وويل چې که دچايوزوى هم نه ووفات ؟دى مبارک ورته وايې چې زما دامت له پاره زه پيش کش

(c) ketabton.com: The Digital Library

یم زما غم دومره غټ غم ده چې تراولاد نه هم غټ غم ده، دچاچې اولاد یاقریب وفات شي دومره لویه صدمه نه ده لکه د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ انتقال او وفات .

نو حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بې شمېره کمالات ورکړي وو .

دحضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حیواناتوکې معجزې

حضرت ابوهریرة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ څخه روایت دی وایي: چې یو لیوه له یویهودي نه میږه وتښتوله شپانه ورپسې منډه کړه دهغه لیوه نه یې هغه میږه خلاصه کړه لیوه ولاړ په یوغونډۍ ودریده اوپس دهغه نه یې داشپانه ته خبرې شروع کړې چې هغه روزي چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ زما له پاره مقرره کړې وه هغه تازماله خولې نه وویسته په هغه ورځ به بیا څه کوې چې ته نه یې او زه یې شپون یم اوماته راپاتي وي.

دایهودي حیران شو چې حیوان (لیوه) په خبرو راغی تعجب یې وکړ،لیوه ورته وایې دې ته تعجب مه کوه تردې نه غټه دتعجب خبره داده چې ددغو دوو غرونو په منځ کې (مدینه منوره) یو پیغمبر پیدا شوی دی چې دمخکینیو امتو اوراتلونکې زمانې ټول احوال بیانوي.

او سره له هغه یې خلک بیاهم نه مني او حال داچې ربښتیا هم وایي بیا هم دخلکو زړونو ته نه لویږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه یهودي سمدستي رمه پرېښودله او نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته راغی چې کله یې دپیغمبر عَلَيْهِ السَّلَامُ خبرې واوریدلې او دهغه مبارک اخلاق یې ولیدل نو سمدستي په اسلام باندې مشرف شو هغه دی دنبي عَلَيْهِ السَّلَامُ په نبوت او حقانیت لیوه ګویا او شاهد شو.

[مشکاة ج ۲ / ص ۵۴۱ / باب المعجزات]

نوغرض داچې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته چې خداوند متعال جَلَّ جَلَالُهُ کوم کمالات ورکړي ؤنوهرڅوک چې دحضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په تمامه معناتابع شي هغه ته هم هغه کرامات خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورکوي ،کوم چې په رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ کې ؤ؛خوهلته معجزې ورته ویل کیږي ددغه ولي په لاس چې کوم دعادت خلاف شی صادر یږي هغه ته کرامت ویل کیږي ،که نه کرامات داولیاء داهم په حقیقت کې ټولې معجزې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دي اوداپه محبت اومتابعت پیداکیږي چې څومره سړی کمال غواړي نوهغه هلته پیداکیږي چې دخپل پیغمبر،دخپل متقدا(لارښود) په قول اوعمل باندې عمل وکړي او په پوره توګه یې تابع شي ، چې هغه څه وایې اودی یې منې چې هغه څه کوي هغه دی هم کوي اوورته محبوب وي.

د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دمعراج په واقعه شرعي اوعقلي دلائل

دمعراج دشپې متعلق به یوه لنډه خبره درته وکړم چې بعض خلکوته دا اشتباه پیداکیږي چې په یوه شپه کې څرنګه حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دزمکې نه ترعرش عظیم پورې داوو(۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمانونه تیرشو ،په یوه شپه کې دومره اوږد سفر څرنګه ترسره کیږي؟

دایوه اختلافي واقعه ده علماء ټول په یوه خوله نه دي ځینې علماء کرام وایي چې روحي سفر ؤ او ځینې نور بیا وایي چې دا بدني او جسدي سفر ؤ ، خومختاره قول داده چې دی په روح اوبدن مبارک دواړو داسفر شوی. دآیتونونه هم معلومیږي اوعقلي دلائل هم موجود دي.

دآیتونوڅخه دا آیت مبارک دی چې فرمایي:

﴿ سُبْحَانَ ٱلَّذِىٓ أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِۦ لَيْلًا مِّنَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ إِلَى ٱلْمَسْجِدِ ٱلْأَقْصَا ٱلَّذِى بَٰرَكْنَا حَوْلَهُۥ لِنُرِيَهُۥ مِنْ ءَايَٰتِنَآ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ۝١ ﴾ [سورة الاسراء]

ژباړه: پاکي ده هغه ذات ته چې بیولی یې ؤ بنده خپل (محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) په (یوه برخه د) شپې کې له (منځه یا له ځنګه د) مسجد حرام ځخه تر مسجد اقصی پورې هغه چې برکت اچولی دی موږ چار چاپیر دهغه (بیول دمحمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د دې له پاره ؤ چې هلته وښیو موږ دغه (محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ته ځینې له دلائلو (دقدرت) خپل.

بېشکه چې دغه (الله تعالی) هم دی دی ښه اوریدونکی (دټولو اقوالو) ښه لیدونکی (عالم په پټو او ښکاره ؤ).

یعنې (سُبْحَانَ) دتعجب په ځای کې استعمالیږي وایې دروح تګ هغه دخوب تګ وي په هغه کې څه تعجب نه پیداکیږي چې

ماخوب ولیدل چې زه اسمانوته وختم ځکه د برامتیان هم داخوبونه ویني خوهیڅوک هم ددغه نه تعجب نه کوي نودتعجب ځای دادی چی رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وجود اوروح مبارک دواړو اسمان ته ختلی دی.

دوهم: آیت شریف کې وایې (بعبده) عبد فقط روح ته نه ویل کیږي، عبد روح اوجسد دواړو ته ویل کیږي نوددغه نه هم دامعلومیږي چې په بدن باندې اسمان ته ختلی ؤ.

دریم: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې دام هاني رَضِيَ اللهُ عَنْهَا کورته راغی چې دهغې له کورنه معراج ته تللی ؤ هغې ته یې داقصه بیان کړه هغه ورته وایې چې ګوره داقصه دې تامشرکینوته ونکړي هغوی به دتا مخالفت نورهم زیات کړي انکاربه کوي چې داڅرنګه پیښیږي نوکه دخوب خبره وای نوبیایې ولې ورته ویل چې خلکوته یې مه بیانوه ځکه ددوی به نورانکارزیات شي، ده ورته وویل چې نه زه پټول نه کوم چې څه مې لیدلي هغه به ټول خلکوته بیکاره کوم.

اوبل داچې دا روایت د(۲۵) صحابه کرامو نه دخلفاء الراشدینوپه شمول رانقل شوی چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (۷) اسمانواوعرش عظیم اولامکان ته تللی داشرعي دلائل ؤ.

[البدایة والنهایة ج:۱ / فصل اسراء برسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ من مکة الی بیت المقدس / ص:۱۲۰ / مکتبه فریدیه پشاور].

(c) ketabton.com: The Digital Library

عقلي دلائل

اول داچې پدې کې دې څوک استبعاداوشک نه کوي چې څرنګه ترهغه ځایه په یوه شپه کې تګ کوي دانسان په تخنیک باندې انسان په خپله په میلټ کې څومره مزل کوي ،موټرې چې جوړ کړی داموټربیاپه میلټ کې څومره مزل کوي جهاز یې چې جوړ کړی ده هغه بیاپه میلټ کې څومره مزل کوي، چې دانسان صناعت دی ،کرولا موټرپه صحیح سړک په یوه میلټ کې یونیم یادوه کیلومتره مسافه قطعه کوي

دایف سوله جیټ طیاري یې جوړې کړې دې چې په میلټ کې څومره کیلومتره مسافه قطعه کوي

نودخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مخلوق چې بوراق ده په هغه ځای باندې یې قدم لګیږي چې چیرې یې نظرلګیدو نوبیا په هغه کې څه نادره ده چې په دومره وخت کې دې ټول اسمانونه کتلی وي

دوهم که ددې بجلي په ټوله دنیابالفرض یولین راتاؤ وي اودلته چې دبرق هم هغه اصلي مرکزده بټن یې ووهل شي نوپه خوسکنډه کې به ټولې دنیاته بجلي ونه رسیږي ؟ اوټول سائنسدانان پټه دې متفق دي چې دامادە ده روح نه ده نودغه ماده دانسان مصنوع ده چې ده جوړه کړي هغه په سکنټ کې په ټوله دنیاباندې راتاویدای شي اوکه بیایې مرکړې دټولې دنیا رنځې نودالله تعالی په قدرت کې ولي څوک دغه استبعاداوشک وکړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس دالیدل دسترګودي داسمان طرف ته وګوره تراسمانه نظر ورسیږي ،له زمکې نه تراسمانه پورې چې دپنځوسو کالومسافه ده داپه نیم سکنټ کې دانسان دسترګو شعاع وزي اسمان ته رسیږي دادیدار پیداکیږي نودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دیدار کې څرنګه دا استبعاد وشي چې څرنګه په یوه شپه کې دی خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اسمانوته ورساوه.

دحضرت اسماعیل عَلَيْهِ السَّلَام په غاړه باندې چاړه لانه وکیښودل شوي چې حضرت جبرائیل امین ته حکم وشو چې ځان ورسوه چې زما بنده ته څه تکلیف ونه رسیږي ؛نوپوستکی یې لانه ډ پرې شوی چې حضرت جبرائیل امین ورته راورسیده دهغه ځای نه څوزره کاله مسافه ده نودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په قدرت کې هیڅ استبعاد نشته چې څرنګه رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په یوه شپه کې اسمانوته لاړ،جنتوته لاړ،دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دیدار ورته نصیب شو، ددغه نه په کم وخت کې داشوي دي بلکې دشپې په څه حصه کې داټول شوي دي هیڅ استبعاد نشته.

بیا چې یوانسان دپیغمبر تابع شو داسې بصیرت ورته پیداکړي چې په سکنټ کې تراسمانه نه بلکې ترعرش پورې داټول حدودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته کشف وګرځوي داټول مسافه پدغو سترګو لیدل کیږي نوهغه رب تعالی پدې هم قادر ده چې خپل محبوب دشپې په کمه حصه کې ترهغه ځایه ورسوي پدې کې خوهیڅ استبعادنشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تگ د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دیدار ته دهغه عزت په خاطرباندې ؤ چې داسې یوپیغمبریو مخلوق پیداکوم چې هغه به بیازه دغه لامکان ته راخیځوم دتاسې مشکلات به درحل کوي

نوغرض مې داده چې مونږ اوتاسې په دې مجلس دذکرکې چې کینو روژه نیسو ،لمونځونه کوو ،طاعات اوعبادات چې څه شی مومقصودوي پدغوټولوکې قرب الهي مقصود ده چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضاراته پیداشي ،دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ طرف ته نږدې شو اودشیطان نه لرې شو دخداوندمتعال رضا پیداکړوو هغه رضا بې درضا د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه نه پیداکیږي چې څود رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په نقش قدم نه وي روان شوی هغه ورنه خفه وي نوالله تعالی بیادهغه سړي څخه نه خوشحالیږي ،دادواړه سره لازم اوملزوم دي . احضرات کرام نقشبندیه / ص ۱۱۶۷

په قرانکریم کې دیته اشاره شوې ده :﴿ وَٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَحَقُّ أَن يُرْضُوهُ ﴾ [سورة التوبه آیت ۶۲] تفسیرجلالین لیکي چې الله تعالی اورسول الله ته یو ضمیر راجع شوی (ان یرضوه) چې دا لائق په دې دي چې سړی یې راضي کړي مشرکین تاسې راضي کوي په درواغو قسمونه درته کوي خوالله تعالی اورسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دهرلائق په دې دي چې دوی راضي کړی،دواړوته یې یوضمیرراجع کړی دې ته پکې اشاره ده چې ددواړو رضایوله بله سره لازم ده .[تفسیرجلالین / ج ۱/ ص ۱۶۲سورة التوبة] الله تعالی ترهغه پورې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاځخه نه راضي کیږي ترځوپورې يې چې رسول الله ﷺ نوي راضي کړی اورسول الله ﷺ ترهغه پورې له چاځخه نه راضي کیږي ترځوپورې يې چې خدای پاک ﷻ نوي راضي کړی.

مونږ که په نقش قدم اوسنتود رسول الله ﷺ روان شو دهغه اتباع مختاره کو بیا امیده ډېر دی چې درسول الله ﷺ په رضا باندې دالله تعالی رضا پیداکړو اوچې دچانه الله تعالی راضي شو هغه ته به پدغه لمانځه کې هغه دمعراج مقام پیداکیږي کومه مشاهده چې نبي کریم ﷺ په معراج کې فوق العرش کړې ده ،په حالت دلمانځه کې عام کتابونه دحدیثو اوتفاسیرو وایي چې حالت دمشاهدې ده دغه حالت پیداکیږي ،دغسې انواردخداوندمتعال ورته لیدل کیږي هغه دیدار ورته پیداکیږي.

رسول الله ﷺ په لمانځه کې ولاړ ؤ دلمانځه په اخیرصف کې یوه سړی لمونځ په صحیح طریقه ونکړچې کله یې سلام وګرځاوه ورته وې ویل چې اې فلانکیه ! دا لمونځ ولي په صحیح طریقه سره نکوې؟ دتاسې څخه ګمان ده چې زه مخته وینم اوشاته نه وینم؟ والله لکه مخته چې وینم همداسې شاته هم وینم.

محدثین کرام لیکي چې داځکه چې دلمانځه دمشاهدې حالت ده چې په لمانځه به شروع شو ټول حالات خدای پاک ﷻ ورته منکشف کول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوپه دغه لمانځه کې دغسې حالت سړي ته پیدا کیږي چې په اخلاص باندې یې کوي ،په متابعت ،خضوع ،خشوع اوعاجزي باندې یې کوي چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مشاهدې کله سړي ته پیدا کیږي دسجدې په وخت کې به هغه انوار دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ سړی وینې زمونږ مقصود دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رضا ده دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رضابې له دین څخه نه پیدا کیږي خودین چې څومره ښه کیږي اوپه صحیح چوکاټ کې راځي دغومره هلته دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رضا ډېره پیدا کیږي بیا ډیر نیک اثار پرې مرتب کیږي

دطریقت فائدې

دتصوف په اصطلاح،داولیاء کرامو په اصطلاح چې څوک یې په یونام سره بولي څوک یې په بل نام داځلورطریقې دي :
نقشبندیه، قادریه، چشتیه اوسروردیه
ددغوبیعت کول مرید ته کومې فائدې رسیږي؟ دثبوت په هکله یې خبره نه کوم ،هغه خوپه قرانکریم ،احادیثومبارکو اوپه اقوالو دائمه وو ثابتې دي هغه بار بار بیان شوې
حضرت پیرذوالفقاراحمدنقشبندي صاحب په کتاب تصوف اوسلوک کې لیکلي دي چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیعت اولاس نیوی دوه لویې فائدي لري

اوله فائده : چې څوک بیعت اولاس نیوی وکړي اوپه دې سلسلوکې داخلیږي نومشائخ کرام په سالک اومریدباندې له مخکینیوتولو ګناهونوڅخه په اخلاص توبه باسي نوخداوند متعال یې داګناهونوداسې پاکوي لکه دمورنه چې نوی پیداوي ځکه چې زمونږ مشائخ کرام داتلقین ورته کوي چې له صغیره ګناهونو،له کبیره ګناهونو،له حقوق الله اوحقوق العباد،حقوق الوالدینو،له شرک خفي اوشرک جلي که زه پرې پویم اوکه نه یم پرې پوه خداوندمتعاله له تولونه مې توبه ده.

نوله هرقسم ګناهونوڅخه توبه پکې ایستل کیږي.

دوهمه فائده : دانتهاپه لحاظ چې څوک وایې په اخلاص عقیده اومحبت باندې په بیعت کې داخل شي خداوندمتعال ددغه بیعت په برکت باندې دغه انسان له دنیاڅخه له ایمانه سره ، سره رخصتیږي. [تصوف وسلوک ، اردو / ص ۵۶]

نوغټه فایده یې داده چې په توبه سره یې خداوندمتعال له تولو ګناهونوڅخه صفا کوي ،داخري ورځي چې نورهیڅ مقامات دولایت هم نشي ورته پیدا خوچې ددغې طریقې عقیده ولري ،اخلاص اومحبت ولري په ورځ دزنکدن په وخت کې به یې الله تعالی دشیطان له فریبونونه خلاص کړي او له ایمانه سره به له دنیا نه رخصت شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۰) مجلس

په دنیاکې دنیکو اعمالو بدله

هرانسان ته پکار ده چې دځوشیانوفکر وکړي یودهغونه داده چې دعمل ثواب ته باید سړی متوجې شي چې دعمل ثواب خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مونږ ته څرنګه راکوي.

چې دحدیثوواقعاتو ته انسان نظر او فکر وکړي په دنیاکې دنیکو اعمالو بدله هم خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نیکو خلکو ته ورښودلې چې دغه نیک عملونه یې ذریعه دنجات او کامیابي ګرځیدلي نوامید ده چې په اخرت کې هم دغه نیک عمل ذریعه دنجات اوکامیابي وګرځي

په بنې اسرائیلوکې د دریو نیکوانسانانوقصه

﴿ أَنَّ عَبْدَ اللهِ بْنَ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: انْطَلَقَ ثَلاَثَةُ رَهْطٍ مِمَّنْ كَانَ قَبْلَكُمْ حَتَّى أَوَوُا المَبِيتَ إِلَى غَارٍ، فَدَخَلُوهُ فَانْحَدَرَتْ صَخْرَةٌ مِنَ الجَبَلِ، فَسَدَّتْ عَلَيْهِمُ الغَارَ، فَقَالُوا: إِنَّهُ لاَ يُنْجِيكُمْ مِنْ هَذِهِ الصَّخْرَةِ إِلَّا أَنْ تَدْعُوا اللهَ بِصَالِحِ أَعْمَالِكُمْ، الحديث. ﴾

اخرجه البخاری فی صحیحه فی کتاب الاجارات ج:۱/ص ۳۰۲/ رقم الحدیث ۲۲۷۲/ ومسلم فی کتاب الذکر بروایة ابن عمر رضی الله عنهما

(c) ketabton.com: The Digital Library

له حضرت عبدالله ابن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا روایت دی وایي: چې له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه مې اوریدلي ویل یې: چې له تاسې نه په مخکې زمانه کې درې نفره په لاره باندې روان ؤچې په دوی باندې باران راغی دباران له امله دغره لمنې ته دیوه کمره لاندې یو غار ؤ پدغه غارکې کیناستل په دې وخت کې دغره له سرنه یوه لویه تیږه راوښویده اودغارخوله یې مکمل ډول بنده کړه.

دغودریونفرو له ډېرکوشش سره سره بیاهم دغه تیږه لرې نه کړای شوه اخردغودریونفرو په خپل مابین کې سره وویل چې اوس خودخلاصون بله لارنشته بې ددې نه چې خپل عمل خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته وسیله او ذریعه کړو کیدای شي چې ددغو نیکو اعمالو په برکت مونږ خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له دې مصیبت نه خلاص کړي

په دغودریونفروکې یوه نفر رب تعالی ته عرض وکړ چې ای رب تعالی! زما په ژوندکې عمل داو چې شپون وم رمه مې پوولې کله به چې مابنام شو هغه میږې به مې ولوشلې اول به مې شیدې موراوپلار ته ورکولې اوبیابه مې خپل اولاد ته ورکولې.

یوخت ناوخته شوم چې راغلم موراوپلارمې دواړه ویده شوي ؤ نوزما په دوی باندې زړه ونه شو چې دوی له خوب نه را بیدارکړم خوبل طرف ته مې هغه رمه میږې هم په دښته کې پاتې وې دغلو اولیوانو ډارهم ؤ چې که زه بیرته ورنشم کیدای شي چې لیوان رمه ماته کړي؛ نو ای خدای پاکه! مادمور اوپلاراحترام وکړ ترسهاره ورته ولاړوم خپله رمه اومیږې مې پریښودلې اوپه دوی مې هم زړه نه کیده چې دخوب نه یې رابیدارکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې سهارشودوی په خپل طبیعت باندې راویښ شول بیامې شیدې ورکړې نوای خدایه ! که داعمل مادتا درضا له پاره کړی وې نوددغه عمل په وسیله اوبرکت دغه تیږه لرې کړې ، نو تیږه لرې وښوریده او څه ناڅه چوله پکې پیداشوه .

دوهم سړی وایې ای رب تعالی ! زما داکالور وه ډېره ښایسته وه اوزه په دې باندې عاشق وم ، ددې نه مې دبدعملي ارزو درلودله . هغې زما مطالبه نه منله .

خویووخت کې داډېرمحتاجه شوه په کورکې یې څه نه و اولاد یې وړې ؤ ماته راغله اوزمانه یې څه دکومک او مرستې غوښتنه وکړه ماورته وویل چې زه به هلته دتاسره کومک وکړم چې ته زما سره بدعملي وکړې خودې دغې خبرې ته زړه نه کیښوده بیرته ولاړه بیا درې څلور واړې راغله سوال به یې کاوه څکه چې دهغې ماشومان وړې، وژړل به یې نوبیا به مجبوره شوه بیازما کورته راغله بیا یې زمانه دکومک غوښتنه وکړه اومابه هغه خپله مطالبه ورته تکراروله هغې بیا ونه منله په څلورم واردډېرې مجبوري نه دانښځې وویل چې زه به دتاسره بدعملي وکړم څکه زامن مې دلوړې نه مړه کیږي کله چې زه دې ته ورنږدې شوم او دبدعملي اراده مې وکړه ، نوهغه ښځه وریږدیده اوپه ډېر عجز سره یې راته وویل چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه وډاریشه ! دغه مهرمه ماتوه تراوسه مې بدعملي نه دي کړي، کوره رانږدې نشي نوزه هم ورنه جګ شوم اوبدعملي مې ورسره ونکړه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

خداوندمتعاله ! دتادنامه له وجې په ماباندې دومره ډار غالب شو چې موقع مې پیداوه اوورنه جګ شوم اوددې سره مې چې څومره وس ؤ هغه مې ورسره وکړنوای خدایه ! که داعمل مادتا له پاره کړی وي ،داګناه مې ، ستا له ډارنه پریښې وي نوداتیره نوره هم لري کړې چې مونږ ته څۀ چوله پیداشي نوتیره یوځه نوره وښوریده اوچوله پیداشوه.

دریم نفر وویل چې ای خدایه ! مایومزدور دسهارنه ترماښام پورې نیولی ؤهغه ته مې خپله مزدوري مقررکړې وه. یوبل کس په نیمه ورځ کې راغی خودادنیمې ورځې مزدورهم دومره کار وکړ لکه هغه بل چې په توله ورځ کې کړی و نومادواړوته پوره، پوره مزدوري ورکړه، نوهغه توله ورځ یې چې کارکړی ؤ هغه خفه شو چې دی په نیمه ورځ کې راغلی ؤ دومره روپۍ دې ورکړي اوماچې توله ورځ کارکړی ؤ ماته دې هم دهغه په اندازه روپۍ راکړې

ماورته وویل چې ګوره دتابرخه خومې نده کمه کړي تاته مې چې کوم اُجرت (مزدوري) مقررکړی ؤ هغه خومې پوره درکړ خودی خفه شواوولاړ.

هغه مزدوري یې ماته پریښودله روپۍ یې وانخستې ماپه هغوروپیو باندې څه غله واخیسته ومې کړله بیاهغه غنم یا وربشې چې شنې شوې وامې خیستل خرڅې مې کړې څه حیوانات مې ورباندې واخیستل خوپه دې مابین کې څوکاله تیرشول چې دهغووړپیو له وجې نه غواوې ،میږې اواوښان هرڅه پیداشول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یووخت داسې ډېرمحتاج شوی ؤ بیرته راغی نوویې ویل چې سخت محتاج یم هغه ورځ چې دتاسره ما مزدوري کړې وه هغه مزدوري مې راکړه.

ماورته وویل چې دابهرچې څومره پسونه،میږي اوغوایان ولاړدي هرڅه ټول له ځان سره بوزه. دامې هغه دتا په پیسوباندې اخیستي اوبیا ډېرشوي دي هغه یې ټول له ځان سره بوتلل ،نواې متعاله خدایه ! که داعمل مادتا درضا له پاره کړی وي داتیږه زمونږ له مخې لري کړي نوداتیږه نوره هم لاړه اولارخلاصه شوه.

په دنیاکې ددنیا دخلکو نه دنیک عمل په ذریعه باندې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دوی ته نجات ورکړ چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره که کول دعبادت وي اوکه ترک دګناهونووي هغه ذریعه دنجات ګرځي چې هغه یوه ګناه پریښې وه دخدای له ډاره هغه تیږه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته لري کړه اوهغو دوو نورو کسانو چې نیک عمل کړی و نودهغه په برکت هغه تیږه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ لري کړه

[اخرجه البخاری فی صحیحه فی کتاب الاجارات ج ۱ / ص ۳۰۲ / رقم الحدیث ۲۲۷۲ / ومسلم فی کتاب الذکر بروایة ابن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا]

د یوې ګناه د نه کولو په سبب له دنیاوي هلاکت نه خلاصېدل او غیبي رزق ورکول

په بنې اسرائیلو کې یوتجار ؤ ډېر نیک عمله انسان ؤ ،ده به په خپل لاس باندې شی جوړول اوبیابه یې په کلي کې خرڅول اوډېره ښایسته ځواني خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورکړې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ دیوبادشاه دکورمخې ته تیریږي چې دبادشاه مینځې ولیده نومنډه یې وایخسته خپلې باداري دبادشاه ښځې ته یې وویل چې یودډبرښایسته ځوان په دې لارباندې تیریږي اوځۀ شیان ورسره دي اوخرڅوي یي ، دې ورته وویل چې دننه یې را وغواړه چې خپل مقصود تري پوره کړو کله چې دانښایسته ځوان کورته داخل شو دغې ښځې چې ولید نوطبعا ښځې ناقص العقل ناقص الدین دي شهوت اوبدعملي په دوی باندې غالبه وي نوددغه سړي نه یې داسې مطالبه وکړه چې ته به زمونږسره بدعملي کوې هغه ورته وویل چې ماتراوسه پورې داسې کارنه دی کړی داکارزه نشم کولای، دبادشاه ښځې ورته وویل چې یابه زمونږ سره داکار کوې اویابه ترهغه دلته بندي یې ترڅوبادشاه نوي راغلی چې هغه ته دې په لاس ورکړو دهغه خوښه چې پریږدې اوکنه ؟

مینځې ته یې وویل چې دروازې بندې کړه پس له هغه نه چې داسړی پوه شو چې مانه پریږدي اودهغه وخت عادت دا ؤ چې دبام په سربه یې بیت الخلاء یادغسل یوځای جوړکړی ؤ نوده ورته وویل چې څۀ ځای شته چې زه یووارقضاء حاجت وکړم ؟ دوی ورته وویل چې هو! نوکله چې دبام سرته وخوت نوپه ژړاشو اوخپل نفس ته وایې چې ای نفسه ! اویاکاله دي دخدای پاک له ډاره عبادت کاوه اوس داویا کالونه وروسته په داسې جال کې واقع شوې چې که داعمل دې وکړ داویا کلونو خواري به دې ولاړه شي تولې به ضائع شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په بام دبام په سر وګرځیده ترڅو د کوزیدلو لارپیدا کړي خولار نه وه. له ځان سره یې فیصله اونیت وکړ چې ددغه بام نه به ځان اچوم مړ دي شم خوچې اخیرت مې خراب نشي ،داویا کالوطاعت او عبادت مې ددغې ګناه له وجې خراب نشي.

کله چې ده دغورځیدلوارادہ وکړه خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ حضرت جبرائیل عَلَیْهِ السَّلَامُ ته حکم وکړ چې زما دوست ،زماله ډاره ځان هلاکت ته اچوي ترڅو ځان دګناه څخه وژغوري ،ځان وروره سوه چې ګوره درنه خوږ نه شي نوچې ده دبام نه ځان اچولو حضرت جبرائیل عَلَیْهِ السَّلَامُ په وزرکې وینو اودزمکې په سرباندې یې کیښود هغه سامان چې ده خپلو بچیانو ته روزي پرې پیداکوله هم هلته په هغه کورکې ورنه پاتې شو

بیګاه چې کورته راغی ښځه ورته وایې چې څه دې راوړي ؟

دی ورته وایې چې هیڅ شی مې نه دي راوړي

ښځه ورته وایې چې هغه خپل سامان دې څۀ کړل ؟

ده ورته وویل چې هغه غلورانه وې وړل اوپه کورکې یې دومره شی نه ؤ چې اور یې پرې بل کړی وای پخلی یې ورباندې برابر وای

اخر داخپلې ښځې ته وایې چې هسې په تناره کې اوربل کړه ځکه هغه دهمسایه ؤ کورونه خفه کیږي که زمونږ په کورکې اور بل نوي کیدای شي چې زمونږ په حال باندې خفه اوپریشانه شي ،مونږ ته به یې اندیښنه وي چې ددغوپه کورکې اورنه بلیږي نودغه خواران دخوراک څه نه لري مونږ به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

صبرو کړو خو اوربل کړه ،بنځې يې په تناره کې اوربل کړ،څۀ وخت بعد دهمسايه دکورښځه راغله هلته خو ګوګړ نه و دسکروتو په ذريعه به يې اورونه بلول ،ورته وايې چې په تناره کې څۀ سکروتې شته چې زه يې ويسم اوخپل اور ورباندې بل کړم ؟

ددې تجارښځه ورته وايې چې هو هغه ښځه چې تناره ته ورغله دتناره سر يې لوخ کړ که ګوري چې تنور ټول له ډوډويو نه ډک دی او مړی پخې دي اوډېربهترين خوراک ده ،غلمينه مړی ده،دلته دغې ښځې ته يې غږ راوکړ چې ته ناسته يې مړی دې وسوځلې ،تولې پخې دي ،دانښځه چې ورجګه شوه چې ګوري تنور دګرمو مړيونه ډک دی ،مړی يې راويستي ،دانښځه پدې پوه شوه چې زمامېړه په خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ډېرګران دی نن چې دده سره هرچاڅه بد کړي دي دهغه په مقابل کې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ زمونږ په تناره کې غيبي مړی پيدا کړي .

خوښځې ناپوه وي داخپل مېړه ته کلکه شوه چې ته دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په نزد دلويې مرتبې خاوند يې نوته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته سول وکړه چې دامسکنت زمونږ له کوره لري شي چې اينده ژوندموپه راحت باندې شي . هغه ډېر ورته وويل چې دغه دسختې زندګۍ تيرو مسکنت اوفقرزندګي موښه ده ځکه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په به اخيرت کې ددې په مقابل کې انعامات اوبدلې راکړي . هغه ورته ټينګارکوي چې نه اخردشپې داسړی جګ شو په لمانځه ودريده ښځه يې ويده ده دلمانځه نه بعدخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته سوال کوي چې ای رب تعالی ازما اهل اوزمابي بي مانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پریږدي ته مونږ ته دومره شی راکړې چې ظاهري مسکنت مولري شي دکور ګذاره وربانديې روانه شي ، په دې حال کې چې دی دعاکوي پاس دچت له طرف نه یولاس راکوزشو چې په دې لاس کې یوډبر قمیتي غمی اینبی دی اوورته وویل شو چې درواخله ،ده چې داغمی ولیده سمدستي یې داخپله ښځه په پښه وچوخوله چې هغه راوینبه شوه هغې وویل چې څۀ دي ده ورته وویل چې درواخلهٔ داغمی چې غونبت دې هغه ښځه ورته وایې چې ولي دې وینبه کړم ماخوب لیدلی چې اخیرت وي اوپه جنت کې یوه بهترینه بنګله وي ډېره ښایسته جوړه وي خویوځای پکې کنډو وي ماپوښتنه وکړه څې دابنګله د چا ده ملائکو راته وویل چې دا الله تعالی ستا خاوند ته تیاره کړې ده .

ماورته وویل چې دایوځای یې ولي کنډوده هغوی راته وویل چې دابرخه یې په دنیاکې وغونبته نوځکه موداخیرت بدله ورنه کمه کړه نودانبځه خپل خاوند ته وایې چې ستا داخیرت بنګلې زه نه خرابوم بیرته خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ ته سوال وکړه چې دا شی لري کړي خوچې زمونږ اخیرت خراب نشي ،بیادی سوال کوي خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ ته هغه لاس پورته شو اوهغه غمی یې ویوړ

[تنبیه الغافلین ، عربي ، المکتبة الحقانیة ، ص ۳۲۳، ۳۲۴]

دخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ درضا له پاره یې ګناه پریښودله دچت نه یې ځان غورځولو خوخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ دخپلې مهرباني له مخې ملائکه ورته راولیږله ددنیوي هلاکت نه هم بچ شو ،مسکنت ؤ هغه شی یې چې دروزي سبب ؤ دهغه په مقابل کې غیبي روزي خدای

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته پیدا کړه اودسوال په وخت کې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دده سوال قبول کړچې داسمان نه غمي ورته راغی بیرته یې بیا هم دعا قبوله شوه چې هغه غمی بیرته ورنه واخیستل شو

د حضرت حبیب عجمي (قدس سره) دتوبې سبب اودخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه هغه ته د غیبي رزق راتلل

حضرت حبیب عجمي قدس سره دادوخت لوی تجار اولوی سودخور ؤ دومره دسود معامله یې وه چې دهربیګاه خوراک به یې دسود له شیانونه پوره کاوه حتی لرګي به یې هم دیوچانه په سود راوړل.

یووخت کې حسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ ناست ده وعظ اونصیحت کوي ،دی هم په هغه مجلس کې کیناست نوچې کله کیناست د حسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ خبرو په ده باندې اثروکړ ،له خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه ډار ورته پیداشوچې دګناه له وجې نه خوزمونږ اخیرت تباکیږي نودځان سره یې فیصله وکړه چې نوربه زه دسود معامله نه کوم ،توبه یې ویسته اودتوبې نه بعد یې خلکو ته اعلان وکړ چې که دچاپه مابانديې څومره حق وي ماپه ناروا اوسود خوړلی وي راشئ چې خپل شیان بیرته درکړم ،خلک ورته راتلل ده خپله سرمایه بیرته ورباندې تقسیموله تردې چې دومره اندازه شی دده په کورکې هم پاتې نشوچې هغوی ته یې ورکړي نویوخپل لنګ یې په غاړه کې پاتې شو اودښځې جامه یې په غاړه کې پاتې شوه پس

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دینه دی مجبوره شو مزدوري يي شروع کړه ،چې مزدوري به کوم کور ته به نفقه د مزدوري په روپو راوړم خوچې دکورنه راووت بیادحسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ دمجلس شوق ورسره پیداشو راغی دحسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ په مجلس کې تربیګاه ناست ده ،بیګا کورته لاړهیڅ شی يې نه دی راوړی ښځه يې ورته وايې چې څه دي راوړل ؟ دی ورته وايې چې څهٔ مې ندي راوړي صبا بیا دغسې بله ورځ بیادغسې اخیرښځه ورته وايې چې ټوله ورځ ځي بیرته بیګاته تش راځې کور کې خو هیڅ هم نشته دلوړې نه مړه شو .

دی ورته وايې چې زه دیوداسې ذات مزدوري کوم چې ترې شرمیږم چې روپۍ ورنه وغواړم اوهغه ډیر عزتمن ذات دی هغه ډېرحلیم اوکریم ذات دی زما اجرت او مزدوري نه ضایع کوي، ماته خپله بدله راکوي خونن يې راته وویل چې لسمه ورځ به زه بدله درکوم لس ورځې سهار راځي دحسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ سره تربیګاپورې بیګاه کورته ځي چې کله لسمه ورځ شوه کورته چې راروان شو دحسن بصري صاحب دمجلس نه نوپه لاړې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته التماس کوي چې اې خدایه ! هغه وعده خوپوره شوه اوس به زه خپلې ښځې ته په ځواب کې څه وایم چې لس ورځې پوره شوې بدله ورنه وړم نوبیا به راته وايې چې په وعده کې دروغجن يي پدغه غم اوسوچ کې ده چې راغی کورته ګوري چې دکور نه دښه خوراک بوی پورته شو دیګ په نغري اینبی اوخوراک پکې پخیږي ،ښه مړۍ پخه شوې ده چې راغی وې ویل چې څه دې ؟ خپله يې ښځه ورته وايې چې هغه ذات چې تا يې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لس ورځې مزدوري کړې وه هغه نن دخوراکو په شیانو باندې اوښان بار راوړل دومره یې غله راوړه، دومره یې غوړي ،دومره یې دپختن ترکاري راوړله اودومره یې روپۍ راکړې اودایې وویل چې حبیب عجمي ته ووایې چې هغه دتاچنبتن وایې چې ته دې په خپله مزدوري کې کوشش کوه زه به دې په بدله کې کوشش کوم اجرت او مزدوري نوره هم به زیاته درکوم.

داملائکې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مقرروي هغه شی یې دده کورته چې راوړل. [تذکرة الاولیاء فارسی ص:۵۹/ تا ۶۱/ چاپ ایران]

بیا هغه حضرت حبیب عجمي صاحب دومره په خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ګران شو داسې لوی ولي خدای پاک ورنه جوړ کړ چې حسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ په لاړې روان دی دمابنام دلمانځه وخت شو جومات ته ورغی چې حضرت حبیب عجمي صاحب په جومات کې خلکو ته امامت کوي اوقرائت وایي ،ده سلام وګرځاوه اودجومات نه یې دباندې (بهر) خپل لمونځ وکړ د شپې حسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ رب تعالی په خوب ویني اوورته وایې چې ای رب تعالی دتارضا به په څه کې وي؟ خداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ ورته وایې چې که تا په حبیب (عجمي) پسې لمونځ کړی وای نوزه به درنه راضي وم ،دی ورته وایې چې هغه خوعجمي دی دقرآن کریم حروف په ښه توګه نشي اداء کولی خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته وایې چې که عجمي دی هم خوحبیب ده حبیب ، ته یې زړه ته ګوره چې دهغه په زړه کې له ماسره څومره اخلاص ده، دهغه له ماسره څومره مینه اومحبت ده. [تذکرة الاولیاء فارسی ص:۶۲/ چاپ ایران]

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دده دتوبې په برکت باندې د غیبي رزق بندوبست کوي ځکه دقرانکریم فیصله ده ﴿ وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجۡعَل لَّهُۥ مَخۡرَجٗا ۝٢ وَيَرۡزُقۡهُ مِنۡ حَيۡثُ لَا يَحۡتَسِبُۚ ﴾ [سورة الطلاق].

ژباړه : او هغه څوک چې ویریږي له الله تعالی ځان ساتي له معاصیو وبه ګرځوي ده ته یو ځای د وتلو (له دنیوي او اخروي غمونو نه) او رزق روزي به ورکړي (الله) ده ته له هغه (ځایه) چې ګمان به یې هم نه کوي دی.

نوغرض داده چې مونږ اوتاسې باید دغه ذکر ددغې یوې ورځې دناستې ددغو عواقب وګورو چې پدغه مجلس بیا څه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مرتب کوي کومه فایده پرې مرتبه کیږي.

لکه مخکې موهم داذکرکړی ؤ چې کله قیامت شي جنتیان جنت ته داخل شي دوی ته به دنورممبرونه اوکرسی کیښودل شي اوخوراکونه به ورته کیښودل شي دوی به دسختي حیرانتیاپه حال کې وي بیا به دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه په دوی باندې غیبي غږ وشي چې نن خودحیرانتیا ورځ نه ده دتاسې د انعاماتو ورځ ده ولي داسې پریشانه یئ دغه جنتیان به ووایي الله تعالی له مونږ سره یوه وعده کړې وه دهغې وعدې ورځ راغله که دهغې وعدې نتیجه او پا یله مونږ ووینو چې هغه د الله تعالی د دیدار وه خداوند متعال ملائکوته ووایي چې دحجاب پردې پورته کړئ چې دغه بندګان زما دیدار وکړي داملایکې به ورته ووایي چې اې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب تعالی ! ددوی په ډله کې خو ګناهګار خلک هم شته هغوی هم ستا د لیدلو وړ او مناسب دي ؟

رب تعالی به ورته ووایې چې که ګنهګارو خودوی زماذکر کاوه او ژړاکونکي ؤ ،دذکر په حالت کې یې ژړاوې کړې نودوی زما له پاره ژړلي دي ،زما د رضا له پاره یې ژړاوې کړې دي دهغې ژړاوپه برکت مادوی ته ټولې ګناوې وربښلې دي نو ملایکې به پردې پورته کړي نوچې هغه پردې پورته شي دخداوندمتعال ددیدار تجلیات او انوار به دومره خوندور وي چې دجنت په هیڅ یونعمت کې به دومره خوند نه وي لکه دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په دیدارکې چې څومره خوند دی حتی چې ترڅوپورې درب تعالی دیداروي دغو جنتیانو ته دجنت دحورو دغلمانو دجنت دټولو انعاماتونه دغه جنتیان بې پروا شي هغوی ته به بالکل سوچ اوفکر نکوي بیا به رب تعالی ورته ووایې چې اې بندګانو ! له مانه راضي یئ دوی به ورته ووایې چې ولي نه اې خدایه ! کوم شیان دي چې تا مونږ ته نه دي راکړي ؟ دجهنم نه دي بچ کړو ،جنت دې راکړه، دجنت انعامات دې راکړل ولي به نه یو راضي . رب تعالی به ورته ووایې چې زه نور شی در زیات کړم ؟ دوی به ووایې چې اې خدایه پاکه ! نور به څه رازیات کړې ؟ دخداوندمتعال له طرف نه به اعلان وشي چې زه درنه راضي یم نورنه درنه خفه کیږم.

او په دې خو ټولو مسلمانانو عقیده ده چې دخدای پاک له رضا او خوشحالي نه بل غټ نعمت او خوند ور شی په جنت کې نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

[رياض الصالحين ص: ۵۲۶ برواية مسلم ص: ۱۸۱ ، صحيح البخاري باب اثبات رؤية المؤمنين ربهم فى الاخرة]

په دې فاني دنيا کې که څه هم نيک بنده ګان ښه عمل ونه ترسره کوي خو بيا دا خوف اووېره ورسره وي چې خاتمه يې خرابه نشي چې بيرته الله تعالى ورنه ناراضه شي لکن هلته خداوندمتعال اعلان کوي چې زه درنه راضي يم نورنه درنه خفه کيږم ﴿ وَرِضْوَانٌ مِّنَ ٱللَّهِ أَكْبَرُ ﴾ [سورة التوبه آيت ۷۲]

له رضا دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ نه هيڅ عبادت لوى نده که جنت ده هم دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ درضايوه نتيجه اوثمره ده نوکه سړى په يوه مجلس کې دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره وژاړي اودخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ ذکرپه اخلاص باندې وکړي اوخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ يې قبول کړي اوترې راضي شي ددغه بدله به بياهلته په جنت کې سړي وينې بيا به ددغه مجلس نتيجه هلته وينې چې هلته خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ خپل ديدار پدغه ژړا باندې مرتب کوي چې زما له پاره يې ژړل دخپلو ګناهونو نه يې توبه ايسته دذکر په حالاتوکې يې ژړاوې کولې نوزه دخپل ديدن تجليات او انوارو وربښکاروم تاسې پردې پورته کړئ چې زما ديدار وکړي.

الحمد لله مونږ په ذکر لګيايو اوداسې خلک په دا اوس - اوس حالت کې شته چې په سينما کې به ناست وي اوپه شرابوبۀ لګياوي، په ګناهونوبه لګياوي چې څوک داسې دفتنوپه دورکې دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ په کور کې په ذکرلګياوي په حديث شريف

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې راځي چې خداوندمتعال وایې چې زما زیارت کونکي زما ملاقات کونکی هغه څوک دي چې زما جومات ته راځي ،خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وایې چې دازما میلمانه دي اوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وایې چې دکورپه چښتن دالازمه ده چې دخپلو میلمنوقدروکړي ؛نوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وعده کوي چې تاسې زما میلمانه یئ زه دتاسې قدرکوم چې سړی دپته فکر وکړئ چې درب تعالی کورته ورغلې اودهغه کریم اوسخې ذات میلمه شوې اودده درسره وعده ده چې زه به دخپل میلمه عزت کوم بیا به په دغه مجلس باندې څومره دخداوندمتعال رضا مرتبه کیږي بیابه کوم کوم انعامات په دغه مجلس باندې مرتب کیږي.

نویوملتې پنځه ملتې څومره چې وي سړی دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه غافله نوي دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره دخلکو مجلسونه او له هغوی سره ناسته ولاړه ترک کړي او دخدای تعالی کورته دالله تعالی دیادوني او په یوه عشق او ذوق سره یوځای کیږي نوبیا به ددغه نتیجه هلته په جنت کې معلومیږي دابه بیاهلته په اخیرت کې معلومیږي چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دغو خلکوته څومره مقام ورکړی.

نوزموږ اوتاسې داوخت ډېر قیمتي وخت دی ،ډېرقمیتي وخت قیمت باید سړی وپیژني داوخت که پالتوتیرشي نوډیره لویه سزا به بیاوي ،که داوخت په سم چوکاټ کې تیرشي نو بیا دسړي دخدای پاک له طرفه ډیر زیات انعامات په برخه کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۱) مجلس

دوخت اهتمام دخدای جَلَّ جَلَالُهُ د نزدیکت سبب کرځي

ددې له پاره چې سړی خپل اوقات ضائع نکړي دشریعت موافق زندګي مختاره او غوره کړي دانسان مخکې تردې چې دشریعت پابند نه وي نودغه انسان په یونوم سره یادیږي اوبیاچې دشریعت پابندي شروع کړي بیادغه انسان په بل نامه نومول کیږي.

صحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ چې په اسلام لانه وَ مشرف شوي دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تابع نه وو نوهغوی ته دجاهلیت لقب ورکول کیدو،کافرومشرک اوجاهل ورته ویل کیدل لکن کله چې په اسلام باندې مشرف شول د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لاریې خپله کړه دهغه ارشاداتومبارکوته یې غاړه کیښودله بیا هریوه ته داسې کرامات ورپه برخه شول چې ساری یې نه لرلو.

له حضرت عبدالرحمن ابن ابوبکر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا نه روایت دی وایي چې حضرت ابوبکرصدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ماخوستن خپل کورته دري نفره میلمانه بوتلل اوبیادی لاړ دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ځای ته ډبروخت بعدچې دی هغه ځای نه راغی نوددې بي بي مبارکه ورته وایې چې ددغومیلمنونه ته څه شي بندکړي ولي نه راتلي؟ چې هغوی ډوډی

(c) ketabton.com: The Digital Library

خورلې وای حضرت صدیق اکبر رضی الله عنه ورته وایې چې ولې تراوسه تا لا دوی ته ډوډۍ نه ده ورکړې؟ بې بې مبارکه ورته وایې چې ماډوډۍ ورکوله خودوی انکاروکړچې ترڅو صدیق اکبر رضی الله عنه نوي راغلی مونږ ترهغه پورې خوراک نه کوو.

حضرت صدیق اکبر رضی الله عنه بې بې مبارکې ته حکم کوي چې په یوه وړه کاسه کې ډوډۍ راتیاره کړه کله یې چې ډوډۍ راواخیسته اودمیلمنومخې ته یې کیښودله حضرت صدیق اکبر رضی الله عنه ورته حکم کوي چې ماخورلې ده تاسې یې وخورئ دادرې نفره میلمانه چې هره ګوله را اخلي دګولې لاندې ترهغه نه زیاته ډوډۍ نوره راپیداکیږي تردې پورې چې دادرې نفره میلمانه ماړه شول.

حضرت صدیق اکبر رضی الله عنه خپلې بې بې ته وایې چې ته څه خیال کوې چې دادوډۍ څرنګه ده هغه ورته وایې چې والله ترمخکې نه اوس درې چنده زیاته ده بیاپه کورکې چې څومره کسان ؤ هغوټولو دامړۍ وخورله دهغه نه بعدیې رسول الله صلی الله علیه وسلم ته ورولیږله،د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په کورکې دادوډۍ اینښې ده وایې چې دیوقوم سره زمونږ معاهده وه دهغه قوم سره سهار زمونږمعاهده ماته شوه خلک ټول سره تیت پرک شول دولس نفره دلته دنبي کریم صلی الله علیه وسلم کورته راغلل له هر سړي سره ډیر نفر ؤ والله اعلم نوهغه ډوډۍ یې وخورله اوټول ورباندې ماړه شول [جامع کرامات الاولیاء/ج/۱/ص: ۱۰۴]

دعقل په تقاضا خودې ډوډۍ ددریونفرو کفایت هم نه کاوه ځکه ډېرکم شی ولکن حضرت صدیق اکبر رضی الله عنه ته خداوند متعال

(c) ketabton.com: The Digital Library

جَلَّ جَلَالُهُ دامنقبت ورنصیب کړ چې دده په برکت رب تعالی په هغه کاسه کې غیبي رزق زیات کړو.

دحضرت صدیق اکبر رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ کرامت

امام رازي په تفسیر کبیرکې دسورت کهف په واقعاتوکې فرمایي چې کله دصدیق اکبر رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ جنازه صحابه کرامو واخیسته حجري مبارکې دنبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ ته چې دوی راغلل دحضرت صدیق اکبر رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ جنازه یې په غاړه ده نوولیې السلام علیک یارسول الله ! هذا ابوبکر ﴾ یعنې سلام دې وي په تاای دالله رسوله دغه حضرت ا بوبکر رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ مونږ راوړ .ددوی ددغو الفاظوپه ویلوسره خودبخود نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ دحجري مبارکې دروازه ورته خلاصه شوه اوغیبي غږ حاضرینو تولو واوریده ویل یې: ادخلوا الحبیب الی الحبیب ﴾ داخل کړئ دوست خپل دوست ته ا تفسیر کبیرج ۷ / ص: ۴۳۳/ سورة الکهف .ا

صدیق اکبر رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ د رسول الله صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ دوست ؤ په هغه عاشق اودهغه محب ؤ په روایت کې راځي چې یووخت په مسجدنبوي کې نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ صدیق اکبر رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ اوعمرفاروق رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ له لاسوڅخه نیولی اووایې چې مونږبه په داسې کیفیت په ورځ دقیامت هم سره راپورته کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت ابودرداء رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کرامات

حضرت ابودرداء رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په کتوپسې اورباندې کړی ده څه شی پخوي حضرت سلمان فارسي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورسره ناست دی چې ګوري دکتودننه څه اواز شروع شو اودا اواز په جوش شو دکنکی هلک داواز په شان تسبیح شروع شوه لکه یوکنکی هلک چې په داکتوکې ناست وي.

اوله ډیره جوشه داکتونیغه نیغه وغورځیده لکه جذب چې انسان ته پیداکیږي چې کله په قرارشوه حضرت سلمان فارسي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ حضرت ابودرداء رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته وایې اې ابودرداء ۱ وګوره داڅۀ نادره پیښه شوه ،کتواوپه هغه کې اواز اوشو اوهیڅ شی ورنه تویه نشول حضرت ابودرداء رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورته وایې چې په تادې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحم وکړي که تاغږنه وای کړی نورکرامات به دې هم پکې لیدلی وای بیاچې کله ډوډۍ په کاسه کې اچوي خوراک شروع کوي دغه کاسه هم په تسبیح لګیاکیږي اوهغه طعام کوم چې په کاسه کې پروت دی هغه هم په تسبیح شروع کوي اودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ذکرکوي.

۱ اخرجه البیهقي وابونعیم عن قیس قال بینها ابوالدرداء وسلمان یاکلان من صفحة اذاسبّحت ومافیها / حقایق عن التصوف الباب الرابع من ثمرات التصوف ص: ۳۶۹.]

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوکاسه لرکی ده،جماد دی خوتسبیحات وایي اودوی یي اوري ،ډوډی په اورپوخ شوی شی ده خوتسبیح وایي اودوی یي اوري.

داحضرت ابودرداء رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ یوصحابي ده دکوم شي چې دده سره تعلق راځي چې کټوه ده هغه هم په تسبیح راځي ،هغه کاسه هم تسبیح وایې هغه ډوډی هم تسبیح وایي.

همدارنګه نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به چې ډوډی پورته کوله دده په لاس مبارک کې به یې تسبیح ویله.

[مشکوة المصابیح ج: ۲/ص: ۵۳۸ /باب فی المعجزات]

هغه پسه چې په خیبرکې رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته پوخ شوی اوزهرورولیدلي ؤ هغه پوخ پسه د رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په خوله کې اواز کوي چې مامه خوره په ماکې زهرګډشوي دي.

[مشکوة ج: ۲/ص: ۵۴۱ / باب المعجزات]

حضرت حمزه رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ له شهادت نه وروسته هم کرامات ښکاره کړي دي

دحضرت حمزه رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ قبرته یوڅوک ورغلل سلام اچوي چې السلام علیکم ! دقبرنه په لوړاواز سره غږ ورته کیږي چې وعلیکمُ السّلام ،په قبرکې دی شهیددده لکن په دومره اواز باندې چې سړی یي په غوږو اوري بیرته جواب ورکوي. دحضرت حمزه رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ په څنګ کې یې وارول اوبیایې یونفرپیرې ته مقرر کړ او پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوروئیده شول دایودچوکیداري په انتظارناست ده چې څوک دښمن حمله ونکړي دا ناست صحابي وایې چې ګورم یوسړی په آس سپور ده چې داڅومره ملګري چې زمونږ پراته دي ددغو نه داسې ګرد راتاویږي وایې یو وار دسوستیاله وجې نه کیناستم چې څه یې کوي؟ بیامې وویل چې کله ورجګ شوم اوورنږدې شوم غږمې ورباندې وکړ چې ته څوک یئ هغه راته ویل چې یووار زمونږ سره واړه وئ اوبیا مونږه خفه کوي چوکیداري په خپله کوئ زه حمزه بن عبدالمطلب یم چې تاسې زمابه څنګ کې پراته یي زه به دتاسې چوکیداري کوم مونږ به نورنه څوروئ، بې خوبي به تاسې نه کوئ ،تاسې به ویده کیږئ

(اسدالغابة) لیکي چې یوڅوک ورته سلام اچوي، دی ورته دقبرنه څواب ورکوي اودڅواب نه بعد ورته وایې چې دتازوی به پیداکیږي اوپه هغه باندې به حمزه نوم ږدې خپل نوم وربښيي،دده دحمل بشارت ورکوي چې هم بچی ده اونر ده، دا انسان ته داکرامت دځۀ په وجې پیدا وه؟ داددغه وجې نه چې دوی اوقات نه ضائع کول ،ددین اودشریعت پابند ؤ،داسې ډیر واقعات په قرآن کریم او نبوي احادیثو کې ذکر شوي دي

حضرت بي بي مریم یوه ښځه وه په قرانکریم کې ددې کرامات بیانیږي دحضرت ذکریا علیه السلام نه بغیریل څوک ورننه وتل هم نه، په ژمي کې یې دوړې میوې لیدې ،په اوړي کې یې دژمي میوې ورسره لیدل کیدې ،داکرامات په قرانکریم سره ثابت دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله تعالی فرمایي: ﴿ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنۢبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيۡهَا زَكَرِيَّا ٱلۡمِحۡرَابَ وَجَدَ عِندَهَا رِزۡقًا ﴾ [سورة ال عمران آیت: ۳۷]

ژباړه: پس قبوله کړه دا (مریمه) رب د دې (دنارینه په ځای) په ښو قبلولو سره او زرغونه (لویه) یې کړه په زرغونولو (لویولو) ښو سره او (الله) کفیل وګرځاوه دې لره زکریا عَلَيۡهِ ٱلسَّلَامُ هر کله به چې ننوت دې ته زکریا عَلَيۡهِ ٱلسَّلَامُ په محراب (په عبادت خانه) کې نو موندله به یې له دې (مریمې) سره څه روزي (یعنې میوې دژمي په اوړي، او میوې د اوړي په ژمي کې)

دنیکوخلکو ملګرتیا له وجې سپی هم جنت ته داخلیږي

اصحاب کهف درې سوه نه (۳۰۹) کاله په یوغارکې پراته انسانان، خوددین په بنیاد باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دومره شرافت ورکړی ؤ چې په دومره ډېروخت کې نه ددوی وجودونه خوړینیږي،نه ورستیږي اونه چنجي کوي، حتی دسبزي پانوپه شان په یوطرف اوبل طرف باندې اوړي، دا احترام خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دغو انسانانو ته دځه له وجې ور په برخه کړي وو ددغه دین په خاطریې ورپه برخه کړي ؤ، دا خوځه کوي چې خپله اصحاب کهف خومسلمانان ؤ،ددین په حمایت کې دومره عزتمند کړل هغه سپی چې ددوی سره ملګری شو هغه ته هم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقام نصیب کړلکه چې ددوی وجودنه چې (۳۰۹) کاله نه خراب کیدل ویده و ،هغه سپی یې هم داسې ؤ .

الله تعالی فرمایي: ﴿ وَكَلْبُهُم بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ ﴾

[سورة الکهف آیت:۱۸]

ژباړه :او سپی د دوی (د دوی په مخ کې ورته پروت دی چې) غځوونکی دی (زمکه) د دواړو څنګلو خپلو په خولې د غار کې .

نوقرانکریم دهغه سپی کرامت بیانوي چې هغه سپی چې ددوی په څنګ کې پروت ده هغه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دومره عزتمندوګرځاوه چې دنیکوخلکوپه ملګرتیااوجوار باندې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بیاپه سپې کې هم کرامت پیدا کوي .

سګ اصحاب کهف روزی چند

پی نیسکان گرفت مردم شد

وایې داصحاب کهف سپی یوځوورځې دمسلمانانو دښوخلکو لمن ونیوله دانسانانوپه جمله کې شمار شو ،په قیامت کې به هغه هم دیوانسان په شکل خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ هغه جنت ته داخلوي .

دخداوندمتعال په خزانوکې خوځه کمبوت نشته هسې جنت ته یوه بهانه غواړي ،یوه ته خداوندمتعال توفیق دنیکي ورکړي ،بل ته نفس په محبت اوتعلق هلته په قیامت کې ورسره یوځای کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

،سپی ورسره یوځای کوي،نوانسان چې دنیک انسان سره تعلق لري بیابه په انسان کې دغه شرافت نه پیداکیږي.

غرض داده چې که مونږ اوتاسې داخپل اوقات ضائع نکړو ددغواوقاتوقدرپه دنیاکې معلومیږي اخیرت خوځه کوې، یقیناً سړی چې دا دخپل ځای نه مسافرشي بل ځای ته لاړشي بیامعلومات ورته کیږي چې هغه طالبان ،هغه ملګري هغه د ذکر حلقې چې مونږ یوپنځه میلتې یالس میلتې دخداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ په ذکر سره یوځای کیدواوس هغه څوک نه پیداکیږي چې زه ختم ورسره وکړم ،یا دخیر خبرې ورسره وکړم ډېرداسې مشائخ کرام دي چې دداسې مجلسوپه ارمان دي اوزه درته قسم کوم چې هروار زه ددغه ځای نه په سفرتللی یم چې ددنیاداحترام په وجه ښه احترامونه خلک راته راکوي، ښه خوراکونه راته راکوي خو هغه خوندچې پدغه مجلس کې پیداکیږي ،دملګروپه مجمع کې پیداکیږي هغه بیاماهلته په پلاونواوچرګانوکې نه دی لیدلی ،دادخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په دین کې عشق ده ،محبت ده پدغه کې خداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ ځکه دغه کرامت پیداکړی چې هلته انسان ته سکون پیداکیږي.

حضرت نورالمشائخ (قدس سره) له مرګ نه وروسته هم کرامت ښکاره کړی

مولوي صاحب جازب چې په بنوکې دټانچې بازاردجومات امام و قصه یې راته کوله چې دنور المشائخ صاحب په وخت کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دده مرید ده ،دهغه مرید عالم وظائف خلاص ؤ په خپل کاریسي
یې ولیږه ارغنداب ته اوچې له هغه خوانه راوګرځي بیا به
دتادخلافت دستاربندي کوم کله چې هغه لاړ دپښوسفرونه ؤ بیرته
چې بیاراغی نوشل شپې تیرې شوې وي چې حضرت نورالمشائخ
صاحب وفات شوی و ،دی راغی اوقبر ته یې کیناست اوپه مراقبه
کې ژاړي چې تاخوماته ویل چې ته راوګرځي زه به دتادستاربندي
کوم اوس ته لاړي زه پاتې شوم ماته به دستار بندي څوک کوي؟

نودحضرت نور المشایخ (قدس الله سره) له قبر مبارک نه لاس
راووت یوه چوپانه ،یوه خولی اویوپټکی دادرې سره یې ورکړل
،حضرت ضیاء المشائخ صاحب چې دکورنه په تیزي راغی دی چې
دزیارت نه ورووت هغه تبسم کوي ورته وایې چې دریې کړل وایې
هو ! بیا ددستار بندي پر مهال حضرت ضیاء المشایخ رَحِمَهُ اللّٰهُ په
هغې خولی هغه پټکی ور وترلو او هغه چوپانه یې ورواغوستله

نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دکوچي له پاره په قبر کې مغفرت غواړي

﴿ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذ ظَّلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمْ جَآءُوكَ فَٱسْتَغْفَرُواْ ٱللَّهَ وَٱسْتَغْفَرَ لَهُمُ ٱلرَّسُولُ لَوَجَدُواْ ٱللَّهَ تَوَّابًا رَّحِيمًا ﴿٦٤﴾ ﴾ [سورة النساء آیت ۶۴]

ژباړه : او که بېشکه دغه (منافقان) کله چې ظلم وکړي دوی
پرځانونو خپلو (په منلو د حکم ستا) راغلي وی تاته پس مغفرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتی وی دوی له الله تعالی او مغفرت غوښتی وی دوی ته رسول (دالله هم) نو خامخا به موندلی ؤ دوی الله ښه قبلوونکی دتوبې ډیر رحم والا (د اجر او ثواب په انعام سره).

یعنې داداستبعاد خبره نده رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فرمایي چې څوک ګناه وکړي بیاتاته راشي ته ورته مغفرت وغواړي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به هغوته مغفرت وکړي.

تفسیر جلالین واقعه رانقل کړی چې یو اعرابي ده څه ګناه ورنه شوې راروان ده چې هلته زه ورشم دده په حضورکې چې دی خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته وسیله وګرځوم چې دی هم زما له پاره د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه دعاوکړي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مې مغفرت نصیب کړي چې دی راته رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د دنیانه منتقل شوی نوبیا دده دقبر په څنګ کې ودریده اوورته وایې چې په تاباندې خدای پاک کلام نازل کړی په هغه کلام کې دا آیتونه دي چې څوک ګناه وکړي ته مغفرت ورته وغواړي نوزه به هغه وبښم زه خوتاته راغلی یم اوته نه یې چې ماته مغفرت وغواړي نوزه تاته وایم یارسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې ته ماته په قبرکې مغفرت وغواړه. نو له قبر په لوړ اواز ورته وویل شول تاته مغفرت اودګناهونو وبښنه وشوه.

(تفسیر جلالین ج: ۱/ ص: ۸۰ حاشیه ۱۴ اوتفسیر مدارک ج: ۱/ص: ۲۷۰ مکتبه انوارالقرآن)

داهرانسان چې خداوندمتعال ته عزتمندکیږي دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دین پاندې عزتمندکیږي که نه وي بذات خود پیغمبر عَلَيْهِ السَّلَامُ هم یوانسان ده،صحابه رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ هم انسانان دي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولي هم يوانسان ده لكن داسې انسانان دي چې څوک خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ ته بياګران شي دهغه چې بيا څوک مخالفت کوي خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ اعلان دجنګ ورسره کوي، د بخاري شريف حديث ده نبي کريم صَلَّىٰاللهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ له خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ نه حکايت کوي: ﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَاللهُعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " إِنَّ اللهَ قَالَ: مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتُهُ بِالحَرْبِ، ﴾ [صحيح البخارى \ ج ۲ \ ص ۹۶۳]

ژباړه: له حضرت ابوهريره رَضِيَاللهُعَنْهُ نه روايت دى وايي چې رسول الله صَلَّىٰاللهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ ويلي دي چې الله تعالى فرمايي چې: څوک زما له ولي سره دښمني کوي له هغه سره زمادجنګ اعلان دى دا انسانان په خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ بيا دومره ګران دي چې دفاع يې هغه لايزال ذات کوي چې تر هغه بل زوره ذات نشته

د حضرت خالد بن وليد رَضِيَاللهُعَنْهُ کرامت

حضرت خالد بن وليد رَضِيَاللهُعَنْهُ ته يوجاسوس راځي اوداسې دزهرو بوتل ورسره ده چې څرنګه يې سړى خولي ته کړي سمدستي يې وژني پدغه نيت يې را اخيستى که زه ګرفتارشوم دستي به يې خولې ته کړم اوتيروم به يې چې مسلمانان ماته تکليف رانکړي.

حضرت خالدبن وليد رَضِيَاللهُعَنْهُ هغه جاسوس ونيواودا دزهروبوتل يې ورنه واخيست ورته وې ويل چې داڅه دي ؟ هغه ورته وويل چې دا (سم عاء) يعنې داداسې زهر دي چې سړى يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غړف کړي سمدستي مړکیږي حضرت خالدبن ولید رَضِیَ اللّٰہُ عَنْہُ ورته وایي بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ دزهرو بوتل یې تول وڅښلو یو غړپ هم پکې پاتې نشول سره له هغه په حضرت خالد بن ولید رَضِیَ اللّٰہُ عَنْہُ باندې هیڅ اثر ونه لږدل شو اوهغه جاسوس یې خوشې کړ خپل قوم ته بیرته چې لاړ اوورته وایې چې ګورئ په اسلام مشرف شي چې والله دایوداسې قوم ده چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُہٗ دومره عزت ورکړی چې هغه زهرهم په دوی باندې اثرنکوي ځکه دغه خالدبن ولید رَضِیَ اللّٰہُ عَنْہُ دخدای پاک جَلَّ جَلَالُہٗ ددوستانو له جملې نه ده.

[اخرج البیهقي وابونعیم عن ابی السّفر قال : نزل خالد بن ولید الحیرة فقالوا له احضر السّم له سقیکه الاعاجم فقال ایتونی به فاخذه بیده وقال بسم الله وشربه فلم یضره شیأ تهذیب التهذیب لابن حجر ج: ۴ / ص: ۱۲۵]

الله تعالی یې حفاظت کوي داسې مقامات چې خداوندمتعال انسان ته په دین ورکوي خوچې څومره زیات کوشش کوي سړې دغومره هغه انسان خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُہٗ ته ډېرنږدې کیږي، الله تعالی بیا دغه انسان ته ددنیاعزت چې کرامت ورته ویل کیږي هم ورنصیب کوي اوداخرت عزت هم ورنصیب کوي

مونږبه کرامت نه غواړو په دې نیت کوشش په طاعت اوعبادت کې نه کوو چې زمانه دې یوڅه کرامت ښکاره شي ځکه کتاب لیکي: كُنْ طَالِبُ الْاِسْتِقَامَة وَلَاتَكُنْ طَالِبُ الْكَرَامَةِ فَاِنَّ رَبَّكَ يَطْلُبُ مِنْكَ الْاِسْتِقَامَة وَنَفْسَكَ يَطْلُبُ مِنْكَ الْكَرَامَةِ.

[احیاء العلوم ج: ۵ / ص: ۸۳ . کتاب عوارف المعارف]

(c) ketabton.com: The Digital Library

یعنې داستقامت طلبګار اوسیږه چې په دین ځان برابروه، کرامت مه غواړه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له انسان څخه په دین کې استقامت غواړي اوشیطان ورنه کرامت غواړي . ځکه چې په کرامت کې دځان برخه وي بیا به نفس غټ ورته ښکاره کیږي.

نودا اوقات ډېرقیمتي دي بیا په ژوندون کې داسې افسوس پدغه حالت را روان ده نویوورځ چې سړي ته موقع پیداکیږي بایدهغه یوورځ غنیمت وشمېري اووخت ضائع نه کړي.

نوپه هرځای کې به سړی دعبادت کوشش کوي اودنیکو خلکودپیداکیدلوکوشش به کوي اوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته په زارئ اوعاجزي کوي چې څوک خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته مقبول وي بیا به یې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په هر وخت مګری وي چې له خدای پاک سره دې اشنا یې او تعلق جوړ شي نور خلک څه کوي.

اوکه خداوندمتعال ته څوک مقبول نه وي بیابه په خپل کورکې هم منفور وي خپل پلاراومور به ځینې بیزاره وي ،ښیراه به ورته کوي خپل قریب به ورنه بیزاره وي، ښیرابه ورته کوي، اوالله تعالی ته چې څوک مقبول شوبیابه پردې خلک چې نه یې قوم وي نه خپل وي هغوی به دعاورته کوي.

دحضرت اسماعیل جان اغا صاحب کرامت

مولویصاحب جاذب ویل چې په لاهورکې اوسیدم دحضرت صاحب یو ورور خواجه محمد عثمان صاحب په لاهورکې وفات شوی ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی وایي چې حضرت محمد اسماعیل جان آغاصاحب راغلی ؤ دجومات له چت نه راکوزیده دده دمخ نه چې انوار پورته کیدل خلکو سره له دې چې چا ور معرفي کړی هم نه ؤ چېغې یې وهلي دغسې دده په پښو کې رغړیدل نه یې پیژانده اونه یې دعلاقې و.

په یوکتاب کې مې دیوعالم واقعه لیدله چې دی به کله جومات ته راغی دده له مخ نه به داسې تجلیات اوانوار پورته کیدل چې په شپه کې به دده دمخ رڼاته کتاب کتل کیده.

د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په واقعه کې راځي چې حضرت ام المؤمنین وایي چې زمانه ستن ولویدله او رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ پوښتنه وکړه چې څه شی درنه ولویده؟ ماورته وویل چې ستن رانه ولویده رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تبسم وکړ،دده له غاښونو مبارکو څخه دومره رڼاپورته شوه چې ما دهغې رڼا په ذریعه ستن پیداهم کړه اوتار مې هم پکې وپیا یلو.

داکمالات چې په اولیاء کرامو کې پیداکیږي داټولې معجزې درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د دهغه دمتابعت نتیجه ده، دهغه متابعت له وجې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سړی ته دغه مقام پیداکوي.

نوکوشش باید داوکړو چې داحالات ترک نکړو ډېر دوظیفو ملګري چې دداسې ماحول نه چې هلته دذکرحلقې وي چې دهغونه جداشي نوبیا اکثره سستیا پکې راشي وظیفې ترک شي.

دامونږ چې کله چېرې لاړشو هلته ډېر داسې خلک وینو چې دوظیفوډېر سبقونه یې حاصل کړي وي لکن چې دسبق پوښتنه ورنه کوي چې نفي اواثبات په کومه طریقه کیږي یایې طریقه ورنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیره وي ترجمه يې ورنه هیره وي ځکه خوغفلت وي هلته خوبې زياتې داخيال وي چې څوک شته نه چې وعظ اونصيحت حلقه دذکروي سوستيا کوي هرڅه ورنه پاتې وي.

ځکه دوی خو داګومان کوي چې خليفه صاحبان نشته نو اتي به وظيفي هم نه کوو که هغه ؤ نوذکر به کوو اوکه نه نه به يې کوو ذکرخوداالله تعالی ده هغه په هروخت کې ده.

رسول الله ﷺ چې ددنيانه منتقل شو او په صحابه کرامو کې هم دغه اوازه خپره شوه نو په دوی باندې داسې غم راغی دحضرت عمر رضي الله عنه عقل کارپرې نبود. حضرت عثمان رضي الله عنه په ژبه ګونګ شو څه يې ويلې نه شوای، حضرت علي (کرم الله وجهه) پښو يې کارپرينبود شل شو.

اوډبرصحابه کرام رضي الله عنهم داسې شول چې ليونيان شول لکن صديق اکبر رضي الله عنه پورته کيږي خطبه وايې چې چاد رسول الله ﷺ له پاره عبادت کاوه هغه خو له دې فاني دنيا نه دتل پاتې ژوند په لوري ولاړ خوکه چادخدای پاک جل جلاله له پاره عبادت کاوه نوهغه ژوندی دی هغه نه مړکيږي.

[احياء العلوم ج ۴ / ص: ۶۲۲ / باب ذکر الموت ومابعده / الرحيق المختوم پښتو ص: ۷۰۱ الی ۷۰۲ / مکتبه فارقيه]

نومونږ دا ذکر دالله تعالی له پاره کوو هغه په هرځای کې زمونږ په ذکرخبرده ثواب به راکوي علم ورباندې لري تربوه ځايه پورې بايدخبره خاص نشې تعلقات بايد قطعه نشې چې دسړي وس رسيږي دنيکو خلکو سره که په ورځ کې سړی ليدلی شي بايد

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ورځ کې يې وويني اوکه په ورځ کې توان نه وي نوپه جمعه کې ،که په جمعه کې يې هم نشي ليدلی نوپه مياشت ، دريومياشتوکې دخپل وس سره موافق بايد دخپل مرشد زيارت وکړي او دالله تعالی سره خو تعلق او تړاؤ بايد په هيڅ صورت او وخت کې قطعه نشي.

په قرانکريم کې راځي ﴿ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ ﴾ [سورة البقره آيت ۱۵۲]

ژباړه: نو ياد کړئ (تاسې) ما (په قلبي او بدني طاعت سره) نو زه به هم ياد کړم تاسې (په ثواب سره).

دلته مفسرين ليکي چې که څوک الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ نه يادوي بيا الله تعالی هم دغه سړی نه يادوي الله هم پدغه سړي باندې رحمت نه کوي ،څوک چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يادوي هغه دی يادوي څوک چې ولې يادوي تګ اوراتګ کوي، کتابونه يې ګورئ هغه دی يادوي.

زه سراج المشائخ احمد ضياء خليفه صاحب ته ورغلی وم بيا ده دادپنج کتاب په حاشيوکې اشعار راځي نوهلته يوه مصری چې په پښتو ژبه ليکلې وه هغه يې وويله چې:

کـــه راته ګوري درته ګورم
که راته نه ګوري پروا دې نه لرمه

که خدای تعالی ته څوک ګوري نوالله تعالی هم ورته ګوري ،رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اواولیا ؤته چې څوک ګوري هغه ورته هم ګوري اوکه نه ورته ګوري بيا يې پروا نلري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې مونږ خپله لارهغه خپل عشق ترک نکړو بیا که ددنیا په هرسرکې یو ددوی به مونږ ته فایدې رسیږي او که زمونږ له طرف نه تګ اوراتګ که زمونږ له طرف نه صحبت قطعه شو کمزورې منځته راغله بیا به دهغه طرف نه هم هغه فیوضات چې مونږ ته راځي هغه به کمزورې کیږي.

وَاٰخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْن.

وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى خَيْرِ خَلْقِهٖ وَنُوْرِ عَرْشِهٖ مُحَمَّدٍ وَّاٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ اَجْمَعِيْنَ. (آمِيْن)

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library